DEMOKRAT TÜRKİYE

GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

SAYI 7
TEMMUZ 82

2,-DM
16 ÖS
2 SFR
2.5 HFL

Nr. 7
GÜLTIG vom 16 JULI
bis 17. AUGUST

G 2008 E POSTVERTRIEBSTÜCK GEBÜHR BEZAHLT

Politik sığınma rafa kaldırıldı

80 bin sığınmacının sınır dışı edilmesi bekleniyor

Federal Almanya'da 1980 yılından itibaren politik sığınmacılara karşı birbiri ardına alınan sert önlemler, sığınma hakkının iki yıllığına rafa kaldırılmasıyla doruk noktasına ulaştı.

Sosyal-Liberal Federal Hükümetin 14 Mayıs'ta parlementoya verdiği değişiklik önergesi, Eyaletler Meclisinde "yeterince sert hükümler taşımadığı" gerekçesiyle reddedilmişti. Bunun üzerine devreye giren Parlemento Uzlaştırma Komisyonu, yeni bir yasa önergesi daha hazırladı. 25 Haziran'da Parlemento'nun, Temmuz ayı başında da Eyaletler Meclisi'nin onayını alarak yürürlüğe giren yeni politik sığınma yasası, 1 Ağustos'tan itibaren uygulanacak.

18. SAYFADA

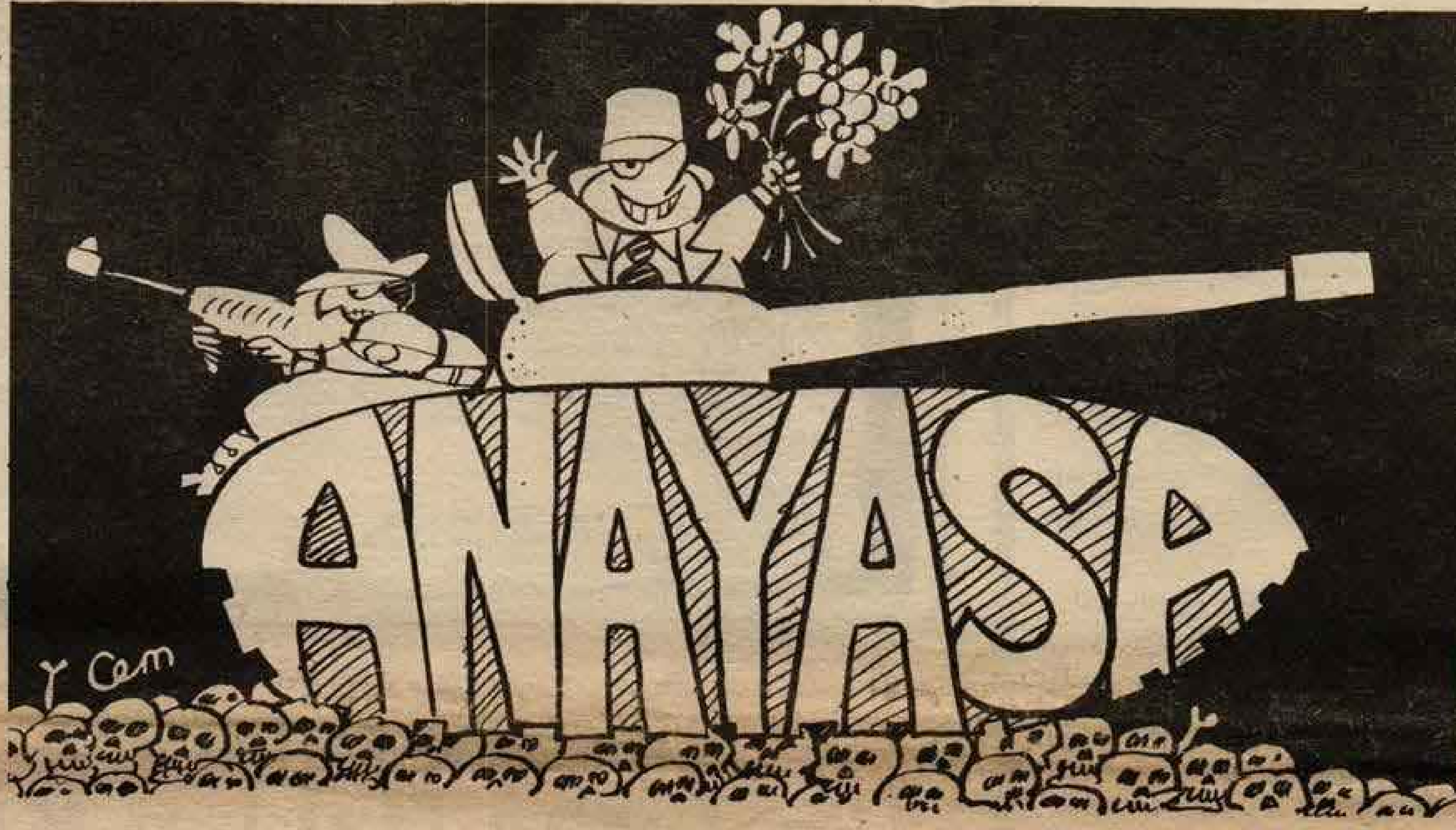
Yeni politik sığınmacılar yasası ve pratik öneriler

18. SAYFADA

Anayasa taslağı hazır

ZORBALIK KURUMLAŞTIRILIYOR

Anayasa oylamasına katılmayanlara 6 ay hapis cezası verilecek

- Temel hak ve özgürlükler yasaklar altına alındı.
- Sendikalar, dernekler Vali ve Kaymakamların buyruğu altında.
- Cumhurbaşkanlığı diktatörlük statüsüne kavuşturuluyor ve bu diktatörlük "Cumhuriyet Divanı"yla pekiştiriliyor.

3. SAYFADA

Görev zamanıdır

3. SAYFADA

Üç kişi daha yabancı düşmanlığının kurbanı oldu

Nürnberg Katliamını ve yabancı düşmanlığını protesto için yapılan gösterilere çok sayıda Alman anti-faşistinin yanısıra aralarında Türkiyelilerin de bulunduğu yüzlerce yabancı işçi katıldı.

17. SAYFADA

Neo-nazi lideri: "Bozkurtlar bizim dostumuzdur"

19. SAYFADA

İsrail katliamına bütün dünya seyirci

35 bin ölünün anlattıkları

Filistin'de savaş, Avrupa'da barış

ARKA KAPAKTA

Ecevit

"Yapılanları söylemek suçsa bunları yapmak ne anlama gelmektedir"

6. SAYFADA

ABD ile Batı Avrupa arasındaki ticari savaş

16. SAYFADA

Yeraltı Maden İş Genel Sekreteri

Gelecek günler işçilerin devrimci mücadelesinin yükseleceği günler olacak

8. SAYFADA

Mamak Duruşmaları

Kenan Evren yargılanıyor

10. SAYFADA

Tuncelideki çatışmalarda dört devrimci öldürüldü

Fatsa davası sanıklarından ikisi, iki jandarmayla birlikte dağa çıktılar

3. SAYFADA

DEMOKRAT TÜRKİYE'DEN

Sevgili okurlar,

Yaz mevsiminin içindeyiz, izin ve tatil aylarının... Bu nedenle politik tartışmalar, sanat-kültür eylemleri de bir ölçüde tatilde. Devlet dairelerinde, değişik kurumlarda, işyerlerinde de bir sessizlik ve gevşeme. Görevli olanlar sıra savacakları günleri beklemekte. Kısacası, olanakların elverdiği ölçüde herkes bir yılın yorgunluğunu çıkarmaya, doğanın bol havasından, güneşinden, denizinden payına düşeni almaya çalışmakta.

Ne ki ekonomik gücü elvermeyenler, bulunduğu kentten bir adım dışarı atamayanlar da var. Ve de Alaman elinden sel olup Anadolu'ya akan gurbetçilerin ardından yüreği kanayarak bakanlar da...

Güzel yurdumuzda denizin, güneşin, insanın en güzeli var ama o ölçüde de yönetimin en çirkini... Üniformalı, apuletli, dipçikli bir yönetim, bu çiçek mevsiminde!... Emekçi kitlelerin dilleri bağlı ama patronlar saltanatı var, bankerler soygunu var. Dar gelirlinin bir ömür boyu biriktirdiğini yasal icazetle bir solukla çarpıp Isviçre bankalarına kaçıranlar var...

Dünya ülkeleri elektronik-sibernetik teknolojinin zirvesine tırmanırken, kompütürü günlük yaşamın her alanına sokarken, Türkiye'de de generaller cuntası, yaşamın her alanına candarma ve polis birliklerini yerleştirmek için **"Çevik Kuvvet Yasası"** *çıkarıyor, her gün traş, saç-sakal yasası,* **"Devlet Büyükleri Mezarlığı Yasası"** *çıkarıyor. Bir de Anayasa taslağı çıkardı ki evlere şenlik!.. Buna* **"Anayasa"**, **"Yasa"** *demek olmaz, sıkıyönetim komutanlarından herhangi birisinin bilmem kaç numaralı bildirisi demek daha doğru olur.*

Hazırlanan bu taslakla şimdiye değin kazanılmış ekonomik-demokratik haklar bir kalemde silinip atılmış, evrensel insan hakları ayaklar altına alınmıştır. Yasaklar, yasaklar... Ve bu yasaklar tepesinden üniformayı sivile değiştiren generaller sultası!..

Türkiye halklarını bu saldırılara layık görenler ve onları bir koyun sürüsü yerine koyanlar, elbet bir gün kitlelerin yaman bir yumruğu ile yıkılıp gideceklerdir!

Evet, demokrat Türkiye emekçileri tatil yapmıyorlar, yapmayacaklar da. Onları bekleyen yığın yığın görevler var. Yorgunluk, sıcak, soğuk demeden çalışacaklar. Demokrat Türkiye'yi okurlarına ulaştırabilmenin rahatlığı içinde dinlenmiş olacaklardır.

° ° °

Demokrat Türkiye emekçileri, bu sayı sizlere iki değişik sayfa daha sunmaktadırlar. Bunlardan birisi **"Mamak Duruşmaları"** *-dır. Ancak bu duruşma bugün Mamak Sıkıyönetim Mahkemelerinde yargılananların duruşması değildir. Bu mahkemeyi biz kurduk, bizim mahkememizdir. Ve ilk duruşmada Askeri Cunta'nın şefi Kenan Evren'i yargıladık. Sıra ötekilere de gelecek. Kuşkusuz bu onların, yani bugünkü karanlık dönem zorbalarının kaçınılmaz sonudur. Biraz erken davrandık, hepsi o kadar. Sonra biz Sıkıyönetim buyruklariyle değil, çağdaş hukuk kurallariyle yargılıyoruz. Aramızda bu denli fark olmalı!*

Duruşma tutanaklarını ilgiyle okuyacağınızı umarız.

Bir başka yeni sayfa da karikatür-güldürü sayfamızdır. Acılar, öfkeler içinde de olsak, arada biraz gülmek bizim de hakkımız. Bu sayfa tüm okurlarımıza açıktır. Dileyen çizgileriyle katkıda bulunabilir. Bu bizim de dileğimizdir.

Bu sayıda ayrıca bir hukuk köşesi hazırladık. Bu köşe sürekli kalacak. Değerli bir Alman avukat, okurlarımızın soracakları türlü hukuksal sorunlara yanıt verecektir.

Gelecek sayıda yeniden buluşmak dileği ile hoşça kalın.

TÖB-DER ARTVİN ŞUBE BAŞKANI CEZAEVİNDE ÖLÜME TERKEDİLDİ

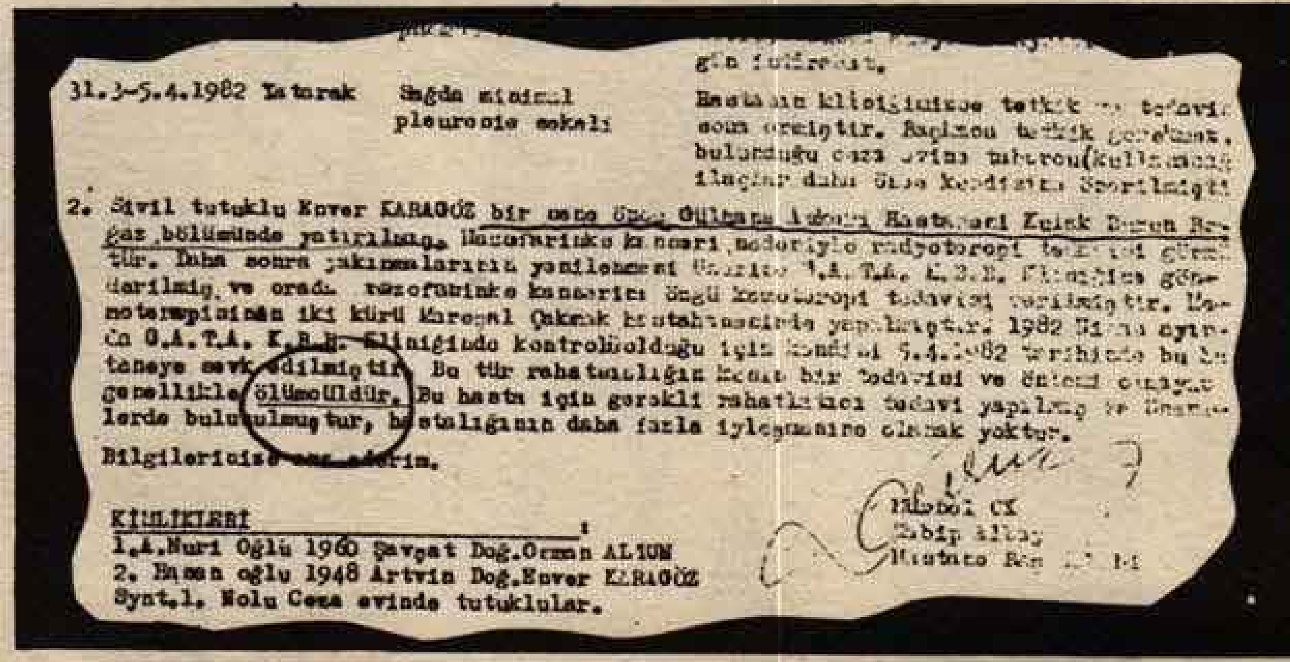
Artvin Devrimci Yol davasında idam talebiyle yargılanan Artvin TÖB-DER Şube Başkanı Enver Karagöz, askeri rejim tarafından ölüme terkedildi. 12 Eylül'den sonra gözaltına alınan ve uzun süre işkence gören Enver Karagöz için Askeri Hastane **ölümcül kanser** raporunu verdi ve öğretmen Karagöz'ü cezaevinde ölüme terketti.

Enver Karagöz, gördüğü ağır işkencelerden sonra tedavi için Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı yetkililerine başvurmuş ve muayene ettirilmesini istemişti. Sıkıyönetim, Karagöz'ün isteğini dikkate almayınca, bu kez ailesi ve avukatı müracaatta bulundu. Uzun çabalardan sonra Karagöz tutukluluğunun 8. ayında ancak Ankara Gülhane Askeri Hastanesine getirildi. Burada baştan savma bir muayeneden sonra tekrar Erzurum'a götürüldü. Enver Karagöz iyileşmediğini biliyordu. Cezaevi yetkililerinin tedavi için hiç bir şey yapmaması üzerine bu kez yargılandığı mahkemeye başvurdu. Uzun çabalar sonucu yeniden hastaneye gönderilebildi.

Enver Karagöz'ü Nisan 1982'de muayene eden Erzurum Mareşal Çakmak Askeri Hastahanesi Baştabibi Albay Mürsel Ok, düzenlediği raporda şunları belirtiyordu: **"1982 Nisan ayında K.B.B. Kliniğinde kontrolü olduğu için kendisi 5.4.82 tarihinde hastahaneye sevkedilmiştir. Bu tür rahatsızlığın kesin bir tedavisi ve önlemi olmayıp genellikle ölümcüldür. Hastanın iyileşmesine olanak yoktur."**

Enver Karagöz

gün [illegible]

31.3-5.4.1982 Yatarak | Sağda minimal pleurosie şekli | Hastahane kliniğinde tetkik ve tedavi [illegible] tir. [illegible] tetkik [illegible] bulunduğu [illegible] ilaçlar [illegible]

2. Sivil tutuklu Enver KARAGÖZ bir sene önce Gülhane Askeri Hastanesi Kulak Burun Boğaz bölümünde yatırılmış. Mezofarinks kanseri [illegible] radyoterapi [illegible] tür. Daha sonra şikayetlerinin yenilenmesi [illegible] G.A.T.A. K.B.B. Kliniğine gönderilmiş ve orada mezofarinks kanserine bağlı kemoterapi tedavisi verilmiştir. Kemoterapisinden iki kürü Mareşal Çakmak Hastahanesinde yapılmıştır. 1982 Nisan ayında G.A.T.A. K.B.B. Kliniğinde kontrolü olduğu için kendisi 5.4.1982 tarihinde bu hastaneye sevkedilmiştir. Bu tür rahatsızlığın kesin bir tedavisi ve önlemi olmayıp genellikle ölümcüldür. Bu hasta için gerekli rahatlatıcı tedavi yapılmış ve [illegible] lerde bulunulmuştur, hastalığının daha fazla iyileşmesine olanak yoktur.

Bilgilerinize arz ederim.

KIMLIKLERI:
1. A.Nuri Oğlu 1960 Şavşat Doğ.Osman ALTUN
2. Hasan oğlu 1948 Artvin Doğ.Enver KARAGÖZ
Synt.1. Nolu Ceza evinde tutuklular.

[illegible] CK
Tabip Albay
Hastane Baş [illegible]

Mareşal Çakmak Hastanesi Baştabibi tarafından mahkemeye gönderilen 7130-1-1980 Sayılı, 950 Evrak Nolu ve 13.4.82 tarihli raporda Enver Karagöz'e bir yıl önceki muayenesinde **"Mezafarinke Kanseri"**(Gırtlak Kanseri) teşhisi konulduğu yazıyor.

Bir yıl önce teşhisi yapılan bir hastalığın tedavisi için hiç bir girişimde niçin bulunulmamıştır? Enver Karagöz, defalarca başvuruda bulunduğu halde niçin hastaneye yatırılıp tedavi edilmemiştir?

Enver Karagöz, bilinçli olarak ölüme terkedilmiştir. Zamanında tedavisi bilerek engellenmiş, bir devrimci göz göre göre ölüme terkedilmiştir. Elimizde bulunan belgeler bunun en açık kanıtıdır.

Anlaşılıyor ki, generaller, cezaevlerindeki ilerici-devrimci tutukluların hiç birisini cezaevinden sağ çıksın istemiyor!. Enver Karagöz, insanlık dışı bu tür uygulamaların yalnız bir örneğidir ancak.

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu Cuntanın suçlarını koğuşturuyor

1 Temmuzda beş ülke Türkiye'deki askeri cuntayı İnsan Hakları Komisyonuna şikayet ettiklerini açıkladılar. Türkiye'de insan haklarının ihlalı, siyasi baskı ve işkencelerle ilgili dosya Strazburg'da işleme konuldu.

Fransa, Danimarka, Hollanda, İsveç ve Norveç hükümetleri bir temmuzda yaptıkları ortak açıklamalarda askeri cuntayı Strazburg'daki Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na resmen şikayet ettiklerini dünya kamuoyuna duyurdular. Gerekçe olarak da Türkiye'de insan haklarının ihlalini, siyasal hakların yokedilmesini gösterdiler. Bu arada işkencelerle ilgili beş hukukçunun altı ayda hazırladıkları dosyayı Komisyona verdiklerini ifade ettiler. Komisyon beş ülkenin şikayet dosyalarını inceleyecek, ve Türk hükümetinin savunmasını isteyecektir.

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, Avrupa Konseyi bünyesinde hukuk uzmanlarından oluşan bağımsız bir kuruluş olarak davanın gerekçelerini tesbit etmek için koğuşturma yapacak. Komisyon kovuşturma sonucu Türkiye'de insan haklarının ihlal edildiğini ortaya koyduğu takdirde, Türkiye Avrupa Konseyi'nden çıkarılacak. 1960'larda Yunanistan aynı şekildi bir müracatın sonucunda suçlu bulununca Konseyden çekilmişti.

CUNTA ÇALIŞMA ÖRGÜTÜNE DE ŞİKAYET EDİLİYOR

Bu arada Norveç Sendikalar Federasyonu (LO) Türkiye ve Polonya hakkında sendikal ve diğer insan haklarının ihlali nedeniyle Cenevre'deki Uluslararası Çalışma Örgütü'ne şikayette bulunacağını açıkladı. Bu başvuru sonuca ulaştığında ilgili ülkelerin bir Birleşmiş Milletler kuruluşu olan Uluslararası Çalışma Örgütü'nden çıkarılması sonucunu doğurabilir.

Cenevre'den alınan haberlere göre Uluslararası Çalışma Örgütü'nden bir heyet Temmuz ayında Türkiye'de incelemelerde bulunacak. Bu kararın Brüksel'deki DİSK Avrupa İrtibat Bürosu'nun istekleri ve çalışmaları sonucu alındığı öğrenilmiştir.

HÜSEYİN

UĞUR DURAK

IMPRESSUM

Herausgeber/Sahibi : ADA Verlags- und Handels GmbH.

Redaktionsanschrift/Yazışma adresi : Postfach 25 04 63. 5000 Köln 1

Verantowortlicher Redakteur Sorumlu Müdür: Ayşe Danış. Bonner Str. 24. 5000 Köln 1. Tel: (0221) 21 90 64

Druck/Baskı: Kon-Stahl-Stiftung KG. 5309 Meckenheim.

Erscheint monatlich/Aylık Dergi

ÖDEMELER İÇİN

ADA Verlags-und Handels GmbH
Postscheckamt Köln
Konto Nr. 321 568 -508
BLZ 370 100 50
Deutsche Bank Köln
Konto Nr. 330 25 51
BLZ 370 700 60

Türkiye tarihinin en zorba yasal düzenlemesi

ANAYAŞA TASLAĞI HAZIR

"Danısma Meclisi"ne sunulan Anayasa Tasarısı, 12 Eylül Rejimi'nin tüm zorbalıklarını kurumsallaştırıyor.

Yeni Anayasa Hükümetin ve Cumhurbaşkanının yetkilerini olağanüstü ölçüde artırıyor.

12 Eylül öncesinin nisbi demokratik hak ve özgürlükleri tümden yasaklanıyor.

Ülkemizi, seçimle gelmiş meclis ve hükümetlerin yönetmesi yerine Cumhurbaşkanı ve onun yedeğinde yer alan **"Cumhuriyet Divanı"** adı verilen bir kurumun yönetmesi öngörülüyor.

İlerici-demokrat ve devrimci halk güçlerinin Cunta Anayasasına Hayır demeye hazırlandıkları haber veriliyor.

Uzun süredir hazırlıkları yapılan **"Yeni Anayasa"**nın temel özellikleri belli oldu. **"Anayasa Hazırlık Komisyonu"** tarafından **"Danışma Meclisi"**ne sunulan Tasarı, 12 Eylül Askeri Rejiminin bütün uygulama ve kararlarını yasallaştırıyor ve kurumlaştırıyor. Anayasa, Milli Güvenlik Konseyi'nin bugüne kadar aldığı tüm kararları ve çıkardığı tüm yasaları kalıcı hale getiriyor. Devletin yeniden örgütlendirilmesine ilişkin alınan tüm idari, mali, adli kararlar yasal bir statüye kavuşturuluyor.

Ülkenin hangi esaslar dahilinde yönetileceğini belirleyen yeni anayasanın en önemli özelliklerinden birisi de, yürütmenin ve cumhurbaşkanı yetkilerinin olağanüstü ölçüde artırılmış olmasıdır. Tasarıya göre, Cumhurbaşkanı ve Hükümet **"anarşi, ekonomik kriz"** hallerinde **"olağanüstü Hal"** ilan edebilecek. **"Olağanüstü Hal"** uygulaması, şu anda Türkiye'de var olan rejimin yaptığı herşeyin yasal olarak yapıldığı bir yönetim tarzı olarak belirleniyor.

TÜRKİYE'Yİ YÖNETECEK ASIL KURUM BELİRLENDİ: CUMHURİYET DİVANI

Hükümetin ve Cumhurbaşkanının yetkileri yeni anayasada olağanüstü artırılmış olmasına rağmen, Türkiye'nin yönetiminde söz sahibi olacak yeni bir kurum daha oluşturuluyor. **"Cumhuriyet Divanı"** adı verilen bu kurum 50-60 üyeli olacak. **"Divan"**da eski cumhurbaşkanları ve Genelkurmay Başkanları tabiî üye olarak bulunacak. 'Divan"ın üyelerinden 25-30'unu cumhurbaşkanı atayacak. Geri kalan üyeleri ise cumhurbaşkanının atadığı üyeler seçecek.

Yeni Anayasa, senatoyu kaldırırken Meclisin yetkilerini de sınırlıyor. Cumhurbaşkanı, meclisi feshedebileceği gibi, yüksek dereceli memurları da doğrudan kendisi atayabilecektir.

Tasarıda, Meclisin durumuna ilişkin bazı hükümler bulunmakla birlikte, **"Cumhuriyet Divanı"**nın ve olağanüstü yetkilere sahip bir cumhurbaşkanının varlığı, seçimle gelmiş bir meclisin ve hükümetin fonksiyonlarını azaltan bir durum ortaya çıkarıyor. Seçimlerin niçin yapıldığı, siyasal partilerin durumunun ne olacağı ise henüz belirsiz. Tasarı, meclis içinde bir muhalefeti bile anlamşızlaştıran özellikler taşıyor.

Öte yandan, yeni Anayasa Tasarısının bazı hükümleri ve bütün olarak Anayasaya yön veren anlayış, temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasını yasaklara bağlıyor. 61 Anayasasının haklara ve özgürlüklere getirdiği nisbi ortam tümüyle ortadan kalkıyor. Örgütlenme, çalışma, düşünce ve söz özgürlükleri alabildiğine budanıyor, dernek ve sendikaların faaliyetleri önemli ölçülerde engelleniyor ve grevler sınırlandırılıyor.

Kasım ayında **"halk oylamasına"** sunulacağı açıklanan Yeni Anayasa Tasarısına karşı, işçi sınıfının, ilerici, demokrat ve devrimci halk güçlerinin **"Cuntanın Anayasasına Hayır"** demeye hazırlandıkları, bu zulüm ve zorbalık yasasının kabul edilmemesi ve niteliğinin açığa çıkarılması için mücadele edecekleri haber veriliyor.

UPİ Ajansının verdiği bir habere göre, askeri rejim, referandumun kendi lehine sonuçlanması için şimdiden bazı tedbirler aldı. Dünyanın sayılı haber ajanslarından UPİ'ye göre, referanduma katılmayanlara 6 aya kadar hapis cezası verilecek. Oylama usulü ise şöyle olacak: Anayasaya olumlu oy vermek isteyenler beyaz kart, red oyu vermek isteyenler ise mavi kart kullanacaklar. Oylama açık yapılacak. Yani, yurttaşlar renkli kartları zarfa koymadan seçim kurulunun önünde açıkta duran sandıklara atacaklar. MGK'nın, bu yöntemi, halkı beyaz kart kullanmaya zorlamak için, yani red oyu verilmemesi için uygulamayı düşündüğü öğrenildi. UPİ **"güvenilir kaynaklar, bu yöntemle askeri rejimin Anayasa oylamasını garanti altına alabileceğini belirtiyor."** şeklinde bir yorumla verdiği haberden de anlaşıldığı gibi, cunta, kendi zorbalık yasasına hayır denilmesinden korkuyor.

AP VE CHP'NİN TAVRI BELLİ DEĞİL

MHP'lilerin cunta Anayasasına evet diyeceği haber verilirken, AP ve CHP'lilerin nasıl tavır takınacakları henüz kesinleşmedi. Her iki partinin de böyle bir anayasayı kendi rızalarıyla kabul edemeyecekleri, ancak bugüne kadar cuntayı destekleyen tutumları nedeniyle radikal bir tavır takınmaktan çekindikleri bildiriliyor.

Hazırladığı Anayasa Tasarısının Cumhurbaşkanının yetkileri ile ilgili bölümünü kaybeden veya çaldıran Orhan Aldıkaçtı, bir basın toplantısında gazetecilerin sorularını yanıtlıyor.

FAHRİ ERDİNÇ'in **"Kan çiçeği"adlı şiirinden bir bölüm.**

Bir ellerimiz vardır
battaldır balabandır iridir.
çeliğe çifte su en büyük hüneridir
ve bir güzel beyanı ellerimizin
Nazım ustamızın bir yazıp pir yazdığı
şiiridir.

ellerimiz bir şinik buğdayı ikide
avuçlayabilir
fincanı taştan oyar oyar da
ekmeğimizi taştan çıkarabilir
ellerimiz bir boy yakışır
sabana kazma küreğe kabzaya dümenin
yekesine
ve bir boy yapışır ellerimiz
iki başlı düşmanın iki yakasına.
Ama işsiz ama eldiveni nasır ama bileziği
kelepçe
bu olsun kusuru aman
ellerimiz sınıfımızdır ve sınıfta yerimiz
yeter diye kalktı mı sillesi yaman.

Görev zamanıdır

Güner GÜNEŞ

Nicedir ağızlarda çiğnenen bir sakız oldu **"Yeni Anayasa Taslağı."** *Bir türlü tamamlanamıyor, kapalı kapılar ardında bir saklambaç oyunudur sürüp gidiyordu. Aldıkaçtı'nın arada bir verdiği demeçlerse tutarsız, inandırıcılıktan yoksun ve biribiriyle çelişkili laflar oldu hep.*

Aslında kitlelerin dili bağlı, siyasal partilerin ve derneklerin kapalı, kalemlerin kelepçeli, onbinlerce aydın, demokrat, devrimci yurtseverin zindanlarda olduğu bir ortamda nasıl bir anayasa ve kimlerin yasası hazırlanacaktı?.. Bunlar bilinmez değildi. Yine de cuntanın halklarımıza vereceği bu **"ihsanı"** *görmek gerekiyordu.*

Son günlerde Anayasa Taslağının tamamlandığı, iki üç gün içinde Danışma Meclisi Başkanlığına verileceği ve bir basın toplantısı ile de kamuoyuna açıklanacağı üst üste duyuruldu. Ne ki gün geldi, yine açıklanmadı. Her şey yeniden bir sessizliğin içine gömüldü. Bu arada **"Anayasa taslağının kaybolduğu"** *biçiminde garip söylentiler basında yer aldı. Ve komedinin nerede biteceği belli değildi.*

Tercüman gazetesinde yayınlanan bölümleri ile taslak, içeriği, biçimiyle ve getirdiği yasaklamalarla faşist diktatörlüğü tepeden inme kurumlaştırıyordu. Başka bir ifade ile Askeri Cunta, silahların gölgesinde emperyalizm ve tekelci burjuvazi hesabına devletin kurumsal yapısında yaptığı düzenlemeleri, sivil giysiler içinde asker ve polisin desteğinde koruyacaktı.

Taslakta, Cumhurbaşkanı olağanüstü yetkilerle donatılmış görünümünde. Yüksek dereceli devlet memurları atamaktan, Büyük Millet Meclisinin feshine değin yürütme ve yargı erkinin büyük bir bölümünü tekelinde toplamaktadır. Cumhuriyet Divanı diye tasarıya konan ve emekli generallerden, eski Cumhurbaşkanının denetiminde ve buyruğunda.

Tasarıda insan temel hak ve özgürlükleri ile ilgili haklar oldukça kısıtlanmış ve yasaklara bağlanmıştır. Sendika, dernek kurmak, grev, miting, gösteri yürüyüşleri gibi demokratik haklar da budanmış, idari ve mülki amirlerin buyruğuna ve insafına terkedilmiştir. Valiler, kaymakamlar istedileri örgütleri kapatabilecekler, eylemleri durduracaklardır.

Düşünceye, bilime, sanata, basına da bu taslakta sansür konmuştur. **"Devletin ve milletin ülkesiyle bütünlüğü, bölünmezliği"**ne aykırılık gerekçesiyle en **"masum"** düşünceler susturulacak, yayınlar toplatılarak sorumlular zindanlara atılacaklardır. Ekonomik konuların bile enine boyuna eleştirilmesine izin verilmemiştir bu taslakta. Sözgelimi, enflasyonu, dışa bağımlı ekonomiyi, İMF'yi kınayanlar, **"Ekonomik krizi hızlandırmak"** gerekçesiyle sorguya çekileceklerdir.

Yukarıda değinmeye çalıştığımız konular, ayrıntılı olarak ayrı ayrı Anayasa maddesi yapılmıştır. Bu bir Anayasa olamaz. Olsa olsa halkın anasını ağlatan bir bağımlılık ve sömürü yasası olur.

Böyle bir yasaya **"Hayır!"** demek yetmez. Kitleler şimdiden hazırlıklı olmalı. İşçiler, köylüler, aydınlar devrimci, demokrat tüm yurtseverler bu bağımlılık, bu saldırı yasasına karşı örgütlenmeli, aktif biçimde mücadele etmelidirler. İnsanca, uygarca yaşama hakkımızı elimizden alanlara karşı daha fazla seyirci kalamayız. Var olmak, yok olmak savaşıdır bu.

Unutmamalı ki, haklar hiç bir zaman verilmez, alınır. Hele askeri cuntanın zorba generallerinden bunu beklemek eşyanın doğasına ters düşer. Ayrıca insanlık adına biraz da ayıp olur.

Halkımız kendi anayasasını kendisi yaptığı gün kurtulacaktır.

OPERASYONLAR

Elazığ cezaevinden kaçanlar yakalanamadı

Geçtiğimiz ay Elazığ Cezaevinden kaçan tutukluların büyük bölümünün yakalanamadığı öğrenildi. Firar olayının hemen ardından 3 kişinin dışından kaçanlardan hiç kimsenin yakalanmadığı öğrenildi. Çok sınırlı açıklamalara karşın kaçma olayının planlı bir eylem sonucu başarıldığı belirlendi.

ÇATIŞMALARDA 4 DEVRİMCİ ÖLDÜ

Firar olayından sonra Elazığ, Malatya, Tunceli ve çevresinde yoğun bir operasyon başlatıldı. Halen devam etmekte olan operasyonlarda yer yer çatışmalar oluyor. Alına haberlere göre, Tunceli dağlarından ve mezralarda cunta güçlerinin saldırılarına silahla karşı koyan gruplar olduğu bildirildi. Ovacık ve Hozat ilçelerinin köy ve mezralarındaki çatışmalarda **TKP/ML (Partizan)** taraftarı 3 devrimci hayatını yitirdi, 3'ü yaralı olmak üzere 5 kişi yakalandı.

Aynı günlerde Tunceli Deşt Nahiyesi yakınlarında çıkan çatışmada ise adının Yücel olduğu öğrenilen bir **Devrimci Yol** taraftarı öldü, biri yaralı iki kişi de yakalandı.

Bölgede operasyonların devam ettiği bildiriliyor.

FATSA DAVASI SANIKLARINDAN İKİSİ İKİ JANDARMAYLA BİRLİKTE DAĞA ÇIKTI

Fatsa Davasında yargılanan iki devrimcinin kendilerini sivil bir mahkemeye götüren iki jandarmayla birlikte kaçtıkları öğrenildi. Olay şöyle gelişti: Fatsa davasında yargılanan ve Samsun Cezaevinde tutuklu bulunan iki devrimci bir başka dava için bir astsubay ve iki jandarmanın denetiminde sivil mahkemeye götürülürken jandarmalarla birlikte kaçtılar. Jandarmalar silahlariyle birlikte devrimcilerle dağa çıktılar. Bu nedenle Fatsa ve çevresinden firar olayından sonra başlatılan operasyonlarda tutuklulardan ve jandarmalardan yakalanan olmadığı öğrenildi.

7500 KİŞİNİN DAHA ARANDIĞI AÇIKLANDI

Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinden yapılan bir açıklamaya göre Türkiye'de halen 7500 dolayında kişi aranıyor. Yüzde 98'i ilerici ve devrimci olan bu kişilerin tüm aramalara karşın bir türlü yakalanamadığı bildiriliyor. Arananların sayısal olarak bu denli çok olması cuntanın anti-faşist, yurtseverlerin kökünü kurutması iddiasının boşa çıktığını kanıtlamaktadır. Bu nedenle Konsey ve sıkıyönetim görevlilerinin tedirgin olduğu ifade edilmektedir.

ANKARA'DA KISKAÇ OPERASYONU

Başkent Ankara'da MİT, Sıkıyönetim görevlileri ve bütün polis birimlerinin yeni bir operasyon başlattığı bildiriliyor. Kıskaç adı verilen son operasyonda herhangi bir bölgenin aniden kuşatıldığı ve her yerin, her kişinin arandığı haber veriliyor. Taşıtların dahi arandığı bu operasyonlara neden olarak ilerici-devrimci muhalefet güçlerinin toparlanma içinde olduklarına ilişkin polisin istihbarat almış olması gösteriliyor. DAL Grubunun da katıldığı operasyonlarda, önceki operasyonlarda yakalanıp sonra salıverilenler üzerinde durulduğu bildiriliyor. Daha önceden serbest bırakılanların yeniden sorguya çekilmek üzere ciddi bir şekildi arandığı öğrenildi.

MHP davasında iki tahliye var

Cinayet şebekesinin elebaşları serbest bırakılıyor

MHP'li Sadi Somuncuoğlu ve Yaşar Okuyan serbest bırakıldı.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesinde devam etmekte olan **"MHP Davası"**nda idam talebiyle yargılanan Sadi Somuncuoğlu ve Yaşar Okuyan tahliye edildi. Böylece Türkeş'in dışında tutuklu MHP üst yöneticisi kalmadı. Somuncuoğlu MHP Genel Başkan Yardımcısı, Okuyan ise Genel Sekreter idi. Her iki faşist de katliama teşvik, Katliam planlama ve düzenlettirme, Anayasayı cebren ilga suçlarından idamla yargılanıyorlardı.

ARANAN İKİ ÖNEMLİ MHP'Lİ TESLİM OLDU

"MHP DAVASI" sanıklarından olan ve bugüne kadar yakalanamayan iki önemli MHP'li geçtiğimiz günlerde teslim oldular. MHP'nin **"Eğitimciler"** kadrosundan olan Hakkı Şafakses ve N. Kocabay'ın, Somuncuoğlu ve Okuyan'ın serbest bırakıldığı günlerde İzmir'de teslim olmaları ilginç bir olay olarak değerlendirildi.

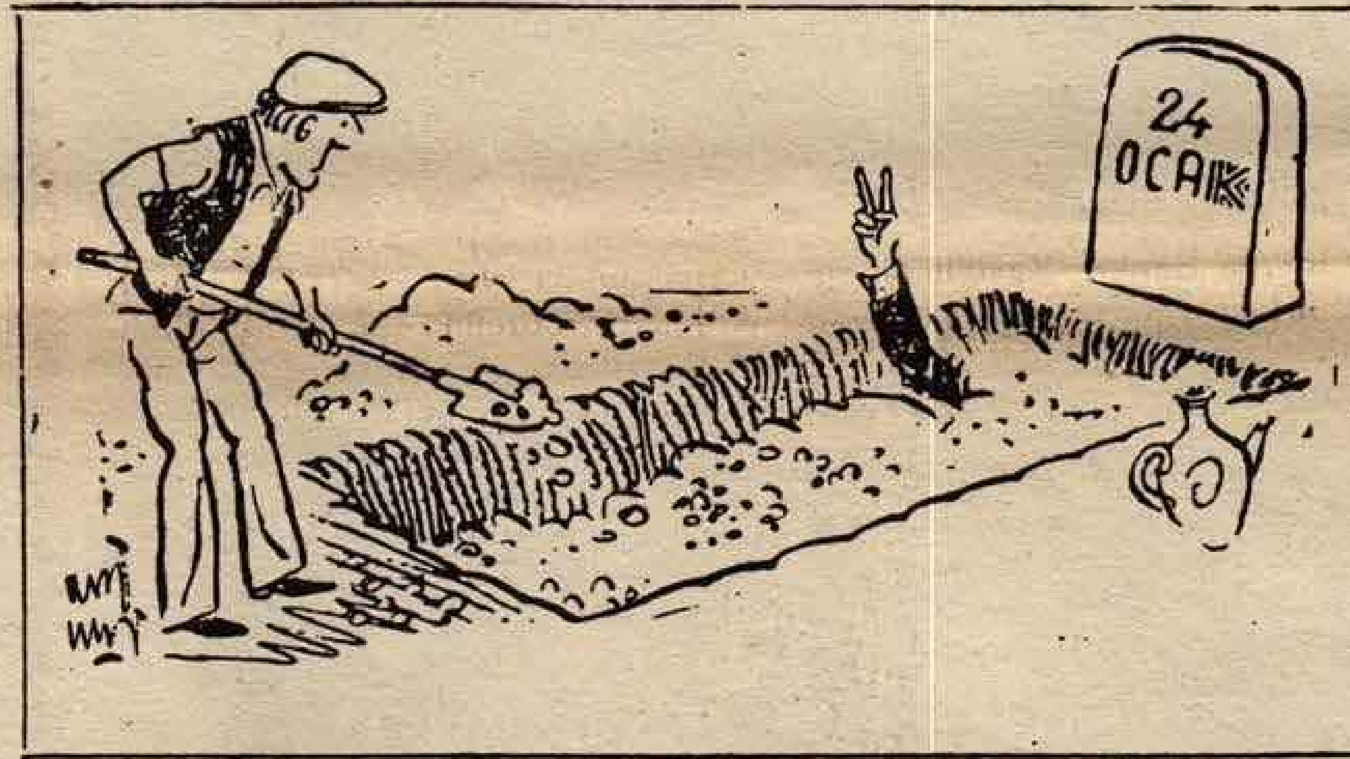
İflas eden Kastelli değil cunta politikasıdır

Banker Kastelli'nin iflası ve İsviçre'ye kaçısı, bir anda Türkiye'nin en önemli konusu oluverdi. Yankıları halen devam eden Kastelli olayı, ülkemizin bugünkü durumunun bir aynası ve aynı zamanda, Cunta'nın Türkiye'yi nasıl bir uçuruma sürüklediğinin yeni bir kanıtı oldu. Bir başka deyişle, "**Kastelli Vakası**",asıl iflas edenin, Cunta politikaları olduğunu gösterdi.

Banker Cevher Özden'in kaçışının ve iflasının bu denli gürültü koparmasının tek nedeni, Kastelli'ye para yatıran insan sayısının 250 bin gibi (aileleriyle birlikte 1 milyona yakın) bir rakama ulaşması ve bunların 85 milyar lira dolayındaki parasının akibetinin ne olacağının bilinememesi değildir. Olayın asıl önemli yanı, Cuntanın izlediği ekonomi politikanın iflas ettiğini Banker Kastelli olayının çok çarpıcı biçimde ortaya çıkarmış olması ve bunun kitleler tarafından görülmesi ve anlaşılmasıdır. Bu durum Cunta ve tekelci sermaye çevrelerini rahatsız etmektedir. Özellikle Cunta'ya duyulan "**güvenin**"sarsıntı geçirmesi şimdi en önemli tehlike sayılmaktadır.

Cuntacı basın başta olmak üzere, hükümet, tekelci sermaye söz kümet, tekelci sermaye sözcüleri ve bu soygun düzeninin tüm savuñucuları, elbirliğiyle ortalığı yatıştırmaya, düzeni ve izlenen ekonomi-politikayı olumlu göstermeye çalıştılar. Örneğin Hükümet, Kastelli'de parası olanlar için garanti verdi ve ödemelerin yapılmasını kolaylaştırmak için bankalara 5 milyar liralık destek sağladı. Bazı gazeteler "**devletin tam zamanında imdada yetişmesini**" öyerek, rejimin kokuşmuşluğunu gizlemeye çalıştılar. Kastelli'yle çıkar bağı olan bazı çevreler ise yine gazeteler aracılığıyla Cevher Özden'i, "**yiğit, mert, devleti düşünen, iyi niyetli, borcuna sadık**" birisi olarak tanıtmaya uğraştılar.

Devlet Bakanı İlhan Öztırak, Kastelli için "**O bir dolandırıcıdır**" diyerek tepkileri yumuşatmaya çalıştı. İlk günler, Kastelli'nin borcunu ödeyecek kadar mal varlığı olduğu açıklanırken, daha sonra Cevher Özden'in malı-mülkü olarak bilinen yalı villa, ev, yat, araba vb. gayri menkulün başkaları üzerine tapulu-kayıtlı olduğu ortaya çıktı. Yine ilk günler, piyasada panik olduğu ortaya çıktı. Yine ilk günler, piyasade panik olmadığı, devletin garanti vermesi nedeniyle yurt taşların banka ve bankerlere para çekmek için hücum etmediği açıklanırken bunun yalan olduğu Merkez Bankası Başkanı Osman Şıklar'ın 3 temmuzdaki demecinden anlaşılıyordu. Şıklar yurttaşlara çağrı yaparak,"**Telaşlanmayın, bankalardan paranızı çekmeyin**" diyordu. Piyasada ise nakit para sıkıntısının başgösterdiği, karşılıksız çeklerin çoğaldığı, alış verişlerin durgunlaştığı haber veriliyordu.

TAM BİR TEFECİLER ŞEBEKESİ

Türkiye'de en büyük bankerler iflasının yarattığı ilk şokun sıcaklığı yavaş yavaş azalınca, en az olayın kendisi kadar önemli bazı ilginç durumlar da açığa çıktı. Örneğin, bir resmi kuruluşun (devlet kuruluşunun) Kastelli'ye 30 milyon yatırdığı öğrenildi. Öte yandan Kastelli'ye borcu olan önemli iş adamları ve bankalar olduğu saptandı. Devletten veya bankalardan ihracat yapmak amaciyle kredi alan bazı işadamlarının ve şirketlerin bu kredileri Kastelli'ye yatırarak yüksek gelir elde ettikleri ortaya çıktı. (Özal'ın ihracat seferberliği dediği bu olsa gerek!) Bazı iş adamlarının ve devlet yetkililerinin ise, Kastelli'nin Türkiye'ye **dönmemesi** için nüfuzlarını kullandıkları ve hatta Cevher Özden'e bu amaçla komisyon teklif ettikleri öğrenildi. Bu işadamlarının, Kastelli'nin kendileriyle işbirliği yaptığının ortaya çıkmasından ürktükleri, Cevher Özden'in bir gazeteciye, "**bazı şeyleri açıklarsam kimin başının yanacağı belli olmaz**" dediği saptandı.

Kastelli'nin pazarladığı mevduat sertifikaları ve tahvillerin büyük şirketler, bankalara ve tanınmış holdinglere ait olduğu da bu arada ortaya çıkan bir başka ilginç nokta oldu. (Örneğin Koç Yatırım, Türkiye Şişe Cam Fab. A.S., NASAŞ, BEKO Teknik, Anadolu Bankası, Vakıflar Bankası, Yapı ve Kredi Bankası, İstanbul Bankası, Hisarbank, İmar Bankası, Uluslararası Kredi Bankası v.b.)

Cevher Özden'in, Menkul değer alım-satımının dışında daha başka işler de yaptığı, devletin buna göz yumduğu yine olayın sıcaklığı geçtikten sonra öğrenildi. Bundan da anlaşılıyor ki, sermaye çevrelerinin büyük bir bölümü, para sıkıntısını gidermek için kaçakçılıktan dolandırıcılığa kadar her metodu kullanmaya devam ediyorlar.

Görüldüğü gibi tam bir soygun... Devlet eliyle Cunta'nın, Hükümet yetkililerinin, büyük holdinglerin, bankaların, burjuva basınının hepsinin birlikte tezgahladıkları bir soygun düzeni, örgütlü bir tefeciler şebekesi. Ve bu düzenin bir çarkı Kastelli... Neresinden bakılırsa bakılsın, belli azınlığın bütün Türkiye'yi resmen ve Cunta'nın icazetiyle kazıkladıkları görülüyor. Ahlaksızlığa ve zorbalığa dayalı bir soygun düzeni...

Banker Kastelli'de parası olan yurttaşlara gelince: Kendi paralarıyla ikinci kez yine kazıklanmak zorunda kaldılar. Kastelli'ye yatırılan paralara devlet her ne kadar güvence verdiğini açıkladıysa da, tasarruf sahipleri buna inanmayıp ellerindeki mevduat sertifikalarını ve tahvilleri bankerlere ucuz şekilde satmaya başladılar. Özellikle İstanbul'da bazı bankerler, mevduat sertifikalarını yarı fiyatına tasarruf sahiplerinden toplamaya başladılar. Bu sayede yine köşeyi dönenler oldu.

IMF-ULUSU-ÖZAL:AYNI SES

Bütün bunlar olurken, IMF'nin açıklaması ile Ulusu'nun ve Özal'ın görüşleri aynıydı: IMF, resmi açıklamasında, "**bu bir yol kazasıdır. Bu olay, uygulanan politikanın yanlış olduğu anlamına gelmez**" diyordu. Ulusu ise şöyle diyordu:"**İzlenen ekonomi-politika değişmeyecek.**"

IMF çocuğu Özal'ın açıklaması da aynı doğrultudaydı:"**Bunlar gelip geçici rüzgarlardır. Mali sistem yerine oturuyor. Sistemin bünyesi sağlamlaşıyor**".(Özal, Kastelli ile ilgili açıklamalarından birinde, emperyalizmin ve yerli tekellerin sadık uşaklarına yaraşır bir biçimde şöyle bir demogoji yapıyordu:"**Tasarruf sahiplerini çıkar çevrelerine sömürtmeyeceğiz**".

Özetle hepsinin söylediği,"**izlenen politikalara devam edileceği**" idi. Bunun anlamı, daha birçok bankerin, bankanın, holdingin, batacağı iflas edeceğidir.

Gerçekten de, 24 Ocak kararları ile Türkiye'de başlatılan ve ancak faşist bir Cunta sayesinde uygulanabilen '**ihracata Yönelik Birikim Modeli**"nin, sürdürülebilme şansı, bu şekildeki iflasları da içeren bir dizi gelişmenin yaşanması ile mümkündür. Bu nedenledir ki, Özal'ın sözleri, hedeflenen "**Serbest Ekonomi**"nin mantığına uygundur. Özetle: Milyonların soyulması temelinde, yoksulluğun artmasını, orta sınıfların yokolmasını, piyasanın birkaç büyük tekele kalmasını içeren bir ekonomi-politika...

Bu modelin yüksek faiz uygulamasıyla ve sopa zoruyla uygulanabildiği yer somut haliyle Türkiye'de görülüyor. Emperyalizme her alanda bağımlı ve kendi dinamiğiyle gelişmeyen, tersine uluslararası tekellerin ihtiyaçlarına göre şekillendirilen cılız ve zayıf bir iktisadi yapının bu kadar ağır sorunları çözebilmesi ve kendini devam ettirmesi mümkün değildir. Kastelli'nin başına gelenler bu soygun düzeninin ve bu talan rejimi cuntasının da başına gelecektir. Bu kaçınılmazdır.

KASTELLİ BATMAK ZORUNDAYDI

Banker Kastelli'nin izlenen bu politikanın kaçınılmaz bir sonucu olarak batması beklenmeyen bir olay değildi. Şubat 82'deki bankerler olayı iflasların ilk işaretiydi. Daha sonra bazı büyük işletmelerin, (Güney Sanayi, Asil Çelik v.b.) iflasın eşiğine geldiği, devletin bunları kurtarmaya çalıştığı haberleri gazetelere kadar yansıyordu. Bunlardan Güney Sanayi geçtiğimiz günlerde "**borçlarını ödeyemediği, kredi sıkıntısı çektiği**" için kapısına kilit vurdu.

Kastelli'den sonra Erdem Finansman, Yağmur Ticaret gibi büyük bankerlik kuruluşlarının da iflas etmesinin yüksek faiz politikasıyla ve bunun bir sonucu olan Banka-Banker çatışmasıyla çok yakın ilişkisi vardır. Bankerler niçin batmıştır, bankalar ve bazı önemli işletmeler niçin batmak tehlikesiyle karşı karşıyadır?

12Eylül öncesi, yüksek enflasyon nedeniyle elindeki parayı banka yerine dayanıklı tüketim mallarına ev, arsa agibi gayri menkule ve altına yatırıyordu. Yani parasının değerindeki düşüşü böylece engellemeye çalışıyordu. Başka bir ifadeyle, bankalarda, yatırımda kullanılmak üzere para birikmiyordu. 24 ocak kararlarından sonra bu açmazı aşabilmek için IMF'nin emriyle faiz oranları önemli oranda yükseltildi.

Tekelci Sermaye çevrelerinin "**Temmuz Bankacılığı**" adını verdikleri bu uygulamadan sonra bankalar ve bankerler, kitlelerin elindeki parayı toplayabilmek için korkunç bir faiz yarışına girdiler. Reklam furyası ile birlikte binlerce insan, evini, arsasını satarak, hatta günlük ihtiyaçlarından bile vazgeçerek biriktirebildiği parayı en çok faiz veren bankaya veya bankere yatırmaya başladı. Tasarruflarına verilen faiz yükselince, bankaların kapitalistlere açtıkları kredi faizlerde yükseltiliyordu. Bu ise maliyetleri artırıyordu. Banka sahibi holdingler durumu idare etmeye çalışırlarken, banka sahibi olamayan holding ve aile şirketleri ise büyük sıkıntı içine giriyorlardı. Örneğin Sabancı Holding, sahibi olduğu Akbank'dan ucuz kredi alabilirken, bankası olmayan holdingler pahalı kredi kullanmak zorunda kalıyorlardı. Pahalı kredi ise, yatırımın ve üretimin maliyetini artırıyor, bu ise "**ihracat seferberliğin**"ni ve de ayrıca kredilerin tekrar bankalara dönmesini engelliyordu. İşletmeler, kredi borçlarını bankalara ödeyemiyorlardı.

Büyük bankalar, gidişatın tehlikesini görerek, (çünkü faiz yarışının nerede duracağı belli değildi ve üstelik yerden bitercesine çoğalan Bankerler, bankalardan daha fazla faiz verebiliyor ve kısa sürede topladığı paralarla köşeyi dönüyorlardı) hem küçük bankaları, hem de bankerleri faizleri düşük tutmaya zorluyordu. Bu amaçla "**Centilmenlik Anlaşmaları**" yapılıyor, fakat hiçbir banka anlaşmaya sadık kalmıyordu.

Bankaların ağırlık koyması üzerine, Hükümet, bankerlerle ilgili düzenleme yapmak zorunda kaldı ve birçok banker piyasadan çekildi. (Şubat 82) Fakat faiz yarışı durmadı. Bu kez başta Banker Kastelli olmak üzere bazı bankerlerle küçük bankalar kararlaştırılan faizden daha yüksek faiz vermeye devam ettiler. Bu ise Kastelli'nin iflasını doğurdu ve büyük bankaların isteği üzerine bankerlerin tasarruf toplaması, faiz vermesi yasaklandı.

BANKER-BANKA ÇARKI NASIL DÖNÜYOR?

Bankerli müessesesi, bir anlaşma, Demirel ve Ecevit dönemlerinin Tahtakale piyasasının resmileşmesi demektir. Her türlü üçkağıdın ve oyunun bu kez resmen Bankerlik adıyla yapıldığını görmekteyiz.

Cunta'nın Tahtakale düzeninin bir aracı olan Bankerlerle kitleler arasındaki ilişki ile Banker-Banka-Holding ilişkisi nasıl oluyordu?

Bilindiği gibi bankerlik, tahvil ve mevduat sertifikalarının satısı işinde, holdingler ve bankalarla tasarruf sahipleri arasında bir arcılıktır. Resmiyette menkul değer alım-satımı yatar diye bilinir. Yani, Bankerler para alıpsatamazm, sadece tahvil vb. değerli kağıtları pazarlar, bunlardan komis-

Cunta siyonistlerin müttefikidir

Adem KALFA

Ankara cuntası sözcüleri İsrail'in Lübnan'a saldırısını, kentlerin, köylerin yerlebir edilmesini, katliamları kınadılar. "Arapların yanındayız"dediler. Kıbrıs'ın Türk kesimindeki hükümet (kuşkusuz Ankara'nın onayıyla) daha da sert tepki gösterdi. Besbelli ki bütün bunlar laftan ibaret.

Cunta bu kadarını yapmak zorundaydı. Siyonist vahşeti karşısında halkımızın duyduğu büyük öfkeyi hesaba katmak zorundaydılar. **İşbirlikçi sermaye çevreleri ile emperyalist tekeller aracılığıyla içice durumda olan siyonistler aynı sermaye çevrelerinin halkımıza karşı fedayiliğini yapan Cunta'nın Orta Doğu politikasını etkileyebilmektedirler. Babiali basını da türlü yollardan siyonist etkisi altındadır.** Ama bütün bunlara karşın halkımız, daha başından beri vatanları için savaşan Filistin halkı ile dayanısma halinde olmuştur. 1960'lardan bu yana yüzlerce Türkiye devrimcisinin Filistin devrimi saflarına katılması, siyonizme karşı savaşta kan dökmesi rastlantı değildir.

Ama cuntanın Israil'i lafta kınamasını yalnızca halkımızın açıkça siyonist yanlısı bir politikaya karşı, gösterebileceği sert tepki ile açıklayamayız. **Cuntanın bu tutumunun bir başka açıklaması da var. Bu da ABD emperyalizminin genel olarak Orta Doğu politikasının Ankara cuntasına böyle işler yüklemiş olmasıdır.** ABD, İsrail'in birbirini izleyen saldırılarının, kendi onayı olmadan meydana gelen olupbittiler olduğu iddiasındadır. Reagan yönetimi şımarık yaramaz çocuğuna söz dinletemez baba rolündedir. Siyonistler en gelişmiş Amerikan silahları ile Arap ülkelerine saldırıyor. Arap toprağını gaspediyor. Waşington onu azarlar gibi yapıyor, "sonra silah vermem" diyor. Hatta bir iki hafta savaş uçakları teslimatını durduğu da oluyor. Ortalık biraz yatışınca en gelişmiş en öldürücü Amerikan silahları İsrail'e gene akmaya başlıyor. Kudüs'ün ilhakında da böyle oldu; Irak'taki nükleer santralın bombardımanında da; Golan'ın ilhakında da ve şimdi Lübnan'a kanlı saldırıda da.

ABD yönetimi Siyonist saldırılarının kendi onayı ile olduğunu, bunların emperyalist politikasının bir parçasını oluşturduğunu açıkça söyliyemez. Fiili müttefiki durumunda olan Arap gericiliğini kollaması gerek. ABD'nin Orta Doğu'daki çıkarları bu gerici Arap rejimlerinin desteği olmadan korunamaz. Mısır'da, Suudi Arabistan'da ya da Ürdün'de yurtseverlerin iktidara gelmesi, bu ülkeler halkının kendi toprakaltı zenginliklerine sahip çıkması, emperyalist tekellerin Orta Doğu'daki talanlarının sona ermesi demektir.

Amerika'nın eski Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, Orta Doğu'daki son durumla ilgili olarak bu bölgedeki Amerikan politikasının yöneldiği hedeflere ışık tutan bir yazı yazdı. (bak:"The Guardian Weekly" 27 Haziran 1982). ABD emperyalizminin bu kaşarlanmış dış politika uzmanı bu yazısında Reagan yönetiminin Orta Doğu politikasını destekliyor. "Sovyet desteğinde Arap radikalizmini utanç verici durumundan kurtarmak için en ufak bir harekette bulunmamalıyız" diyor. Kissinger'e göre Orta Doğu'da, kısa vaadede, en büyük tehlike İran devrimidir. ABD'ye dost olan Arap rejimleri bunun bilincindedirler. Bu bakımdan onları Sovyet tehlikesini ön plana almaya zorlamak yanlış olur. Yazar FKÖ'yü Arap dünyasında en radikal akım olarak değerlendiriyor ve (Suriye dahil) hiçbir Arap rejiminin sınırlarında bir radikal Filistin devletinin kurulmasını istemediğini belirtiyor.

Kissinger'e göre İsrail, Güney Lübnan'ın bir kesimini güvenliği bakımından ilhak edebilmeli, Kudüs'de İsrail egemenliği tanınmalıdır. Buna karşılık Lübnan'da istikrar sağlamada Mısır'a görev verilmeli; Batı yakasında ve Gazze'de Ürdün'e bağımlı olmak koşuluyla Filistinlilere bir çeşit özerklik tanınmalıdır. İran'a da bağımsızlığı asıl tehlikenin Amerikadan değil, 1500 kilometrelik ortak sınırının bulunduğu kuzey komşusundan geldiği anlatılmağa çalışılmalıdır.

Burada önerilen kısaca, gene Arap toprakları gaspedilerek Siyonist devletin sınırlarının bir kez daha genişletilmesi, yani İsrail saldırganlığının ödüllendirilmesidir. ABD uydusu gerici Arap rejimlerinin etki alanlarının Lübnan'a ve Filistin topraklarına yayılması. Filistin devriminin tasfiyesi ve genel olarak bölgede siyonizmin ve Arap gericiliğinin egemen kılınmasıdır.

Reagan yönetimi politikasının yöneldiği hedefler genel çizgileriyle bunlardır. Burada Ankara cuntasına da bir rol düşüyor: Hem NATO müttefiki, hem müslüman ülke olarak emperyalist Tekellerin bölgedeki çıkarlarının sorumluluğu. Bu, cuntanın siyonistlerle fiili ittifak durumunu açığa vurarak olmaz. Cunta sözcülerinin lafta İsraili kınamaları bu yüzdendir. Oysa Ankara cuntası da, dünyadaki tüm faşist rejimler gibi Filistin ve Lübnan halklarının Amerikan silahlarıyla Siyonistlerce katliama uğratılmasından ve böylelikle bölgede ulusal kurtuluş hareketlerinin geriletilmesinden sevinçlidir.

Bu tutumları Babıali basınına da yansıyor. Batı Avrupa basını, hatta Amerikan basını bile Lübnan'da siyonist vahşetini gözler önüne seren haberler, yazılar yayınlarken, dünyaca tanınmış Yahudi aydınları bile katliamları en sert bir dille kınayan yazılar kaleme alırken Türkiye'de boyalı basın İsrail propagandasına geniş geniş manşetlerle yer veriyor. Bombalanan hastahanelerden, kitleler halinde öldürülen çoluk, çocuk ve ihtiyarlardan tek söz yok. Ama siyonistlerin işgaline uğramış bir Filistin kampında uzun zaman önce birkaç Türkün gelip eğitim gördüğünü kanıtlayan Siyonist istihbaratından sağlanmış belge fotokopileri, ya da bu kamplardan birinde Ermenilerin de eğitim gördüğüne dair belgelerin İsrail hükümeti tarafından Türkiye'ye sunulacağı haberi en sansasyonel biçimde geniş sütunlarda sunuluyor.

Fiili sansür altındaki bir basının bu tutumu Cunta'nın gerçek politikasının ne olduğunu açığa vurmaktadır.

Evet, Faşist Ankara Cuntası siyonist katillerin fiili müttefikidir. Bu şerefsiz ittifak ABD emperyalizmi uyduluğu politikasının kaçınılmaz sonucudur.

yon alır. Bu mekanizma Türkiye'de şöyle çalışıyor:

Para sıkıntısı çeken bir firma, halka borçlanmak ve bu yolla para bulmak için, belirli oranda faiz vermeyi de taahhüt ederek tahvil, yani borç senedi çıkarır. Tahvili peşin paraya halka satar ve belirli bir müddet (bir kaç yıl) sonra faiziyle birlikte halktan aldığı borcu öder, tahvillerini geri alır. Firmalar bu işi, Maliye Bakanlığı'nın izni ile ve bir banka aracılığıyla yapar. Banka ise bu işten komisyon alır.

OYUN İÇİNDE OYUN

24 Ocak kararlarından ve yüksek faiz uygulamasından sonra bu mekanizma yeni biçimlerde çalışmaya başladı. Örneğin bir Holding 200 milyon liralık tahvil çıkararak yeni yatırım yapmak veya borçlarını ödemek istemektedir: Bu sırada banker devreye girerek, 200 milyonun karşılığı olarak holdinge hemen 120 milyon lira vermeyi önerir. O da buna razı olur. Çünkü, holding banka aracılığıyla tahvil satacak olsa, zaman kaybı bir kenara, tahvili ancak yüzde 28-32 faizle satabilecektir. Yasalar, tahvil faiz oranını %28-32 olarak belirlemektedir. Holding taze ve nakit paraya acil ihtiyaç duyduğu için bankerin önerisini kabul eder (Türkiye'de yüksek faiz uygulamaları nedeniyle para sıkıntısını çekmeyen, kredi almak için her yolu denemeyen hiçbir kuruluş yoktur).

BANKALARIN KASTELLİ'NİN İFLASINDAKİ ROLÜ

Cevher Özden rezaleti üzerine ortaya çıkan durum tekelci sermaye çevrelerini önemli ölçüde rahatsız etmiştir. Asıl panik onlarda başlamıştır. Bu çevrelerden bazıları, Kastelli'nin Bankalar tarafından bilinçli olarak iflasa sürüklendiği iddia ediyorlar. Bu iddiada doğruluk payının olduğu bilinmektedir. (Gazeteler, Çavuşoğlu-Kozanoğlu Grubuna ait Hisarbank'ın Kastelli'yi borçlarını ödemediği için tehdit ettiğini yazmaktadır). Kastelli olayı egemen sınıf içindeki çatışmanın da bir ürünüdür.

Bankalar, yüksek faiz uygulamasından sonra hem kendi aralarında, hem de bankerler karşı bir rekabete girdiler. Faiz yarışı diye bilinen bu rekabet sırasında bazı küçük bankalar ve Bankerler Kastelli, daha yüksek faiz vererek halkın elindeki parayı toplayıp bununla büyüme çabası içine girdiler. Büyük bankalar ve holdingler, faiz oranlarının sık sık yükseltilmesinin ekonomideki varolan krizi iyice derinleştireceğini bildikleri ve faiz oranlarının şimdiki halinde tutulmasıyla kendi çarklarını döndürebildikleri için, biraz da Merkez Bankası'nın zorlamasıyla rekabetin bir noktada durmasını istiyorlardı. Devletin aldığı tedbirler ise yetersizdi. Bu nedenlerle çok planlı olmasa bile, gelişmenin doğal bir sonucu olarak Bankerlerin ve son olarak da Banker Kastelli'nin iflası Bankaların ve büyük holdinglerin yararına olmuştur.

Kastelli'nin dalaverelerine birçok banka ortak olmasına rağmen, şimdilik okkanın altına Cevher Özden gitmiştir.

Ancak yasalar gereğince devreye bir bankayı sokmak gerekecektir. Çünkü, yasa, tahvillerin ilk satışının bir banka aracılığıyla yapılmasını şart koşmaktadır.

Bankerin önerisi Bankanın da işine gelmektedir. Çünkü kendisi hiçbir çaba harcamadan 200 milyonluk tahvili satmış gibi görünüp komisyon alabilecektir. Banka 200 milyonluk Koç Holding tahvillerini 200 milyona satmış gibi göstererek kayıtlarına girdi çıktı yapar ve komisyonunu alır. Holding ise kayıtlarında 200 milyonluk tahvil satışı göstermektedir, fakat kasasındaki bu işten aldığı nakit para 120 milyondur. Bankerin defteri ise temizdir: Sözde bankanın halka satmış göründüğü tahviller yine halk tarafından bankere satılmış gibi gösterilir. Bunun nedeni, yasalarda tahvillerin ikinci piyasada, yani Banker vb. kurumlarda değerinin altında satılabileceği hükmü vardır. (Birinci piyasa olarak gösterilen bankalarda tahbillerin gerçek değeri üzerinden işlem görmesi zorunludur). Bu durumda, bankanın halka satmış gibi göründüğü tahviller tekrar halk tarafından değerinin altında Bankere satılmış gibi gösterilir. Böyle olunca örneğin, 200 milyonluk tahvili Kastelli 100 milyona almış gibi gösterilir. Defter ve kayıtlar buna uygun düzenlenir.

Banker'in gerçek tahvil satışı bundan sonra başlar. 200 milyonluk tahvili, 120 milyona alan fakat defterlerinde bu tahvilleri halktan 100 milyona almış görünen banker, bu tahvilleri yüksek faiz vererek halka satmaya başlar. Etkili bir reklam kampanyasının eşliğinde vatandaş, bankalardan daha yüksek faiz veren bankerin tahvillerini almaya yönelir. Banker bu satıştan elde ettiği nakit paradan hem işletmenin giderlerini(reklam vb.) karşılar, hem de daha önemlisi, elinde nakit para olduğu için bunu yukardaki örnekte olduğu gibi yeniden holding tahvillerini almada kullanır, dolayısıyla işletmelerin taze para ihtiyacını karşılar.

Kastelli Bürolarının önü ana baba günü oldu. Polis halkı zorla dağıttı.

FAKAT

Bu çark böyle dönerken, bir veya iki yıllığına tahvil çıkaran holding.(dolayısıyla Bankerler) tahvillerinin vadesi gelen vatandaşa, tahvilin ana parasını ve faizini ödemek zorundadır. Senedin zamanı gelince tahvil sahibi işletmenin kapısına dayanır. Holdingin ise elinde nakit para olmadığı için tahvillerin ana parasını va faizlerini ödeme gücü yoktur. Holding, yeniden tahvil çıkararak yukarıdaki örnekte olduğu gibi bunu belki de yarı fiyatına Bankere satar.

Ve bu çark böyle devam eder gider. Taki tahviller ve çekler karşılıksız çıkıncaya kadar. O zaman da iflaslar başlar.

BANKALARLA KASTELLİ İÇİÇEDİR

Şimdilerde Banker Kastelli'de somutlaşan bu soygun düzeninin aylardır açıktan açığa ve Cunta'nın teşvikiyle yapılan rezilliklerin hepsine bankalar da ortaktır.

Uygulanan yüksek faiz politikası belli bir süre içinde piyasadaki tasarruf edilebilecek paranın büyük bir bölümünü banka ve bankerlere çekmiştir. Topladıkları parayı, önceden topladıkları mevduatların faizlerini ödemede ve işletmelere kredi açmada kullanan finans kuruluşları, mevduat akışının aynı devam etmemesi nedeniyle kendileri de fon sıkıntısı (taze para sıkıntısı) içine düşüyorlardı. Öyleki bazı banka ve bankerler, bir yıl önce topladıkları paraların faizlerini bile ödeyemeecek duruma düşüyorlardı. Birkaç büyük bankanın dışında çok sayıda banka ve büyük bankerlerin durumu bu çerçevedeydi. Tam da bu noktada bankalarla büyük bankerlerin kader birliği doğdu.

Birçok banka, fon ihtiyacını karşılamak için diğer bankalardaki tasarrufları kendisine çekmeye çalıştı. Bu amaçla mevduat sertifikası diye adlandırılan ve aslında banka tahvilinden başka birşey olmayan bir yöntem devreye sokuldu. (Mevduat Sertifikası, tahvil gibi, bankaların halka borçlanmasıdır. Sertifikayı para vererek alan vatandaş, belli bir süre sonra yatırdığı ana parayı alacak, bu arada da aylık veya yıllık faizlerini de alacaktır.) Bankalar, kendi kaynaklarını garanti göstererek, tıpkı holdingler gibi, tahvil (Mevduat Sertifikaları) çıkartmaya başladılar.

Bankalar, kendi aralarındaki "**centilmenlik anlaşmasına**" her ne kadar uymasalar da, yüksek faiz uygulamasını yine de belli bir sınırda tutmaya çalışıyorlardı. Bu durum kendi aleyhlerine oluyordu. Çünkü fonlarını artıramıyorlardı.

BANKALAR BİRBİRLERİNDEN PARA ÇALMAYA ÇALIŞIYOR

İşte Mevduat Sertifikası, bankaların birbirlerinden para çalması ve fon artırılması için elverişli bir yöntem olarak ortaya çıktı. Bankerlerin Mevduat Sertifikalarını pazarlaması hükümet tarafından da benimsenince, bankalar bankerler aracılığıyla Mevduat toplama işine başladılar. Çıkardıkları Mevduat Sertifikalarını büyük bankerlere, özellikle Kastelli'ye pazarlattılar. Kastelli, bankaların verdiğinden daha yüksek faiz vadederek sertifikaları halka satmaya başladı. Yüksek faizin çekiciliğine kapılan ve birçoğu aldığı aylık faiz geliriyle yaşamaya başlıyan tasarruf sahipleri, bankadaki parasını çekerek veya malını-mülkünü satarak Banker Kastelli'den mevduat sertifikası almaya başladı. Bankalar, Kastelli aracılığıyla milyarlarca liralık sertifika pazarladılar. Türkiye İşverenler Sendikası Başkanı Halit Narin bile bu durumdan şikayetçi oluyordu. Narin, Kastelli olayından sonra şöyle diyordu: "**Ödeyemiyecekleri miktarda sertifika çıkaran bankalara el konulmalıdır.**"

Sertifika pazarlama olayı da tıpkı, yukarıdaki tahvil örneğinde olduğu gibi işledi. Yani bankalar çıkardıkları tahvilin gerçek tutarının altında bir fiyatla Kastelli'ye sertifika pazarlattılar. Örneğin 200 milyonluk sertifikayı, 120 milyona verdiler Kastelli'ye ve kayıtlarına 200 milyon olarak geçtiler. Kastelli'den peşin aldıkları 120 milyonun bir kısmını sanayicilere kredi olarak verirken bir kısmını yasal zorluk olması nedeniyle Merkez Bankası'na yatırdılar. (Bazı Bankaların bu yasal zorunluluğu bile yerine getirmediği, devletin buna göz yumduğu ortaya çıktı). Sanayicilere kredi olarak yüksek faiz karşılığı verdikleri paralar ise, sanayi kuruluşlarının bu paraları yatırımda değil, işletme giderlerini karşılamada veya önceden alınan kredilerin borcunu ödemede kullanmaları nedeniyle, zamanında alamadılar. Bu kez bankalar yeniden mevduat sertifikası çıkarma yoluna gittiler.

Bu durum, Banker-Banka-Sanayici üçgenini birbirine borçlu, birbirine bağımlı bir hale getirdi. Kastelli, pazarladığı sertifikaların karşılığını Bankalara ve vatandaşa ödeyemez hale geldi. Banka sertifikadan alıp, sanayiciye verdiği parayı geri alamaz duruma düştü. Sanayici ve Özal'ın ihracatçıları ise aldıkları krediyi bankaya ödeyemez duruma geldi.

Ve zincir en zayı yerinden, Banker halkasından koptu.

DEVLET BANKALARIN EMRİNDE

Bu tepişme içinde her zaman olduğu gibi olan yine vatandaşa oldu. Çoğunluğu emeklilerden ve evini-arsasını satıp faize yatıran orta gelir tabakasındaki kesimlerden oluşan yüzbinleri aşan insan, şimdi faizden de vazgeçti, ana parasını kurtarmaya çalışıyor.

Cunta'nın devleti ise, bankerlerin bankalara ve sanayicilere borcunu ödemek, Kastelli'de parası olan subayların, hükümet üyelerinin, Danışma Meclisi üyelerinin ve büyük bürokratların parasını geri vermek için, vatandaşın vergileriyle ayakta duran hazineyi müflis bankerlerin ve istikbalin müflis bankalarının hizmetine sundu. (İlk hesaplamalara göre, Kastelli olayı nedeniyle Devletin uğradığı zarar 45 milyar lira..)

Şubat'ta küçük bankerleri batıran, Haziran'da büyük Banker Kastelli'yi iflas ettiren yüksek faiz politikası ve ona şekil veren 24 Ocak Kararları'nın ve onu silah zoruyla uygulamaya çalışan Cunta'nın ülkemizi batırmaktan başka yapabileceği bir şeyin olmadığı Kastelli olayıyla bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Türkiye'deki ekonomik krizin, mevcut politikalarla aşılma şansı yoktur. Tek çare emperyalist-kapitalist sistemle varolan bütün bağların ve bağımlılık ilişkilerinin koparılması, tekellerin hakimiyetine son verilmesi, halklarımızın ve ülkemizin ihtiyacını gözeten yeni bir ekonomi-politikanın izlenmesidir. Açıktır ki bunu da ancak emekçi ve yoksul halklarımız kendi güçlü kollarıyla yapabilir.

Türkiye'nin kurtuluşu için başkaca seçenek yoktur.

Toplumsal muhalefet, ideoloji, parti

Demir ÖZLÜ

Marksist solun, Türkiye'de, tarihte hiçbir ülkede görülmemiş bir biçimde parçalanmış olması "**ideolojik etki**"nin yitmesine yolaçmaktadır.

12 Mart'ta da aynı süreç yaşanmıştı.

12 Mart öncesinde de, Türkiye'de egemen sınıflar bunalıma düşmüş, işçi sınıfı ile onun halk sınıfları arasındaki müttefiklerinin toplumsal istemleri yükselmeye başlamıştı. Köylülerden gelen istemler de buna katılıyordu. 12 Mart'tan önce de toplumsal muhalefetin yükseldiği bir dönem yaşanmıştır Türkiye'de.

İşte, Türkiye gibi emperyalizme çok sıkı bağlı bir ülkede, bağımlı egemen sınıflar yeni bir yöntem bulmuşlardır: Orduyu, kendi bütünlüğü içinde iktidara çekmekte ve toplumsal muhalefeti baskı yoluyla susturmaktadırlar (Türkiye'de bu yöntem, 27 Mayıs'tan sonra, Cevdet Sunay'ın genelkurmay başkanlığı döneminde gündeme girmişti). Bir süre için «**düzeni sağlama**» görevini bu silahlı güçlere vermekte; bu arada kendi yapısal bunalımlarını kapitalizm doğrultusunda aşmaya çalışmaktadırlar. Böylece toplumsal muhalefetin bastırıldığı, kendi açılarından rahat, bir dönem yaşamaktadırlar.

Doğal olarak, bu yöntemle, söz konusu egemen sınıflar yapısal bozukluklarını tümüyle giderememektedirler. Çünkü, bağımlı kapitalist sınıflardır bunlar... Tarih sahnesine çıkmakta gecikmişlerdir. Özerk, yaratıcı, ulusal bir kapitalist sınıf olamamışlardır. Belki, yaratıcı bir sınıf olma, kendi gücüyle ayakta durma ve maddi refahı halk tabakalarına da yayma şansını tarihsel olarak, sonsuzca yitirmişlerdir... Dünya kapitalist bunalımına bağlı olarak, en aşağı düzeyde ve çok ağır ağır olarak yaşatmaktadırlar bunalımlarını topluma. Böylece sadece vakit kazanmaktadırlar: 'bir on yıl daha'.

Sadece dünya kapitalist bunalımını en alt düzeyde ağır olarak yaşatmak değil; aynı zamanda kendi **iç-yapısal bunalım**larını da aşamamaktadır, Türkiye burjuva sınıfı. 1908'den bu yana, çeşitli tarih aralıklarıyla yaşadığı kendi iç-yapısal bunalımıdır da. Bu bunalım Türkiye halkını 1.Dünya Savaşı'na sürükledi. Bu yüzden üst-yapısal örgütlenme, Devlet, çeşitli biçimlere girmekte (meşrutiyet, cumhuriyet, 'demokrasi' olmakta, sivil, askeri, yarı-askeri çehreler takınmakta), fakat bunalım sürmektedir.

Biçim değistirip duran aynı üst yapıdır bu. Sadece arada bir çatlaklar görünmekte. Ardından da bu çatlaklar, şiddetle restore edilmek istenmektedir.

12 Eylül döneminde olan da budur. Ama halk açısından da, egemen sınıflar açısından da en zorlusu. Üstadlar, kendi açılarından "**restorasyon**" yapıyorlar!

* * *

Açık açık görmek ve söylemek gerekli: İşte bu toplumsal-tarihsel oluşum karşısında, Türkiye marksist solu, gereken siyasal beceriyi gösterememektedir.

Gerek 12 Mart öncesinde, gerek 12 Eylül öncesinde yükselen toplumsal muhalefeti tek bir siyasal örgütlenmenin çatısı altında toplama başarısını.

Toplumsal muhalefet -toplumsal koşullar yüzünden- kendiliğinden yaygınlaşmakta, toplumun spontane psikolojik yapısında devrimci bir dönüşüm özlemi belirmektedir: proleterya arasında da, köy ve kent küçük burjuvazisi arasında da değişim gereksinmesi kendini duyurmaktadır. Fakat bu duygusal eğilim, doğru çözümlemeler yapan, tarihsel konumunu iyi saptamış bir tek "**devrimci**" partinin örgütlenmesi içinde "**tarihsel bir bilince**" ve "**ideolojik bir güce**" dönüşemediğinden, egemen sınıflar iktidarda silahlı güçleri ön plana çıkardığında, bu eğilimler tavsayıp dağılmaktadır.

Bu yüzden, egemen sınıfın zırhlanmasına karşı direnen bilinçli insanların hemen hemen tümü tutuklanabilmekte ve egemen sınıfın ideolojik propagandasıyla bunlar, -bir süre için de olsa- geniş halk kesimlerinin eğilimlerine aykırı bir yol tutmuş gibi gösterilebilmektedirler.

Asıl en kötüsü, marksist sol, toplum içinde "özerk" ideolojik yapısını kuramadığından (doğru marksist analizlere dayanan bir Parti demektir) bu), geniş halk kesimleri iktidarın ideolojik propagandasının tarafına - -bir süre için de olsa- geçebilmektedirler.

12 Mart rejimini: a) içteki bilinçli direnişler; b) Avrupa kamuoyunun desteği; c) bloklar arası gerginliğin **detant**'a doğru gitmesi çekilmeye mecbur etti. Doğal olarak bu nedenleri genel olarak çerçeveleyen: Türkiye'nin dünyadaki konumu ve egemen sınıfların yapısıyla ilgili nedenler de var (onlar Avrupa kapitalizmine önemli ölçüde bağlıydılar). Toplumsal-ekonomik yapıyla ilgili olan başka nedenler de.

Bugün 12 Eylül yaşanırken, ABD'deki Reagan rejimi ile ABD savaş politikaları -şimdiki halde- demokratik güçlerin aleyhine bir faktör olarak işliyor. Fakat, öte yandan, burjuva ekonomik politikalarının iflası çok daha belirgin.

* * *

12 Mart rejimi yıkıldığında sol, örgütlenme konusunda hazırlıksız yakalanmıştı. 1973'le 1980 yılları arasındaki toplumsal muhalefet, gene kendiliğinden bir muhalefet olarak kaldı. İşçi sınıfının gelişen sendikal hareketi dahi, bilinçli, siyasal bir hareket düzeyine sıçrayamadı.

İdeolojik üst-yapı karmaşık bir yapıdır.

Türkiye egemen sınıfları, Batı'da olduğu gibi, uzun yüzyıllar dini - -Kilise'yi- ve büyük kültürel ideolojik yaratmaları yanlarına alamamış olsalar da, karmaşık ve geçerli bir üst-yapıya sahiptirler gene de. Özellikle, Türkiye egemen sınıfları ahlaklarını, oldukça geniş kitlelere kabul ettirmişlerdir: bireyci, çıkarcı, kolay zengin olmayı, ağalığı özendiren bir ahlaktır bu.

Türkiye burjuvazisi sanıldığından da iyi örgütlenmiş bir sınıftır. 20. yüzyıldaki, ilk bağımsızlık hareketlerinden birinin başını çekmesi de boşuna değildir. Onun karşısına spontane hareketlerle çıkılamaz. Sadece onun saldırılarına karşılık vermekle yetinilemez. Devrimci bir dönüşüm için, kitleleri kavrayacak ve onlar için umut ışığı olacak derin siyasal alternatifler hazırlamak gerekir.

Marksist sola düşen görev, toplum içinde özerk bir üst-yapı yaratmaktır. Sosyalist teorinin ideolojik gücüyle yaratılacak bir yapıdır bu. İdeolojinin partisi yaratır bu üst-yapıyı. Bunu yaratmaktan kaçınmak ya da bunu yaratabilecek düşünsel beceriyi gösterememek, toplumu kendiliğinden çalkantıların içine bırakmak, demektir.

Kendiliğinden çalkantılar da, hiçbir toplumu sosyalizme götürmemiştir. Çünkü sosyalist toplum tarihsel bir rastlantıyla kurulan bir toplum değil, sistemli ideolojik mücadeleyle yaratılan bir toplumdur.

mahkemeler sürüyor

- Sıkıyönetim mahkemelerinde Savcılarca istenen idam talebi yükseldi.
- Artvin Devrimci Yol davası avukatlarından Gülseren Dönmez tutuklandı.
- Mardin PKK davasında 14 sanık tutuklandı.
- 19 TSİP yöneticisi haklarında dava açıldı.

IĞDIR'DA 14 YENİ İDAM TALEBİ VAR

Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı, Iğdır yöresinde üç sol örgüte bağlı 65 kişi hakkında dava açtı. Sıkıyönetim Komutanlığı basın ve Halkla İlişkiler Şubesinden yapılan açıklamada **TKP, TİKKO ve Halkın Kurtuluşu** adlı örgütlerin Iğdır'da işbirliği içinde bulundukları anlatılarak 7 kişiyi öldürdükleri iddia edildi. Ayrıca çeşitli kurşunlama, yazılama olaylarının sanığı 65 kişiden 57'sinin tutuklu bulunduğu belirtildi. Hakim **Yüzbaşı Teoman Özkıl** tarafından hazırlanan iddianamede sanıklardan 14'ü hakkında idam, diğer sanıklar için 5 ile 15 yıl arasında çeşitli hapis cezaları istendi.

ADIYAMAN PKK DAVASINDA TANIKLAR DİNLENİYOR

145 sanıklı Adıyaman PKK (Kürdistan İşçi Partisi) davası tanıkların dinlenmesiyle sürüyor. 17 haziran 1982 günü yapılan duruşmada Adana'da tanıklardan biri sanık avukatlarına hakaret ettiğinden tutuklandı.

Duruşma yargıcı, tanığın sarfettiği sözlerle duruşma inzibatını bozduğu gerekçesiyle tutuklanmasına ve hakkında suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi. Duruşmaya sanıkların dinlenmesiyle devam edildi.

MARDİN PKK DAVASINDA TUTUKSUZ YARGILANAN 14 SANIK TUTUKLANDI

331 sanıklı **Mardin PKK** davası tutuksuz sanıkların sorgularıyla sürüyor. Diyarbakır'da, 2 Nolu Askeri mahkemede görülmekte olan davada tutuksuz 14 sanık daha tutuklandı. Üç sanık da tahliye edildi. Tutuklanan sanıkların isimleri şöyle: **Necmettin Arslan, Murat Ar, Abdi Bayar, Osman Özbay, Genco Kerem, Bedrettin Tokay, Mustafa Erdem, Mehmet Sait Altınkaya, Abdülgani Aslan, Nazım Çelik, Emrullah Erken, Süleyman Solmaz, Mehmet Veysi Temel, Abdülvahap Kızılkaya.** Mahkeme heyeti ayrıca duruşmada bulunmayan dört sanık hakkında da gıyabi tutuklama kararı aldı.

Öte yandan, 2 Nolu Askeri Mahkemede duruşmalarına devam edilen **PKK'nın Suruç** gurubunda sanıklar savunmalarını yaptılar. Duruşmada tanıklar dinlenmeye başlandı. Bu davada 79'u tutuklu bulunan 101 sanık yargılanıyor.

Tanıklardan İbrahim Işık ise Urfa bölgesinde 20 yıl istihbarat emrinde çalıştığını belirtti. **"Savcılıkta verdiğim ifadeleri kabul etmiyorum. Ben Türk Bayrağının Yırtıldığını, afiş asıldığını görmedim!"** dedi.

PKK-Viranşehir grubu sanıklarının davasına da Diyarbakır 2 nolu Askeri Mahkemede devam edildi. **Mahmut Kurt** ve **Nurettin Anyıg tahliye edildi.**

RIZGARİ-ALA RIZGARİ DAVALARI SONUÇLANDI

Diyarbakır 2 numaralı Askeri mahkemesi Rızgari ve Ala Rızgari davasını sonuçlandırdı.

Askeri Mahkeme Sanıkları **"Devletin hakimiyeti altında bulunan bir kısım toprakları devlet idaresinden ayırarak marksist-leninist bir idare kurmayı amaçlamaktan, bu amaçla gizli örgüt kurmaktan"** suçlu buldu. 209 sanıktan 93'ü çeşitli hapis cezalarına çarptırıldı. Ayrıca, 7 sanığın soruşturma dosyalarının ayrılması ve 109 sanığın beraatı kararlaştırıldı.

PKK sanıkları Diyarbakır davasında

Askeri Mahkemenin kararına göre, sanıklardan **Rıza Sayın 32 yıl**, bir sanık 20, bir sanık 16, bir sanık 13, altı sanık 12'şer 1 sanık 10, 51 sanık 8'er yıl hapse mahkum oldular. Diğer 7 sanık ise 6 ile 2 yıl arasında çeşitli hapis cezalarına çarptırıldılar. Sanıklar arasında bulunan, **Rızgari** dergisinin sahibi **Avukat Ruşen Aslan 10, Avukat Mümtaz Kotan** ve **Avukat Şerafettin Kaya da 8'er** yıl hapis cezalarına mahkum oldular.

DİYARBAKIR DEVRİMCİ YOL DAVASI SAVUNMA AŞAMASINDA

Diyarbakır 1 Numaralı Askeri mahkemesinde Devrimci Yol davası savunma aşamasında. 23 haziran günü yapılan duruşmada **Orhan Keskin, Gürcan Bahadır, Osman Lokumcu, Servet Ulaş ve Reşat Keskin**'in savunmaları alındı. **Reşat Keskin** tahliye edildi.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Savcılığı ise Devrimci Yol'un ODTÜ'de örgütlenmesini sağladığı gerekçesiyle **Hasan Turunç** için 5-12 yıl hapis cezası istedi.

ADANA DEVRİMCİ YOL DAVASI YENİDEN BAŞLADI

Bir süre önce sanıkların savunmalarını hazırlayabilmeleri için ara verilmiş olan **Devrimci Yol** davası yeniden başladı. 29 haziran günü yapılan duruşmada 80 sanığın dinlenilmesine geçildi.

311 sanıklı Devrimci Yol davasında dinlenilmeyen 200 kişi var. Bu sanıklar gruplar halinde mahkemeye çıkartılarak dinlenecekler. Mahkeme tüm sanıkları birarada duruşma salonuna getirtmiyor. Ve küçük gruplar halinde yargılamayı sürdürüyor.

MARDİN DEVRİMCİ YOL DAVASI SONUÇLANDI

Devrimci Yol Mardin-Nusaybin grubu davasında 11 kişi çeşitli hapis cezalarına çarptırıldı. Diyarbakır 1 Numaralı Askeri Mahkemesinde yapılan duruşmada **Mehmet Düzgün**, 35 yıl, **Mesut Yardak** 26 yıl, **Adnan Avican** 17 yıl, **Şükrü Kaya** 17 yıl, **Zeyni Apak** 10 yıl, **Metin Madi Danışman ve Namık Kemal Yaşar** 7'şer yıl, **Abdurrahman Konuk** 6 yıl, **Ali Aktimur** 5 yıl, **Mehmet Demir** 7 yıl ve **Süheyl Ayanoğlu** 1 yıl hapse mahkum oldu.

ARTVİN DEVRİMCİ YOL DAVASI AVUKATLARINDAN GÜLSEREN DÖNMEZ TUTUKLANDI

Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi Avukat **Gülseren Dönmez'i** tutukladı. Dönmez Artvin Devrimci Yol davası sanıklarının avukatlığını yapıyordu. **İsveçli bir gazeteciyle mülakat yaptığı için hakkında soruşturma açılan avukat Gülseren Dönmez hakkında 11 haziran 1982 tarihinde gıyabi tutuklama kararı verilmişti. Bu karar 2 temmuz 1982 günü uygulandı.**

5 DEVRİMCİ YOL TARAFTARINA ÇEŞİTLİ HAPİS CEZALARI VERİLDİ

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 ve 3 Numaralı Askeri Mahkemelerinde **Devrimci Yol'a** üye olmaktan yargılanan 5 kişiye çeşitli hapis cezaları verildi. 2 Numaralı Askeri Mahkemede yargılanan **Ali Kökten ve Mustafa Yaz** 5'er yıl, **Hüseyin Avni Mıhçı ise** yaşı küçük olduğu için 3 yıl 4 ay hapse mahkum oldu.

Öte yandan, 3 Numaralı Askeri Mahkemede de **Haluk Yılmaz ve Filiz Bakışkan** aynı suçlamalardan 5'er yıl hapse mahkum oldu. **Filiz Bakışkan**'ın cezası altıda bir oranında indirildi.

DİYARBAKİR KAWA DAVASINDA 7 TAHLİYE VAR

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri mahkemede görülmekte alan KAWA davasında tanıkların dinlenesine devam edildi. Durusma sonunda sanıklardan **Ahmet Yani, Abdülkerim Ateş, Süleyman Güngör, Mehmet Uçar, Muhittin Sarı, Abdülkadir Benli ve Mehmet Ali Eraslan tahliye edildi.**

Öte yandan İstanbul'da devam eden 44 kişilik **KAWA** örgütü davasında 5 sanık tahliye edildi. 5 temmuz 1982 günü yapılan duruşmada tahliye edilenlerin arasında idam istemiyle yargılanan bir sanıkta yeralıyor.

İstanbul 1 Numaralı Askeri Mahkemesindeki duruşmada, mahkeme heyeti, Deniz Astsubaylığından emekli Muzaffer Dörtkaş, Tahsin Atmalı ve Meral Gündoğan ile Mete Tekin ve idam istemi ile yargılanan Engin Doğanay'ın tahliyelerini kararlaştırdı.

Bu davada tahliye edilenlerin sayısı 17'ye yükseldi.

TİKB DAVASI BAŞLADI

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı **Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği** (TİKB)'ne üye oldukları iddiasıyla 14 kişi hakkında dava açtı. Sanıklardan **Sezai Ekinci, Uğur Mülayim, Hüseyin Boyacıoğlu'nun** 36'şar yıl, **Nurettin Kocan, Hasan Hüseyin Koyunoğlu, Rahmi Yılmaz, Mehmet Tunç Özkök, Yener Tatlı, Mehmet Ali Kotan, Mehmet Boy, Selim Tokgöz, İbrahim Sula, Ali Aslan** ve **Halil İbrahim Gürpınar**'ın 6 şar yıl hapse mahkum edilmeleri isteniyor.

19 TSİP YÖNETİCİSİ HAKKINDA DAVA AÇILDI

1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcısı Albay Süleyman Takkeci 19 TSİP yöneticisi hakkında dava açıldığını açıkladı. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Merkez yöneticileriyle birlikte Sinop, ili ve Karasu ilçesi yöneticileri hakkında açılan davada, sanıklar hakkında 5 yıldan 30 yıla kadar değişen hapis cezaları isteniyor. TSİP Yöneticileri, siyasi partiyi yasadışı örgüte dönüştürmek, bu örgütü yönetmek ve komünizm propagandası yapmakla suçlanıyorlar. Savcılığın açıklamasında TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz ile 39 parti yöneticisi ve üyesi hakkında gıyabi tevkif kararı çıkarıldığı ve bunların dosyalarının tefrik edildiği bildirildi.

ADANA TDKP-İÖ DAVASI BAŞLADI

Türkiye Devrimci Komünist Partisi-İnşa Örgütü üyesi oldukları ileri sürülen 38 kişinin yargılanmalarına Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri mahkemesinde başlandı. Yapılan duruşmada, kimlik tesbitinden sonra, askeri savcı iddianameyi okudu. İddianamede sanıkların eylemleri, **"Yasadışı örgüt kurmak, yönetmek, propaganda yapmak sahte hüviyet kullanmak, görev sırasında Türk subayını öldürmeye teşebbüs etmek ve Sıkıyönetim Yasasına aykırı davranmak"** olarak nitelendiriliyor. Ayrıca iddianamede **"Ankara dışında bir örgütün elindeki araçlar ve maddi olanaklar bakımından TC Anayasasını ve TBMM'sini ortadan kaldırmak veya değiştirmek gücüne sahip olduklarından sözedilemiyeceği"** kaydediliyor.

18 haziran 1982 günü yapılan duruşmada sanıkların sorgusu tamamlandı ve 10 kişi tahliye edildi.

ÜÇ TDKP TARAFTARI HAPSE MAHKUM OLDU

İzmir ve yöresinde yasa dışı çalışmalarda bulundukları ve TDKP taraftarı oldukları iddiasıyla yargılanan 7 kişiden Mehmet Şenergün, Mustafa Albayrak ve Şahverdi Çimen 4'er yıl 2'şer ay hapse mahkum oldular. Diğer 4 kişi ise delil yetersizliğinden beraat ettiler.

BARIŞ DERNEĞİ DAVASI BAŞLADI

Barış Derneğinin 30 yönetici ve üyesi hakkında açılan davaya 24 haziran 1982 günü İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde başlandı. Yasa dışı örgüt kurmak, yönetmek, komünizm, ırkçılık, yurt dışında Türkiye aleyhine propaganda yapmakla suçlanan sanıklar, 8 yıldan 30 yıla kadar değişen hapis cezalarına çarptırılmaları isteniyor.

Topkapı Atatürk Öğrenci Sitesi'ndeki salonda yapılan duruşmaya, çok sayıda sanık yakını, Yabancı Basın Kuruluşlarının temsilcileri ve Paris Barosundan iki avukat izledi. Duruşmada sanıkları savunmak için 57 avukat yer aldı.

İlk günkü duruşmada sanıkların kimlik tesbitinden sonra savcılık iddianameyi okumaya başladı. Bu arada sanık avukatlarından Halit Çelen tüm sanıkların serbest bırakılmalarını isteyen bir dilekçeyi mahkeme heyetine verdi.

Dilekçenin Mahkeme Heyetince kabulünden sonra İstanbul Baro'su Başkanı Avukat Orhan Apaydın söz aldı. Hakkındaki suçlamaları reddederek Barış Derneğinin çalışmalarından örnekler veren Apaydın sözlerini şöyle bitirdi.

"Baro Başkanlığı görevim büyük ve şerefli bir görevdir. Şereflerin en büyüğüdür. Fakat şerefi oranında sorumluluğu da vardır. Sorumluluğu görevin tam yapılmasındadır. Ben bu sorumluluğun bedelini de göze aldım. O suretle görevimi yaptım. Bu bakımdan zindanda yatmakla beraber huzur içinde bulunuyorum. Benim zindanda yatmamla toplum refah ve huzura kavuşacaksa ebediyen zindanda yatmakla da huzur duyarım. Zindanda yatarken de Baro Başkanı olarak görevimi yapmış oluyorum. Ve yanlız Türkiye'nin değil dünyanın en büyük barosu olan İstanbul Barosunu savunmuş oluyorum ve savunacağım. Sorgumun yapılacağı günü sabırsızlıkla bekliyorum."

Mahkeme heyeti **"suçun niteliğini ve yargılamanın bulunduğu safhayı"** öne sürerek tahliye taleplerini reddetti, ve duruşmayı 29 haziran gününe erteledi.

29 haziran günü yapılan duruşmada ise, savcı yardımcısı Mustafa Gül iddianamenin okunmasını tamamladı. Söz alan sanıklar tahliye taleplerini yinelediler. Mahkeme, bu istemleri geri çevirerek duruşmayı 27 temmuz'a bıraktı.

Barış Derneği yöneticileri İddianameyi dinlerken

Ecevit: "Bu yönetimin yaptıklarını sıralamak suçsa, bunları yapmış olmak ne sayılıyor"

CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit Hollanda televizyonuyla Alman Der Spiegel dergisinde yayınlanan iki ayrı demeci nedeniyle 2 ay 27 gün hapis cezasına çarptırıldı.

Mahkeme Ecevit'i önce 3 ay 15 gün hapse mahkum etti. Cezası daha sonra **"Demecin bir ingilizce örneğini mahkemeye vererek kolaylık sağladığı"** gerekçesiyle verilen ceza 2 ay 27 güne indirildi.

6 haziran günü Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri mahkemede yapılan duruşmada, Ecevit'in avukatları soruşturmanın genişletilmesi isteminde bulundular. Ancak bu istem reddedildi. Daha sonra savunma avukatlarıyla Ecevit'in dinlenmesine geçildi.

Avukatlar savunmalarında 52 sayılı kararla suç ve ceza getirilemeyeceğini belirttiler. Ecevit'in demeçlerinde Türkiye'nin geçmişi veya geleceği konusunda görüş ileri sürülmediğini, bu nedenle 52. maddeye karşı gelmenin sözkonusu olmadığını ifade eden avukatlar müvekkillerinin beraatini istediler.

ECEVİT'İN SAVUNMASI

Bülent Ecevit ise savunmasında şunları söyledi:**"52 sayılı karar, bir an önce kaldırılmalı, yada değiştirilmelidir. Hiç değilse yönetimin ve yargı organlarının bu kararı uygularken devlete ve rejimin geleceğine de zarar verici yaklaşımlarda kaçınmaları beklenir."**

Sadece **"Atatürk ilkelerini savunan"** demeçler verdiğini söyleyen Ecevit sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bildiğim kadarıyla, ülkesinde geçmiş veya gelecek siyasi veya hukuki yapısı üzerinde görüş açıklandığı için yargılanan Türkiye'de veya dünyada benden başka politikacı yoktur. Zaten dünyada böyle bir suç kavramı yoktur. Böyle bir suç kavramı Türkiye'nin bugünkü yönetiminin dünya hukukuna orijinal bir katkısıdır." Ecevit demeçlerinde bu yönetimin yaptıklarını anlattığını belirterek **"Bu yönetimin yaptıklarını sıralamak suçsa, bunları yapmış olmanın ne sayılacağını merak ediyorum"** dedi.

Verilen hapis cezasının yürürlükteki yasaya göre Ecevit tarafından temyizi mümkün olmamaktadır. Bu karar, Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından temyiz edilmediği taktirde dava dosyası askeri savcılıktan Cumhuriyet Savcılığına, oradan da infaz savcılığına gönderilerek **"cezanın infazı"** istenecektir.

12 Eylül öncesi işten atılmamak için direnmişlerdi.

85 SASA işçisi hapse mahkum edildi

Sabancı Holding'e bağlı (Suni Elyaf Fabrikası)'nda çalışan 17'si kadın 85 işçiye ikişer buçuk ay hapis cezası verildi. Ayrıca 2 bin 500'er lira para cezası ödeyecekler. İşçiler 12 Eylül öncesi fabrikada sürdürülen keyfi işten atma işlemlerini protesto için direniş yapmışlardı.

DİSK davasında Baştürk'ün sorgusu tamamlandı

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk'ün 14 nisan'dan bu yana soru-yanıt biçiminde sürdürülen sorgusu 30 haziran 1982 günü tamamlandı. Sorgusunun son gününde Baştürk, savcının ve avukatının sorularını cevapladı. Bu arada Abdullah Baştürk'ün gördüğü işkenceye ilişkin olarak sorgu hakimliğine bir dilekçe vermiş olduğu, mahkeme heyetinin ve savcılığın araştırmaları sonucunda anlaşıldı. Bunun üzerine Baştürk işkence yapıldığına ilişkin verdiği dilekçenin bir suretini zapta geçirtti.

Bu dilekçesinde DİSK Genel Başkanı, 27 ekim 1980 tarihinde Metris'ten alınarak getirildiği Otayu Hümayun'da 6 gün 6 gece bir demir sandalye üzerinde gözleri bağlı oturtulduğunu bildirdi. Canhıraş feryatlar ve bağırtılar içinde geçen bu sürede çeşitli hakaretler gördüğünü, beyin nahiyesine sistemlı olarak on dakikada 80-100 defa vurulduğunu, iki veya üç defa böbrek nahiyesine bel ve yüzüne yumruk ve tokatla vurulduğunu, sürekli manevi işkence içeren baskı tehdit ve küfürlerin devam ettiğini anlattı ve bu konuda suç duyurusunda bulunulmasını istedi.

Sorgusunda avukatının sorularını da cevaplayan Baştürk DİSK'e bağlı sendikaların grevlerinin ekonomiyi yıktığı iddialarını reddetti. Grevlerin, en yoğun olduğu 1979-80 yıllarında dahi, üretimdeki olumsuzluk payının yüzde 3'ü geçmediğinin işveren kaynaklarının bile kabul ettiğini söyleyen Baştürk, 1980'de DİSK'li işçilerin grevde geçirdikleri günlerin sayısının toplam işgücünün yüzde ikisini geçmediğini açıkladı. Baştürk sözlerini şöyle sürdürdü:

"12 Eylül öncesi ve sonrasında işveren çevreleri ideolojik grev terimini yaratarak, ekonominin grevlerle felce uğratıldığı, üretimin grevler nedeni ile düştüğünü iddia etmişlerdir. Aynı mantık iddianamede de mevcuttur. İddiaya göre DİSK ideolojik mahiyette grevler yaparak ekonomiyi felce uğratmış, üretimi düşürmüş, yatırımları aksatmış, işverenlerimizin sermayelerini yurt dışına kaçırmalarına neden olmuştur. Bu iddiaların hepsi gerçek dışıdır. Grev yapmak anayasal bir haktır. Grevin maksatlısı, kasti olanı, ideolojik olanı olmaz. Bir grev 275 sayılı yasaya göre yapılır. Hiç bir greve yasa dışı denemez.

Bir grevin ekonomiyi yıkabilmesi için halkın büyük çoğunluğunun ve temel ürünlerin üretildiği sanayi işyerlerinde uygulanmış olması gerekir. 1978-79-80- yıllarında yapılan grevlerde böyle bir durum yoktur. Olsa idi grevler nedeni ile ekonomi felce uğruyor diye Bakanlar Kurulu bu grevleri ertelerdi. Türkiye'de madeni eşya ve tekstil, cam işkollarında grevlerin yapılmış olması bu sonuçları beraberinde getirmez. Kaldı ki bu grevlerin nedeni işveren sendikalarının yıkıcı tavrıdır."

YARISI TÜRK-İŞ'E AİT

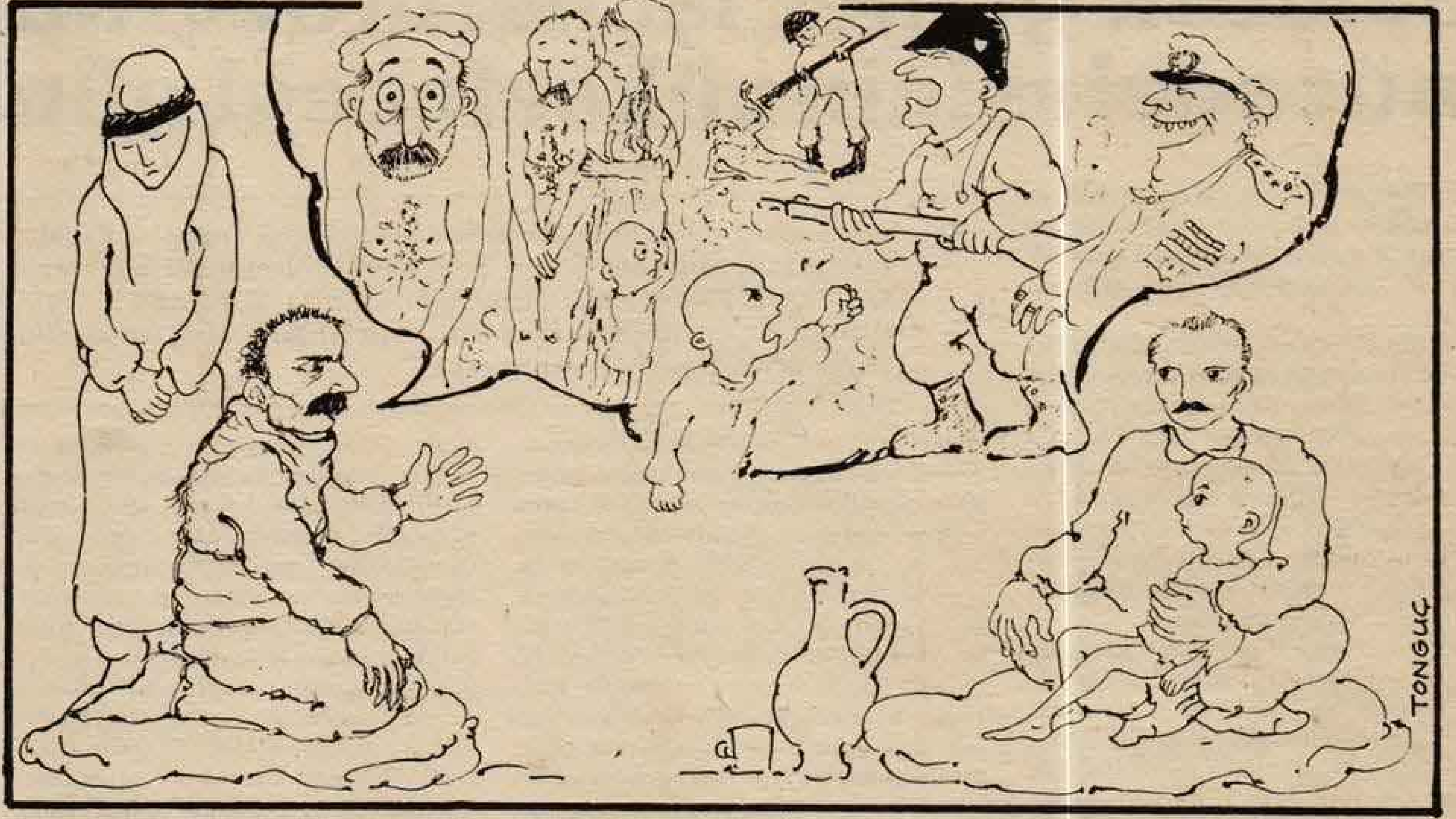
"TÜSİAD'a göre grevlerde 1979'da 2 milyon 200 bin, 1980 yılında 7 milyon 700 bin işgünü kaybedilmiştir. Ancak 1980 yılındaki grevlerde greve katılan işçi sayısının yarısı DİSK'e aittir. Yarısı Türk-İş ve diğer kuruluşlar üyesidir. O halde tüm revlerin sorumluluğunu DİSK'e yüklememek gerekir.

DİSK'e bağlı sendikalrın grevlerinin ekonomiyi yıktığı iddiası gerçekçi değildir. İşverenlerimiz kendi araştırmalarında, İstanbul ve İzmir Sanayi Odaları raporlarında, 1979 ve 1980'de üretimi olumsuz etkileyen nedenler arasında ham madde, talep, enerji yetersizliği olduğunu açıklarken, bunda grevlerin payının ancak % 3 olduğunu belirtmişlerdir. Bu açıklama işverenlere aittir."

Duruşma Baştürk'ün sorgusunun tamamlanmasından sonra, Genel Sekreter Fehmi Işıkların sorgusuna geçilmek üzere 9 temmuz gününe ertelendi.

BARAN'IN KİNİ

Şerafettin KAYA

Ayağımızın çamuruyla girdik, dışardan beyaz boyanmış, içerden duvarı siyah çamurla sıvalı konuk odamıza. Yataklar atıldı. Ard arda yastıklar dizildi yatağın çevresine. Köylü misafirperverliği yine eski biçimi ile sergilendi. Ama yüzler asık. Ama, yürekler acılı, kin dolu ve dert dolu. Pencere perdelerinin çekilmesinden, çocuklara ve kadınlara verilen yönergelerinden, bu evde ve bu köyde halkı huzursuz eden, tedirgin kılan olayların yaşandığı anlaşılıyordu.

Bu tavanı basık odaya içilen sigaraların dumanları bir bulut gibi çöktüğü sıra, içeriye altı yaşlarında, toparlak yüzlü, saçları makasla tıraş edilmiş karayağız bir çocuk girdi. Başı eğik, utangaç bir tavırla yanaştı yanıma ve zorunlu bir gülümsemeyle **"hoşgeldin"** dedi ve elimi öptü. Kucağıma aldım ve saçlarını okşadım, adını sordum. Utanarak **"Baran"** dedi. Baranı sevdim okşadım. Böylece onun yanıma gelirken duyduğu güvensizliği ve kuşkuyu ortadan kaldırdım. Baran utangaçlığını yitirdi ve konuşmaya başladı.

- Abo, bana bisküvi getirdin mi?

- Yok, sana şeker getirdik, leblebi getirdik.

Sevinmedi. Kucağımdan kalktı ve dolu dolu gözlerle babasına dönerek

- Bavo, bana bisküvi getirecektin. Niye getirmedin?

Babası, Baran'ın sorusuna cevap vermeden ben konuştum.

- Ne yapacaksın bisküviyi, şeker daha iyi dedim!

- BEN BİSKÜVİ YİYECEKTİM VE GÜÇLENECEKTİM, GİDİP ASKERLERİ ÖLDÜRECEKTİM, dedi ve ağlamaya başladı Baran. Durmadı yanımızda. Getirdiğimiz şekeri ve leblebiyi de almadı odadan çıktı.

İlginç bir durumdu. Baran güçlenmek istiyordu. Askerleri öldürmek icin güçlenmek istiyordu. Neden? Bu kinin nedeni neydi? Öğrenmek istiyorum. Sofi Musto'ya baktım. Anladı sofi Musto; Baran'ın bu kininin nereden geldiğini öğrenmek istediğimi. Belirlememe fırsat vermeden, çevresindeki dost insanların suratlarına bakarak ve onların onaylarını alarak anlatmaya başladı; Baran'ın küçücük yüreğini kinlendiren olayları.

"Beğ, bu zulüm yedi bitirdi bizi. Kaçsak bu ellerden diyoruz. Elimiz olmuyor, bırakmıyoruz bu dede baba toprağını. Ağanın, beğin zulmunu koyduk bir yana. Jandarmanın, polisin ve bu askerin zulmü hiç çekilmiyor artık. Bunlar insan mı, hayvan mı, düşman mı anlamadım gitti? Bizleri insan yerine koydukları yok. Hatta, hayvan yerine de koymuyorlar. Ne namusumuz ve ne de şerefimiz kaldı. Bakamıyoruz elalemin yüzüne. Bakamıyoruz karılarımızın, kızlarımızın yüzüne. Utanıyoruz vallah, karılarımızla aynı yatakta yatmaya.

Nidersin? Elimizden de bir şey gelmiyor, katlanıyoruz yapılanlara. Ama, ne zamana kadar. Onu da bilmiyorum. Bakalım, ne zamana kadar gidecek bu zulüm.

GELİNLERİMİ ÇIRILÇIPLAK SOYDULAR

"Jandarmalar, polisler, askerler dört kez geldiler köyümüze. Her seferinde en az üç yüz kişilerdi. Tankla panzerlerle geliyorlardı. Son gelişleri bundan on gün kadar önce idi. Şubatın ikisindeydi. Sabah namazı için kalkmıştım. Elimde misinim ayak yoluna gidiyordum. Evin arkasına dönmüştüm ki, iki asker önüme çıktı ve beni kıskıvrak yakaladılar. Çevreme bakındım. Alaca karanlıkta evlerin önünde askerlerin dolaştıklarını gördüm. Beni evin önüne kadar getirdikten sonra, açık kapıdan içeri daldılar. Bağırtılarla, dayaklayarak ev halkını, çoluk-çocuk kaldırdılar. Yarı çıplak çıkardılar dışarı. Okulun önündeki meydanda tüm köylüleri topladılar. Köy öğretmeni ile karısını da kaldırmışlardı. Onlarda mektebin önünde duruyorlardı. Oğullarım yoktu o gün evde. Ben, gelinlerim ve torunlarım ile birlikte bir arada çöküverdik ıslak toprağın üzerine. Her ev halkı küme küme bir arada duruyorlardı. Askerler çevremizi sarmıştı. Hepsinin ellerinde silahları vardı ve silahlarını bize doğrultmuşlardı. Onların arasında da, tanklar ve panzerler duruyordu. Tankın üzerindeki toplar bize doğru döndürülmüştü. Hepimizde aynı korku vardı. Bunlar bizi kurşuna dizecekler düşüncesindeydik.

Askerlerin başında bulunan subaylar, mektepten çıkarılan sandalyenin üzerinde oturuyorlardı. Bir çok sivil adam da mektebin yanına yanaştırılmış pikap arabanın içinde idiler. Yarım saat kadar sonra subaylar oturdukları yerden kalkarak bize doğru geldiler. Birisi bir şeyler bağırarak söylüyordu. Türkçe bilmediğimiz için, söylediğini anlamıyordum. Ancak, etrafımızdaki köylülerden bir kısmı ayağa kalktığı için, bizde ayağa kalktık. Bu subay, devamlı bağırıyor ve bizim suskunluğumuz nedeniyle sinirleniyordu. Bir kaç kişinin ceketlerini, üzerlerindeki gömleklerini çıkarmalarından anladık ki, bu subay bize, soyunmamızı söylüyormuş. Kimse denileni yapmıyordu. Bir kaç kişi sadece davranmıştı soyunmaya. Bu ara askerler gurup gurup saldırmaya başladılar. Ellerindeki silahlarla vurarak köylüyü soyunmaya zorluyorlardı. Bağırmalar, küfürler, karıların, çocukların ağlamaları ve bu arada subayların kahkahaları birbirine karıştı. Yalvarmak, yakarmak allahın, peygamberin adını anmalar, dualar para etmiyordu. Direnmeler de sonuç getirmiyordu. Kararlıydılar askerler. Soyunduracaklardı bizleri. Elbiseleri yırtarak kişiyi yerlerde süründürerek sonuca varmak istiyorlardı.

Beni kolayca soyundurdular. Bir gelinimin üstündeki elbiselerini parçalayarak çıkardılar. Çırılçıplak kalan gelinim, çocuğunu kucağına alarak haram yerlerini gizlemeye çalışıyordu. Diğer gelinim soyunmamak için direniyordu. Baran da, anasının yanın da idi. Bir taraftan ağlıyor ve diğer taraftan anasına saldıran askerlere küfrediyordu. Engellemeye çalıştım. Vurulan bir dipçik darbesi ile yere yıkıldım. Gelinim bu fırsattan istifade ederek eve doğru kaçmaya başladı. Askerler kendisini eve girmeden yakaladılar. Anasının arkasından koşan Baran, anasını yere yıkan askere taş atıyordu. Vurulan bir tekme ile yere yıkıldı. Vurulan darbeler sonucu gelinim kendinden geçmişti. Çırılçıplak soyundurdular ve öyle baygın durumda elinden ve ayaklarından tutarak getirip yanımıza bıraktılar. Baran annesinin üzerine eğilmiş devamlı ağlıyordu. Ağzından burnundan kan geliyordu.

"Herkes soyundurulmuştu. Erkekler elleri ile haramyerlerini kapatarak ayakta dururken; kadınlar da, kocalarının veya çocuklarının arkasında yere çökerek kendilerini gizlemeye çalışıyorlardı. Çevremiz askerlerle sarılıydı ve elbiselerimizde bulunduğumuz yerden iki yüz metre kadar öteye bırakılmıştı ve başında da iki asker nöbete durmuştu. Hava soğuktu. Tiril tiril titiriyorduk.

Biz bu durumdayken, bir kısım askerlerde evleri aramaya gittiler. Şarkı söyleyerek, bağırarak evleri arıyorlardı. Atılan eşyaların, kırılan eşyaların gümbürtüsü ve çıngırtısı bulunduğumuz yerden duyuluyordu.

"Aydın'lı köyün öğretmeni ve karısı soyundurulmamıştı. İkisi de okulun önünde ayakta duruyorlardı. Subaylar ve siviller bunların etrafında kümelenmiş konuşuyorlardı. Ara sıra da kahkaha atıyorlardı. Çevremizi saran askerler de aynı şekilde neşe içinde bizim halimizi izliyorlardı.

KÖYLÜLERE ÇIRIL ÇIPLAK TALİM YAPTIRDILAR

"Arama bitmişti. Aramaya giden askerler, ellerinde ekmek bıçakları, oraklar, koyun kırkma makasları ve içinde ne olduğu belli olmayan torbalarla döndüler. Getirilen eşyalar subayların bulunduğu yerde yan yana yere dizildi. Akabinde eğlence başladı. Aramıza giren askerler, ellerimize vurarak ellerimizi önümüzden çekmeye bizi zorluyorlardı. Ayrıca çocuklarının, kocalarının arkasına gizlenen kadınları da, vurarak ayağa kaldırıyorlardı ve gizlenmelerini engelliyorlardı. Zorla bizi yere yatırıp kaldırdılar. Yerde süründürdüler. Ağlamalar, yalvarmalar, para etmiyordu. Çocuklara bile vuruyorlardı. Yürekleri taşlaşmıştı adamların. Subayının, polisinin ve askerinin gözü dönmuştu. Kinle hınçla saldırıyorlardı bizlere. Köy hocasının cinsel organını, zorla tutturdular bir genç kıza. Dipçikleyerek, coplayarak bu durumda yürüttüler kendilerini köy meydanında. Muhtarı, Hacı A.... karısının sırtına zorla bindirdiler, diğer bir çiftle yarıştırdılar. Gelinimi benim sırtıma bindirdiler. Binmek istemiyordu gelinim, dayağa dayanamadı ve sonunda bindi. İki adım atmadan yıkıldım yere. Bu durumumuza seyreden subaylar ve askerler bir taraftan kahkaha atarken, diğer taraftan yerden kalkmamız için bizi diğer askerler dövüyordu. Çocuklar çevremize kümelenmiş ağlayıp duruyorlardı. Ana baba günü idi ortalık. Her taraftan bağırma ve ağlama sesleri geliyordu. Ağlayan, anasına babasına yapılana karşı dayanamayan ve onların eteğine ve bacağına sarılan çocuklar dahi acımasızca dövülüyordu. Bu eğlence güneş iyice yükselinceye kadar sürdü.

"Bilahare bizi aile aile okulun içine aldılar. Bir çok sorular soruyorlardı. Soruyu Türkçe soruyorlardı. Söylediklerini anlamam mümkün değildi. Cevap vermiyordum. Kürt, Türk kelimesi ağızlarından çıkıyordu. Ne için bunu diyorlardı bir türlü anlamıyordum. Bu nedenle cevap veremiyordum dediklerine. Bir ara köy öğretmeni yerde yattığım sıra "TÜRK" deyince, ne demek istediklerini anladım. "Türk" dedim ve dayaklama durdu. Yürüyemiyecek durumdaydım. Kolumdan tutarak ve yerden beni sürükleyerek dışarı çıkardılar. Baran'ın yanında anasını da aynı biçimde dayaktan geçirdiler. Bayıltıncaya kadar dövdüler kadını. Baran'ı da aynı şekilde dövdüler. Ağlamaktan Baran'ın sesi kesilmişti.

Öğle saatinde Jandarmalar ayrıldı köyden. Jandarmanın ayrılışı ile herkes elbiselerini giymeye başladı. Herkes suskundu. Herkes üzgündü. Herkes birbirinden utanıyordu. Karılar, kızgın suratla bizleri süzüyor ve elbiselerini alarak uzaklaşıyorlardı.

Ev harman yerine dönmüştü. Bütün ev eşyaları parçalanmış, yağ, yoğurt, bulgur, buğday ve diğer gıda maddeleri yerlere dökülmüştü. Tüm küpler ve garaslar kırılmıştı. Sandıklar ve dolaplar parçalanmıştı. Yorganlar, yataklar tamamen yırtılmış ve yünü dağıtılmıştı. Bir kısım kıymetli eşyalarımız da alınıp götürülmüştü.

Evi iki gün sonra toparlayabildik. Gelinimin birisi halen yatakta hasta. Baran bugün kalktı yataktan ve kendine geldi. Her tarafımız yara bere içinde. İşte Baran'ın kini burdan geliyor. Bu zulümden kaynaklanıyor hıncı.

Daha önceleri kasabadan gelirken kendisine bisküvigetirirdim. Yersen güçlenirsin ve büyürsün derdim. Bu söylediklerim aklında kalmış. Dün babası kasabaya giderken, **"Bana bisküvi getir"** demişti. İstemesinin nedeni buymuş. Güçlenmek ve büyümek istiyor. Demek ki bizden daha çok kinlenmiş bu olaylar karşısında.

Sofi Musto, titreyerek, aynı heyacanı ve aynı korkuyu yaşayarak anlattı bu olayı. Dolu dolu idi gözleri. Boşaltmıştı dolu yüreğini. Ancak, akıtamadı gözyaşlarını. Sustu ve bir daha konuşmadı. Kimse konuşamadı. Baran'ın kini onunda kini idi. O kinle ya patlayacak veya ölecekti. Ama ergeç bir gün bu kinini kusacaktı.

YÖK 33 öğretim üyesinin istifasına neden oldu

YÖK yasasının yürürlüğe girmesinden bu yana (1981-82 öğrenim yılında) Ankara Üniversitesi'nden 27 profesör, Orta Doğu Teknik Üniversite'sinden 6 öğretim üyesi istifa etti yada emekliliğini istedi.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden **Prof. Kudret Ayıter** istifa nedeni konusunda şunları söyledi.

"Yüksek Öğrenim Kanunu'na nisan ayının son günlerinde bir ek madde kondu. Bu ek madde ile bir öğretim üyesi istenildiği anda görevinden alınacaktı. Bu durumda bilimsel özerklik yok edilmiş demektir. O nedenle Hukuk Fakültesinden 6 arkadaş istifa ettik. Emekliliğimizi istedik."

İstifa eden ya da emekliliğe ayrılan öğretim üyelerinin adları ve bağlı bulundukları fakülteler şöyle:

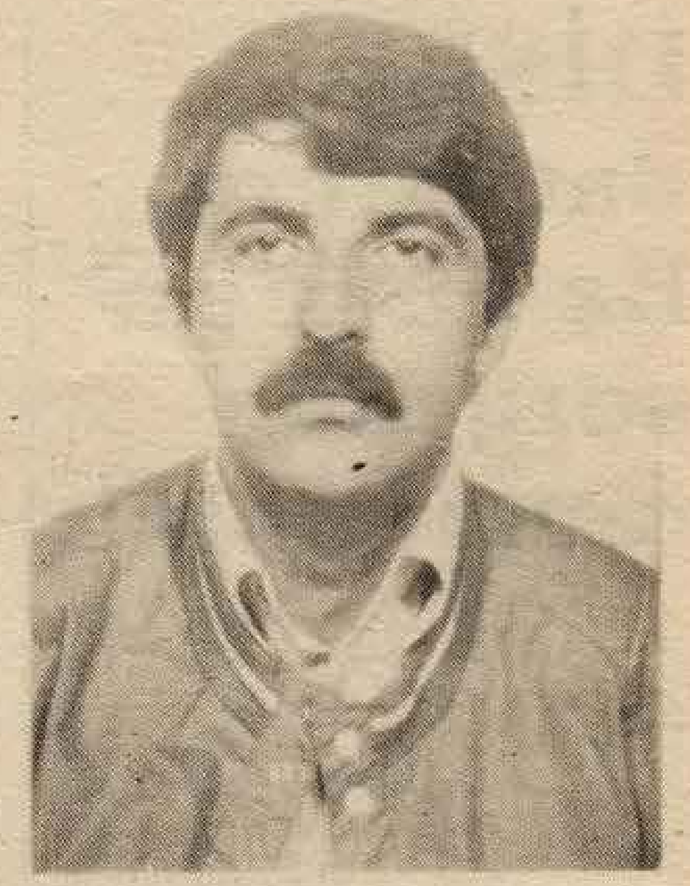
"Ankara Hukuk Fakültesi'nden Prof. Yaşar Karayalçın, Prof. Kudret Ayıter, Prof. Erdoğan Güer, Prof. Şakir Berki, Prof. Haluk Tandoğan, Prof. Sefa Reisoğlu, Prof. Hamide Topçuoğlu, Ilahiyat Fakültesi'nden Prof. Mehmet Toplamacıoğlu, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden Prof. Mehmet Selik, Tıp Fakültesi'nden Prof, Tokay Baytın, Prof. Hamdi Aktan, Prof. Selahattin Akkaynak, Prof. Naci Ayral, Prof. Ahmet Nur, Or. Prof. Ali Ulvi Özkan, Doç. Sevim Genç, Veteriner Fakültesi'nden Prof. Selahattin Gürtürk, İlahiyat Fakültesi'nden Prof. Neşet Çağatay ile Ziraat Fakültesi'nden Eyüp Hızalan da YÖK üyeliğine seçildikleri için görevlerinden istifa etmişlerdir. Ayrıca Veteriner Fakültesi'nden Prof. Mahmut Akkılıç ile Prof. Öztürk Tekeli de Danışma Meclisi üyeliğine getirildikleri için görevlerinden ayrılmışlardır.

ODTÜ'de ise Fen ve Edebiyat Fakültesi'nden 4 öğretim üyesi istifa etmiş, 1 öğretim üyesi de emekliye ayrılmıştır. Mimarlık Fakültesi'nden ise bir öğretim üyesi istifa etmiştir.

MADEN İŞÇİLERİ ÇENGELLERE ASILDI

Yeraltı Maden-İş Sendikası Genel Sekreteri Gültekin Bekdemir:

Gelecek günler işçilerin devrimci mücadelesinin yükseleceği günler olacak

● Askeri cuntanın zindanlarından kurtulmayı başaran Yeraltı Maden İş Sendikası Genel Sekreteri Gültekin BEKDEMİR Demokrat Türkiye'nin sorularını yanıtladı. Kendisine yönelttiğimiz çeşitli sorulara Gültekin BEKDEMİR'in verdiği yanıtları özetleyerek sunuyoruz.

Soru: Sıkıyönetim mahkemelerinde açılmış bulunan davaların en büyük işçi davasını oluşturan **"Amasya Yeni Çeltek"** *davası hakkında bilgi verir misiniz?*

- 3. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca hazırlanan iddianame ile "Amasya Yeni Çeltek" davası açılmıştır. 689 "**sanık**" tan 73'ünün idam istemiyle yargılandığı dava, 15 Nisan 1982 tarihinde Amasya'da 15. Er Eğitim Tugayı 22. Piyade Alayı'nın duruşma salonuna çevrilen yemekhanesinde başlamıştır. Yargılama halen sorgularla sürdürülmektedir.

Bu dava, önemli bazı özellikleri nedeniyle üzerinde dikkatle durulması gereken bir davadır. Yeni Çeltek Davasının gerek devrimci sendikal hareket, gerekse devrimci mücadelenin geneli açısından ayrı bir önemi vardır. Bu davada yargılanmakta olanların yaklaşık yüzde yetmişi maden işçisidir. Yani yargılananlar yalnızca işçi önderleri, sendika yöneticileri değildir. Bunlarla birlikte kitle de yargılanmaktadır. Maden işçileri ile birlikte onların haklı mücadelesine omuz veren köylüler, esnaf ve gençler de yargılanmaktadır. Yargılananların sınıfsal kökenlerine baktığımızda (Maden işçisi: 510, köylü: 105, esnaf: 43, öğretmen: 18, öğrenci: 9, mühendis: 3, avukat: 1) ortaya çıkan tablo son derece ilginç ve çarpıcıdır. Tablo Yeni Çeltek Davasının "bir avuç gencin yargılandığı bir dava" olmadığını, bir kitle davası olduğunu göstermektedir.

Yargılananlar, **"Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın tamamını veya bir kısmını tağyir tebdil veya ilgaya cebren teşebbüs amacına yönelik olarak Yeni Çeltek Linyit İşletmesi işyerini ideolojik olarak işgal etmek, üretim sahasına ve üretim araçlarına örgüt adına el koymak ve örgüt adına işletmek İŞYERİNİN KAPANMASINA SEBEBİYET VERMEK ve ideolojik amaçlı olarak işyerinin işgali, işyerinin kapanmasına neden olan yasadışı grev ve yasadışı üretim eylemlerine katılmak"**la suçlanıyorlar.

Üst örgütümüz olan DİSK yöneticilerinin yargılandığı davada görüldüğü gibi, bu davada da cuntanın hedefi açıktır. DİSK gibi, DİSK'e bağlı sendikalar da "terörün" kaynakları olarak gösterilmektedir. Cuntanın Askeri Savcılarının mantığına göre Yeraltı Maden İş sendikal faaliyet adı altında "terörist eylemlerde" bulunmuştur!

Soru: Askeri Savcıların iddiaları gerçeği ne ölçüde yansıtmaktadır?

- Birçok davada görülen zorlama mantık bu davada da karşımıza çıkmıştır. 12 Eylül öncesi yasal olan eylem ve davranışlar, geniş ve keyfi yorumlarla yasa dışı hale getirildi. Yani, yeni "**suçlar**" ve "**suçlular**" yaratıldı. Bakın ne diyor askeri savcılar Yeni Çeltek iddianamesinde, **"Sendika yöneticileri ve işgale katılan bir kısım işçilerin iddia ve savunmaları gibi, Yeni Çeltek işgali masum işçi taleplerini kapsayan yasal bir grev değildir. Amaç işçi sorunlarından ötedir. Asıl amaç üreten biziz-yöneten de biz olacağız sloganına uygun olarak, üretim araçlarının ve üretim sahasının örgüt adına kamulaştırılmasıdır."** Bu asıl amacın delili olarak da Sendikamız yayın organlarında yer alan "**üreten biziz-yöneten de biz olacağız**" sloganı gösteriliyor. Halbuki askeri savcılar o yayını biraz dikkatle okusalardı, bu sloganın işçilerin kendi iktidarını amaçlayan bir slogan olduğunu anlarlardı belki. İşçilerin, kapitalist işletmelerde yönetime katılmaları ile işyerlerini yönetmelerinin ne denli ayrı şeyler olduğunu kavrarlardı.

İddianamenin temel dayanaklarını oluşturan suçlamalar yukarda sözü edilen suçlamalardır. Ancak madolyonun öteki yüzü başkadır. Kısaca anlatmak gerekirse, sendikamız ile Yeni Çeltek işvereni arasında yasaya göre toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürdürülmekte iken,'uzlaştırma kurulundaki' görüşmeler bitme noktasına gelmişken, işveren aniden görüşmeleri terketmiştir. Sendikamız bunun üzerine, yasa gereği yapılması gereken tüm işlemleri yeerine getirerek "**grev kararı**" almıştır. Bunun üzerine işveren de "**zarar ettiği**" gerekçesi ile işyerini kapattığını, bütün işçileri işten çıkarttığını ilan etmeye kalkışmış ve Amasya Valiliği'ne başvurarak işyerinin boşaltılmasını istemiştir. Halbuki, saygılı olunmasını istedikleri yasalara ve yargıtay kararlarına göre, grev kararı alınmış bulunan bir işyeri kapatılamaz. Yani işverenin uygulaması "**yasa dışı lokavt**"tır. İşverenin bu yasa dışı istemi karşısında resmi engellemede bulunamayan valilik, gayrıresmi yollardan grevi kırma ve işverenin işletmelerini yerine getirmeye çalışmıştır. (Nokta operasyonu düşüncesi gibi.)

Ancak, tüm baskılar, saldırılar, maden işçilerinin haklı ve yasal grevini kıramamış, grev büyük bir kararlılık içerisinde sürdürülmüştür, 12 Eylül 1980 sabahına kadar. O ana kadar engellenemeyen ve yasal olan grev, o sabahtan itibaren yasadışı oluvermiştir. Cuntacıların mantığına göre grev ideolojiktir. Askeri Savcılara göre, yasal kılıflar altında, grev diyerek örgüt adına işyeri işgal edilmiştir. Kömür rezervi bittiği ve "zarar ettiği" ileri sürülerek işverence kapatılmak istenen işyerinin, 12 Eylülle birlikte çalıştırılmaya devam ettirilmesi ve günde 200-300 ton kömür üretilmesini görememişlerdir her ne hikmetse!..

Ve belirlenen gözaltı süresini çok aşan bir süre içinde işçilere sürekli yapılan falakalı, elektirikli, ayakbileklerinden çengele asmalı, uydurma infaz sahneli sorgulamalar sonucu dava açılmıştır.

Soru : Sendikanız 12 Eylül öncesi yaptığı eylemlerle egemen güçlerin ve gerici çevrelerin tepkisini üstüne çekmişti. Bu tepkinin nedenlerini kısaca açıklar mısınız?

- Sendikamız daha kuruluş yıllarında egemen güçler ve gerici çevrelerin tepkisini üstüne çekmiştir. 1975 yılına kadar, maden işçilerinin sarı sendika çemberini kırmaya yönelik tüm çabaları, çeşitli baskılarla engellenmiştir. Ancak, 1975 Temmuz'unda Yeraltı Maden İş'in kurulması ve ilk Yeni Çeltek örgütlenmesi ile bu çember kırılmaya başlanmıştır. Bu örgütlenmeyle birlikte, maden işçilerinin Türkiye genelindeki devrimci sendikal birliğinin sağlanması doğrultusunda adımlar atılmaya başlanmıştır.

Devlet işletmesi olan Aşkale işyerindeki sendikal örgütlenme başladığında, Yeni Çeltek işyerinde karşılaşılan baskı ve saldırıların aynısı yaşanmaya başlanmıştır. Sendikamızın yetkisi Yargıtay'dan da geçerek kesinleşmiş olmasına karşın, devlet toplu sözleşme masasına oturmamıştır. İşyerinde grev -grevin hükümetçe ertelenmesi- Danıştayın hükümetin kararını durdurması -grevin devamı- Erzurumdan gelen faşistlerin grev yerine çeşitli saldırılar yapması, bu saldırıların her seferinde işçi ve köylülerce birlikte püskürtülmesi ve sonuçta çaresiz kalan işveren devletin masaya oturması. Böylece toplu iş sözleşmesi imzalandı Aşkale'de. Ancak bir süre sonra imzalanan sözleşme uygulanmamaya başladı. Sendikamız ve işçiler çalışmalarını sürdürdüler, yılmadılar. En sonunda işyerini kapattım dedi Devlet. Direndi maden işçileri "**kapattırmayız" dediler. Kömürü üretip işyerini ayakta tuttular. O zaman da bastılar yaygarayı -tıpkı sıkıyönetim savcıları gibi- hem üretiyorlar-hem yönetiyorlar diye. 7 ay süren direniş sonucu "... kömür rezervi tükenen ve zarar eden"** iş yeri yeniden açıldı.

Kamu kesimi işverenleri korkuyorlardı. Yeraltı Maden İş diğer iş yerlerine de girecekti. İmzaladığı örnek toplu iş sözleşmeleri ile işçilerin yalnız ekonomik haklarını almıyor, demokratik istemlerini de hayata geçiriyordu. İşçiler, işyerindeki sorunlarının çözümünde kendileri de söz ve karar sahibi oluyorlardı. İşverenlere kabul ettirilen "**işyeri**" ve "**Merkez Komiteleri**" ile yönetime katılma doğrultusunda örnek adımlar atıyorlardı. Bu nedenle sendikamız üzerinde baskılar yoğunlaşıyordu.

Gerici-faşist çevreler korkuyorlardı. Çünkü, devrimci Sendikal örgütlenmemizin tamamlandığı işyerleri, bu çevrelerce "**stratejik bölge**" olarak seçilmişti. Maden ocaklarının kırsal kesimde oluşu, yöre köylerini ve köylülerini de etkiliyor, gerici faşist örgütlenmeleri engelliyordu. Bu nedenle gerici çevreler de saldırıyordu sürekli Sendikamıza.

Kamu işverenlerinin korktukları başlarına geldi. Aşkale örgütlenmesi, greviyle, direnişiyle, toplu iş sözleşmesiyle diğer işyerlerini de etkiledi kısa sürede. Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Orta Anadolu-Trakya ve Güneydoğu Anadolu İşletmesi Cizre/Şırnak işyerinde çalışan maden işçileri de Yeraltı Maden İş çatısı altında toplandılar. Arkasından Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Divriği ve Hekimhan işyerleri ile Karadeniz Bakır İşletmeleri Artvin ve Hopa işyerleri de Sendikamız örgütlülüğü içerisine girdi. Tüm bu işyerleri "**problemli işyerleri**" olarak ilan edildi egemen çevrelerce. Problemin çözümlenebilmesi için daha da artırdılar saldırı ve baskılarını. 1980 başlarında-Yeni Çeltek işyerinin kapatılmak istendiği günlerde-Aşkale maden ocaklarında çalışan 400 maden işçisi işten atıldı, hiç bir yasal ödeme yapılmaksızın. Yeni Çeltek'te iyice azgınlaştılar aynı günlerde.

Çünkü, Yeraltı Maden İş'in örgütlenmede temel aldığı ilk işyeridir Yeni Çeltek. Ve daha başlangıçta Yeniçeltekteki örgütlülüğünü bölgenin devrimci, ilerici güçleriyle de bütünleştiren Sendikamız hedeftir. Saldırılar, baskılar 1976 yılının başlarında başlatılmıştır. İşveren daha başlangıçta güçsüz kılacaktır sendikayı ve üyesi işçileri aklı sıra. Ve ilk örgütlenme yılı grevle başlamıştır Yeni Çeltek'te. Ancak maden işçileri 23 gün süren grev okulunda dirilmişler, kendi sınıflarının kişileri olmaya başlamışlardır. Ve ilk kez yörede işçi köylü ittifakının sağlanması yolunda adımlar atılmış, yöredeki tüm köyler tek tek dolaşılarak grevin anlamı ve nedenleri anlatılmıştır yöre insanlarına. Sonuçta yeni yapı maden işçilerini söz ve karar sahibi kılmış ve toplu sözleşmeden kendi istemlerini çıkarmışlardır. Kendilerine ve Sendikalarına güvenmektedirler artık. 1 Mayıslar **"Bahar Bayramı"** değildir artık Yeni Çeltek işyerinde. İşçi bayramıdır. İşyerinde yöre köylüleriyle birlikte kutlanmaktadır 1 Mayıslar. Artık, Yeni Çeltek işçileri faşistlerin saldırdığı öğrencilere yardıma koşuyor, köylülerin mücadelesine, un fabrikası işçilerinin, yabacıların mücadelesine omuz veriyor, Aşkale'de, Hekimhan'da, Divriği'nde, Artvin, Cizre ve Şırnak'ta, İzmir Tekel Çamaltı Tuzlasında, Turhal Antimuanda mücadele veren maden işçisi arkadaşlarının yanına giderek ekonomik gücüyle destek oluyordu.

Artık maden işçileri devrimci sendikal hareketin içinde, kendi sorunlarının çözümünde kendileri vardır. Mücadele faşizme karşı mücadelede odaklanmaktadır.

Bu nedenlerle **"problemli işyeri"** dir Yeni Çeltek. Yöre işçilerine, köylülerine örnektir, önderdir. Cuntacıların kuracakları yeni düzende bu tür problemler artık olmayacaktır ! Tek sesli insanlar topluluğu, daha doğrusu sessizler ordusunun oluşturulabilmesi için şimdiden önlem almak zorunda hissetmektedirler kendilerini. 12 Eylül öncesi problemli olan bölgelere, işyerlerine daha çok vurmalıdırlar ki ilerde bir daha seslerini çıkaramasınlar.

Soru: Bu direniş eylemlerinden ne gibi pratik kazanımlar sağlanabilmiştir ?

- Maden işçileri, gerici ve faşist güçlerin sindirilmesinde, halkın faşizme karşı direnişinde omuzlarına yüklenen devrimci görevi yerine getirmişlerdir. Faşist saldırılara karşı, oturulan bölgelere mahallelere kadar direniş örgütlü ve diri tutulmuştur. İşyerlerinden doğan küçücük bir hakkın alınmasında, korunmasında en aktif mücadele verilirken, bu mücadele anti-faşist mücadele ekseninde sürdürülmüştür. Yeraltı Maden-İş'in örgütlü bulunduğu her işyeri faşizme karşı mücadelede bir kale haline gelmiştir.

Yukarda belirttiğimiz gibi, Yeni Çeltek'te işverenin yasa dışı lokavtla işyerini kapatmak istemesi, buna karşı Sendikamızın yasal grev hakkını kullanarak direnmesi, sivil faşist güçleri ve Devlet güçlerini oldukça rahatsız etmiştir. Yasal olarak sürdürülen greve resmi yoldan engel olamadıklarından,**"Yeni Çeltek işyerinde terör kol geziyor! Yasa dışı üretim yapılıyor!"** yaygarasıyla operasyonlar yapmayı denemişlerdir. Buna karşın işyerinde işçilerin haklı grevi, 12 Eylül sabahına kadar devam etmiştir. Bu ise maden işçilerinin mücadele azminin en açık kanıtıdır.

Soru: Bildiğimiz kadarı ile Yeraltı Maden Iş Sendikasından gözaltına alınan işçiler, aylarca yargıç önüne çıkarılmadılar ve ağır işkence gördüler. Bu konuda da söyleyecekleriniz vardır sanıyoruz.

- Yeni Çeltek ve çevresi 12 Eylülden sonra ilk hedef alınan bölgelerden birisi olmuştur. Bu yörede operasyon 12 eylül sabahı ile birlikte başlatılmıştır. Bu da operasyon hazırlığının 12 Eylül öncesinden kotarıldığını ve harekat saatinin beklenmiş olduğunu çağrıştırmaktadır. Yaklaşık 50 gün süren operasyon sonucu kitlesel tutuklamalar olmuştur. Yalnız aranan kişiler değil, bu kişilerin yakınları, ana, baba, kardeş ve akrabaları topyekün içeri alınmıştır. Gözaltına alınan yüzlerce insan günlerce işkenceden geçirilmiştir. Kısacası, benzeri özellikler taşıyan Fatsa'da olduğu gibi, resmi güçler Yeni Çeltek ve çevresinde pasifikasyona yönelmiş, bu politikanın zorunlu bir gereği olan kitlesel tutuklamalara, işkencelere, sorgulamalara başvurulmuştur. Bu yıldırma eylemlerinin sonucunda, gözaltına alınanların bir kısmı serbest bırakılmış, geriye kalanlar hakkında dava açılmıştır.

Gözaltında tutulan işçi önderleri, maden işçileri, kendilerine omuz veren yüzlerce köylü ve esnaf ile birlikte, kadın-erkek, yaşlı-genç demeden üç-dört ay bazıları beş ay maddi ve manevi işkenceye maruz kalmışlardır. Suluova'da, hayvan kesimi yapılan mezbaha işkence yeri haline getirilmiştir. Kitlenin yıldırılması ile birlikte **"suçlular"** yaratmak gerekiyordu. Bu nedenle, gözaltına alınan hemen herkes işkenceden geçirilmiştir. Birbirleri aleyhinde ifade vermeye zorlanmışlardır aylarca. Falaka, cop, elektrik insanların günlük yaşantısı olmuştur bu mezbahada. Günlerce tavana ellerinden asılı olarak bekletilmeleri yeterli görülmemiş, kesimi yapılan hayvanların asıldığı kancalara ayak bileklerinden asılmışlardır bazıları. Ayak bilekleasılmışlardır bazıları. Ayak bileklerindeki kemik kırılıp kancadan yere başaşağı düşünceye kadar asılı kalmışlardır. İşkence yerlerinde sorguya çekilenlere gözleri ve elleri bağlı, kafalarında ve göğüslerinde kırmızı mürekkep yayılmış işçiler gösterilerek,**"bunlar konuşmadı bu hale geldiler, konuşmassan sıra sende"** denilerek ifade alınmaya çalışılmıştır. İstanbuldaki DİSK soruşturması sırasında da bazı işçi temsilcileri, sabaha karşı sarıklı hocaların refakatinde hücrelerinden alınarak idam sehpalarına götürülerek, orada da uydurma idam sahneleri düzenlenmiştir!) Yapılan bu işkenceler, bir kısım işçilerce doktor raporları ile tesbit ettirilmiş, Amasyada davanın görülmesi sırasında vücutlarında ve ayak bileklerinde halen durmakta olan işkence izleri de mahkeme heyetine gösterilmiştir. 23 Haziran 1982 günü yapılan duruşmada, işkence yapıldığının bu denli somut olarak görülmesi karşısında, mahkeme suç duyurusunda bulunulmasına karar vermek zorunda kalmıştır.

Soru: Devrimci sendikal hareketinizin, devrimci mücadelenin sürekliliği açısından kazanımları sizce neler olmuştur?

Devrimci sendikal hareketimiz maden işçileri için bir kıvılcım olmuştur geçmişte. Hem de bir büyük devrimcinin dediği gibi **"Bozkırı tutuşturan bir kıvılcım"** olmuştur. Kırsal kesimde devrimci düşünce yeşermiştir.

Maden işçilerinin devrimci geleneği Dünya ölçüsündedir. Dünyanın her yerinde maden işçileri, daima devrimci mücadelenin ön saflarında yer almıştır.

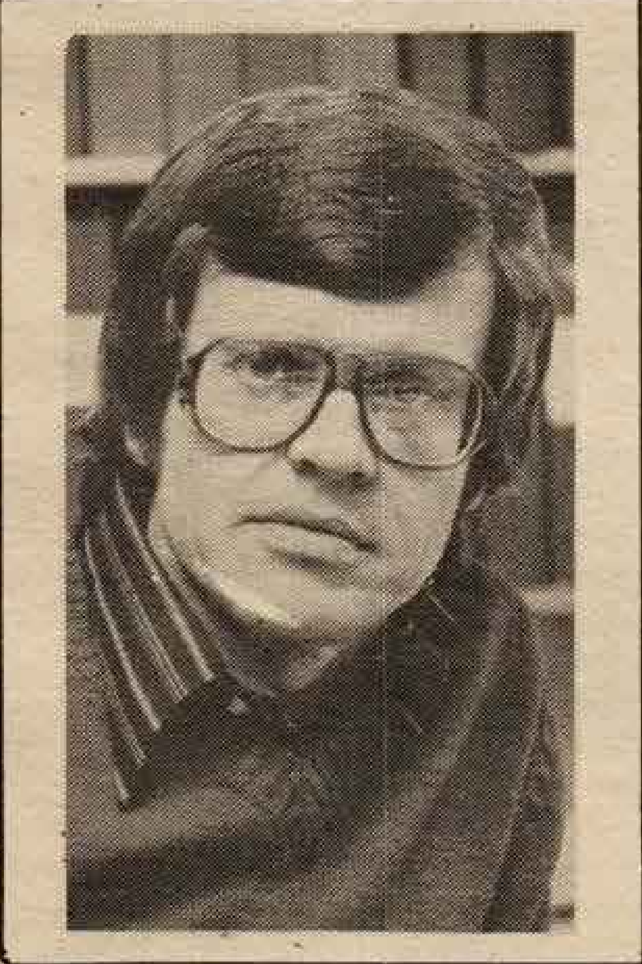
Türkiye'de Cuntaya karşı verilecek mücadelede yine maden işçileri büyük bir güç kaynağı olacaktır.

Gelecek günler işçilerin devrimci eylemlerinin daha da artacağı, devrimci mücadelelerinin daha da yükseleceği günler olacaktır.

İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu (LO) Uluslararası Sekreteri Foegelström:

Sendikal mücadele yasadışı gösterilemez

- **Üretim yapan insanları ihtilal yapmakla suçlayanların çok geniş bir hayal gücü olsa gerek**
- **Işçilerin sendikal mücadelesini yasa dışı göstermeye yönelik tüm davalarda ilgilenmek bizim görevimizdir.**

•

Soru: Sayın Foegelström, tüm Isveç işçi Sendikalarını bağrında toplayan bir konfederasyonun Uluslararası Sekreteri olarak, Türkiye'deki son gelişmelerle ilgilendiğinizi ve özellikle DİSK davası konusunda bazı girişimleriniz olduğunu biliyoruz. Görüşlerinizi açıklarmısınız.

Yanıt: Türkiye'deki cunta, DİSK davası ile Türkiye'deki yasal sendikal mücadeleyi mahkum etmeye çalışmaktadır. Bizim anlayışımıza göre DİSK'in eylemleri, doğal sendikal hakların elde edilmesi ötesinde istekleri taşımıyor. Bu nedenle DİSK yöneticilerinin idam talebiyle yargılanmasına büyük tepki duyuyoruz. Bize göre bu davanın derhal kapatılması ve DİSK'le ilgili olarak tutuklanan, işkence ve kovuşturmaya uğrayan herkesin derhal serbest bırakılması gerekmektedir.

•

Soru: Uluslararası düzeyde, DİSK davası konusunda siz, LO olarak ne yapabildiniz?

Yanıt: Davayı yakından izlemeye gayret ediyoruz. Bunun dışında bazı yardımlar da yapmak isteriz. DİSK davasına uluslararası gözlemci göndermek konusunda İsveç işçi sendikaları konfederasyonu olarak diğer uluslararası işçi kuruluşlarıyla işbirliği yapıyoruz. Ocak ayında avukat Thomas Radpheffer'i Türkiye'ye gönderdik ve geri geldiğinde yazdığı raporu tüm ilgili kuruluşlara dağıttık. Diğer ülkelerden giden gözlemcilerinde raporlarını izliyoruz. Son olarak giden Hollanda'lı bir gözlemcinin raporu elimde. ICFTU bünyesinde Türkiye'ye yeni gözlemcilerin gönderilmesi söz konusu olduğunda kendi avukatlarımızı göndermeye her zaman hazırız.

•

Soru: Bildiğiniz gibi, halen Türkiye'de en büyük sayıda işçiyi içeren yeni bir dava baslatılmış durumda. Yeraltı maden iş davasında 600'ü aşkın sanık yargılanıyor ve bunlardan 66'sı için ölüm cezası isteniyor...

Yanıt: Böyle bir davanın açılmış olduğunu duyduk. Ancak konu üzerine sürekli bilgi edinemiyoruz. Galiba suçlamalar arasında kanunsuz üretim yapmak yer alıyormuş. Işçilerin üretimi sürdürdükleri için ölüm cezasıyla yargılanmakta oluşu bizler için anlaşılması çok güç bir olay.

•

Soru: Evet, işverenin kömür ocağını kapatma kararı üzerine işçiler iş yerinde üretimi sürdürme kararı almışlardı. Askeri savcı, bunun bir ihtilal provası olduğunu ve işçilerin sınıfsız bir toplum yaratma yolundaki isteklerini dile getirdiğini öne sürerek cezalandırmalarını talep ediyor.

Yanıt: İşçilerin sınıfsız bir toplum yaratmak istemesinden daha doğal bir şey olamaz. Ama bir kömür ocağındaki üretimi sürdürmekle, ihtilal hazırlığı içinde olduklarını ileri sürebilmek için insanın çok geniş bir hayai güçünün olması gerekiyor.

•

Soru: Askeri savcıların cuntaya yaranabilmesi için hayal güçlerini çok geniş tutmaları gerekiyor şu günlerde. Ama siz, LO olarak, Yeraltı Maden-İş davasıyla da ilgilenmeyi düşünüyor musunuz?

Yanıt: Yeraltı Maden-İş ve bunun gibi işçilerin sendikal mücadelesini kanunsuz göstermeye yönelik olarak açılabilecek tüm diğer davalarla ilgilenmek bizim bir bakıma görevimiz oluyor. Ancak, davaların seyri konusunda haber kaynaklarımızın daha iyi işlemesi gerekiyor. Evet, Yeraltı Maden-İş davasına da gözlemci göndermek isteriz.

•

Soru: İşçilerin sendikal haklarını mahkum etmeyi amaçlayan bu gibi davalar dışında, Türkiye'de tüm demokratik halk güçlerine karşı da yoğun bir saldırı açılmış durumda. Bildiğniz gibi bugün birçok kişi hapislerde. Toplam olarak 4000 kişinin idamı isteniyor, 13 kişi idam edildi. LO olarak bu konuda neler yapabilirsiniz?

Yanıt: Biz özel olarak işçi hareketiyle ilgileniyoruz ama öte yandan tüm anti-demokratik uygulamalara ve insan haklarının ihlaline karşı İsveç hükümetinin tepki göstermesi için siyasi partiler aracılığıyla baskı yapıyoruz. Dışişleri bakanımızın Avrupa Konseyinde yaptığı konuşma, tüm İsveç halkının duygularını dile getiriyordu. Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde yargılanması için İsveç hükümetinin girişimde bulunmasını istiyoruz.

•

Soru: Bildiğiniz gibi halen Stockholm'da Türkiyeliler tarafından bir açlık grevi sürdürülüyor. Açlık grevi yapan kişilerin hükümetinizden talepleri arasında bu da var. Bu konuda görüşleriniz nedir?

Yanıt: Açlık grevi, İsveç kamuoyuna ve hükümetine, sorunların ne kadar acil olduğunu gösterebilmenin etkili yöntemlerinden biridir. İsveç hükümetinin bir anlamda elini daha çabuk tutmasını sağlamak açısından bu grev yararlı olabilir. Bu açıdan ben kişi olarak ve kendi örgütüm adına bunu destekliyorum. Örgütümüzim talebi Türkiye'nin bir an önce insan hakları mahkemesine çıkartılmasıdır.

•

Soru: Türkiye'de yeni bir anayasanın hazırlanması ve seçimlerin yapılmasından sonra demokrasiye geri dönüleceği konusundaki görüşler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Yanıt: Öğrenebildiğim kadarıyla yapılan yeni anayasa ile kişilerin demokratik hakları ve siyasal örgütlenme özgürlüğü çok önemli bir şekilde kısıtlanacaktır. Buna demokrasiye dönüş demek bizim için çok güç.

LANET KÖR ŞEYTANA!..

GÖRÜNEN KÖY

Banka soydular diye binlerce devrimci cuntanın mahkemelerinde idam istemiyle yargılanmaktadır. Yapılan soygunların en kabadayısı 10 milyonu, bilemedin 15 milyonu geçmezdi!

Peki Kastelli kaç kişiyi soydu? 250 bin.

Kaç milyon kaçırdı? 70 milyar!

İdam istemiyle "**Kastelli Davası**" diye bir dava açıldı mı? O da ne söz!

Kastelli vatandaşlıktan mı çıkarıldı, yoksa vatan haini mi ilan edildi?

Hayır! Kaşın üstünde kara var denmedi.

Ya ne yapıldı?

Cunta, yoksul halkın sırtından 45 milyar ödeyerek kastelliyi ve de Kastelli yüzünden batacak bankaları kurtarmaya çalışıyor.

Hani nerde kaldı, düzenlenen o iddianamelerdeki, banka soymak suretiyle "**Anayasayı**" "**Türkiye Cumhuriyetini**", "**Türkiye Büyük Millet Meclisini**" İlga, iptal cart curtları!..

Sizi gidi soyguncuların üniformalı ortakları sizi!

- Generaller!

"**Cumhuriyet Divanı**"na çoğunlukla kimler seçilecek?

- Genel Kurmay eskileri, general eskileri!

Cumhurbaşkanının hemen ve acilen seçilmesine karar veren kimler?

- Paşalar!

Tek aday kim?

- Paşalardan maşalardan Kenan Paşa!

Evet, önce paşalar maşalar,. sonra yasalar.

KARIŞIK

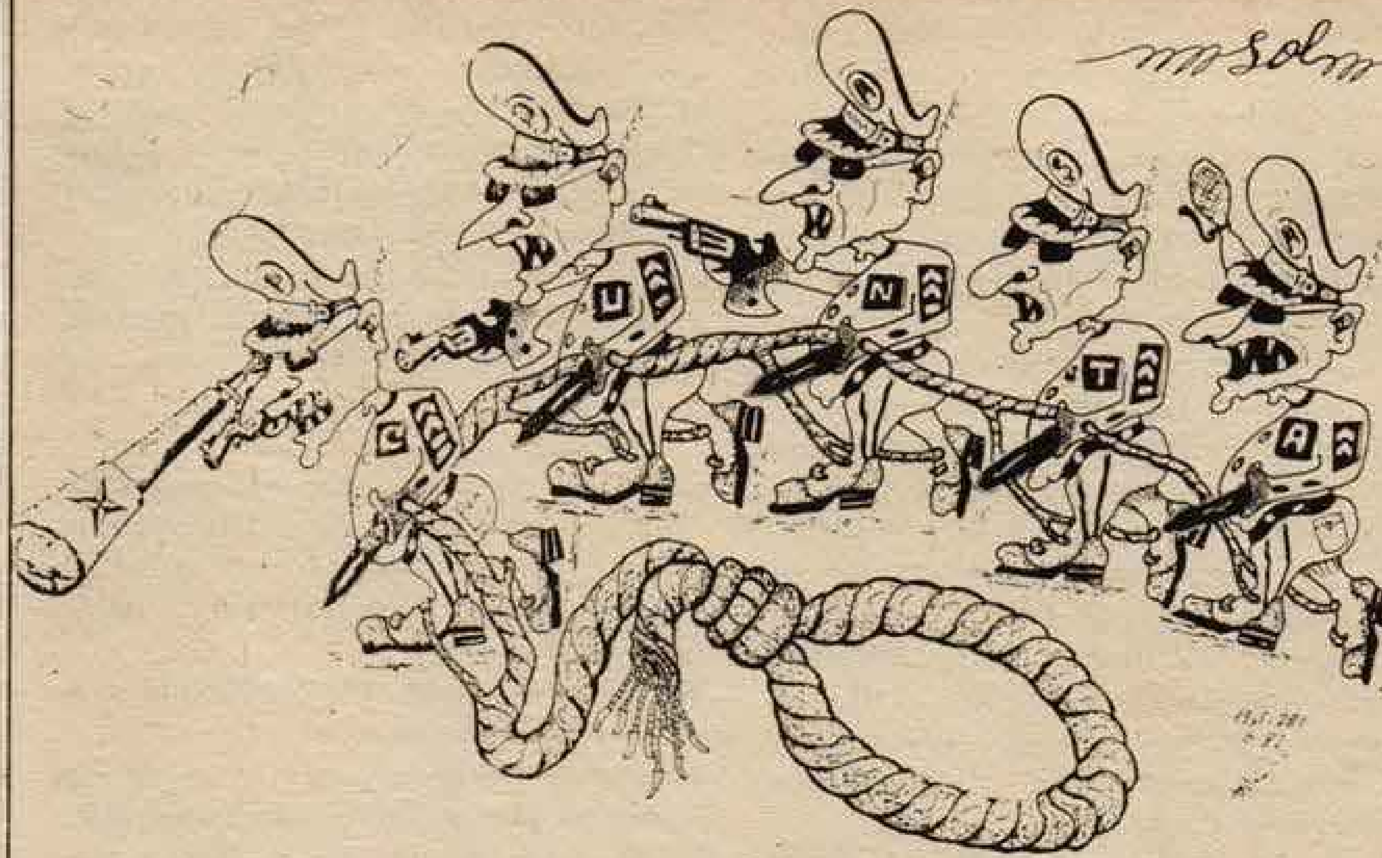
Anayasa taslağının incileri bir değil, beş değil. "**Komünist, faşist ve dini temellere dayanan devlet kurulamaz.**" deniyor.

"**Komünist ve dini temelleri**" anladık ama şu "**faşist temel**" sözü de ne oluyor? Cunta Anayasası, bu temel üstüne oturtulmamış mıdır. yani "**faşist temel üstüne**"?..

Yoksa... yoksa faşist zorbalığı kurumlaştıran bu "**anayasa taslağı**"ndan vaz[illegible] geçildi? Öyleyse Aldıkaçtı[illegible] haberi neden Tercüman'a vere[illegible] kaçtı?

TALİMATNAME

Yeni Anayasa taslağına göre: Ekonomik konuları olumsuz yönden eleştirmek **YASAK!**

Devlete ait belgelerin, bilgilerin açıklanması YASAK!

Derneklere politika YASAK!

Sendikalara politik amaçlı grev, miting vb. eylemler YASAK!

Dernek ve sendikaların ortak eylemleri YASAK!

Bir düşünceyi, bir inancı inandığın gibi yazmak, konuşmak YASAK!

Mübarek Anayasa değil, kışla talimatnamesi!

EMGAP NEDİR

Emgap "**Emekli Generaller Arpalığı**" demektir.

Bu da nereden çıktı demeyin?

Cuntanın Anayasa taslağından çıktı!

Taslakta, "Cumhuriyet Divanı" diye yeni bir kuruluş var. Bir iki "**istisna**" dışında bu "**Divan**"ın 60 kişilik kontenjanı emekli genel kurmay başkanları ve emekli generallerle doldurulacakmış.

İşte halkımız bu "**Cumhuriyet Divanı**"nın adına, "**Emekli Generaller Arpalığı**" diyor. EMGAP ise bu arpalığın kısaltılmış adıdır!

ÖNCE PAŞALAR SONRA YASALAR

Kurucu Meclis, Aldıkaçtı, falan filan, Anayasa taslağı tamam! Şimdi bu taslağı önce kim onaylayacak?

DAYANIŞMA ÇAĞRISI

Kastelli yüz bini aşkın garibanı dolandırdı, milyarları çarptı ve Avrupa'nın güzide kenti Zürih'e yerleşti.

Ardından bombalar patladı. Kastelli her gün gazete sayfalarında. Boy boy resimler, sür manşet haberler, röportajlar.

Alacaklıların yüreği yanık, boyunları bükük, çağırdılar:

"**Kastelli sen erkek adamsın, yurda dön!**"

Kastelli'nin çöplüğünde kemik yalayan kalemşörler de yalvardılar:

"**Kastelli sen erkek adamsın, dön!**"

Devlet plancılarından, Kastelli'nin sevgili ağabeyi Turgut Özal'a değin birçok iri baş, üzgün ve elemli:

"**Yurda dön, korkma Kastelli**" dediler.

Kastelli iki gözü iki çeşme:

"**Bir gün sürgünden dönersem.**

"**Bir gün sürgünden dönerem..**" diye ağladı.

Vatansever dediğin sürgün böyle olur işte!

Ey cunta vurgunu cümle meteliksiz sürgünler, züğürt azülcüler, Kastelli ile dayanışmaya!.. Vatanseverliğin başka yolu kalmadı. Yalnız biraz elinizi çabuk tutun, kastelli dönmeden dayanışma kurun!..

DİLENCİ DEĞİL UŞAK

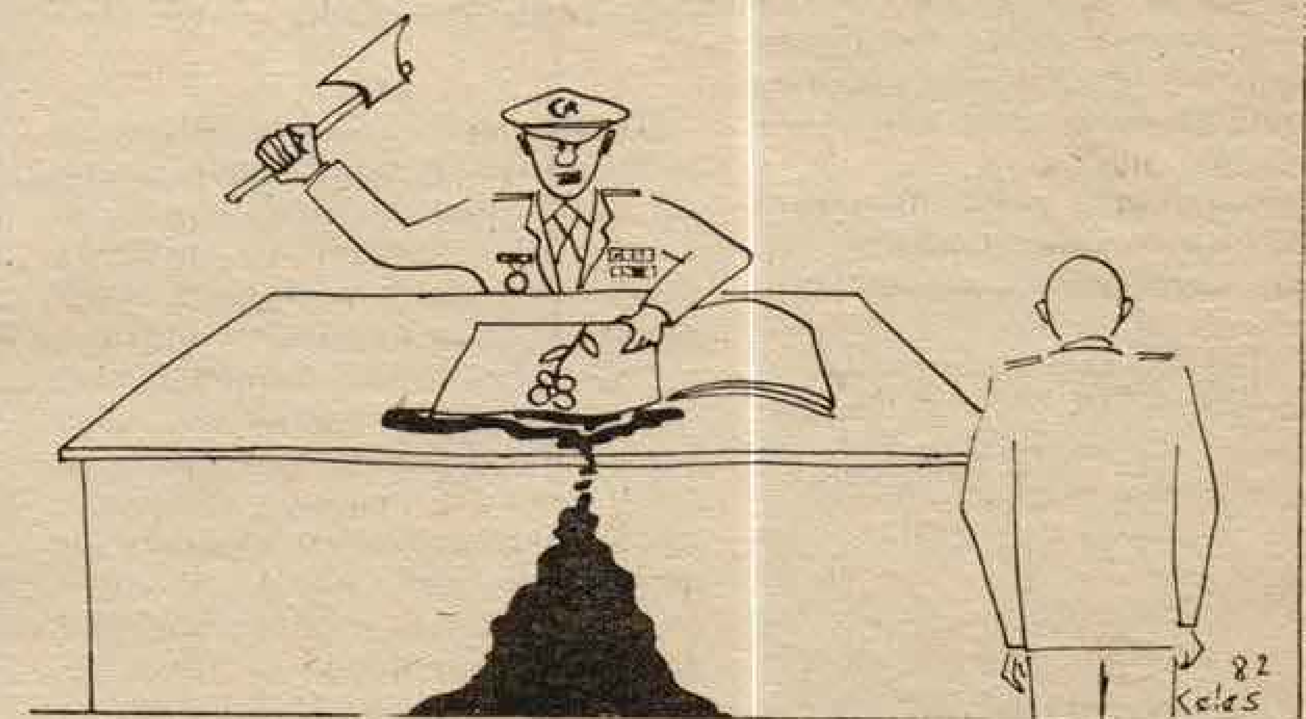
Kenan Paşa:

"**Ben oy dilenmem!**" demiş.

Paşa doğru demiş. O yalnız kredi dilenir yaban ülkelerden, İMF'den. Bir de hamisi ABD'den himmet, şefkat ve de yardım dilenir.

Paşa, yurtsever halkı öldürecek silahları da dilenir.

Paşa oy dilenmez, paşa erkek adamdır!

BİR ZAMANLAR

Eski gazetelerden derlenen bu yazı dizisini özellikle genç kuşaklar için hazırladık. O günlerin olayları, hele bu olaylar hakkındaki gazete yorumları, günümüz gençliğine İNANILMAZ DERECEDE KOMİK gelebilir. Ama bugüne nasıl geldiğimizi anlamak için, geçmişin kapkara günlerini de anlayabilmek gerek.

MAMAK DURUŞMALARI

Tarihimizin yüz karası Evren cuntası, ülkeyi içine düşürdüğü ekonomik bataktan kurtarabilmek ve ayakta kalabilmek umuduyla son kozunu oynamış, Türkiye'yi bir de savaş macerasına sürüklemişti. Milyonlarca cana mal olan savaş, onları bekleyen sonu değiştirmedi, tersine hızlandırdı. Cuntacıların ve cunta yönetimi sorumlularından "Sağ kalanların" yargılanması, tarihimize MAMAK DURUŞMALARI adıyla geçmiştir. Bunun nedeni, yargılanmanın, cunta döneminde insanlık dışı işkencelerin yapıldığı korkunç Mamak kışlasında yapılmasıdır.

(Mamak, o zamanlar, şimdiki gibi Sanat ve Kültür merkezi değildi. O zamanki halini anlayabilmek için, eski işkence hücrelerinin olduğu gibi korunduğu Mamak Utanç Müzesi'ni gezmenizi öğütleriz.)

Mamak duruşmaları, halkın ve bütün dünyanın gözleri önünde yapıldı. Davalar üç ana bölümde toplanmıştı:

1- Savaş suçları: Kendi halkına karşı işlenmiş suçlar ve başka halklara karşı işlenmiş suçlar.

2- Ekonomik suçlar: Milli suç: Yurt ekonomisini, yabancı tekellerin çıkarları için tahrip etmek.

Sınıfsal suç: Küçük bir sınıfın soyguncu düzenini zorla devam ettirmek için milyonlarca insanı açlığa, sefalete sürüklemek.

3- İnsanlık suçları: Bireysel: İşkenceler, resmi cinayetler.

Toplu: Ulusal baskı, soykırımı.

Bu kısa hatırlatmadan sonra, yargılama tutanaklarına bir göz atalım:

Yargıç : Sanık Kenan Evren!. *(Tribünlerden YUH sesleri)*

Evren: Buyrun efendim.

Yargıç: Bu dava ile ilgili suçlamaları biliyorsunuz. Savcı iddianamesi yazılı olarak ve zamanında savunmaya verildi, burada da dinlediniz. Şimdi sorgulamanıza geçiyorum.

Evren: Bir maruzatım var Hakim bey.

Yargıç: Buyurun söyleyin.

Evren : Burda "İşkence yapmakla ve yaptırmakla" suçlanıyoruz, ama kendimiz de işkence altındayız..

(Tribünlerden : Yalan sesleri, yuhlamalar.. Yabancı gazeteciler ayağa fırladı. TV kameraları güvenlik kordonunu geçtiler.)

Yargıç : *(Sükuneti sağladıktan ve kameraları yerlerine döndürdükten sonra).* Geçmiş dönemde mahkemelere "Elleri ayakları tutmaz halde, üstü başı kan içinde getirilen insanlar kendilerine işkence yapıldığını söyledikleri zaman, sıkıyönetim yargıçları onları susturdu: "Bunların dava konusu ile ilgisi yoktur" diye reddederdi.

Sanık Av. : *(Yerinden fırlayarak)* Sayın yargıç, onların öyle yapmış olması sizin de aynı şeyi tekrarlamanıza hak sağlamaz!.

Yargıç: Lütfen yerinizden müdahale etmeyin. Tabii ki öyle yapılmayacak. Buyrun bay Evren, size yapılan işkenceyi anlatın.. Sizde lütfen oturun Apaydın!.

Not: Mamak duruşmalarının bir diğer ilginç yanı da, bir çok avukatın Cuntacıları savunmayı reddettiği bir ortamda -ki bu avukatların arasında Cunta sayesinde Üniversite kürsülerine getirilmiş sözüm ona Hukuk Profesörleri de vardı- Orhan Apaydın'ın bu görevi gönüllü olarak üstlenmesidir.

Apaydın, Cunta geldiğinde İstanbul Barosu başkanıydı. DİSK davasının savunuculuğunu üstlenen Apaydın, çok geçmeden kendini cunta zindanlarında bulmuştu. Toplumumuzda, SAVUNMA HAKKI, pek anlaşılmış bir kavram değildi. Eli kanlı cuntacıların yasal savunuculuğunu yapmak, çok kişiye İHANET gibi görünüyordu. Çok eleştirilmesine, zaman zaman yuhlanmasına, hatta öldürülenlerin aileleri tarafından yüzüne tükürülmesine rağmen meslek şerefini unutmayan Apaydın, bu yürekli davranışıyla SAVUNMA HAKKI kavramının yerleşmesine büyük bir katkıda bulundu. Kendisine eza edenleri savunması, dünya demokratik kamuoyunda hepimize onur kazandırıcı bir davranış olmuştur. Çünkü o yıllarda, cuntanın insanlık dışı davranışları yüzünden BARBAR TÜRKLER olarak tanınıyorduk.

Evren : Burada, "Arenaya çıkarılmış boğalar gibi", bağırıp çağıran, yuhlayan insanların önüne çıkarılıyoruz. Ellerine geçirseler bizi paramparça edecekler.. İnsanda asap diye birşey kalmıyor.. Bunun nasıl bir işkence olduğunu anlamanız için benim yerime geçmek gerek..

(Tribünlerden kahkahalar, protesto sesleri.. Bir genç kopmuş bacağını, bir kadın kesik parmaklarını göstererek anlaşılmaz birşeyler bağırıyor. Dinleyiciler daha çok bağırıyor.)

Yargıç : *(Onları susturuyor)* Lütfen sakin olun.. Burada, yalnız sizin değil, bütün dünyanın gözleri önünde, İNSANLIK SUÇLARINI yargılıyoruz. Yapılacak her taşkınlık, bütün insanlığa ibret olacak bir yargılamaya gölge düşürecektir. Buna hiç birimizin hakkı olamaz. *(Gürültüler kesildi.)* Teşekkür ederim.. *(Sanığa dönerek)* Dediğinize bir noktada hak veriyorum bay Evren.. Ama yargılamanın AÇIK olarak yapılması, herkesten önce sizin hukuksal güvencenizdir. Bir an için düşünün: Ya eski dönemde olduğu gibi, kapalı kapılar ardında, gizli gizli yargılansaydınız?. Avukatınız bir bahaneyle dışarı atılıp savunmasız kalsaydınız?. Hatta şu anda rahat rahat söylediğiniz sözler "Mahkemeye hakaret" sayılıp sizde duruşmadan çıkarılsaydınız? Bütün bu anlattıklarım hayal değil!. Eski dönemde her gün görülen şeylerdi mahkemelerde.. Ama sizin duruşmalarınız, sadece bizim kanunlarımızın değil, evrensel hukuk kurallarının istediği tüm güvenceler altında yürütülüyor: İşte sanıklar işte savunma.. İşte Basın, Radyo, Televizyon, bütün dünyanın gözleri, kulakları.. İşte, isteyen gelip görebilsin diye, duyabilsin diye, en büyük kalabalıklar bile dinleyebilsin diye tribünler.. Evet, halkın zaman zaman nefretini dizginleyemediği doğru. Ama görüyorsunuz ki, büyük bir sorumluluk duygusu içinde susmasını da biliyorlar...

Evren : Susmaları neye yarar?.. Bakışları bile yetiyor.. Geceleri uyuyamaz oldum!. Bakmayın, bakmayın öyle yiyecek gibi.. Ne bakıyorsunuz!. *(Yerinden fırlamak istedi.)*

Yargıç : Lütfen sakin olun bay Evren.. Sizin savunma hakkınızı sonuna kadar savunurum. Ama halka saldırı hakkınız yok.

Avukat : Sayın yargıç, müvekkilim sinir krizi geçirmektedir. Bir süre duruşmadan çıkarılarak tedavisini istiyorum.

Yargıç : Sanık avukatının isteği kabul edildi. Duruşmaya iki saat ara veriyorum.. Avukat denetiminde doktor kontrolü yapılacaktır.

Evren : Bakmayın!.. BAKMAYIN ÖYLE YİYECEK GİBİ... NANKÖRLER.. İŞKENCECİLER!..

* * *

Duruşmalar boyunca Evren'in tepkileri devre devre farklı olmuştur. İktidardan devrildigi gün, Çankaya köşkü sarıldığında, intihara teşebbüs ettiği söylenmişti. Ama görgü tanıkları bu görüşü doğrulamadılar. Tutuklama anında tabancası doluydu ve intihar edecek vakti vardı. Bunu denediğini ama bir türlü tetiği çekecek cesareti bulamadığını sonradan itiraf etti.. Hemen öldürülmeyeceğini ve halka teslim edilip linç edilmeyeceğini iyice anladıktan sonra yeniden kahraman kesildi..

İlk duruşmalarda, kendinden 20 yıl önce yargılanan bir başka toplumsal suçluyu, Celal Bayar'ı örnek alarak sert çıkışlar yaptı. Yargıyı reddetti, "Asacaksanız asın, şerefimizle ölmeyi de biliriz" gibi sözler söyledi.

Ama zamanla yavaş yavaş sindi. Bu değişimde, odalarına konan televizyonun etkisi olduğu söylenir. Cuntacıların kaldıkları tutukevinde, o dönemin anlayışına göre LÜKS içinde yaşamaları, odalarına kendi istekleriyle Televizyon konulması, büyük tepkiler doğurmuştu. Halkın büyük bir bölümü, binlerce yıl öncesinin Hammurabi Kanunları uygulamasını istiyordu: Kısasa kısas!. Yani onlar halka ne yaptıysa, aynısı onlara da yapılsın.. Yargılamaya ne lüzum var?.. İşkence edile edile öldürülsünler!. İşte böyle bir ortamda, zaten normal bir evden farkı olmayan tutuklu bölümlerine bir de Televizyon konulması, çok kişiyi çileden çıkarmıştı. Bu tartışma uzun süre kamuoyunu ilgilendirdi. Gerçi söylenip yazılanlar batı basınında aleyhimize koz olarak kullanıldı ama, kamuoyumuzda bazı genel hukuk kavramlarının yerleşmesi yanında bir başka yararı daha oldu: Cunta döneminin içyüzünü ve uygulamalarını gösteren başarılı TV yayınları, bizzat cuntacıları etkiledi. Kitap okumaya başladılar. Duruşmalar ilerledikçe, az önce yayınladığımız tutanaklarda da görüldüğü gibi, yavaş yavaş vicdan azabı belirtilerine şahit olduk. İlk celselerin dik başlı Evren'i yavaş yavaş süt dökmüş kediye döndü.. Daha sonraki itirafları ve cezaevinde yazdığı İBRET OLSUN adlı kitab, yakın tarihimize birçok ibret belgeleri sağlamıştır gerçekten!..

Şimdi, Savaş Suçları davasının tutanaklarından bir bölüme göz atalım:

* * *

Evren : Ben hiçbir zaman savaştan yana olmamışımdır.. Ama Türkiye'nin düşmanları hiç rahat durmuyorlardı. Hergün yeni bir komplolarını okuyordum Hürriyet'te

Yargıç : Anladım?.. Siz olayları Hürriyet'ten mi izliyordunuz?.

(Hürriyet, eskiden yayınlanan ve en çok satış yapan gazetelerden biridir. Büyük sermayenin çıkarlarını savunan bu gazete, sürekli olarak şoven yayınlar yapar, özellikle Yunanlılarla düşmanlığı kışkırtırdı.)

Evren : Dışişleri raporlarıyla MİT raporları da ayni bilgileri doğrulardı. Baktım ki farketmiyor, vazgeçtim sayfa sayfa raporları okumaktan... Zaten Tahsin'in ağızdan verdiği bilgiler de aynı şeyleri doğrulardı.

Yargıç: Tahsin Şahinkaya!? *(Orgeneral, 5 cuntacıdan biri, hava kuvvetleri komutanı. Cunta düştüğü gün, Linç edileceği korkusuyla intihar etmişti. Öteki cuntacılar, onun ölmüş olmasını fırsat bilerek her suçu Şahinkaya'nın üstüne yıkmaya, kendilerini temize çıkarmaya çalıştılar.)*

Evren: Evet.. Amerika'ya giderdi sık sık. Ve her dönüşünde "Washington şöyle diyor, Pentagon böyle düşünüyor" diye bizi kışkırtırdı.

Yargıç : Yani Amerikay'la bütün ilişkiyi o mu yürütüyordu?.. O ne derse, Amerika mı demiş oluyordu?

Evren : Tabii o kadar basit değil. Biz de görüşürdük büyükelçiyle, sonra NATO için gelen generallerle filan.. Ama bu ilişki, başından beri "Asıl göreviydi" onun. *(Bu cümle ile Evren, 12 Eylül 1980 darbesi için Amerikadan izni Şahinkaya'nın almış olduğunu hatırlatıyor.)*

Yargıç : Peki, savaş kararını kim aldı, nasıl alındı?

Evren : Savaşı istemeyen bir tek ben kalmıştım. Turgut bir yandan *(Turgut Özal, 1980 öncesinde Demirel'in, 1980 sonrasında Cunta ekonomisinin bir numaralı sorumlusu)* Vehbi bey, Sakıp bey takımı öte yandan hepimizi çembere almışlardı. *(Vehbi Koç, Sakıp Sabancı : O yıllarda Türkiye ekonomisini kontrol altında tutan büyük Holdinglerin sahipleri.)*

Yargıç : Bu saydığınız isimlerin hiçbiri asker değil, komutan değil.. Savaş kararını alabilecek yetkililer değil.. Sorumluluk dereceleri ne olabilir ki?..

Evren : Savaş kararını askerler mi alır?.. İçinden çıkılmaz bir kıskaca düşmüştük. Ekonomi çok güç durumdaydı.. Meğer her şey daha 24 Ocak kararlarıyla başlamış da biz o vakit farkında değilmişiz..

Yargıç : O vakit iktidarda bile değildiniz.

Evren : Evet!. O zamanlar, bu kararları, ekonomiyi düzeltecek cesaretli kararlar olarak görmüştük. "İşçi sendikalarının, solcuların sabotajları yüzünden uygulanamıyor" diye inanıyorduk. Bu nedenle iktidara el koyduk ve Turgut'u rahata ulaştırdık..

Yargıç : Yani bu ekonomik gidişi zorla devam ettirdiniz..

Evren : İlk banker iflaslarında uyanmamız gerekirdi. Ama Turgut bizi kandırdı. "Bunlar fırsatçı, kapkaççı takımdır. Bakın namuslu bankerler nasıl dimdik ayakta" dedi..

Yargıç : Kastelli'nin kaçışı da mı gözünüzü açmadı?..

Evren : Kastelli hepimiz için büyük şok oldu. Halkın bankalara saldırıp bütün paralarını çekmelerini zor önleyebildik. Ama Turgut inat ediyordu. Bize bir sürü kararname ve kanun çıkarttırıp bankaları da birleştirtti. Ama faiz yarışı, bu defa bankalar tarafından devam ettirildi. Bazen açıkça, bazen el altından. Ama bankaların da çorap söküğü gibi iflası, herşeyi altüst etti..

Yargıç : Amerika neden istediğiniz yardımı yapmadı peki?.

Evren : Amerikanın kaypaklığını iş işten geçtikten sonra anladık.. İlk önceleri sanıyorduk ki, İran ve Afganistan'daki gerilemesinden sonra Amerika Ortadoğu'da bize muhtaçtır. Sıkışınca her istediğimizi verecektir.. Neden sonra anladık ki, meğer biz onun politikasının piyonlarından başka birşey değilmişiz.. İşine geldikçe kullandı, sonra itibar kaybettiğimizi görünce, yerimize başka piyonlar bulup bizi harcamaya kalktı..

Yargıç : Dönelim savaş kararına.. Bunu anlatıyordunuz..

Evren : Bankaların iflasıyla ortalık bir birine girmişti. Yer yer direnişler başlamıştı. Ayaklanma ihbarları alıyorduk her gün.. Şimdiki bilgimle geçmişe bakıyorum da, ekonomik ve sosyal konulardaki bilgisizliğimize şaşıyorum..

Yargıç : Oysa o günlerde, bu konularda büyük nutuklar veriyordunuz.

Evren : Herşeyi en iyi kendimizin bildiğini sanıyorduk. Bunu herkesin anlaması gerekir.. Harbokulundan, hatta askeri liselerden başlayarak, askerlere yalnız askerlik öğretilir. Ekonomi bilgileri ve sosyal bilgiler, yalnız Amerikan kitaplarının çevirilerinden okunur. Bunun dışında birşey okumak yasaktır.. Biz de böyle yetişerek geldik görev noktalarına.. Rütbeniz yükseldikçe, etrafınızı iş adamları ve onların muhiti sarar.. Çocuklarımız, onların çocuklarıyla evlenirler. Emekli olduğumuzda, büyük bankaların, şirketlerin yönetim kurullarına alınırız, meğer etrafımıza bir duvar örmüşler de farkına bile varmamışız.. Biz Türkiye deyince bu zümreyi, Türkiye'nin çıkarları deyince de onların çıkarlarını anlardık..

Yargıç : Bay Evren, bunlar halkın büyük çoğunluğunun artık iyice öğrendiği ve anladığı şeyler.. Şimdi lütfen konuya dönelim. Savaş kararını kim aldı, bu karar nasıl alındı?..

Evren : Onu anlatıyorum sayın yargıç.. İşte o en sıkışık günlerde, iş adamlarından bir heyet bana geldi, Halit Narin başlarında. Duruma bir daha müdahale etmemi istediler.. "Ne olur bir şeyler yapın" dedi Halit, "Yoksa ayak takımı gemi azıya alacak"..

Yargıç : O vakit parlamento vardı, siz de SİVİL başkandınız...

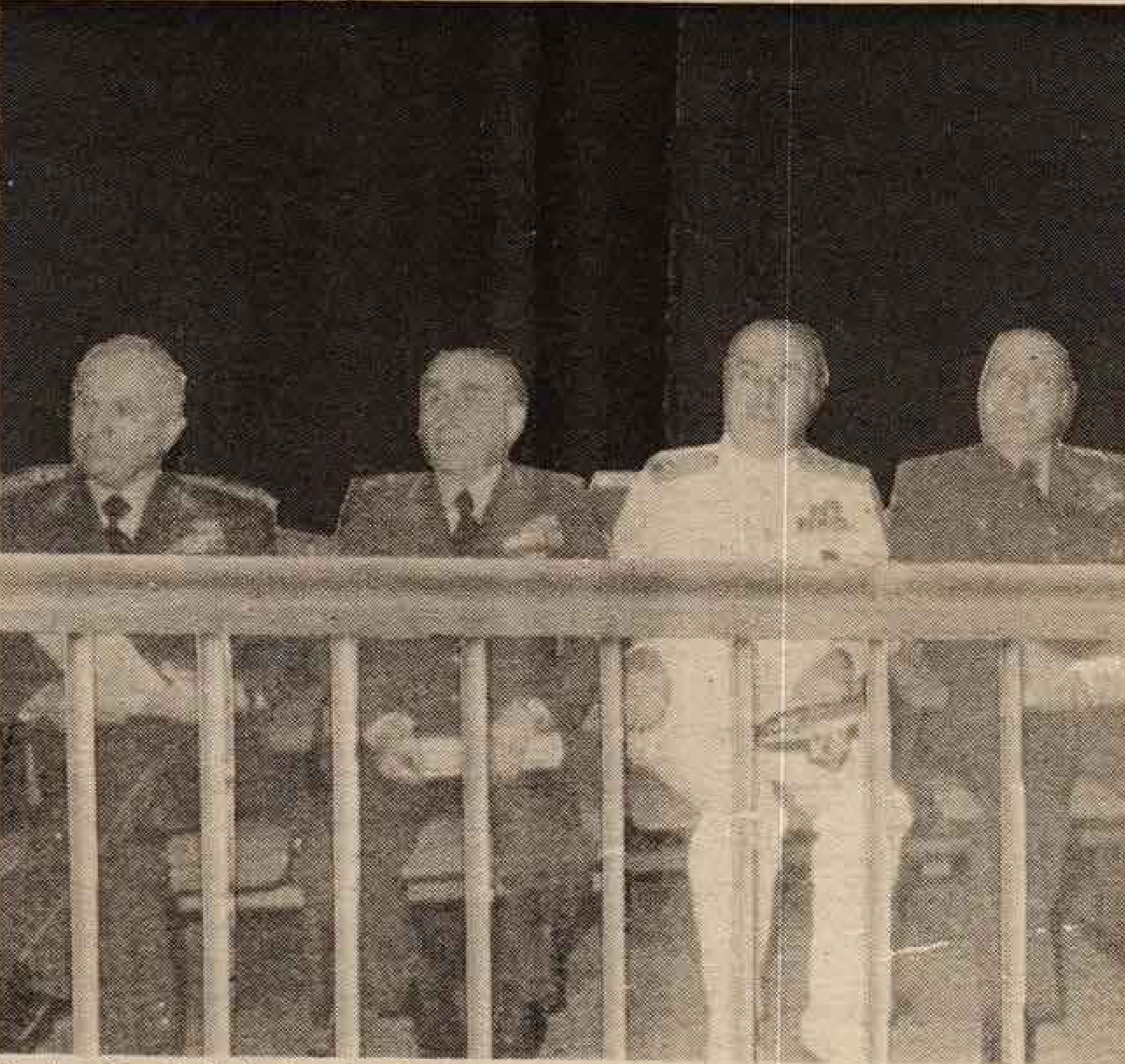
Evren: Ama yetkilerim çok genişti.. Halit'e iyice kızdım.. Yahu bunlar hem her işi istedikleri gibi yaptırıyorlar, hem de sonu kötüye varınca, yükü benim sırtıma yıkmak istiyorlar.. Ben de öyle dedim : "Bugünkü ekonomik durumdan şikayet etmeye ne hakkınız var? 1980'den beri ne karar aldıysak, siz istediniz, biz de onu uyguladık.. Hani 5 yıl grev olmazsa, sendika olmazsa herşey düzlüğe çıkar diyordunuz?.." Mırın kırın ettiler ama, ısrarları bitmedi. Müdahale etmezsek hep birlikte batarmışız!..

Yargıç : İstedikleri yeni bir Askeri Rejim miydi?..

Evren : Meğer o da değilmiş.. Ertesi gün Metin, Nazlı, filan topluca geldiler. *(O devrin, yabancı çıkarlarını savunan gazetecileri)* "Paşam, bu işi savaş temizler" dediler.

Yargıç : Kime karşı savaş?.

Evren : Orası değil önemli olan!. "Bunca yıllık tecrübemizle biliyoruz" dediler. "Savaş oldu mu, millet bütün sıkıntıları unutur. Hemen bir MİLLİ BİRLİK-BERABERLİK KAMPANYASI açarız, herkesi fedakarlığa çağırırız..

Cunta yöneticilerinden dördü duruşma salonunda iddianameyi dinliyorlar.

Bu sayfada okuyacağınız yazılar, yaşadığımız güne göre "Geçmiş"ten değil, "Gelecek"ten alınmadır aslında. Ama bu sayfayı okurken, "Bilim Kurgu" bir hikaye okuduğunuzu düşünmeyin. Her ne kadar "geleceğin tahmini" gibi görünselerde, büyük kehanetler değil bunlar..

Hiç kuşkunuz olmasın ki, geleceğin gazetelerinde böyle "Eski Günler" sayfaları yer alacak. Alman televizyonundaki 40 YIL ÖNCE adlı proğram bugün bize neler söylüyorsa, geleceğin gazeteleride, yaşadığımız bu günleri aynen böyle anlatacak işte..

Ayrıntılarda, tabii ki bir çok farklılık olacaktır. Ama değişmeyen tek şey şu olacak: Gelecekte Türkiye'nin bu gününü lanetle anacağız. Ortaçağ gibi karanlık, utanç verici bir dönem olarak anacağız. Neden şimdi başlamayalım? O halde buyrun yıllar sonrasına ve o günlerin gözüyle bakalım geriye.. Bakalım neler görürüz?

Çektikleri ekonomik sıkıntıyı da savaştan bilirler dediler.. Neyse, konu kurula geldi..

Yargıç : O vakit meclis vardı.. Neden Kurula geldi?.

Evren : Canım, herşey aslında Milli Güvenlik Kurulunda kararlaştırılırdı. Anayasa öyleydi..

Yargıç : Sizin kendi yaptığınız Anayasa!..

Evren : Kurulda savaş konusu tartışılırken ben yalnız kaldım.. Herkes savaş istiyordu. Ama içim bir türlü elvermiyordu, savaş kolay iş mi? Ama başka çare yok gibi görünüyordu. "Bari büyük olmayan bir savaş olsun.. Hem sonunda kazanılacağı garanti olmalı, yoksa herşey tersine döner" dedim. Tahsin atlayıp Washington'a gitti.

Yargıç : Ne cevapla döndü?

Evren : "Elinizi çabuk tutun" demişler. 48 saate ne yaparsanız yanınıza kâr kalır. Biz 48 saat "Durun, Vazgeçin" ...protesto eder, oyalayabiliriz. Ama ondan sonra birşey yapmak zorunda kalırız demişler.

Yargıç : Oysa daha önce körfeze çevik kuvvet yollanırken böyle kısıtlama yoktu..

(Ortadoğu'daki petrol şirketlerinin çıkarlarını korumak için özel bir NATO kuvveti kurulmuş, Çevik Kuvvet adı takılan bu birlikler, Van'daki üstlerinden hareket ederek Ortadoğu'yu kana bulamıştı. Yargıç bu olayı hatırlatıyor.)

Evren : O başka.. O, Amerikanın istediği müdahale idi.

Yargıç : Ordumuzun, Amerika istediği vakit, onun emriyle ve onun çıkarları için savaştığını açıkça söylüyorsunuz?

Evren : ...... *(Birşeyler mırıldandı, anlaşılamadı.)*

Yargıç : Oysa iktidarınız her dönemde, sık sık, "Türk ordusu, milletin emrindedir" diye bağırırdınız, "Biz kimseden emir almayız" derdiniz..

Evren: Emir almak meselesi filan değil.. Amerika bizim müttefikimizdi. NATO içinde, hür dünyayı komünizme karşı-

Yargıç : Bay Evren.. Çevik Kuvvet körfeze saldırdığında, Hedef Humeyni'nin İran'ıydı. Ne ilgisi var Humeyni'nin komünistlikle?..

O tarihte Çevik Kuvvetin körfezde koruduğu şey, Batı Petrol Şirketlerinin çıkarlarıydı.

Evren : Ama ulusal çıkarlarımız, hür dünyanın çıkarlarıyla- *(Evren, bir süre sonra hapiste yazdığı İBRET OLSUN adlı kitabı şu satırlarla bitecektir : Yıllarca hür dünya dediğimiz şeyin, Emperyalizmin bizlere yutturduğu bir hayal olduğunu iş işten geçtikten sonra anlayabildim. Ulusal çıkarlarımız Hür Dünyanın çıkarlarıyla aynıymış!. Hep bunu tekrarladık durduk papağan gibi.. Uluslararası sermaye varolmak için bizim gibi ülkeleri sömürmek zorunda. Biz ise varolmak için kendimizi sömürtmemek zorundayız. Asıl gerçek bu!. Ama ben ve benim kuşağım askerler, bir yandan gördüğümüz beyin yıkayıcı eğitimin etkisiyle, bir yandan da içiçe yaşadığımız yerli sömürücülerin etkisiyle, kendi halkımıza karşı maşa gibi kullanıldık.. Bugün yazdığım bu satırları o zaman yazanları hapiste çürüttük. Gençleri öldürttük, astırdık, işkence ettirdik.. Benim sonum, yarının kuşaklarına ibret olsun!..)*

Yargıç : Lütfen konuyu toparlayın bay Evren.. Siz, ekonomik güçlükleri örtbas etmek için küçük bir savaş çıkartmayı düşünüyordunuz, ama bunun için Amerika'dan izin almanız gerekiyordu, neden?.

Evren : Nedeni var mı?. Topumuz, tüfeğimiz, cephanemiz ordan geliyordu. Arkası kesilirse, ordu daha birinci hafta sonunda tıkanır kalır, savaşamaz..

Yargıç : Peki, savaş kararını kim verdi?.. O devirde sırtınızdan üniformaları çıkarmıştınız. Siz " Geniş Yetkili Devlet Başkanı" ydınız. Ama gene de bir meclis vardı ve sizin yaptığınız Anayasaya göre, savaş kararını meclisin onaylaması gerekirdi. Kimseye sormadınız!.

Evren : Vallahi ben istemedim.. Ben hep karşı çıkmışımdır.

Yargıç : İyi ama bu nasıl iş?.. Siz karşıymışsınız.. Öteki arkadaşlarınız da aynı şeyi söylüyor, onlar da karşıymış!. Yani herkes karşıymış ama savaş gene de başlatılmış. buna kimi inandırabilirsiniz?.. Peki ordu kimden emir aldı da saldırıya geçti?. Onbaşılar-çavuşlar mı harekete geçirdi bütün silahlı kuvvetleri?.

Evren : Yok, yani tabii emir verildi.. Ama böyle olacağını bilmiyorduk. Tahsin-

Yargıç : Ayıptır bay Evren, ayıptır!. Tahsin Şahinkaya intihar etti, burada kendini savunamaz diye hepiniz, her suçu onun üstüne yıkmaya çalışıyorsunuz.. Bakın, seyredin şu video bandı : *(Evren'in savaş başladığını ilan eden TV. konuşması belge olarak gösterildi.)*

Video'da Evren'in konuşması: Aziz Türk Milleti!.. Dünya yüzündeki son Türk devletini yok etmek isteyen iç ve dış düşmanlarımızın tahriklerine uzun süre sabırla ve olgunlukla karşılık verdik. Umduk ki, tarihten ders almasını bilecek ve sonunda bu tahriklerden bıkacaklardır.. Ama her sabrın bir sınırı vardır.. Dün, Kıbrıs'ın beş ayrı köşesinde Türk camilerinde patlayan bombalar ve yapılan menfur saldırılar, düşmanlarımızın bu sabrımızı zaaf olarak kabul ettiklerinin inkar edilmez bir delilini ortaya serdi. *(Bu olayların MİT tarafından düzenlendiği sonradan meydana çıkmıştır.)*

Artık bütün dünyaya Türk'ün gücünü gösterme zamanı geldi. Kahraman silahlı kuvvetlerimiz, bu sabaha karşı saat 5.30 dan itibaren, halklarımızı savunmak üzere harekete geçmiş bulunmaktadır..

Aziz Türk Milleti!.. Büyük üzüntü duyarak başlatmak zorunda kaldığımız" Akdeniz'de Barış ve Huzur" harekatının hepimiz için hayırlı olmasını Ulu Tanrıdan dilerim.. Tarih boyunca zor günlerde daima elele vermesini bilmiş olan Büyük Türk Milleti, bu imtihandan da yüzünün akıyla çıkacaktır. Bu sabah saat 5.30 dan itibaren, bütün yurtta SAVAŞ HALİ ilan edilmiştir. Verilecek emirlere uymayan, askeri veya sivil bütün işyerleri veya fabrikalarda çalışmayı aksatan veya yavaşlatanlar derhal "Savaş Mahkemelerine" sevkedilecek ve "Savaş Hali" hükümlerine göre cezalandırılacaklardır. *(Seyircilerden Yuh sesleri, "Sanki ne zaman normal yargılama yapıldı ki" sesleri.)*

Yargıç : İşte sizin görüntünüz ve sesiniz.. Savaş kararı nasıl alınmış olursa olsun, sizin sorumluluğunuz açıkça görünüyor.

Evren : Ama ben bunu hiçbir zaman istemedim. "Küçük bir savaş" olacaktı.

Yargıç: Ne demek **"Küçük bir savaş"**? Bunu açıklayın!..

Evren: Sadece Kıbrıs'ın geri kalan kısmını da alıp Federe Devlet'i gerçekleştirecektik. Karşımızda direnecek güçlü bir ordu olmadığı için bu iş çabucak bitecekti, çok da kan dökülmezdi. Üstelik Amerikanın da buna ses çıkarmayacağını biliyorduk.

Yargıç : Nereden biliyordunuz?

Evren : Çünkü Hür Dünya için 3 yararı vardı bu işin. birincisi, Kıbrıs solcularını 48 saatte temizleyip, yönetimi Özgürlükçü Demokrasi yanlılarına teslim edecektik.. İkincisi, arada bir NATO'nun başını ağrıtan Papandreu *(O zamanki Yunan başbakanı - Sosyal Demokrat)* bu başarısızlıktan sonra iktidardan düşecekti. Üçüncüsü de biz Türkiye'deki iktidarımızı ve rejimi kurtaracaktık.. Bunların her üçü de, Hür Dünyanın çıkarlarına uygundu.

Yargıç : Demek bunlara güvenerek "Küçük bir savaş" istediniz.. Peki savaş nasıl oldu da büyüdü? Bunun sorumlusu kim?

Evren : Bir kere 48 saatte Kıbrıs düşürülemedi. Nedenini hala anlayamıyorum. Karşıdan, umduğumuzun üstünde bir direniş gördük.. Ama şurası muhakkak ki, orduya mal satan müteahhitler iliğimizi sömürmüşler.. Paraşütler açılmıyor veya yırtılıyor, askerin konserveleri bozuk çıkıyor, Mehmetçik zehirleniyor, telsizler tutukluk yapıyor..Yahu bunlar bizim elinden tutuğumuz, "Yurtsever müteşebbislerimiz" diye göklere çıkarttığımız kişiler.. Meğer yıllarca yılan beslemişiz..

(Evren'in, başarısızlığı bu nedenlere bağlaması gerçekten şaşırtıcı gelebilir çoğumuza. Oysa, Kıbrıs'lıların evlerini yurtlarını yürekle savunmalarının yanında en önemli faktörlerden biri de, genç subaylarımızın ve erlerimizin, haksız bir savaşta savaşmak istememeleriydi. Türkiye'nin ilerici güçleri, en zor faşizm koşullarında bile çalışmalarını sürdürmeyi bilmişler, gerçekleri geniş halk kesimine anlatabilmenin yollarını bulmuşlardı. Kendi yuvasının yıkılmasını istemeyen Mehmetçik, başkasının yuvasını yıkmaya da karşı çıkıyor, cephe gerisindeki bütün kahramanlık nutuklarına ve tehditlere rağmen fabrikalarda üretim yavaşlıyor, makinalar görünmeyen eller tarafından görünmeyen kazalara uğratılıyordu. Evren, bu gerçeği bir türlü kabullenmek istemedi uzun süre..)

Yargıç : Ve Kıbrıs'ın işini 48 saatte bitiremeyince hırçınlaşıp savaşı genişletmeye karar verdiniz, Atina bombalandı!..

Evren : Hayır, bu emri ben vermedim, Tahsin-

Yargıç: Tabii, zaten her şeyin sorumlusu o!..

Evren : Tahsin Şahinkaya Savunma Bakanıydı. Hava Kuvvetleri Komutanı da onun en yakın adamıydı. İkisi bir olup, "Bu işi kökünden halledelim, darbeyi Atina'ya vurursak herşey biter" demişler.. Eskişehir üssü, hiç birimizin haberi olmadan, onların emriyle harekete geçti.

Yargıç : Sonuç 1,5 milyon ölü, 4 milyon sakat, yanmış-yıkılmış üç Ülke!. Bay Evren, bu mahkemenin sizin hakkınızda vereceği karar ne olursa olsun, kadın-erkek, genç-ihtiyar, çolukçocuk, 1,5 milyon insanı hayata geri döndüremez.. 4 milyon sakatın kolunu bacağını geri vermez. Yanan-yıkılan yuvaları tamir edemez..

...

MAMAK DURUŞMALARI tutanaklarını, zaman zaman yayınlamaya devam edeceğiz. Bu yazımızı, mahkemelerin sonucunu hatırlatarak noktalayalım:

Yargıç : ... Ve geleneğe uyarak kaleminin ucunu kırıyorum. *(O devirde, Türkiye'de İDAM cezası henüz kaldırılmamıştı. İdam hükmünü imzalayan yargıç, geleneğe uyarak, bir daha böyle bir karar imzalamamak dileğinin belirtisi olmak üzere, kaleminin ucunu kırardı.)*

Sizin sonunuzun bütün insanlığa ibret olmasını ne kadar isterdim!?..

DURUŞMA BİTMİŞTİR!...

Yargıç duruşmayı kapattı, ama mikrofonunu kapatmadı. Önce cüppesini çıkartarak sivil elbiseleriyle kaldı, sonra başka bir kalem alarak mikrofondan şu sözleri söyledi:

- Görevim şu anda bitti. Şimdi dosdoğru buradan çıkıp, sokaktaki imza kampanyasına katılmaya gidiyorum. *(O günlerde, İDAM cezasının kaldırılması için yoğun bir imza kampanyası sürdürülüyordu. Bu kampanyada, cunta döneminin acılarını çekmiş, işkence görmüş, yakınları öldürülmüş insanlar da görev almıştı. Yargıç bu kampanyayı kasdediyor.)*

Bu gördüğünüz kalemle de İDAM CEZASININ KALDIRILMASI İÇİN imza vereceğim. Bunu, önce İNSAN olarak, sonra da bir HUKUKÇU olarak görev biliyorum. İdamın bir ceza da, bir ibret de olmadığına inanıyorum. İdam, bir toplumun, kendisine zarar veren bir kişiyi yok ederek ondan İNTİKAM almasından başka birşey değildir. İNTİKAM hiçbir yarar sağlamaz, ne insana yaraşır, ne de toplumlara!....

* * * *

Ne bu sözler, ne de bir sürü ileri görüşlü insanın yoğun çabaları, ne yazık ki çoğunluğun hiddetini dizginleyemedi. Cunta yetkilileri ve birinci derece sorumlu bulunanlar, idam edildiler.. İdamın yasalarımızdan çıkarılması için, daha yıllarca süren çabalar gerekmiştir...

İĞNEYİ DE ÇUVALDIZI DA

Şanar YURDATAPAN

...Şimdi müthiş bir merakla cevapları bekliyorum.. Kaç kişi yazmak zahmetine katlanacak, onu daha çok merak ediyorum.. Sonucu açık açık yazacağım..

Geçen yazıda sizlere bazı sorular yöneltmiş ve yazıyı da böyle bitirmiştim. Bugün 6 Temmuz 1982, yazımı teslim etmem gereken tarih. Bu tarihe kadar 8 tane mektup geldi. Biri Amerika'dan, biri Hollanda'dan, 6'sı Almanya içinden. İşte yaklaşık 200.000 kişinin okuduğunu tahmin ettiğim Demokrat Türkiye'de, bu konuları ilginç bulup yazmak zahmetine katlananların sayısı!. Bu sözümün altında düş kırıklığı, sitem falan aramayın sakın. Sadece -söz verdiğim gibi- sonucu yazdım açık açık. Yoksa ben de biliyorum; bu tür köşe yazıları -en azından başlarda- pek ilgiyle okunmaz.. Okuyan ilginç bulsa da, kolay kolay eli kaleme varıp cevap yazmaz.. Amacım, bir çok okurun sandığı gibi ANKET YAPMAK değildi.(Anketin bilimsel yöntemleri vardır, ben bilmiyorum.) Sadece, çoğu kez kendi vicdanımızda, çoğu kez de bir-iki kişi arasında tartıştığımız -genellikle kırıcı biçimde tartıştığımız- konuları bu sütunda hep birlikte tartışmaktı. Tartışacağız da.. Şimdi soruları tekrarlayayım ve gelen cevaplardan bölümler aktarayım:

1. Soru:

Şekspir, Ahmet Mithat Efendi, Volter, Yahya Kemal okumak doğru mu değil mi?..

1 kişi bu soruyu atlamış, 2 kişi -gayet dürüstçe- "Okumadım, fikrim yok" demiş. Öteki okurlar OKUNMALIDIR demişler. Gerekçeleri farklı farklı. İşte birkaçı:

- Okumaya sınır konur mu? Kutsal kitapları da, Kapital'i de, Hitler'i de, ÖĞRENMEK İÇİN OKUMALIYIZ.
- Okuduklarımızın DOĞRU YANLARINI GELİŞTİRMEK için, YANLIŞLARINI TEŞHİR ETMEK için okumalıyız.
- Sadece bizden yana olanları okursak, TEK YANLI kalırız, gelişemeyiz. Amerika'dan yazan bayan okuyucum H.K., **"Okurken bir yol takip etmek gerekir"** diye eklemiş. **"20 yaşıma kadar pek çok kitap okumuştum. Ama bunlardan 3-5 tanesinin okumaya değer şeyler olduğunu yıllar sonra anlayabildim."** Ve tatlı tatlı anlatıyor, 20 yaşından sonra nasıl okuduğunu: **"Lenin'in EMPERYALİZM kitabını okuduğumda (niçin anlamıyorum) diye ağladığımı, bu yüzden kitabı 5 kere okuduğumu hatırlıyorum. Kapitali okuyacağım diye aylarca karın ağrısı çektiğimi de!.."**

Hoşça kalın, gelecekyazıya kadar.. Yazmak zahmetine katlananlara binlerce teşekkür..

Bu yazıda tartışmaya kendim dalmak istemiyorum. Ama Lenin'i, Marks'ın Kapital'ini **"Anlayamadığını"** önce kendine itiraf etmek çok sevindirici.. Nice kişiler tanıdım ki, değil sizin gibi 5 defa okuyup anlamamak; 5 sayfa okuyup - bir kaç cümle ezberleyerek- anladığını sanıyorlar.

Ve ilk konuşmada bu klişeleri karşısındakininin yüzüne fırlatıp **"tartışma!?"**yı kazanmış oluyorlar. Gerçi ilk sorumuz Ekonomi Politik kitapları değil, Edebiyat kitaplarını soruyordu ama, anlattığımız şey onlar için de geçerli.

2. Soru.

L. Da Vinci, Beethoven, Sokrat, Maksim Gorki hangi sınıfın insanları, Bunların eserleri kimlerin malıdır?.

1 kişi bu soruyu cevapsız bırakmış, 1 kişi kesin bilgisi olmadığını yazmış. (Eğer bana yazdıktan sonra Ansiklopediye bakmış veya başkalarına sormuşlarsa gerçekten sevinirim. Çünkü bu isimler, pek öyle küçük insanlar sayılmaz. Tanımamak gerçekten kayıptır.)

Hepsini İŞÇİ sınıfına veya BURJUVA sınıfına maleden 3 cevap gerçekten düşündürücü. **"Aydın sınıfı"** diyen de öyle.. Toplam olarak 8 mektuptan 6'sında bu konuda bilgi eksikliği veya yanlış bilgi çıktı. Aslında bu ünlü kişilerin herbiri, İnsanlık Tarihinin 4 ayrı döneminde yaşamışlar. Sokrat zamanında Burjuvazi, daha ana karnına bile düşmemişti. L. Da Vinci'yi diriltip **"Proleterya nedir"** diye sorsak, şaşkın şaşkın yüzümüze bakardı..**"Aydınlar"** ise kendi başlarına bir sınıf değildirler.

Her neyse, bu sorudaki asıl tartışma konusu, sorunun son kısmıydı: BU KİŞİLERİN ESERLERİ KİMİN MALIDIR?.. İki okur özetle şöyle demişler: Kökenleri -hangi sınıfın çocuğu oldukları- önemli değil, ESERLERİ BÜTÜN İNSANLIĞIN MALIDIR..

En ufak bir kuşkumuz olmasın ki öyledir!.

Her insan, kendi yaşadığı çağın sorumluluğunu taşır. O çağda ilerlemeden mi yana çıkmış, gerici güçlerin mi emrine girmiş? O insan hakkındaki KİŞİSEL NOTUMUZU ancak buna göre verebiliriz. Ölümünden bilmemkaç yüzyıl sonra başlayacak başka bir sınıf kavgasını nereden bilsin?.. Amerika'dan yazan H.K.'nın bir cümlede özetleyiverdiği gibi **"Bu zamanlar Burjuvazi ilerici ve Devrimci bir güç değil miydi?."** Bu, işin bir yönü! Gelelim öteki yönüne:

Filanca yazar veya sanatçı.. Kendi çağında ilerici güçlerin yanında yer almamış da, hakim sınıfların eteğine sığınıp rahat rahat işiyle uğraşmış!. Bu durumda ona ve eserlerine ne tepki göstermek gerek?.. Tamam, kişi olarak bizden kötü puan aldı, ama bıraktığı eserleri ne yapacağız?. Gözümüzü, kulağımızı tıkayıp çöp tenekesine mi atacağız?. Veya bu eserleri Burjuvazinin tekeline mi bırakacağız?. Homeros'un, Dante'nin, Bodler'in, Namık Kemal'in ve adlarını saymadığımız birçoklarının -bir yapının temel taşları gibi, birbirine dayanarak, birbirini tamamlayarak, geliştirerek- yüzyılımıza ulaştırdığı kültür ve sanat birikimi olmasaydı; Neruda'lar, Nazım Hikmet'ler olabilir miydi?.. Aksini düşünmek, Nazım'ın, Neruda'nın gökten zembille indiğini sanmaktan farksızdır. Geçmişin kültür ve sanatını bugünün politik gözlüğüyle ayıklamaya kalkmak ve birçok eseri,**"Şurası pis, burası kaka"** diye çöplüğe atmak; bugünümüzü de, yarınımızı da karanlığa mahkum etmek olur!. Evet, H.K.'nin cevabındaki gibi, ONLARIN ESERLERİ İNSANLIK TARİHİNİN MALIDIR, BU MİRASA SAHİP ÇIKMALIYIZ

Ne o, hala yüzünü buruşturanlar var!. 2,5 asır öncesinin Burjuva yazarlarına da sahip çıkmak zor mu geliyor?.. O vakit şu soruya bir cevap arayın:**"Nazım Hikmet, bu kişiliğiyle, 1902'de değil de, 1702'de ve Avrupa'da doğmuş olsaydı, acaba hangi sınıfın sanatçısı olurdu?"**

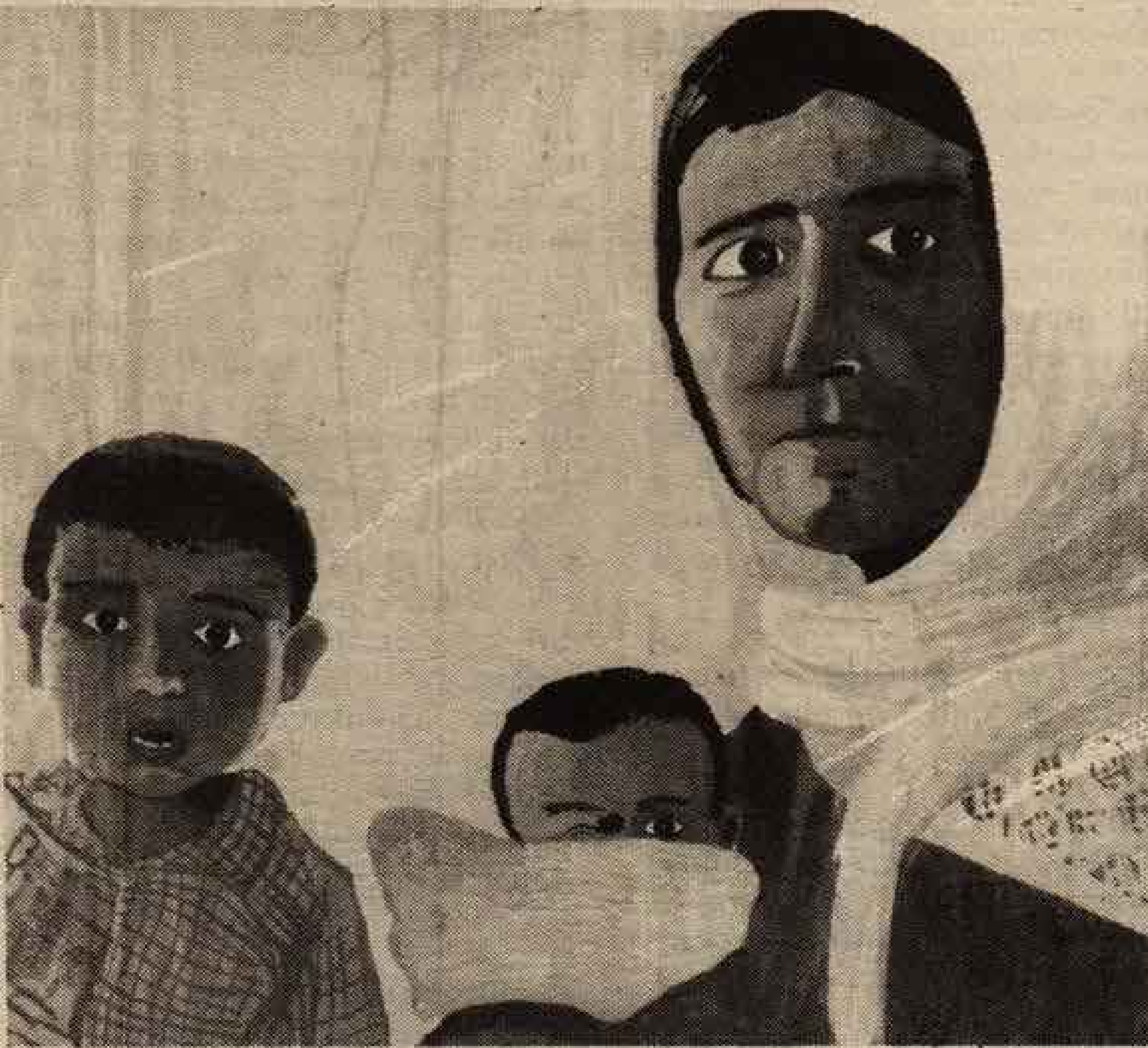
Sevgili okurlar,

Geçen yazıda sorduğum -kişisel davranışlarımızla ilgili -sorulara gelen cevapları- bir dahaki sayıda tartışacağız, başka çare yok, çünkü yer yok!. Haydi o soruları bir daha tekrarlayayım. Belki tartışmamıza katılmak isteyen başka okurlarımız da çıkar..

- Bir devrimciye Çiftetelli veya Kasap oyunu oynamak yaraşır mı? Viski içmek nasıl bir davranıştır?
- Hiç aşık oldunuz mu? Olduysanız da, olmadıysanız da,**"aşık olmayı"** ilericilikle bağdaştırıyormusunuz?
- Şu veya bu nedenle bir Tercüman gazetesi almışsanız, yolda yürürken bu gazeteyi saklamak ihtiyacını duyar mısınız? Neden?
- Kızınızın veya kızkardeşinizin bir gençle Flört ettiğini öğrendiğinizde ne oluyor, içinizden ne geçiyor?
- Birisi size **"Küçük Burjuva"** dedi mi? Veya başka bir saplantıyla suçladı mı?. Bu durumda ilk verdiğiniz cevap ne oldu? (Düşündükten sonra değil, o anda ne cevap verdiniz, neden?)

İşkencede Ölenlerimiz

1.	İrfan ÇELİK	14.9.1980 İst. Em. Md.
2.	Zeki YUMURTACI	18.9.1980 İst. Em. Md.
3.	Z. Abidin CEYLAN	24.9.1980 Ank. Em. Md.
4.	Şadan GAZETECİ	26.9.1980 İzmit cezaevi
5.	Mustafa ÇEVİK	... / ... 1980 ......
6.	Ali ÇAKMAKLI	26.9.1980 İst. Em. Md.
7.	Ali İNAN	27.9.1980 İst. Em. Md.
8.	Hüseyin KARAKUŞ	27.9.1980 İst. Em. Md.
9.	A. Hilmi VEZİROĞLU	2.10.1980 Bursa Em. Md.
10.	Mehmet CİZRELİ	6.10.1980 MIT Böl. Mer.
11.	Hasan Asker ÖZMEN	7.10.1980 Ank. Em. Md.
12.	Gülden ERDEM	12.10.1980 Ank. Em. Md.
13.	Ekrem EKŞİ	14.10.1980 İst. Em. Md.
14.	Ahmet KARLANGAÇ	18.10.1980 İst. Em. Md.
15.	Metin AKSOY	21.10.1980 Ağrı Em. Md.
16.	Ilhan ERDOST	7.11.1980 Mamak Ask. Cv.
17.	Cengiz AKSAKAL	10.11.1980 Artvin MIT Mrz.
18.	Ibrahim ESKI	11.11.1980 Ank. Em. Md.
19.	Şükrü GEDIK	19.11.1980 Gebze Karakolu
20.	Süleyman ÖLMEZ	20.11.1980 Tunceli Em. Md.
21.	Mehmet SANI	- 12.1980 Ist. Em. Md.
22.	Bir bayan	7.12.1980 Ist. Em. Md.
23.	Ercan KOCA	12.12.1980 Ist. Em. Md.
24.	Behçet DINLERER	16.12.1980 Ank. Em. Md.
25.	Cengiz	16.12.1980 Sivas Em. Md.
26.	Cafer DAGDOGAN	- 12/1980 Adana Em. Md.
27.	Nihat ARDA	... 12.1980 Mamak Ank.
28.	Munzur GEÇGEL	... 12.1980 Izmir Em. Md.
29.	Davut ELİBOLU	20.12.1980 Adana Em. Md.
30.	Mehmet DAĞ	29.12.1980 Adana Em. Md.
31.	Mustafa ŞAHİN	... 1.1981 Elazığ Em. Md.
32.	Zühal ÜNER	1.1.1981 Ank. Em. Md.

Ölü yiğit, gölge ve buz, ne varsa
tohuma dururlar yeniden
ve halk toprağa gömülü
tohuma durur bir yerde
Buğday nasıl filizlenir sürür de
çıkarsa toprağın üstüne
Güzelim kırmızı elleriyle
sessizliği burgu gibi deler de
biz halkız yeniden doğarız ölümlerde...

Pablo NERUDA

Yazdığım mektubun kapatmak zarfını ve

METRİS

ANALAR B

Bizi yıldıramazsınız. Gövdemizle olma

İstanbul yedi tepe üstüne kurulmuş koca bir kenttir. Ve de dünyanın en güzel kentlerinden biridir. Boğazın mavi sularında yatla dolaşır beyaz köpükler saça saça. Büyük, ak gemiler geçer ağırdan, gelin gibi salına salına. Resim gibidir, şiir gibidir İstanbul. Eğlenceler sürer sabahlara dek. Yaşam doludur. Yaşayıpta aşık olan yok gibidir. Ama yaşayan. Ekmek derdinde olanlar ne boğazın mavi sularını bilirler, ne kayık sefalarını, ne yat eğlencelerini. Onlar milyonlara varır dünyanın yaşam dolu bu kentinde. Gecekondularda yaşarlar, fabrikalarda çalışırlar. Beyler için, beyler daha bir güzel yaşasınlar diye. Beyler de hani bilirler yaşamasını. Böyle bir yaşam uğruna yapmayacakları kötülük, yapmayacakları zulüm yoktur. Bu yedi tepe üstüne yaşam zulümle kurulmuştur.

Gece yaşamında yorulan gövdeler yosun kokusu dolan odalarda uykuya bırakılmısken İstanbul'da başka bir yaşam başlar. Otobüsler, tranvaylar, dolmuşler insan taşır fabrikalara. Ekmek kavgası başlamıştır. Bey çocukları boğaza bakan köşklerinde sevgililerinin çıplak gövdelerine sarılmış uyurlarken, ondört yaşında çocuklar simit sepetleri yüklenirler omuzlarına, dolarlar fabrikalara. Ne yedi tepe üstüne kurulmuş İstanbul'u görürler, ne Marmara'yı, ne boğazı, ne de ak gemileri.

İstanbul'da bir de Metristepe vardır. Eskiden pek bilinmezken şimdi en ünlü tepe olmuştur. Zindanlarıyla, işkenceleriyle ünlüdür Metristepe. Zindanlarından işkence çığlıkları karışır her gece İstanbul yaşamlarına. Ama duyulmaz. Kulakları sağırdır beylerin bu seslere. Metristepe zindanlarında genç kızlar darağaçlarına çekilecekleri günleri beklerler. Koğuşlarında işkencededirler. Coplar eksik olmaz sırtlarından. Binlercedirler bu genç kızlar, bu yiğit delikanlılar. Dayanırlar acılara. Suçları ise büyüktür: Kırk beş milyondan kırk dört milyonunun aç olduğu ülkelerinde daha bir güzel yaşam istedikleri için zindanlardadırlar. Çocuklar okula gitsinler fabrikalar yerine. İnsanlar hastane kapılarında ölmesinler. Çocuklar doğmadan kızamıklarda yanmasınlar. Açlık, zulüm, işkence bu kırk dört milyon insanın üstünden kalksın diye zindanlardadırlar.

Her görüş günü geldiğinde analar sökün ederler Anadolu'dan, gecekondulardan. Günler önce başlar yolculuklar. İki dakikacık oğlunu, ya da kızını görsün diye itile kakıla varırlar Metristepe'ye, nizamiye kapısına. İşkencecilerin düşman gözleri üstlerinde beklemeye dururlar. Sessiz, kinli ve sabırla beklerler görüşün başlamasını. İki dakikacık çocuklarının yüzünü görmeyi, **"iyiyim anacığım,"** sesini duymak için katlanırlar düşman zulmuna.

Ama bu onbeş gündür görüşemiyorlar çocuklarıyla. Her görüş günü zindancılar çıkıyor karşılarına ve: **"Çocuklarınız görüşe çıkmak istemiyor, dağılın."** diye emirler ulaştırıyorlar yaşlı analara, babalara, gelinlere. Ama onlar dağılıp gitmiyorlar. Birbirlerinin gözlerinden umutlar araya araya bekleşiyorlar bahar güneşinin karşısında. Sonra kovuluyorlar. Bu tam on beş gündür böyle devam ediyor. Bu gün gene toplandılar gün doğmadan nizamiye kapısına. Bekliyorlar. Gene aynı emir zindancılardan: **"Dağılın, çocuklarınız görüşe çıkmak istemiyor,"** diye. Ama bu sefer kararlılar.

Gözlerinde kin uçuşuyor ve bir yaşlı ana kalkıyor çömeldiği yerden. Yürüyor zindancılara doğru. **"Onlar görüşe çıkmak istemiyorlarsa biz istiyoruz. Görüşmeden gitmem. Gitmeyeceğiz. Ancak ölümüz gider,"** diye gürlüyor. Görüşçülerde bir kıpırdama. **"Gitmeyiz,"** sesleri çoğalıyor. Yığılıyorlar kapıya. Coplanıyorlar, aldırmıyorlar. Zindancılar şaşkın. İlk kez korkar gibiler bu binlerce yaşlı anadan, babadan gelinden. Yaşlı bir baba bağırıyor: **"Belki hepsini öldürdüler. Sahipsiz mi çocuklarımız bu kadar. Görüşeceğiz."** Bağırıp çağrışmalar sürüyor. Korkmaya başlıyor zindancılar. Ve sonunda anaların birer pusula yazmasına izin veriliyor. Küçük kağıt parçalarına sadece bir kaç sözcük çiziktiriyor analar.

K-7

P T
Sağlığını merak ediyoruz bize bildir.

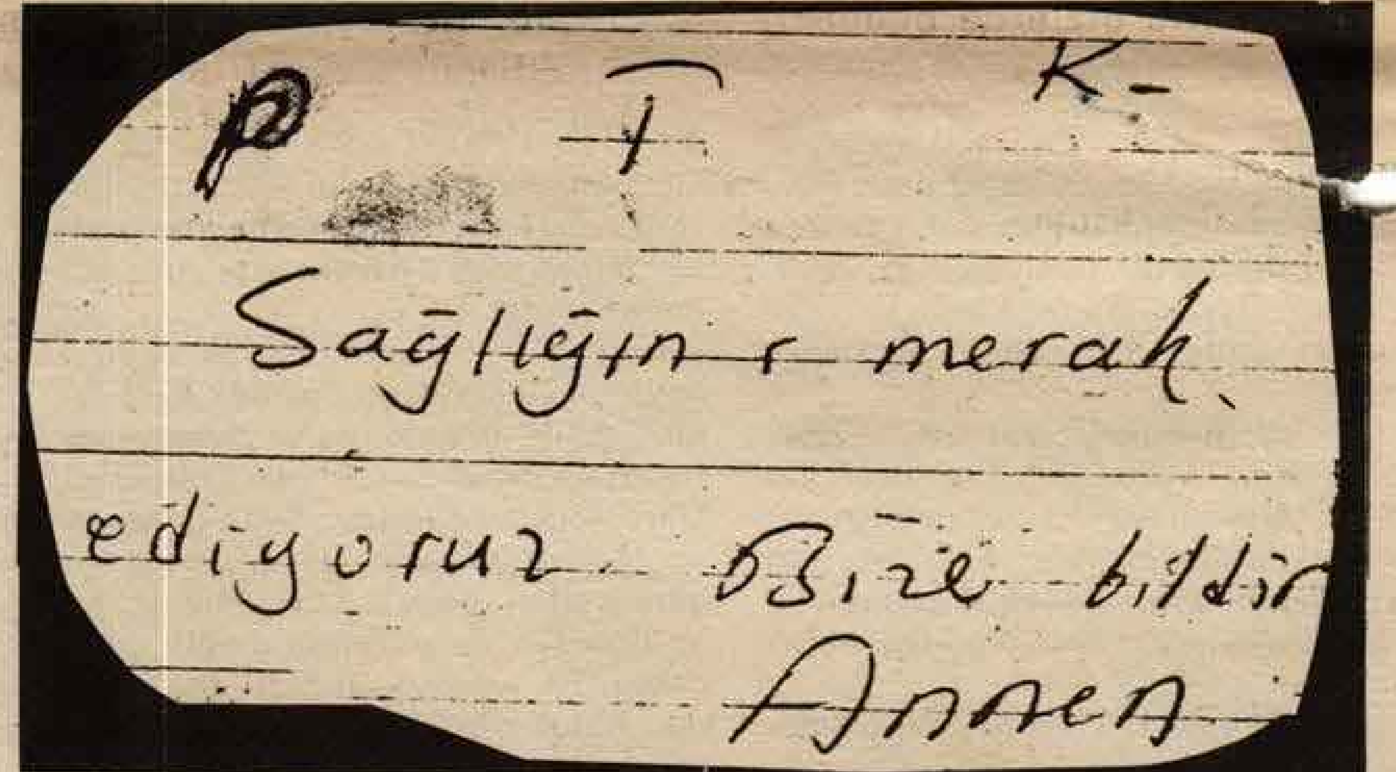
Annen

dayanıklılar. Hele bir de karar vermesinler, hele bir de **"yeter gayrık"** demesinler. Dünya gelse üstlerine "eyvallah" etmezler. Bilmez mi zindancılar, bilmezler mi şimdi şu kapılarda bekleyen anaların Kurtuluş Savaşında ne yaman olduklarını? Tanımazlar mı? Çok iyi tanırlar.

Yaşlı, emekli bir baba dikeliyor bastonu üstüne. İki çocuğu zindanda. İki dal parçası, iki canı. **"Bizi yıldıramazsınız,"** diyor kararlı. **"Ben ömrümü verdim devlet kapısına. Şimdi bu da ikramiyesi. Babam Trablus'ta şehit düştü, babamın babası Allahuekber dağlarında. İkisi'de yurtları uğruna şehit oldular. Şimdi sıra bizde. Burada şehit düşerim, ama çocuklarımdan bir haber almadan gitmem."**

Gün yedi tepelerin ardında batmaya gidiyor nazlı gelin salınmasıyla. Bey çocukları su kayağı yarışındalar. Kahkahalar sel olup akıyor mavi köpüklü boğazdan.

Ama Metristepe anaları bekliyorlar. Bekliyorlar günlerdir aç,

P T K-
Sağlığın~ merak
ediyoruz Bize bildir
Annen

Yazamıyorlar başkaca. Tek sağolsun yeter, diye soruyorlar. Soramıyorlar aç mısınız, işkencede misiniz gene, diye.

G A
7-B
Kızım nasılsın iyimisin. Biz iyiyiz seni görmek istiyoru, görüşmeye çık. Dün postayla para gönderdim. Seni seven baban ve annen kardeşe selamlar.

Analardan, babalardan, gelinlerden pusulalar gidiyor **Nizamiye** kapısından içeri. Yanıt beklemeye başlıyorlar. Kızlarının, oğullarının sağlık haberini. Acı, dayanılmaz bir bekleyiş başlıyor. Yüzlerce ana, baba bir tek haber bekliyorlar: Çocuklarının sağlık haberini.

İstanbul yedi tepe üstüne kurulmuş. Dışarda deli bir bahar. Su kayağı yapanlar, yatlarda sevişenler, çılgın kahkahalar. Binlerce bey çocuğu İstanbul'un tadını, baharın tadını çıkarıyorlar viski bardakları ellerinde.

Gün ikindiye dönüyor Metristepe'de. Zindancılardan ses yok. Ne bir haber, ne bir iki satırlık pusula. Metristepe zindanları Yemen olmuş bilesiniz. Ama görüşçüler kararlı. Onlar çocuklarını, kocalarını yedi yıl Yemen yollarını gözleme sabrına ulaşmış insanların torunları. Zulme, sabra

aç, susuz, kararlı. İlk iki pusula geliyor. Binlerce görüşçü kaynıyor, uğulduyor. Gören göz şaşırır. Elden ele dolaşıyor iki pusula da. İki kısa haber.

Notunuzu aldım ziyarete çıkacak durumda değilim.
Selamlar.

P

Gözler soruyor birbirine, sonra ses oluyor. Binlerce ananın, babanın, gelinin sesi. **"NE DEMEK ZİYARETE ÇIKACAK DURUMDA DEGİLİM DEMEK?"** Zindancılar susuyor.

Durumumuz pek iyi değil. 15 gündür açlık grevindeyiz.
Selamlar.

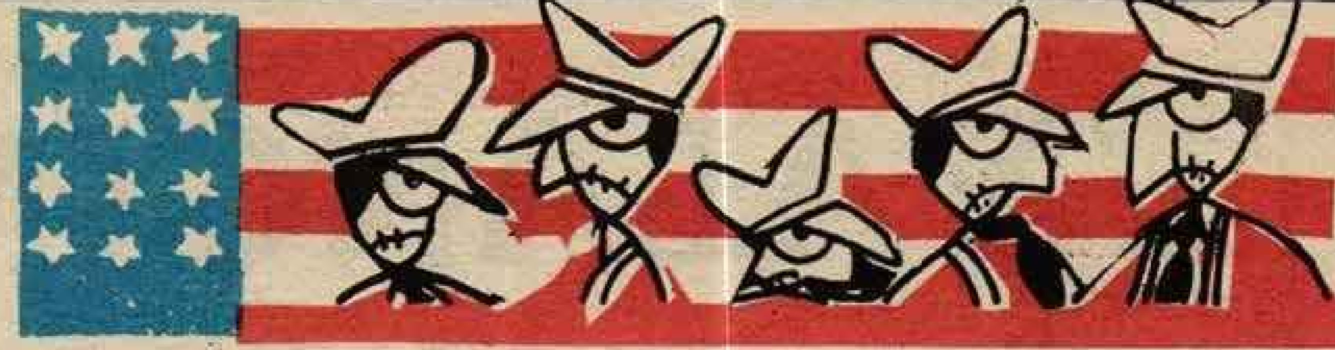
R A

İkinci pusula kine buluyor görüşçüleri. **"On beş gündür açlık grevindeymişler... Zaten ne yiyorlardı ki!"** Fısıltılar uğultu oluyor. Sanki İsrafil düdüğünü çalıyor, cümle mahlukat yerinden kalkıyor. Bağırıyorlar, direnişteki işçiler gibi bağırıyorlar: **"NİÇİN AÇLIK GREVİNDELER? AYRINTILI HABER İSTİYORUZ!"**

Zindancılar korkuyorlar artık ve ilk uzun haber ulaşıyor yiğit bir kızdan. Pusula değil bu, kısa mektup. Bir baba okuyor yüksek sesle.

C B
Anneciğim,

Biz bugün açlık direnişimizin

…zarfı yırtılmamış mektup almak yasak...

…TEPE'DE …EKLİYORDU

…sa yüreğimiz, beynimizle direneceğiz.

15. gündeyiz ve bunu sonuna kadar sürdüreceğiz. Size daha evvel not yazmış bildirmiştim. Notu aldığınızı bana bildirin. Bizim üzerimizdeki dayatmalar insanlık dışı uygulamalar dayak keyfi hücre cezaları (battaniyesiz, yataksız, ıslak hücreler) tek sıraya girerek görüşe çıkarılmak istenmemiz (asker gibi) ve aynı nedenle avukat, havalandırma hakkımız engellenmektedir sayımda erkek arkadaşlarımız dövülmekte bizlerde nedensiz operasyonlarda (keyfi koğuş değişiklikleri ve yukarda saydığım nedenler) aynı muameleye mağruz kalmaktayız. Son çare olarak sesimizi duyurmak için süresiz açlık direnişine başvurduk. (ölümü göze alarak) Gerekli yerlere başvurun.

Sevgilerimle
Kızın A B

On beş gündür açlık grevinde binlerce insan. Binlerce insan üzerlerindeki insanlık dışı dayatmalar, keyfi hücre hapisleri, hem de battaniyesiz, yataksız ıslak hücre hapisleri kaldırılsın, her gün keyfi atılan dayak, onur kırıcı sözler son bulsun diye on beş gündür açlık grevindeler.

Binlerce insanın açlık grevi umurunda değil. boyalı basının. Onların derdi bilmem kimin kadınlığını isbatlaması. Onların derdi ünlü bankerin ilanları. Onların derdi beylerin aşk dedikoduları, düğünleri. Binlerce insanın süresiz açlık grevine gitmesi onların derdi değil. Bizim de derdimiz değil boylı basın. Biz onları çoktan düşman ilan etmişiz. Ama binlerce insanın kendini ölüme bırakması bizim derdimiz, fabrikaları dolduranlarımızın derdi, on dört yaşında ev geçindirenlerin derdi. Yalnız değiller.

Daha sonra pusulalar akmaya başlıyor.

Henüz yaşıyorum,
Yasaklar ve işkenceler kalkıncaya kadar devam edeceğim
Hoşça kal.
İ

Anneciğim mide kanaması geçirdim, iyi sayılmam, beş gün sürekli kan kayıp ettim, şu anda ***ilaç kullanıyorum, Hastahaneye kaldırılmadım.***
D-6, koğuşundayım, parayı aldım gene gönder.
2. Sulh Ceza Mahkemesi Sayı -980-1174, açlık direnişinin (15) günündeyiz.

İçerde binlerce insan üstünde her gün işkence, yasak, hücre. Dayanılır gibi değildi. Bunca baskıya karşın gelen pusulalar bunu gösteriyordu. Kan kusanlar, mahkemeye çıkarılmayanlar. Ama bir kararlılık vardı her pusulanın sonunda. Onurlu insanın ölümü göze aldığını gösteriyordu.

3.6.1982 gününün akşamı nizamiye kapısında bekleyen analar, babalar ambulanslarla insanların cezaevinden hastaneye taşındıklarını da gördüler. Artık bıçak kemiğe dayanmıştı. Ölüm ölüm hırlamaya ne gerek vardı? Ha öyle olmuştu ha böyle. İçerdekiler kan kusuyorlardı, ölümü bekliyorlardı, ama kararla, yiğitçe.

Ş Ö
Cezaevindeki durumlardan ötürü bugün açlık grevinin 15. günündeyiz. Taleplerimiz baskıların, dayağın, teksıranın vs. kaldırılmasıdır. Moral durumumuz son derece iyidir. Fakat sağlık durumları giderek bozulmakta doğal olarak. Sonuna kadar sürdüreceğiz. Taleplerimizi almadan bırakmayacağız. Çabalarımız bize onur veriyor. Gövdelerimizle olmasa bile yüreklerimiz ve beyinlerimiz yaşamımızı, direnişimizi sürdüreceğiz. Gözlerinizden hasretle öperim. Hepinizi çok seviyorum. Tüm ailelere selamlar.

İçerden gelen haberler, durumun acılığı, bütün aileleri daha bir kenetlendirdi. O günden sonra daha bir yumruk olmaya başladılar. Binlere kişinin uzun süredir devam eden yiğit direnişleri yedi tepe üstüne kurulmuş İstanbul'un fabrikalarına, gecekondularına, ordan gide gide bütün yurda ulaştı. El altından bildiriler dağıtılıyor, yiğit direniş fısıltılarla anlatılıyordu. Cezaevi yönetimi ve komutanlık zor durumdaydı. İki yıldan bu yana hiç yenilgi görmemeiş cunta şaşkın durumdaydı. Yenilmeyi kabul edemiyordu, ama zorunluydu. Karşısına dikilen bir güç vardı. Ölüme terk edilen binlerce genç yalnız değildiler artık. Bundan korkuyorlardı. Daha önceleri görüşçülere köpek muamelesi yapanlar şimdi güler yüzlü görünme çabasındaydılar.

Gazeteniz dizgiye hazırlandığında bu şanlı direnişin başarıya ulaştığı müjdesi geldi Anayurttan. Gazetenin içi bayram yeriydi. Yüreklerimize daha bir güç, daha bir inanç geldi. Arkadaşlar daha bir güçle sarıldılar işe. Herkesin yüzünde sevinç pırıltıları oynaşıyordu. Düşman yenilmişti.

İstanbul yedi tepe üstüne kurulmuş derler. Ne kadar doğrudur bilemem. Ama şimdi bildiğim bir şey var: Bu yedi tepeye yeni bir tepe eklendi: Metristepe. Ama güzel günler geldiğinde, halkımız bağımsızlığına kavuştuğu gün, zalimler defolup gittikleri gün, yiğit halkımız ellerinde bayraklarla yürüdüğü gün Metristepe'ye en büyük anıtı dikecek ve Metristepe'nin adı o günden sonra Yiğittepe olacak.

ZORUNLU BİR AÇIKLAMA

Geçen sayı bu sayfada yayınlanan **"Yurdumuzda Amerikan postalları Dolaşır"** başlıklı yazı, roman yazarı bir sanatçı arkadaşımız tarafından kaleme alınmış ve gazetemizin görüşü olarak imzasız yayınlanmıştır.

Yazının içeriği ile uygun düşer düşüncesiyle Kemal Burkay'dan alınan bir dize de yazının baş tarafına konmuş (geçmiş örneklerde görüldüğü gibi), dizenin altına da Sayın Burkay'ın adı yazılmıştır. Ancak düzenlemeden doğan bir yanlışlıktan dolayı bazı okurlar bu yazıyı Kemal Burkayın yazdığını sanmışlardır. Burkay'ın kendisi de öyle yorumlamış olduğundan bir mektup göndererek düzeltilmesini istemiştir. Burkay'ın tek dizeden öte yayınlanan yazı ile bir ilişkisi yoktur. Düzeltiriz.

İşkenceciler

1. Ünal ERKAN — Ankara Emniyet Müdürü
2. Ülke MET — Ank. Em. Md. 1. Şubede müdür DAL grubundan
3. Kemal YAZICIOĞLU — Ank. Em. Md. 1. Şubede Em. Amiri DAL grubundan
4. Azmi DERİN — Ank. Em. Md. 1. Şube Md. DAL grubu
5. Mustafa HASKIRIŞ — Ank. Em. Md. 1. Şubede komser
6. Enver GÖKTÜRK — Ank. Em. Md. 1. Şubede komser muavini
7. Ali AKAN — Ank. Em. Md. muavini
8. Mustafa ÖNER — Ank. Em. Md. 1. Şubede komiser muavini
9. Davut BUCAK — Ank. Em. Md. 1. Şubede polis DAL grubu
10. Yusuf KÖKEN — Ank. Em. Md. 1. Şubede polis DAL grubu
11. Tugay TUĞRAK — Ank. Em. Md. 1. Şubede polis DAL grubu
12. Mehmet KOÇ — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
13. Rıfat .... — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
14. Bünyamin .... — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
15. Hamdi AKDI — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
16. Bekir PULLU — Ank. Em. Md. 1.Şb. polis (DAL)
17. Hasan ALATAŞ — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
18. Harun BOZOKLUOGLU — Ank. Em. Md. 1 Sb. polis (DAL)
19. Muzaffer ALTINTAŞ — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
20. Erol AYTEKIN
21. Bilal SAY — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
22. Mustafa SEDA — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
23. Kenan AVCI — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
24. Cafer ÇAMLI — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
25. Kemal KÖKER — Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
26. Mahir ÇELENK — Tunceli Em. Md. 1. Şubede polis
27. Ahmet MALKOÇ — Tunceli Em. Md. 1. Şubede polis
28. Sadık TÜRÜN — Adana Em. Md. 1. Şube. Md. Komser
29. Ahmet Ünal ORTUNÇ — Adana Em. Md. Kom. Mv.
30. Yzb. Ali Rıza SUNAY — Erzurum Sık. Y. K Ask. Savcı
31. Hayrettin MUNGAN — Artvin. Em. Md.
32. Muhlis ZİNCİBİR — İzmir Em. Md. 1. Şb. Şef.

Güneş bir yara gibi açılmış gökte akıyor kanı
Uçak alanı,
Karşılayıcılar, eller göbekte:
coplar, cipler
hapishane duvarları, karakollar
ve darağacında sallanan ipler
ve siviller göze görünmez
ve bir çocuk işkenceye dayanamadı
attı kendini emniyette üçüncü kattan
Ve işte Emniyet Müdürü Bey
uçaktan iniyor
Amerika'dan dönüyorlar
mesleki tetkikattan.
incelediler uyku uyutmamak usüllerini
ve memnun kaldılar pek
hayalara bağlanan elektrotdan
ve bizdeki tabutlukların üstüne
bir de konferans vererek
açıkladılar faydalarını
koltuk altlarına kaynar yumurta koymanın
boyun derisini kibritle ince ince
yakıp soymanın...
Emniyet Müdürü Bey uçaktan iniyorlar
Amerika'dan dönüyorlar
ve coplar, cipler
ve darağaçlarında sallanan ipler
üstad döndü diye seviniyorlar.

Yıl 1959, Nazım HIKMET

Sayın ve şerefli Türk basınından gelişi güzel seçmeler

YALANCININ MUMU

Antenler yalan söylüyorsa
Yalan söylüyorsa rotatifler

Olsa olsa yatsıya kadar söyler.

Bir Mum Daha Söndü

Kastelli'nin borazanlığını yapanlar sadece, yukardaki artist kuruları değildi. Kastelli ile röportajlar yapıp, özendirici hayat hikayeleri yayınlayanlar, Kastelli'yi radyolara, televizyonlara çıkaranlar, Kastelli'nin her dediğini, her söylediğini en baş sayfalarda büyük harflerle yayınlayanlar: Hürriyet'ler, Tercüman'lar, Milliyet'ler, Radyo, Televizyon, Kastelli balonunu boşuna şişirmiyorlardı. Tabiki onlarında bu tiyatroda çıkarları vardı. Kastelli kaçtıktan sonra bütün gazetecilik maharetlerini göstererek halktan bir tepki gelmesini önleyici yazı ve haberler yayınladılar. Gazetelerin Türkiye baskıları sansürlü ve halkı yatıştırıcı haberlerle dolu olduğundan isteristemez gülünç bir görünüş ortaya çıkıyordu. Aşağıda bu gülünç haberlerden bazı örnekler sunuyoruz.

Cuntanın temsilcisi Turgut Özal'ın her köşeyi dönüyoruz dediğinde, gerçekten birileri köşeleri dönüyorlardı. Ama hep halkımızı ezerek, halkımızın sırtından dönüveriyorlardı köşeleri. Düzenimizin çekirdeğinde, mayasında yatan soygunculuktur. Üstelikte Atatürkçü yüce Türklük, masallarıyla halkı iliklerine kadar soymaktır.

Bunun bir örneğini Kastelli vermiştir. Kastelli'den daha beterleri, halkımızın kanını generallere içirterek büyük karlar sağlayan parababaları, büyük tekeller varlıklarını sürdürüyorlar. Bunlar batmaz, yıkılmaz, çökmez diye şişirilen Kastelli batınca, adeta kendi sömürü düzenlerinin sonunu (batışını) görerek telaşa kapıldılar.
Evet bir mum daha söndü ama ikiyüzaltmışbin vatandaşımızı yaktıktan sonra...

Tercüman

BANKERLIK KURULUŞLARININ ÖNÜ ANA-BABA GÜNÜNE DÖNMÜŞTÜ

Kastelli'nin bütün şubelerinin kapatıldığı ve Cevher Özden'in İsviçre'ye gittiği yolunda haberlerin yayılmasından sonra vatandaşlar heyecana kapıldı. Vatandaşlar uzun süre Kastelli'nin Sirkeci'deki merkez, Bakırköy, Şişli, Kadıköy'deki şubeleri önünde beklediler. Hükümetin yayınladığı ikinci bildiriden sonra paralarının teminat altında olduğunu duyan vatandaşlar yavaş yavaş dağılarak evlerine döndüler.

«200 Bin lira için ağlanır mı? Benim 4 milyonum var, bir saattir gülüp oynuyorum»

Özden AKBAL

İstanbul'daki bankerlik kuruluşları ve bazı bankaların önünde, önceki gün, saatten itibaren ka... ...tmeye

● Yaşlı bir hanım "Paramı geri alayım, bir daha başka yere yatırmam. En güzel teminat babadan kalma çömleğimdir" diyordu...

● Bir yurttaş: "Annemden kalan bilezikleri bozdurup Kastelli'ye yatırmıştım. Faizden vazgeçtim, ana parayı alsam dünyalar benim olacak."

KASTELLI'DEN MEKTUP VAR

Cevher Özden kendi el yazısı ile yazdığı mektupta "ben artık Banker Kastelli değil! Yalnızca Cevher Özden'im" diyor ve yakında yurda dönüp yeniden birlikte ... bulunuyor.

«Borcum borçtur malım mülküm size feda olsun»

HABER MERKEZİ

Ödeme güçlüğü içine girdiği için yurt dışına kaçan Banker Kastelli (Cevher Özden) bir yakını aracılığıyla ... gönder-
(Devamı Sa: 14 Sü: 6 da)

● Cevher Özden bir yakını aracılığı ile gönderdiği mektupta, "Sizden toplanan paraların tümü ülkemizin ünlü bankalarında duruyor" dedi.

İŞTE HÜRRİYET

Nazi savunmasına dayanamayan Alman kadın, ırkçı profesörü tartakladı

TARİHİ ŞAMAR

Alman TV'sinde yabancı düşmanlığı tokatlandı

uyarıyor: Yabancı düşmanlığını aşırı sağ ve sol sömürüyor

TV'de "Nazi düşünceli" profesörü tokatlayan kadın "aşırı solcu" çıktı...

Oyuna gelmeyelim

"Tarihi tokat" tartışılıyor

Almanların ve Türklerin görüşlerini aldık

"Yabancı düşmanı profesör

"TV'deki şamar" eleştiriliyor

Çılgın Alman Nürnberg katliamını tek başına düzenlemiş

Foyası meydana çıktı...

Olayın planlanmış eylem olduğu anlaşıldı ve...

Oyun bozuldu

9 Temmuz'da Alman Televizyonu 1. Programında yapılan açık oturumu ve stüdyonun duvarlarında yankılanan tokadı bilmeyenimiz kalmadı. Cuntacı basınımız günlerce bunun üstüne yazdı. Kah alladı polladı, kah yerin dibine batırdı. **"Sade okuyucu"**da her kez olduğu gibi, yine iri iri puntoların, rengarenk resimlerin içinde boğuldu gitti.

Nazi profesör Kahler'e tokad atan Münih'li Alman bayan Barbara Friedrich, kararlı bir antifaşist. Türkiyeli'lerin hem Almanya'daki hem de Türkiye'deki çilesini yakından biliyor. Daha da önemlisi ülkesinin geçmişinden öğrenmiş, yabancı düşmanlığının nereye varacağını biliyor. Stüdyoda karşısına geçip faşist ve ırkçı **"Heidelberg Manifesto"**sunu savunan profesöre daha fazla tahammül edememiş. Atmış tokadı.

Olaya iki gün 1. sayfada yer veren Hürriyet'in kendisi başlıbaşına ayrı bir olay. Hele bir kaç günlük Hürriyet gazetesini karşılaştırarak okumak son derece eğlenceli. 10 temmuz'dan itibaren atılan başlıklara bir göz atalım.
10 temmuz -Tarihi Şamar- Alman TV. sinde yabancı düşmanlığı tokatlandı.
10 temmuz **"Tarihi Şamar. Alman TV.sinde yabancı düşmanlığı tokatlandı."**
11 temmuz **"Sol tarafından kurban seçilen profesör."**
12 temmuz **"Foyası meydana çıktı... Oyun bozuldu."**

Birinci gün olayı böylesine benimseyen Hürriyet daha sonra ağız değiştirdi. Tokadı yiyen prof. **"kurban"** oldu. Yabancı düşmanlığını protesto eden genç kadın ise terörist ilan edildi. Nedendir bu ağız değişikliği.

SÖZÜ BARBARA FRIEDRICH'E BIRAKIYORUZ.

Telefonla aradığımız Bayan Friedrich'e Hürriyet gazetesinin ifşaatlarını anlattık. Röportajın gerçekte nasıl geliştiğini sorduk. Barbara Friedrich, Hürriyet gazetesinde yazılanların kendi söyledikleriyle ilgisinin olmadığını söyledi. Daha sonra **"Bana soru soracaklarını olayı ve nedenlerini öğrenmek isteyeceklerini sanıyordum. Oysa Hürriyet'in Münih muhabirleri (iki kişiydiler) bol bol kendi aralarında konuşup gülüştüler. Çok önemli iş yapar pozlarında durmadan resim çektiler. Bir ara fotoğraf çeken muhabir arkadaşıyla birlikte yatakta resmimizi çekmek gibi garip tekliflerde bulundu. Elime Hürriyet Gazetesini tutuşturmaya çalıştılar. Tüm bu tavırlarından "Bild" gazetesi ayarında bir yalan makinesinden geldiklerini tahmin ettim."** diyen bayan Friedrich sözlerini şöyle sürdürdü. **"Kaler'e tepkimin nedenlerini, gelişen faşizm tehlikesini ve vb. anlatmak istiyordum. Fakat dertlerinin başka olduğunu anlayınca onları sorguya ben çektim."**

İnsanın Hürriyet'in 11 temmuz tarihli baskısında, Bayan Friedrich'in resmi altına yazdığı **"Günün kişisi oldu ama..."** şeklindeki yarım cümleyi **"Hürriyet'in ne mal olduğunu da hemen anladı"** diye tamamlayası geliyor.

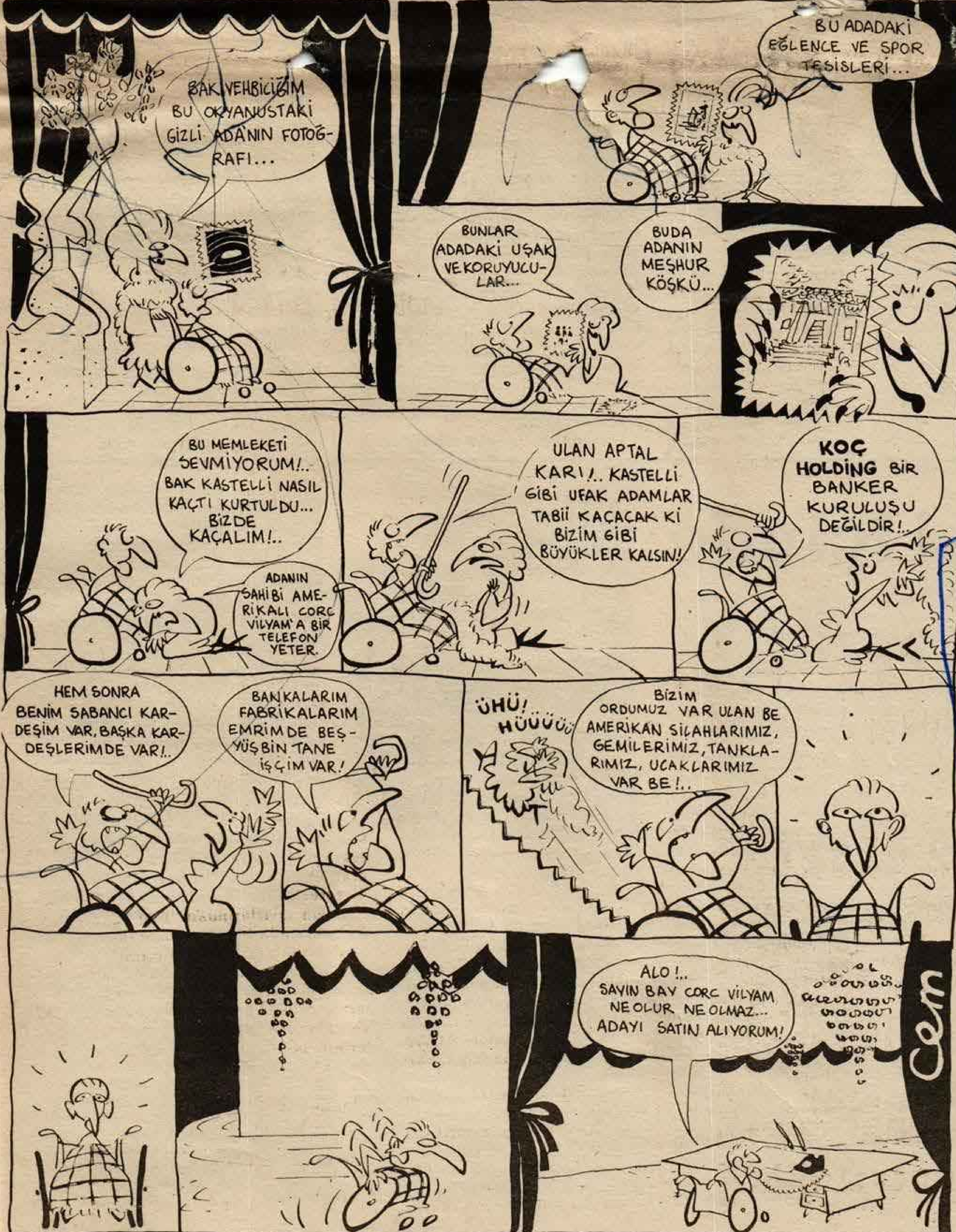
Biber
acı söyler
ama
doğru söyler

BİBER

Biber,acı, acı
güldüren
sayfadır

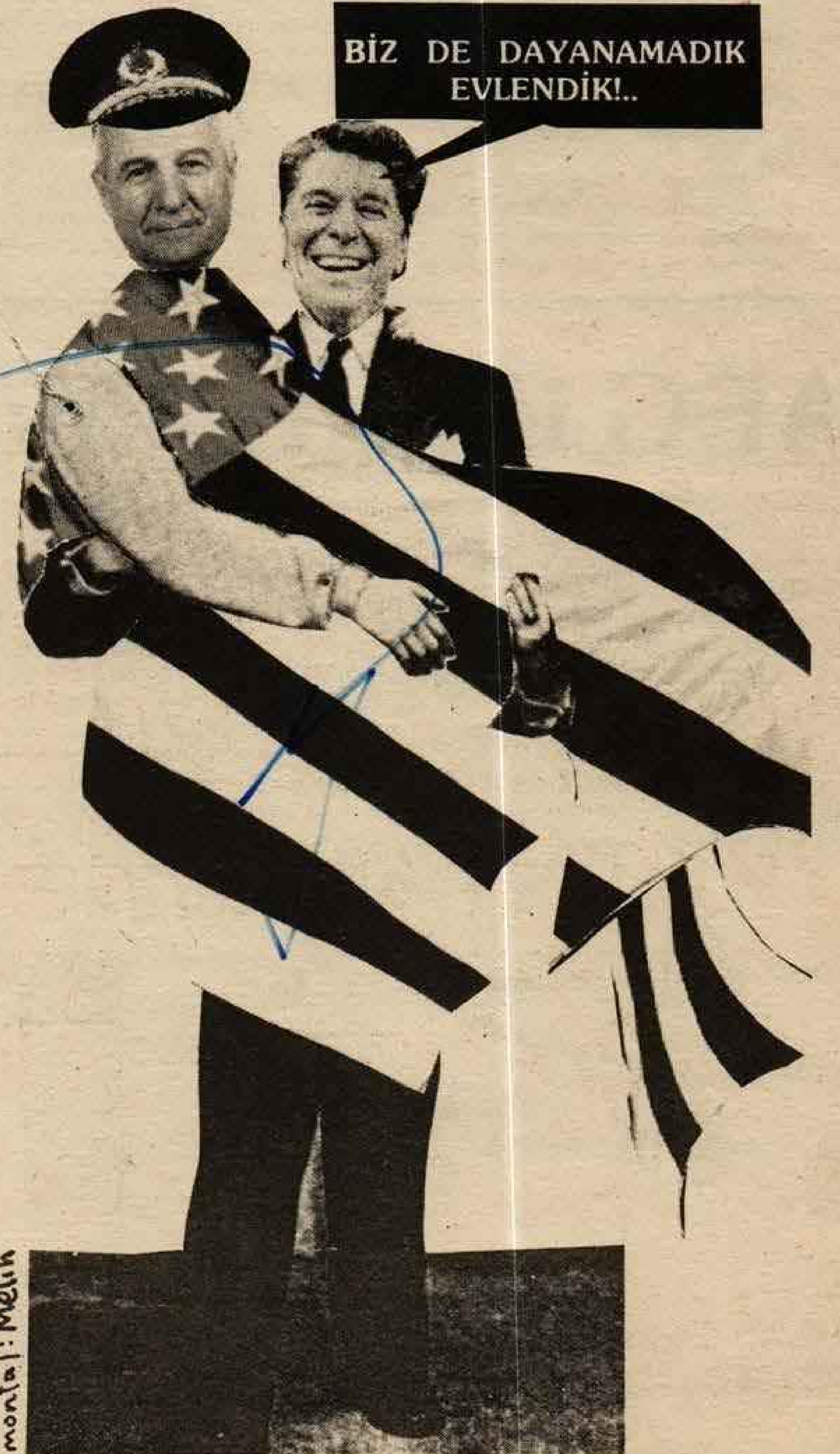
VEHBİ KOÇ'UN EN SON MACERASI:ADA

Kenan Evren açıkladı

ABD ile Batı Avrupa arasındaki ticari savaş

Arif GELEN

Başta Federal Almanya olmak üzere, bazı Batı Avrupa devletleri ile Sovyetler Birliği arasında imzalanan anlaşmalar gereğince, dünyanın en zengin doğal zenginliklerine sahip Sibirya'dan gelecek doğal gaz karşılığında, gazın taşınması için yapılacak boru hattı malzemesi Batı Avrupa firmaları tarafından Sovyetler Birliğine satılmaktadır. Çok yönlü satış anlaşmalarının imzalanması bu yılın başlarında tamamlandı ve boru hattı malzemesinin teslimine başlandı. Sözü edilen proje ile özellikle Batı Almanya'ya yılda 30-40 milyar metreküp Sibirya gazı sağlanacak ve enerji maddesi sağlama konusu önemli bir güvenceye bağlanmakla birlikte tüketici içinde ucuz gaz kullanma olanağı bulunacak. Bundan da önemli nokta, birçok firmaların bu proje ile aldığı siparişler yoluyla birçok işçinin işyeri korunmuş olacak.

Dünyanın bütün ülkeleri arasında, savaş halleri dışında, ülkelerin siyasal ve sosyal sistemleri ne olursa olsun serbestçe ticaret yapılmaktadır. Serbest ticaret bütün ülkelerin insanları için yaşama koşullarının sağlanmasında önemli bir yer tutmaktadır.

Ancak Amerika Birleşik Devletleri hükümeti, tarihte eşi görülmemiş bir tutumla serbest ticaret koşullarını çiğneyerek sözü edilen projeyi ve Sovyetler Birliği ile Batı Avrupa Devletleri ve Japonya'nın ticaretini önlemeye girişti.

Sibirya gazı projesine ABD hükümeti daha baştan karşı çıktı. Başkan Reagan batı Avrupalı politikacılara ikide bir, enerji yönünden Sovyetler Birliğine bağımlı duruma düşülürse, bir kriz anında gaz borularının kapatılması ile güçlüğe düşülebileceğini söylüyordu. Buna karşı Reagan'ı sık sık yatıştırmaya çalışan Başbakan Helmut Schmidt, böyle bir durum ortaya çıktığı zaman, gaz yada enerji maddesi sağlayacak başka kaynakların kolayca bulunabileceğini belirtiyordu. Gerçekte ise Başkan Reagan'ın amacı başkaydı ve bu herkesçe de biliniyordu.

SOSYALİST BLOKUN ZAYIFLIKLARI

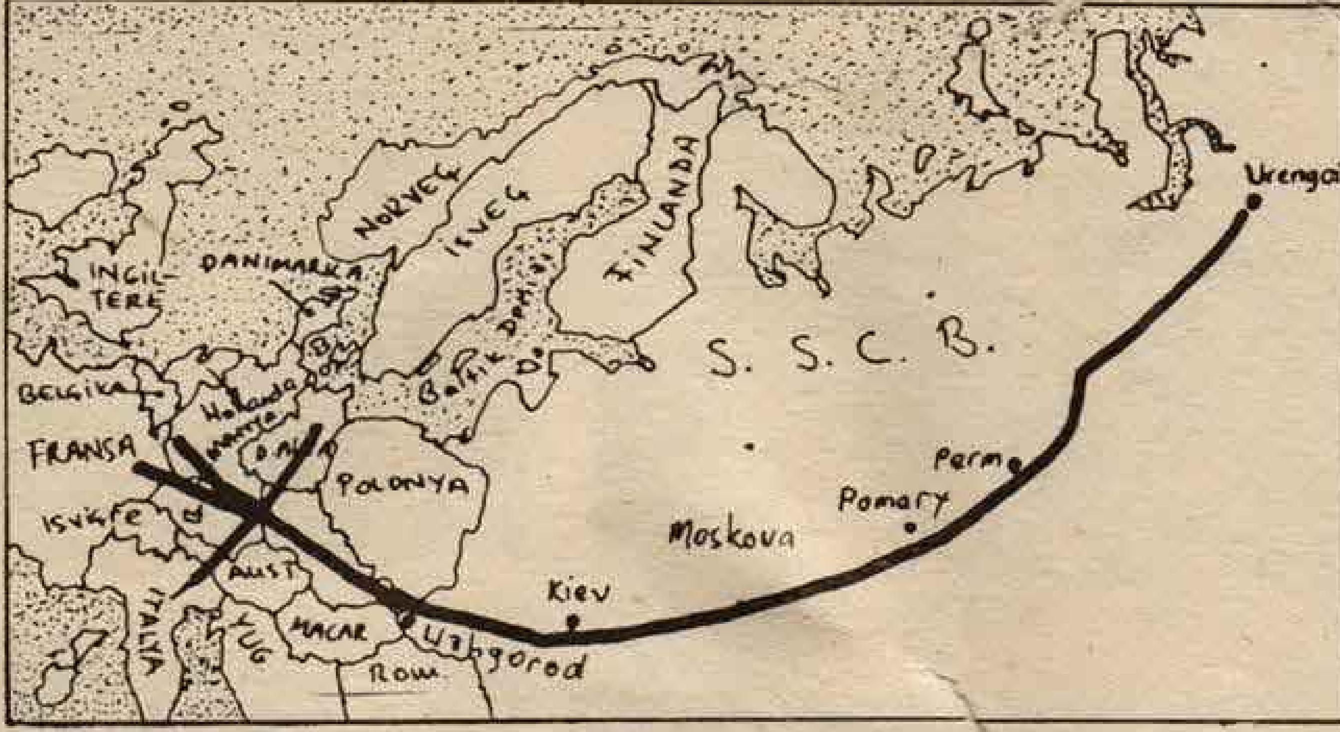
Doğu Avrupa ülkeleri, Macaristan dışta tutulursa, bir süredir yiyecek maddesi sıkıntısı içine düşmüş bulunuyor. Yanlış bir ekonomik uygulamanın sonucu olduğu sanılan bu sıkıntı en çok hububat ve et konularında görülüyor. Dünyanın en geniş topraklarına sahip olan Sovyetler Birliği, özellikle son üç yılda iklim koşullarının elverişsiz olması yüzünden batılı ülkelerden yılda 30-40 milyon ton buğday ithal etmektedir. Bu yılki hububat açığının da gene 40 milyon tonu bulacağı şimdiden hesaplanıyor. Federal Almanya gibi az topraklı bir ülke bile 1981 yılında Sovyetler Birliğine iki milyar marklık yiyecek maddesi ihraç etti. Bu olgunun çok garip görünecek gelişmeleri var. Örneğin, Sovyetler Birliğinde Finlandiya'dan ithal edilmiş yumurta, Sofya'da Fransa'dan ithal edilmiş tereyağı görüyorsunuz; Çin, 500 bin ton buğday satın almak için Fransa ile anlaşma imzalıyor; Romanya'da ekmek ve makarna bile vesika ile satılıyor. İkinci zayıf nokta da, sosyalizmle başı hiç hoş olmayan Polonya'da gözlenen olaylar.

Batı Avrupa ülkeleri, aşağılık kompleksine düşmeden sosyalist blok ile barış içinde birlikte yaşama, meydan okuma yerine işbirliğini geliştirme, sertliğe karşı yumuşakça yürüme politikası izlerken, Başkan Reagan, sosyalist blokta istikrarı bozma ve böylece sistemi zayıflatma amacı güdüyor. Doğu Avrupa ülkelerinin yukarıda sayılan zayıflıklarını göz önüne alarak baltalama çabalarına girişiyor.

Başkan Reagan'ın yaptığı iş, batılı politikacılara göre, bir manav hesabına benziyor. Başkana göre, Sovyetler Birliği dışarıya döviz ödemeden gaz boru hattını yaparsa, petrol karşılığında batı teknolojisini elde ederse, silahlanma yarışında ABD'den çok geride kalır; döviz ödeyerek ekonomik gereksinmelerini karşılarsa, silahlanmayı durdurur. Ayrıca, boru hattı giderlerinin gaz karşılığı ödenmesinden sonra gazın getireceği dövizlerle ekonomik durumu daha da güçlenir. Bu yüzden boru hattı anlaşmalarına karşı çıkıyor ve Sovyetler Birliğine döviz karşılığında buğday satmayı da bu gerekçeye bağlıyor. Batılıların boru hattı ticaretine karşı çıkarken ABD Sovyetler Birliğine milyarlarca dolarlık buğday ve başka yiyecek maddesi satıyor.

AVRUPA'NIN SERT TEPKİSİ

Batı Avrupa devletleri gaz projesi konusunda ABD'nin siyasal baskılarına önem vermeyince, Başkan Reagan boru hattı malzemesinin Amerikan firmaları tarafından verilecek parçalarının ihraç edilmesini yasakladı. Ancak bu yasak etkili olmadı. Oysa boru hattı için gerekli 120 türbinin 47'sinin siparişini alan AEG-Telefunken firması, türbinlerin basıncını sağlayacak rotorları Amerikan General Elektrik firması teslim edemeyince siparişi yerine getiremedi. Bunun üzerine AEG, motorları bizzat yapmayı kolaylaştıran lisans anlaşmalarına sahip olduğunu açıkladı. Buna benzer örnekler daha da artınca, Başkan Reagan, Amerikan firmalarının Avrupa'daki şubelerinin yaptığı, yada Amerikan firmalarının verd... lisanslarla yapılan malzemelerin de Sovyetler Birliğine ihracını yasakladı.

Tartışmalara neden olan Sovyet-Avrupa doğal gaz boru hattı.

Bu yasak kararı bardağı taşırdı. Buna karşı en sert tepkiyi, Reagan'la yaptığı görüşmeden yeni dönmüş olan İngiltere Başbakanı gösterdi ve Başkan Reagan'ın bu kararla uluslararası hukuk kurallarına aykırı davrandığını, İngiltere'de bulunan Amerikan firmaları için de İngiliz hukukunun geçerli olduğunu, Amerikan hükümetinin aldığı bir kararın İngiltere sınırları içinde uygulanamıyacağını söyledi. Ardından Fransa, Federal Almanya ve İtalya hükümetleri de aynı tepkiyi gösterdi. Avrupa firmalarının tümü, gaz projesinden dönülemiyeceğini, imzalanmış olan anlaşmaları yerine getirmek zorunda olduklarını açıkladılar. Sovyetler Birliği de, gerekirse teslim edilmeyen malzemeyi bizzat yapabileceğini açıkladı.

Gerçekte, projenin baltalanması Sovyetler Birliğinden önce batıdaki iş yerlerini etkiliyor. Bir Alman uzmanına göre, Sovyetler Birliği batı teknolojisi olmadan da yaşayabilir. Ancak batıda bir çok iş yeri her zaman tehlike altında. Örneğin Amerikan boykotunun sertleşmesi AEG-Kanis'te ve ona malzeme satan yan firmalardaki birkaç bin iş yerini etkiliyor. Çeşitli ekonomik araştırma enstitülerinin tahminlerine göre Sovyetler Birliğine yapılan Alman ihracatına bağımlı işyerlerinin sayısı 50 bini buluyor. Öteki doğu Avrupa ülkeleri de buna katılırsa, Federal Almanya'da 150 bin iş yerinin bu ihracata bağlı olduğu ortaya çıkıyor. Almanya'nın doğuya yaptığı ihracat çok sınırlı sanayi dallarına dayandığı için, bu dallarda yeni iflaslar beklenebilir. Makina yapımcılığında ve kimya sanayiinde, ihracatının yüzde 50-70'ini yalnızca Sovyetler Birliğine yapan firmalar var. Bunlar, dünya çapındaki iş bölümünün doğu bloku ile ticareti içine almasına güvenmiş girişimlerdir.

Batının bir ambargosuna karşı, karşıt önlemler de zorunlu olarak karşı tarafça alınacağına göre, Federal Almanya Sovyetlerden gelen ham maddelerden de yoksun kalabilecektir. Bunların başında da doğal gaz geliyor. Almanya doğal gaz gereksinmesinin yüzde 14'ünü Sovyetler Birliğinden alıyor. Öteki ham maddelerde bağımlılık oranı daha çok: paladiyumda yüzde 43, zenginleştirilmiş uranyumda yüzde 38, molibdende yüzde 27, ferrokromda yüzde 23, fosfatta yüzde 17.

Öte yandan, batılı firmalar gerekli bazı maddeleri vermediği yada satışı sınırlandırdığı zaman, batıdan alınmış fabrikalarda s... maddeler üretimi durabilir. Bitkileri koruyucu ilaçlar batıdan gelmediği zaman Sovyetler Birliğinde tarım daha da büyük güçlüklerle karşı karşıya kalabilir.

ABD'nin ticaret savaşı bununla da kalmıyor. Amerikan firmalarının Batı Avrupa'dan daha ucuza satın aldığı çeliğe yüksek vergiler konması yeni bir ticaret engeli sayılıyor. Japonya, Amerikan boykotunu protesto etti ve petrol alanında Sovyetler Birliği ile yapılan ortak çalışmalarda yükümlülüklerini yerine getiremiyeceğini bildirerek yeni önlemler almak zorunda olduğunu açıkladı.

Reagan'ın politikasının Amerikan ekonomisine bile zararları olduğu kabul edilebiliyor ve bunun, mantığa dayanmayan, dünya gerginliğini arttırıcı bir politika olduğu açıkça görülüyor.

Sosyal devlette yeni budamalar

DGB'nin yeni başkanı Breit, Berlin kongresinden sonra verdiği bir demeçte, kazanılmış sosyal haklardan yapılacak yeni budamaları sineye çekmiyeceklerini, büyük tepkiler göstereceklerini söylemişti. Oysa bu ayın başlarında koalisyon ortakları SPD ve FDP arasında varılan anlaşma ile bu hakların birazı daha budandı.

1983 yılı bütçesinin daha az açıkla kapatılması için çalışanların haklarından bir kısmının geri alınması için birçok öneriler ortaya koyan FDP'nin bütün istedikleri olmadı ama, gene de ...lardan biraz kısıntı ve işverenlere ... ç ödün gerçekleşti.

Koalisyon ortakları arasında tartışma çetin oldu. SPD çalışanların haklarından ödün vermemeye çalışırken, koalisyon hükümetini kurtarmak için birçok noktada boyun eğdi ve iki ortak arasında varılan anlaşmaya göre gelen değişiklikler şöyle:

Çalışanların ödediği işsizlik sigortası parası yüzde üçten dörde çıkarılmıştı. Böylece 3 milyar mark ek gelir sağlanıyor.

İşsizler için emeklilik ve hastalık sandıklarına yapılan ödemelerde büyük indirim yapılıyor. Şimdiye kadar devlet işsizlerin bu ödentilerinin tamamını öderken, gelecek yıl başından itibaren, son brüt aylık ücretin yüzde 70'i için emeklilik ve hastalık sigortası ödeyecek.

Emeklilerin hastalık sigortasına ödenti ödeme zamanı öne alınıyor. Emekliler gelecek yılın başından başlayarak yüzde bir oranında sağlık sigortası parası ödeyecekler ve bu para ilerde yüzde dörde kadar çıkacak.

Hastalık sigortasının yükünü 1,5 milyar mark azaltmak amacı ile reçetelere yazılan her ilaç için ödenen 1,5 mark 2 marka çıkarılıyor. Ayrıca, nezle, öksürük, barsak ilacı gibi bazı ilaçların parası artık sağlık sigortası tarafından değil, hastanın kendisi tarafından ödenecek. Hastaneye yatanlar, yattıkları ilk yedi gün için gün başına 5 markı ceplerinden ödeyecekler.

Almanya dışında uğranılan zararlar vergiden düşülemiyecek.

Uluslararası şirketler, Almanya'da elde ettikleri karların vergilerini ödedikten sonra dışarıya transfer edebilecekler.

Bina yapımlarında ve alım satımlarda gösterilen zararlar için elde edilen haksız vergi indirimleri önlenecek.

İş yeri sahipleri işletme için satın alınmış arabaları özel işlerinde daha çok kullanabilecekler.

Sosyal sigorta yükümlüsü olmayanlara tanınmış özel vergi indirimi kaldırılıyor.

Uçakların iç seferlerde kullandığı benzin için var olan vergi bağışıklığına da son veriliyor.

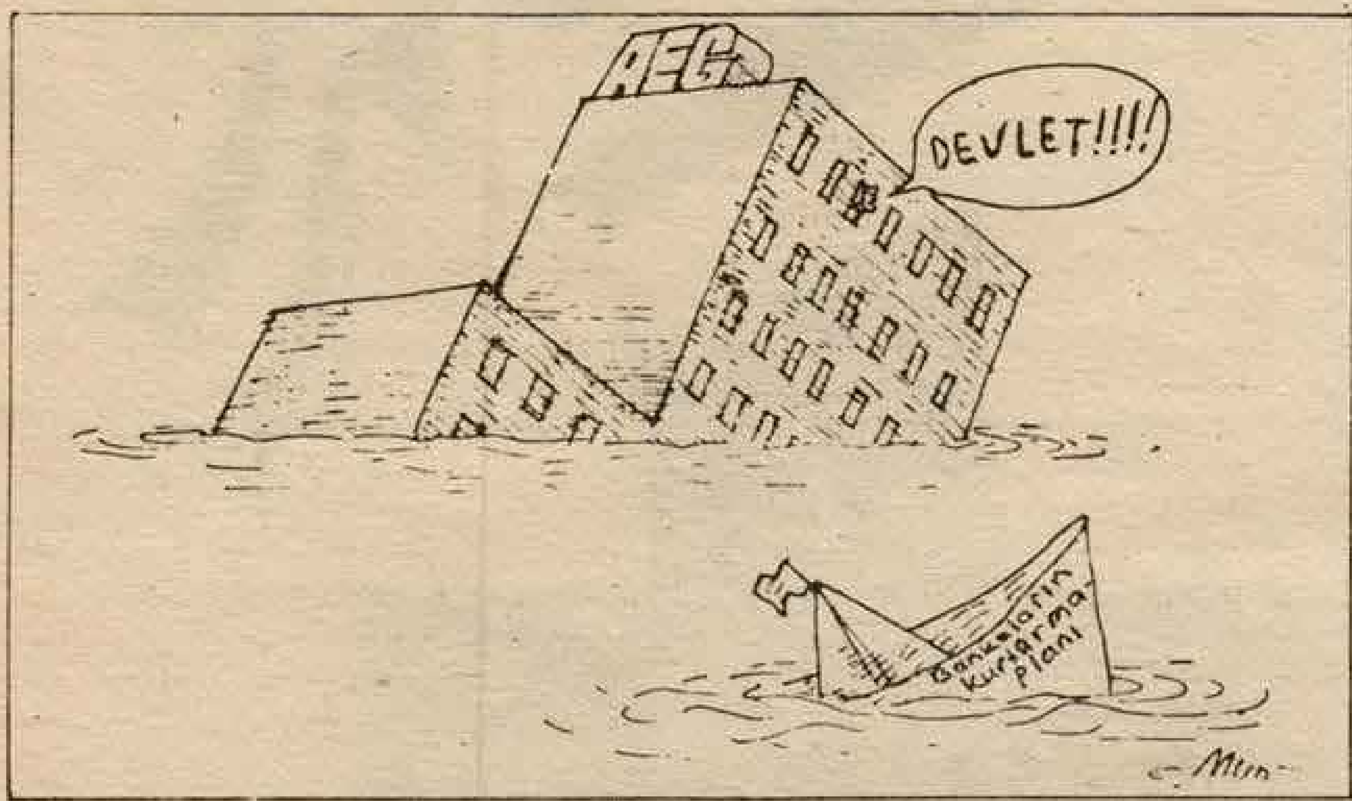
Bazı iş dallarına gençlerin işsizliğini azaltmak için yapılan para yardımı bundan böyle yapılmayacak.

AEG iflas tehlikesi içinde

Başında Alman ekonomisinin usta kafaları olduğu ve dışardan kredi yardımları ile beslendiği halde AEG yıllardır ardı ardına zarar etti ve bugün uçurumun kenarına kadar geldi. Yüzbin iş yerinin nasıl kurtulacağı henüz bilinmiyor. Ne yapılacağını bilen de yok.

Şu sıralarda yeni bir çözüm tartışılıyor. Buna göre AEG, doksanbin çalışanı ve on milyar mark satışı olan bir AEG-Technik AG, yirmibin çalışanı ve üç milyar mark satışı ile bir AEG Konsum AG, onbin çalışanı ve 1,7 milyar satışı ile Telefunken diye üç bölüme parçalanacak.

AEG, televizyon ve radyo firması Telefunken'den kurtulmak ve bunu başkasına satmak istiyor. Telefunken'e ortak olarak Grundig ve Blaupunkt firmaları düşünülüyor. Konsum AG, AEG'de kalacak. Ancak çamaşır makinası, bulaşık makinası, buz dolabı ve ocak satışları hep zararla kapandığı için bazı iş yerlerinin kapatılması kaçınılmaz görülüyor. AEG-Technik AG'nin kurtulması için de yeni krediler aranıyor. Bu krediyi sağlamaya istekli olarak İngiliz elektronik konserni General Electric istekli çıktı. İngiliz şirketi 350 milyon mark ve ayrıca da 400 milyon mark faizsiz borç vererek, karşılığında AEG-Technik'in yüzde 40 payını almak istiyor.

İleride zarar etmeden çalışacak bir şirketin önemli bir payının böylesi ucuza kapatılması söz konusu olunca Amerikan şirketi United Technologies, Alman şirketleri Mannesmann ve Bosch da bu işe istekli oldular. Ancak bütün bunlar henüz sözde kalıyor. Çünkü Alman firmalarının bir şirketi kesinlikle yüklenebilmesi için önceden bütün sağlıklaştırma önlemlerinin alınması gerekiyor. Bu önlemlerin başında da binlerce işyerinin kapatılması geliyor. İş yerlerinin kapatılması için sendikaların ve işyeri temsilciliklerinin onayı gerekli. İş bu noktaya geldiği zaman güçlükler başlıyor. Çünkü sendikalar ve iş yeri temsilcilikleri iş yerlerinin korunması için her careye başvurulmasını istiyorlar. Geçen ay Berlin'de AEG ortaklar kongresi yapıldığında çalışanların ve temsilcilerin iş yerlerinin korunması amacı ile büyük protestolarda bulunduğu görüldü.

Bundan dolayı işçi temsilcileri AEG'ye General Electric'in ortak olmasınına da karşı çıkıyorlar. AEG iş yeri temsilciliği, AEG ile GEC şirketlerinin çalışma alanlarının aynı olması karşısında, bunlardan birinin işinin ötekine mutlaka zarar vereceğini, böyle olunca da İngiliz şirketinin İngiltere'deki değil, Almanya'daki iş yerlerini kapatma yoluna gideceğini söylüyor.

Ücretlerini alamayan AEG işçileri protesto yürüyüşünde.

Buna karşı tek çözüm yolunun AEG'ye devletin ortak olması olabileceği öne sürülüyor. Bu amaçla iş yeri temsilciliği ile IG-Metall temsilcisi girişimde bulunulmasını istediler. Ama Bonn'da yapılan görüşmelerden sonra Federal İktisat Bakanlığı, **"federal hükümetin yada federal devletin malı olan bir şirketin AEG'ye ortak olması söz konusu değildir"**, diye açıklamada bulundu. Alınması düşünülen krediler için hükümet garantisi de henüz sağlanmadı. Federal hükümet buna karar vermek için verilecek bir raporu bekliyor.

Sendikanın ve iş yeri temsilciliklerinin bütün çabalarına karşın General Electic henüz sahneden silinmiş değil. Çünkü öteki Alman şirketleri karar vermeye yanaşmıyorlar. Oysa önümüzdeki günlerde AEG konusunda acele kararlar almak zamanı geliyor. Çünkü AEG'nin yüzyirmi bin çalışanına aylık ve ücretleri ödeyemiyeceği gün gittikçe yaklaşıyor. Eğer o güne kadar bir şey yapılamazsa, iflas masasına oturmaktan başka çare kalmıyor. Bu arada AEG'nin içinde bulunduğu kriz üzerine her gün gazetelerde ve radyolarda haberler yayınlandıkça iş durumu da kötüleşiyor. Müşteriler çekingen davranıyor, satıcılar peşin ödemede bulunulmasında direniyorlar.

Zamanın sıkıştırması, General Electric dışında bir çözüm bulmayı zorlaştırıyor. Oysa iflas, çalışanların hiç istemiyeceği bir durum. İflasla karşılaşmaktansa, General Electric çözümüne razı olmak daha az zararlı görünüyor. Öyle de böyle de, AEG'yi kötü günler bekliyor. Şirketin küçük şirketlere bölünmesi, yada başka şirketlerin küçük birer parçası haline gelmesi kaçınılmaz gibi.

Nürnberg'de ırkçı katliam

Üç kişi daha yabancı düşmanlığının kurbanı oldu

27 Haziran Perşembe günü Helmut Oxner adında bir Neo-nazi Nürnberg'i kana buladı. Üç yabancı kurşun yağmuru altında yaşamını yitirirken, üçü de ağır yaralandılar. Saldırgan, işlediği cinayetlerden sonra kendi yaşamına da son verdi.

"BEN YALNIZ TÜRKLERE ATEŞ EDİYORUM!.."

Helmut Oxner, kurşunları ağızlarında sürülü üç silahla Nürnberg'in gece kulübü "Twenty Fife"a geldiğinde neredeyse geceyarısı oluyordu. Girişte bilet alması için kendisini uyaran Amerikalı zenci kasiyerle kısa bir süre tartıştı. Sonra silahını çekerek William Asch'in üzerine boşalttı. Ardından iç bölüme geçen Neo-nazi, görebildiği bütün yabancıları kurşun yağmuruna tuttu. Bu arada yine Amerikalı bir zenci, Rufus S. olay yerinde can verirken, Kore'li bayan arkadaşı ve müdahale etmek isteyen Türkiyeli garson Ali Rıza Kaygusuz ağır yaralandılar. Koşarak caddeye çıkan katil, burada faşist sloganlar atmaya başladı. Königstrasse'de Lorenz Kilisesi yönünde ilerlerken üç sivil polisle karşılaşınca, **"siper almanıza gerek yok, ben yalnız Türklere ateş ediyorum!"** diye bağırdı. Bu arada yoldan geçmekte olanları durduruyor, **"Türk müsün - Alman mısın?"** diye soruyordu. O ana kadar önüne çıkanların hepsi Alman olduğu için onlara dokunmamıştı.

Luitpuld caddesine geldiğinde, kendisine doğru ilerlemekte olan bir gurup Libyalı ve Mısırlı ile karşılaştı. Yabancı düşmanı katilin kurşunlarıyla bir Mısır'lı olay yerinde can verirken bir Libya'lı da ağır yaralandı. Bu arada olay yerini kuşatan ve havaya uyarı atışı yapan polislere, "beni teslim alamazsınız" diyen Neo-nazi, silahındaki son iki kurşunu da kendisine sıkarak yaşamına son verdi.

POLİS ve SAVCILIK BİLİYORDU

Helmut Oxner, iki yıldır 'aktif' bir Neo-nazi olarak polisçe tanınmaktaydı. 1981 yılında NPD (Alman Milliyetçi Partisi)'nin bildirilerini dağıtırken hakaret suçu işlemiş, hakkında dava açılmıştı. Fakat dava sonra kapatılmıştı. Şubat 1982'de polis, evinde yaptığı bir aramada 3 silah bulmuştu. Bunlardan birisi ruhsatsızdı. Diğer iki silahın ruhsatlarının nasıl alındığı bilinmiyordu. "İzinsiz silah bulundurmaktan" hakkında açılan davada, mahkeme kendisine 200 DM para cezası vermekle yetinmişti. Böylece yabancı düşmanı katil, 3 yabancının canına kıydığı silahları serbestçe taşıyabilecekti. Ama bununla da bitmiyor. Helmut Oxner cinayetlerinden daha iki gün önce yeniden mahkemeye çıkmıştı. Bu kez suçu, "bir arkadaşıyla beraber yabancıları telefonla arayıp ölümle tehdit etmek ve şehir duvarlarına faşist sloganlar yazmak"tı.

"Gaz odanız sizi bekliyor" ya da **"Sonunuz Erlangen'li Şalom Levin gibi olacak"** gibi tehditlerle şehirdeki yabancıları korkutuyorlardı. *(Şalom Levin adındaki yahudi kitapçı, bir süre önce nazi örgütü "Wehrsportgruppe Hoffmann" tarafından bayan arkadaşıyla beraber Erlangen'de öldürülmüştü.)*

Daha kısa bir süre önce yüzün üstünde 18 yaşından küçük ilerici öğrenciyi "ev işgalcilerine sempati duydukları için" kitle halinde tutuklayıp aylardır hücre hapsinde tutan Nürnberg'li hukukçular, bu kez de Helmut Oxner'i "göz hapsinde tutulması" kaydıyla salıveriyorlardı.

KATİL DELİ DEGİLDİ

Olaydan sonra Oxner'in üzerinde NSDAP/AO (Nasyonal Sosyalist «NAZİ» Partisi / Yurtdışı Örgütü)'nün pulları ve bildirileri bulundu. Verfassungsschutz'un (Anayasayı Koruma İstihbarat Teşkilatı) 1980 yılı raporunda, bu örgütün artık dağılmış olduğundan söz edilmekteydi. Oxner'in üzerinde bulunan bildirilerde ise şu slogan vardı:

"Biz hala varız-NSDAP/AO".

Katliamı protesto etmek için Nürnberg'li yabancılar ve Alman anti-faşistleri, geceleyin bir meşale yürüyüşü düzenleyerek olay yerine siyah çelenk bıraktılar. Ertesi gün hala birçok kişi olay yerinde toplanıyordu. Herkes olaydan büyük üzüntü duyuyordu. Fakat yine hemen herkes, olayın "ne yaptığını bilmeyen bir delinin işi olduğunu" sanıyordu. Oysa olay yerine asılan bir duvar gazetesindeki şu sözler, gerçeği tüm çıplaklığı ile dile getiriyordu: **«Oxner, "yabancılar dışarı" diyen propagandacıların celladıydı.»**

Nurnberg'teki faşist katliamı protesto etmek için bir miting düzenlendi. Ayrıca, geceleyin bir meşale yürüyüşü düzenlenerek olay yerine, siyah çelenk bırakıldı. Üstte katliamı yapan Nazi Helmut Oxner görünüyor.

İşçilerimize kan kusturuyor

Avusturyalı polis şefine dur diyen yok!

Avusturya'nın İnnsbruck şehrinde yaklaşık bir yıldan buyana görev yapmakta olan Tirol Bölgesi Yabancılar Polisi şefi Dr.Angermair, Türkiyelilere karşı düşmanca tutumunu pervasızca sürdürüyor. Platner adındaki yardımcısı ile birlikte Türkiyeli işçilerin kaldıkları yurtlara gece baskınları düzenliyor. Gece saat 10'dan sonra düzenlediği "kaçak işçi avları" ve "pasaport kontrolleri"yle yurttaşlarımızı ağır psikolojik baskılar altında tutuyor. Makamına oturma izinlerini uzattırmaya gelen işçilerimizi hakaretleriyle tahrik eden polis şefi, birçok Türkiyeli aileye tehditlerle kağıtlar imzalatarak, güç durumda bırakıyor.

Dr.Angermair'in Türkiyelilere yönelik düşmanca faaliyetlerini son günlerde daha da arttırdığı bildiriliyor.

Tirol bölgesindeki yurttaşlarımıza kan kusturan ırkçı polis şefi, geçtiğimiz günlerde şu uygulamalarda bulundu:

- 16 yaşını doldurmamış 7 Türkiyeli çocuğu, babalarına haber vermeden trene bindirip Türkiye'ye geri gönderdi.
- Politik sığınma başvurusunda bulunan bir demokratı 9 gün hapis tuttuktan sonra Türkiye'ye geri verdi. *(Daha sonra bu kişinin Türkiye'de işkence edilerek öldürüldüğü öğrenildi).*
- *Türkiyeli bir ailenin beş yaşındaki çocuğunu "bakacak kimsesi olmadığı" gerekçesiyle geri göndermeye kalktı. Annesi çocuğuna baktığını belgeyle kanıtlayınca da, kendisini "vize vermemekle" tehdit etti.*
- *Politik düşüncesi yüzünden bir demokrata 5 ay çalışma izni vermedi.*

PROTESTO EDİLDİ

Polisin bu uygulamalarını protesto etmek için Türkiyeli işçiler aileleri ile birlikte İnnsbruck'ta protesto yürüyüşü yaptılar. Yürüyüşe çok sayıda yurttaşımızın yanında Avusturya'lı demokratlar da katıldılar. Daha sonra, yabancı düşmanı polis şefine karşı imza kampanyası açıldı. İktidarda bulunan sosyaldemokrat SPÖ'nün üyeleri oldukları öğrenilen Angermair ve Platner'in ırkçı tutumları, içişleri bakanlığına çekilen bir telgrafla kınandı. Yurttaşlarımız, baskı uygulamaları sona erene değin eylemlerini sürdüreceklerini açıkladılar.

Yabancılara saldırılar arttı

SAÇLARINDAN YERLERDE SÜRÜKLEDİLER: Yabancı düşmanı iki Alman, sokakta dolaşan karı-koca üç Türk ailesine saldırdı. Ratingen'de meydana gelen olayda hiç tanımadığı Türk ailelerine, "pis, domuz Türkler" diyerek sataşan yabancı düşmanları, daha sonra zincirlerle saldırdılar. Sırtına vurulan darbeyle yaralanan İbrahim Kaya'yı (22) ikinci bir darbeden korumak için üç çocuk annesi Meryem Doğan (29) araya girdi. Gözü dönmüş saldırganlar bu kez de Türk bayanı saçlarından tutarak yerlerde sürüklediler. Saldırganlar, olayı izleyen çok sayıda Almanların gözleri önünde ellerini kollarını sallayarak uzaklaştılar.

ÖLÜMLE TEHDİT EDİLDİLER: Hamburg'da öğretmenlik yapan iki Türkiyeliye mektup gönderen "Politik für Deutschtum" adlı yasa dışı ırkçı bir örgüt, yurttaşlarımızı ölümle tehdit etti. Alman makamları, "failler hakkında ipucu bulunamadığını, benzer mektupların diğer Türkiyeli öğretmenlere de gönderildiğini" belirttiler.

HAMBURG'DA SALDIRI: Trafikte kırmızı ışıkta arabasını durduran bir yurttaşımız yabancı düşmanlarının saldırısına uğradı. Karısı ve çocuğuyla otomobilinden indirilen yurttaşımızı kıyasıya döven 5 Neo-nazi, daha sonra arabalarına binerek olay yerinden uzaklaştılar. Polisin yolları keserek yaptığı aramada yabancı düşmanları ele geçirildi. Saldırganlar yapılan sorgulamadan sonra salıverildiler!

NEO-NAZİLER SALDIRDI: Bad-Homburg'ta bisikletiyle işine gitmekte olan 18 yaşındaki Mehmet Karaman, motosikletli Neo-nazi'lerin saldırısına uğradı. Türkiyeli genci gaz tabancasıyla bayılttıktan sonra yakındaki bir ormana sürükleyerek döven ırkçı saldırganlar, gencin üzerindeki 250 Markı da alarak olay yerinden uzaklaştılar. Geceyarısından sonra kendisine gelebilen Mehmet Karaman, yüzlerinde motosiklet kaskı olan Neo-nazi'leri tanıyamadığını ifade etti.

"SEN TÜRK MÜSÜN?": Lübeck'te akşam evine gitmekte olan Kamil Ertürk'ün yolunu kesen motosikletli Neo-nazi'ler, "sen Türk müsün?" diye sorduktan sonra tekme ve yumruklarla saldırdılar. Yurttaşımızın kendini savunması saldırganların kaçmasını sağladı. Türkiyeli işçi olayda hafif yaralar aldı.

MEYDAN KAVGASI: Landshut'ta bir diskotekte yabancı düşmanı Almanlar Türkiyeli gençlere sataşınca kavga çıktı. Daha sonra dışarıda sürdürülen çatışma, meydan kavgasına dönüştü. Taş ve sopalarla her-iki taraftan çok sayıda kişi yaralandı. Türkiyeli gençler, yabancı oldukları için saldırıya uğradıklarını ifade ettiler.

SINIRDIŞI EDİLİYOR: Federal Almanya'da yabancılar polisi Türkiyeli işçilere karşı haksız ve keyfi tutumunu sürdürüyor. Tam 18 yıldır Almanya'da çalışan Mevlüt Kuru adındaki bir yurttaşımız Augsburg'da çalıştığı iş yerinde kalp krizi geçirerek hastahaneye kaldırıldı. Taburcu edildikten kısa bir süre sonra, yabancılar polisi kendisini Almanya'yı terke zorladı. Kendisine yollanan tebligatta, "işe yaramayan yabancıların Almanya'da ikamet etmeye hakları yoktur" denildi ve "kendi rızasıyla ülkeyi terketmemesi halinde polis zoruyla sınırdışı edileceği" bildirildi.

EVLERİNE GİREMEDİLER: Yabancı düşmanı Alman ev sahibi Türkiyeli Akgün ailesi evde yokken kapıların kilitlerini değiştirdi. Bielefeld'de meydana gelen olayda, Türkiyeli aile çaresiz sokakta kaldı.

NAZİLER PARTİ KONGRESİ YAPTI: Germensheim'da Alman Milliyetçi Partisi NPD, yıllık parti genel kurulunu yaptı. Toplantıda, yabancı düşmanı NPD'nin gelecek seçimlere, "Yabancı istilasına son", "Yabancısız Almanya" sloganlarıyla katılması kararlaştırıldı. 400 delegenin hazır bulunduğu parti kongresinde NPD Başkanı Martin Mussgang, "Almanya'nın yeniden doğuşunu sonuna dek destekleyeceğiz" dedi. DGB ve SPD bölge temsilciliklerinin çağrısını yaptıkları karşı gösteride Neo-nazi'ler protesto edildi. Yüzlerce polis, toplantı salonunu göstericilerden korudular.

ÇÖP KUTUSUNA KİLİTLEDİ: Frankfurt'un Preungsheim semtinde yabancı düşmanı Neuvert Pilot, üç yaşındaki Alaattin Coşkun'u çöp kutusuna kilitleyerek ölüme terketti. Baska bir Türkiyeli çocuğun durumu farkedip Coşkun ailesine haber vermesiyle küçük Alaattin kurtarıldı. Polis tarafından götürülürken kendisini protesto eden Türkiyeli ve Alman komşularına Neuvert Pilot şöyle dedi: "Ne bağırıp duruyorsunuz. Çöpe atılmaya layık bir milletin çocuğunu çöpe attım". Irkçı cani Neuvert, polisçe yapılan kısa bir sorgulamadan sonra salıverildi!

ÇALIŞMA İZNİ VERİLMEDİ: 9 yıldan bu yana Almanya'da bulunan Fatma B., birçok işyeri bulmasına rağmen kendisine iş verilmedi. Bunun üzerine Türkiyeli bayan olayı basına yansıttı. Frankfurter Rundschau gazetesi İş Bulma Kurumu (Arbeitsamt) yöneticileriyle yaptığı görüşmelerde, kurumun işsiz kalan Türklere yeni iş vermeyerek onları tasfiye işlemine girdiğini ortaya çıkardı. Arbeitsamt'ın iş vermediği yurttaşlarımız işsizlik paraları kesilince sosyal yardıma muhtaç kalmakta, bu da ülkeden sınırdışı edilmeleri için yabancılar polisine yasal gerekçe hazırlamakta.

LOKANTADAN KOVULDU: Köln'de bulunan FORD işletmelerinde, Türkiyeli işçilerin temsilciliğini yapan Şerafettin Özkan, yemek yemek için girdiği Alman lokantasından kovuldu. Yanına gelen garson, "Sen Türk müsün?" diye sordu. "Türküm" yanıtını alınca da "Türklere verecek yemeğimiz yok" diyerek kendisini yaka paça dışarı attı. Yakındaki bir polis karakoluna giderek şikayette bulunan yurttaşımıza, "biz bu işlere bakmıyoruz. Hem belki de lokanta sahibi haklıydı" dediler.

İŞTEN ATILDI: Walldorf'ta 16 yıldan buyana aralıksız çalışmakta olduğu beton boru fabrikası, Recep Sandalcı adında bir yurttaşımızı işten çıkardı. İşten atılmasıyla ilgili olarak Recep Sandalcı, "çok ağır çalıştığım için geçenlerde belimden ameliyat oldum. Daha hafif bir işe verilmem için götürdüğüm doktor raporunu gözümün önünde yırtıp çöpe attılar. Sonra ciğerlerim rahatsızlandı. Arkasından da tansiyonum düşmeye başladı. İşte tam bu anda bir sabah posta kutumda işten atıldığıma ilişkin tebliği buldum" şeklinde konuştu.

ÖGRENCİLER ZOR DURUMDA: Federal Almanya'da üniversitelerin seçme sınavlarını kaybeden Türkiyeli öğrencilerin güç durumda oldukları, sınırdışı edilme tehlikesiyle karşı karşıya bulundukları bildirildi. Öğrenciler, sınavlarda kendilerine türlü zorluklar çıkarıldığını, üniversiteye alınmamaları için her çareye başvurulduğunu" ifade ettiler.

İŞVEREN ALDATTI: Kitzingen'deki "Fichtel Sachs" firması, 60 Türkiyeli işçisini "geçici" süreyle Schweinfurt'taki tesislerine gönderdikten sonra, kontratları biten işçilere "ya orada çalışırsınız, ya da işten atılırsınız" dedi. Eski çalıştıkları yere dönemeyen 60 işçimizin aileleri perişan durumda.

120 İŞÇİMİZ İŞTEN ATILDI: 120 işçimizi işten atan Nordhron'daki "Rehens" firması şimdi de son maaşları ödemeyeceğini açıkladı. Yaz başında aniden ve toplu olarak işten atılan yurttaşlarımız, "Rehens bizim sayemizde bugünkü durumuna geldi. Bir anda sokağa atıldık, şimdi de son ayın maaşlarını vermiyorlar. Ailelerimiz perişan durumda. Hakkımızı alana dek direneceğiz. Bizi düşünen yok mu?" dediler.

Politik sığınma rafa kaldırıldı

80 bin sığınmacının sınırdışı edilmesi bekleniyor

● Dilekçesi "yetersiz" bulunanlar itirazlarını Türkiye'den yapacaklar

● Yeni yasa 1 Ağustos'tan itibaren uygulanacak.

Federal Almanya'da 1980 yılından itibaren politik sığınmacılara karşı birbiri ardına alınan sert önlemler, sığınma hakkının iki yıllığına rafa kaldırılmasıyla doruk noktasına ulaştı.

Sosyal-liberal Federal Hükümetin 14 Mayıs'ta parlamentoya verdiği değisiklik önergesi, Eyaletler Meclisinde "yeterince sert hükümler taşımadığı" gerekçesiyle reddedilmişti. Bunun üzerine devreye giren Parlamento Uzlaştırma Komisyonu, yeni bir yasa önergesi daha hazırladı. 25 Haziran'da Parlamento'nun, Temmuz ayı başında da Eyaletler Meclisi'nin onayını alarak yürürlüğe giren yeni politik sığınma yasası, 1 Ağustos'tan itibaren uygulanacak.

NELER GETİRİYOR?

Yeni yasa, Zirndorf'ta bulunan Federal Daire'nin "açıkça yetersiz" bulduğu sığınma dilekçelerine özel bir işlem uygulanmasını öngörüyor. Buna göre, sığınma başvuruları "yetersizlik" gerekçesiyle kabul edilmeyen kişiler, yabancılar polisince verilen bir aylık normal bekleme süresinin bitiminde derhal sınırdışı edilecekler. Bu kişiler Federal Daire'nin red kararına itiraz edebilecekler . Ne var ki, bu itirazları onların Almanya'da kalmalarını sağlamayacak. Daha açık bir deyişle, kişi politik kovuşturma altında ülkesine geri verildikten sonra, itirazı incelenecek. Ne var ki kişi haklı da bulunsa, artık iş işten geçmiş olacak. Sınırdışı edilmeye karşı formal olarak İdari Mahkeme'ye bir hafta içinde itiraz edilebilecek. Mahkeme bu itirazları "acil dava" kapsamına alarak çok kısa bir sürede sonuçlandıracak. Sonuçta itiraz sahibi en iyi olasılıkla **bir kaç aylık** bir süre kazanmış olacak.

Federal Daire, yasayapıcıya verdiği bilgilerde, bu durumda (yani gerekçesi yetersiz olan) yaklaşık 80 bin sığınmacının bulunduğunu açıkladı. Buna göre, yasanın bir Ağustos'ta uygulamaya konulmasından sonra, bu kişiler yukarıdaki "özel işlem"in kapsamına girecekler.

Dilekçeleri başka gerekçelerle reddedilen sığınmacılar ise eskiden olduğu gibi itirazları süresince Almanya'da kalabilecekler.

"İki yıl sonra yeniden gözden geçirilmesi" kaydıyla çıkarılan yeni politik sığınma yasasında özetle şu maddeler yer alıyor:

1- Bundan böyle de politik sığınma başvuruları Zirndorf'ta bulunan Federal Daire (Bundesamt) tarafından karara bağlanacaktır. İşlemlerin hızlandırılması için her eyalette şubeler açılacaktır.

2- Başvurusu "yetersiz" (offensichtlich unbegründet) bulunup geri çevrilen sığınmacı, yasanın kendisine tanıdığı bir aylık süre içinde ülkeden çıkış yapmak zorundadır. Aksi takdirde polis tarafından ülkesine geri verilecektir.

● Federal Daire'nin red kararına itiraz yolu açıktır. Ancak bu itiraz o kişinin F.Almanya'da kalmasını sağlamayacaktır.

● Polisçe sınırdışı edilmeye karşı da itiraz yolu açıktır. Bunun için Eyalet İdari Mahkemesine bir hafta içinde başvurmak gerekmektedir. Mahkeme bu tür itirazları "acil dava" kapsamına alacak va en kısa sürede karara bağlayacaktır.

3- Başvuruları başka gerekçelerle kabul edilmeyen sığınmacılar, eskiden olduğu gibi İdari Mahkemeye İtiraz edebileceklerdir. Bu kişiler, itirazları süresince F.Almanya'da kalabileceklerdir.

● Bu tür itirazları bundan böyle tek hakim inceleyecek ve karara bağlayacaktır. Bu kişi hakim yerine (lise mezunu) bir Federal Daire memuru da olabilir. Ancak çok özel durumlarda, itiraz hakimler kurulunca incelenecektir.

● İtiraz tek hakim tarafından geri çevrilirse ikinci kez itiraz (revizyon) edilebilecektir.

● İtiraz Hakimler Komisyonundan çevrilirse artık ikinci bir başka hak tanınmayacaktır. Kişi bir ay içinde Almanya'yı terk etmek zorundadır.

4- Eyaletler meclisinin tavsiyesine uygun olarak, politik sığınma başvurusunda bulunanlar çok özel durumların dışında toplama kamplarında barınacaklardır. Bu kişiler eyaletlere bölüştürüleceklerdir. Bu işlem eyaletlerin durumları gözönüne alınarak yapılacaktır.

Buna göre Bayern, Schleswig-Holstein, Hessen ve Rheinland Pfalz daha fazla sayıda sığınmacıyı barındıracak, Nordrhein Westfalen ve Batı Berlin ise daha az oranda sığınmacı alacaklardır.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ PROTESTO ETTİ

F.Almanya'nın başkenti Bonn'da bir basın açıklaması yapan Uluslararası Af Örgütü yeni yasayı protesto etti. "Yasa'nın anayasayla çeliştiğini" belirten Af Örgütü, "bunun insan haklarına vurulmuş bir darbe olduğunu" açıkladı.

Öte yandan demokrat ve ilerici basın da hükümeti ve parlamentoyu sert bir dille kınayarak: **"Sosyal-demokratlar geçmişi ne çabuk unuttular. Kendileri Hitler'den kaçtıklarında başka ülkelere sığınmışlardı. Ya o ülkeler kendilerini Gestapo'ya geri verip de 'itirazını oradan yap' deselerdi ne olurdu?"** şeklinde manşetler attılar.

avukatınız diyor ki

H. O.

Yabancı ülkelerde yaşayan yurttaşlarımızın çeşitli hukuksal sorunları olduğu bir gerçektir. Dil bilmezlik, yeterince anlaşamamazlık vb. engeller bu sorunları daha da yoğunlaştırmakta, kişiyi sayısız dertler ve sıkıntılar içine solkmaktadır.

Bu gerçeği yakından bilen ve gözleyen Demokrat Türkiye, üstün nitelikleri olan bir Alman avukatla anlaştı. Avukatınız bundan böyle soracağınız hukuksal sorunlara yanıt verecektir.

Gazetemiz okurlarına karşı ayrı bir görevi daha yerine getirmiş olmaktan kıvanç duyar.

YENİ POLİTİK SIGINMA YASASI ve PRATİK ÖNERİLER

Eski politik sığınma yasası, sığınmacıların önüne zaten sayısız pratik zorluklar çıkarmakta, durumlarını zorlaştırmaktaydı. Bilgisizlik yüzünden olmadık sorunlarla karşılaşan yurttaşlarımız, yürürlüğe giren yeni yasayla daha da büyük zorluklarla karşı karşıya kalacaklar.

Politik sığınma başvurusunda bulunanlar, yeni yasanın getirdiği bu tehlikelere karşı aşağıda sunduğumuz pratik önerileri **dikkatle** okumalıdırlar.

İLK BAŞVURU

İlk kez sığınma dilekçesi verenler, Türkiye'den çıktıktan sonra uzunca bir süre başka ülkede kalmışlarsa, sınır polisi ya da yabancılar polisince hemen zorluk çıkarılacaktır. Bu kişiler, Türkiye dışında bir ülkeden F.Almanya'ya geldilerse yine aynı zorlukla karşılaşacaklardır. Kendilerine, "kaldıkları ülkeye sığınabilecekleri" gerekçesiyle sığınma hakkı tanınmayacaktır. Bu yüzden gelmeden önce bir avukatla ilişkiye geçmeleri gereklidir. Geldikten sonra avukatla görüşüp, "niçin başka bir ülkeye sığınamadıklarına" ilişkin tutarlı gerekçeler hazırlamalıdırlar.

SÖZLÜ DİNLEME

● Sığınma dilekçesi verildikten sonra, yabancılar polisi başvuruda bulunan kişiyi sözlü olarak dinleyecektir. Büyük bir olasılıkla hemen ardından Federal Daire'nin aynı binadaki şubesi de sözlü sorgulamayı yapacaktır. (Bu işlem bugüne değin yalnızca Zirndorf'ta yapılıyordu). Bu yüzden yabancılar polisine tanıdık bir tercümanla gidilmesi, avukatında gelmesi sağlanmalıdır.

● Sözlü dinlemeye çok iyi hazırlanılmalıdır. Başvuruda bulunan kişi, Türk makamlarıyla sürtüşmelerini, hangi politik faaliyetlerinin Türk polisince bilindiğini ya da bilinebileceğini önceden bir bir belirlemelidir. Sözlü dinlemeden önce kişi, katıldığı veya desteklediği olayların politik, kronolojik, tarihsel ve örgütsel ilişkileri konusunda bilgiler de edinmelidir.

● Sözlü dinlemeden önce, kişi bunu avukatıyla baştan sona görüşüp, neler söyleyeceğini önceden belirlemelidir. Yeni yasada, başvurunun başarıya ulaşması, avukatların eskisinden çok daha büyük bir titizlikle çalışmasına bağlıdır. Bu yüzden kişi, arkadaşları, dernekler vb. aracılığıyla hangi avukatın titiz ve iyi çalıştığını öğrenmeli, o avukata gitmelidir.

SEYAHAT YASAĞI

Yeni yasa, seyahat özgürlüğünü de **kesin olarak** tek şehirle kısıtlamıştır. Bu zamana değin ceza mahkemeleri -polisin isteğine rağmen- bulundukları şehri terkeden sığınmacıları cezalandırmıyorlardı. Yeni yasa ise bu durumdaki kişilerin artık kesin olarak cezalandırılmalarını öngörüyor. Ancak, yeni yasanın bu konudaki kesin hükmünden haberi olmayanlar, avukatlarından aldıkları eski bilgiye göre hareket ettiklerini kanıtlarlarsa, bundan böyle de cezalandırılamazlar.

TOPLAMA KAMPI

Toplama kampında bulunan sığınmacı, avukatını kendisi ile ilgili yapılan her işlemden **mutlak** haberdar etmelidir.

AVUKATLA İLİŞKİLER

Bütün politik sığınmacılar, avukatlarıyla sağlıklı ve seri bir ilişki bağı kurmalıdırlar. Adres değişikliği vb. derhal bildirmelidirler.

● Tüm iadeli taahhütlü mektuplar derhal postadan alınmalıdır. Almanca mektupların tam ve anlaşılır bir tercümesi yaptırılmalıdır. Resmi dairelerden gelen mektuplar derhal avukata götürülmelidir.

KANIT TOPLAMA

Bütün kanıtlar en kısa süre içinde toplanmalı ve avukata verilmelidir: Türkiye'den mektuplar (zarflarını atmayın), gazete küpürleri (tarihleriyle), burada bulunan tanıdıkların adresleri vb.

«YETERSİZLİK« GEREKÇESİ

Kanıtlarla ilgili açıklama, özellikle dilekçeleri "gerekçesi açıkça yetersiz" (offensichtlich unbegründet) gerekçesiyle reddedilenler için geçerlidir. Bu kişiler, red cevabından sonraki bir hafta içinde itirazla beraber tüm kanıtları mahkemeye vermek zorunda olduklarını unutmamalıdırlar.

İKİNCİ KEZ BAŞVURU

● **İkinci kez sığınma başvurusunda bulunanlar da kanıt konusuna özellikle dikkat etmelidirler.** İkinci dilekçelerinde tamamen yeni olaylar ve yeni gerekçeler anlatılmalı, **mutlak** yeni kanıtlar gösterilmelidir.

● Bu durumdaki kişiler, burada Türkiye'deki askeri cuntaya karşı katıldıkları veya destekledikleri faaliyetleri anlatabilirler. Ancak bu konu, iyice gözden geçirilmelidir. Kişi bu konuyu arkadaşlarıyla da görüşmelidir. Çünkü onları tanık olarak göstermesi gerekebilecektir.

Hitler faşizminin zulmüne uğramışların Birlik Yönetim Kurulu üyesi konuştu:

"Bizim yaşadığımız acıları Türklere yaşatmasınlar"

Hitler rejiminde Kovusturmaya Uğrayanlar Birliği Yönetim Kurulu üyesi gazeteci Kurt Bachmann, gazetemizin sorularını yanıtladı.

Arkadaşımız Ayşe Danış'ın Kurt'la yaptığı konuşmayı aşağıda okuyacaksınız.

Soru: Bildiğiniz gibi Federal Parlamento'da "Politik Sığınmacılar Yasası" değiştirildi. Bu yasa önemli kısıtlamalar getiriyor. Ve birçok politik kişiyi kaçtıkları ülkelerin faşist rejimine teslim ediyor. Nazi döneminde üç buçuk yıl temerküz kamplarında kalmış bir kişi olarak Ağustos'ta yürürlüğe girecek bu yeni yasa konusunda neler söylemek istersiniz?

- Federal Alman Anayasasında yer alan politik sığınmacılara ilişkin maddenin kabul edilmesinde bizler çok çaba harcadık. Bizler dediğim kişiler, Hitler rejiminden kaçarak başka ülkelere sığınmak zorunda kalmış Alman yurttaşlarını söylemek istedim. 1948'de politik sığınmayı kolaylaştıran maddenin Anayasa'ya girmesini sağladık. Kazanılan önemli bir haktır bu ve antifaşist bir mücadelenin ürünüdür. Bu hak birtakım gerçekler uydurularak geri alınamaz. Değil bu hakları kısıtlamak, politik sığınmacılara her türlü kolaylığın gösterilmesinden, bu kişilere serbest çalışma hakkının verilmesinden yanayız. Bu şimdiye değin yapılmadı. Yetmezmiş gibi şimdi de kazanılmış bir hakkın geri alınması bağışlanacak bir durum değildir. Biz politik sığınma yasasında eski hakkın korunmasından yanayız. Kısıtlamanın her türlüsüne karşı mücadele etmeyi antifaşist bir görev bilmekteyiz. Türk, Kürt, Alman kim olursa olsun anayasadaki temel hak ve özgürlüklerden eşit ölçülerde yararlanmalıdırlar.

Soru: Politik sığınma hakkının ekonomik nedenlerle kötüye kullanıldığı ileri sürülüyor. Bu konudaki düşüncelerinizi öğrenmek isteriz.

- Ben hiçbir kimsenin ülkesini sebepsiz terkedeceğine inanmıyorum. Bizler bu acıları çok çektik ve yaşadık. Başkalarına da yaşatılmasını istemiyoruz ve bu tür girişimlere karşıyız.

Soru: Yeni Sığınma Yasası ile uygulanmakta olan yabancılar politikası arasında bir paralellik görüyor musunuz?

- 1961'den sonra işgücü açığını kapatmak için yabancıları biz davet ettik, getirttik. Bu insanlar, sağlıklarını yitirme pahasına bizim ekonomimizin yükünü çektiler. Üretim yaptılar, değer yarattılar bu topluma. Ayrıca kendi ülkelerine de milyarlar döviz sağladılar. bu insanlara baskı yapmak, ülkelerine dönmeye zorlamak insanlığın hiç bir değer ölçüsü ile bağdaşmaz.

Görünen o ki, faşizm, bu kez saldırgan ideolojisini, yabancıları basamak yaparak yeni bir alanda geliştirmek istiyor. Parola yine aynı **"Almanya Almanlarındır"**. Ve ekliyor, **"Yabancılar defolun."**

Heidelberg'teki bir sağ eğlimli profesörün hazırladığı bildiriye karşı dava açıldı. Ancak savcılıktan aldığımız yanıt bizi hayretlere düşürdü. Savcı düpedüz bu bildiriden yana çıkıyordu. Bu çok tehlikeli bir görünümdür. Ülkemizde yabancı düşmanlığı temeline dayanan faşizmin gelişmesine yargı organı da yardımcı oluyordu!

Bu korkunç gelişmeye karşı tüm kamuoyu seferber edilmelidir. Sendikalar, dernekler, ilerici, demokrat kuruluşlar harekete geçirilmelidir. Almanya'da yeniden faşizmin büyümesi, gelişmesi Alman halkını kaçınılmaz bir savaşın içine yeniden sokacaktır.

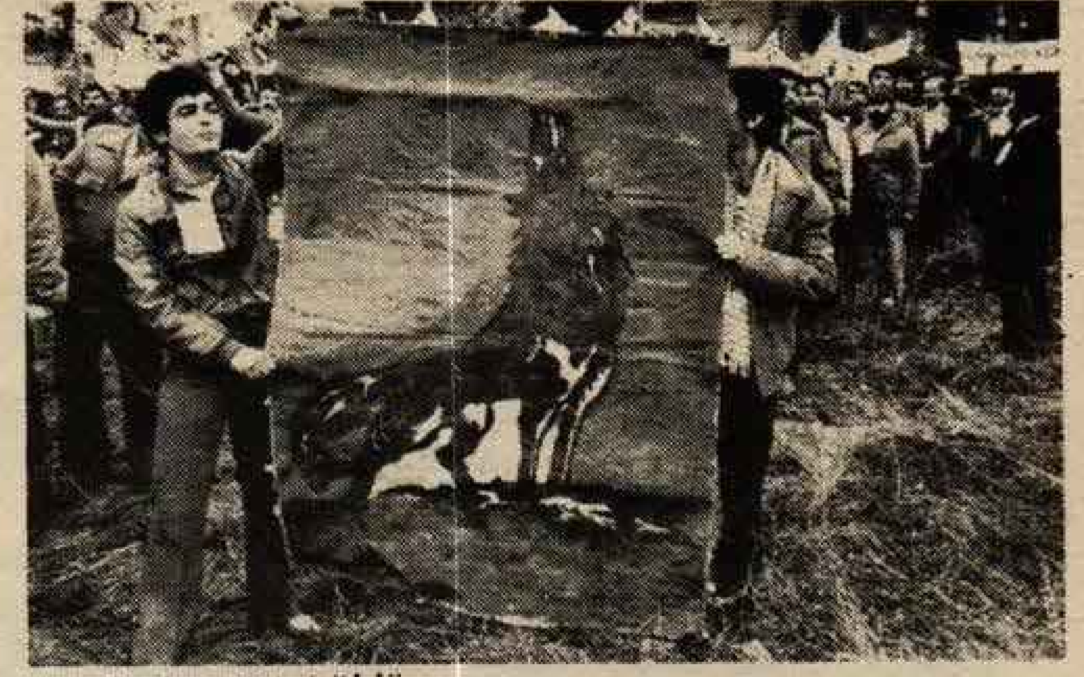
Antifaşist tüm insanlara, özellikle faşizmin acısını daha unutmamış Alman halkına, Alman demokratlarına büyük görevler düşmektedir.

Almanya'da Nazi yanlıları "Yabancılar dışarı" sloganı ile taban oluşturmaya çalışıyorlar

"Hitler yahudileri yaktı, biz de Türkleri yakacağız"
diyen Neo-Nazi lideri Lobo:

"Bozkurtlar bizim dostumuzdur"

Bir Türk işçisini öldüren Alman faşistlerinin dostu bozkurtlar

- **Federal Almanya'nın ve Avrupa'nın en büyük magazin dergilerinden Stern'in muhabiri Gerhard Kromschröder, kılık değiştirerek Neo-Nazi'lerin (Yeni Naziler) arasına girdi. Onlardan biriymiş gibi motorsikletiyle eylemlere katılan Stern muhabiri, Türkiyelileri imha etmeye and içmiş caniler hakkında ilginç gerçekleri ortaya çıkardı.**
- **Stuttgart'ta Seydi Battal Koparan adlı yurttaşımızı demir çubuklarla döverek öldüren Neo-nazi'ler, yolda rastladıkları yabancıları acımasızca dövüyor, işçi yurtlarına planlı baskınlar düzenliyorlar.**

Stern muhabiri Gerhard Kromschröder, 750 kubiklik Suzuki marka motorsikletine bindiğinde, içine atıldığı tehlikeli macerayı yaşamıyla ödeyebileceğini biliyordu. Faşist Hitler rejiminin çökmesinden sonra faaliyetlerini büyük bir gizlilik içinde sürdüren Neo-Nazi'lerin arasına girecekti. Kılık değiştirmiş, onların kullandığı dili öğrenmiş, alışkanlıklarını-özelliklerini incelemişti. Ne var ki yapacağı bir yanlış, vereceği küçük bir falso Hitler artığı ırkçıların tüm şiddetini üzerine çekebilirdi. Kromschröder motorsikletinin üzerinde 5000 kilometre yol katetti. Almanya'nın çeşitli şehirlerinde yuvalanan Neo-nazi'lerin arasına karıştı, hatta böyle bir gurubun bölge başkanlığına getirildi.

Yabancılara ve de özellikle Türkiyelilere karşı şiddet ve terör eylemleri düzenleyen ırkçı çeteler hakkında ortaya çıkardığı ilginç gerçekleri özet olarak aşağıda sunuyoruz.

YABANCILARI İMHA KOMANDOLARI

"...Nazi-Rocker'lerinin Mannheim'daki merkezlerine giriyorum. İçerideki 10 deri ceketli Neo-nazi ellerini kaldırarak Hitler-selamı veriyorlar. Duvarlarda gamalı haçlar çizilmiş bir SS-kurukafası duruyor. Dışarıdaki küçük avlu, iki metre yüksekliğindeki duvarla çevrili. Duvarın üstünde dikenli teller var. Bu bina Mannheim belediyesine ait.

Başkan Lobo,'Burası bizim karargah' diyor. İki buçuk çeki ağırlığındaki Lobo, hem NPD'nin üyesi, hem de Mannheim Belediyesi otobüslerinde şoförlük yapıyor. Diğerleri gibi o da benim 'kendilerinden' bir olduğumdan emin, sürdürüyor:"**Bu karargahtan gençliği milliyetçi hareket için aktifleştireceğiz.**" Bu arada belinden çıkardığı büyük bir usturayla oynuyor.

Sonra görevimi öğreniyorum:"**Kuzey bölgesinde 'vurucu gücü yüksek' bir hücre kurmak, ülkemizi işgal eden 'aşağılık yabancılarla' mücadele etmek.**"

Ardından rütbem veriliyor:"**Hamburg Bölge Gurup Komutanı.**"

Bunu Başkan'dan gelen ilk komut izliyor:"**Kısa bir süre önce dağıtılan 'Kühnen-Grubu' ile Hamburg'da ilişkiye geçmek, bu bölgedeki diğer Nazi örgütleriyle eylem birliği yapmak.**" Mannheim gurubunun Frankfurt, Villingen-Schwenningen, Heidelberg ve Goslar'da vurucu gücü yüksek kolları var. Kuzeyde ise başkaları var:"**Yabancıları İmha Komandosu**" "**Eski Savaşçılar**","**Asil Irk**" vb. Tümünün sloganları eylemleri aynı hedeflere yönelik.

İlk başta Türklerle mücadele. Gördükleri yerde Türklere saldırıyor, ağır yaralıyor kıyasıya dövüyorlar. Bu saldırılar bazen de ölümle noktalanıyor. NPD toplantılarını koruyor, barış yanlılarına ve ev işgalcilerine karşı pusular kurup öldüresiye dövüyorlar.(...)

"TÜRKLERİ GEBERTİCEKSİN, TEK ÇARE BU"

Gaz tabancasıyla cama doğru nişan alıyor Lobo. O yöne bakıyoruz. Dışarıda bir Türk yürüyor."**Gebertecek-sin**" diyor Lobo,"**Türkleri. Tek çare bu.**" NPD'ye kızıyorlar."**NPD'li büyükbaşlar yalnızca slogan atıyorlar, başka yaptıkları bir şey yok korkakların**".

NPD ile aralarında hiçbir ilişki yokmuş gibi görünüyor.

Sonra para yardımı aldıklarını öğreniyorum Alman Milliyetçi Partisi'nden."**Bir de yüzlerindeki demokrasi maskesini atsalar**" diyor Lobo.

Mannheim gurubunun legal adı "**Motorradclub National**". Kendileriyle yazışmak isteyenler, NPD'nin Mannheim'daki posta kutusunu kullanıyorlar.

"BÜTÜN TÜRKLER BİR DEĞİL, BOZKURTLAR BİZİM DOSTUMUZ"

Ayrılmak üzereyken Lobo'dan bir davet alıyorum."**Türkleri tokatlamaya çıkacağız, istersen sen de gel!**" Sonra devam ediyor:"**Ama bütün Türkler bir değil.**" Şaşırdığımı görerek sürdürüyor:"**Bozkurtlar başka. Onlarla birlikte ortak eylemler yapıyoruz. Ülkücüler halkların kaynaştırılmasına ve ırkların bozulmasına karşılar.**"

Usturasını şakırtıyla kapatıp, Hitler selamı veriyor Lobo:"Gidebilirsin!"

TEMİZLİK HAREKATI

Üç gün sonra Tuttlingen'deyim.'Werwolf' gurubunun lokalinde oturuyoruz. 'Werwolf', bir gerilla gurubu. Adını Hitlerin bir birliğinden almış. Bana geçenlerde giriştikleri "**temizlik harekatlarını**" anlatıyorlar."**Coplarla sosyal demokrat Türklerin derneğine girdik. Yedi kişiydik. Yüzümüzde maskeler vardı. Orada bulunan 4 Türke bir güzel meydan dayağı çektik**". Ardından "**Heil Hitler**" **sloganlarıyla başka bir Türk lokalini bastık. Biz içeridekileri ıslatırken dışarıdaki arkadaşlarımız hep bir ağızdan bağırıyorlardı: 'Hitler Yahudileri yaktı, biz de Türkleri yakacağız.'**

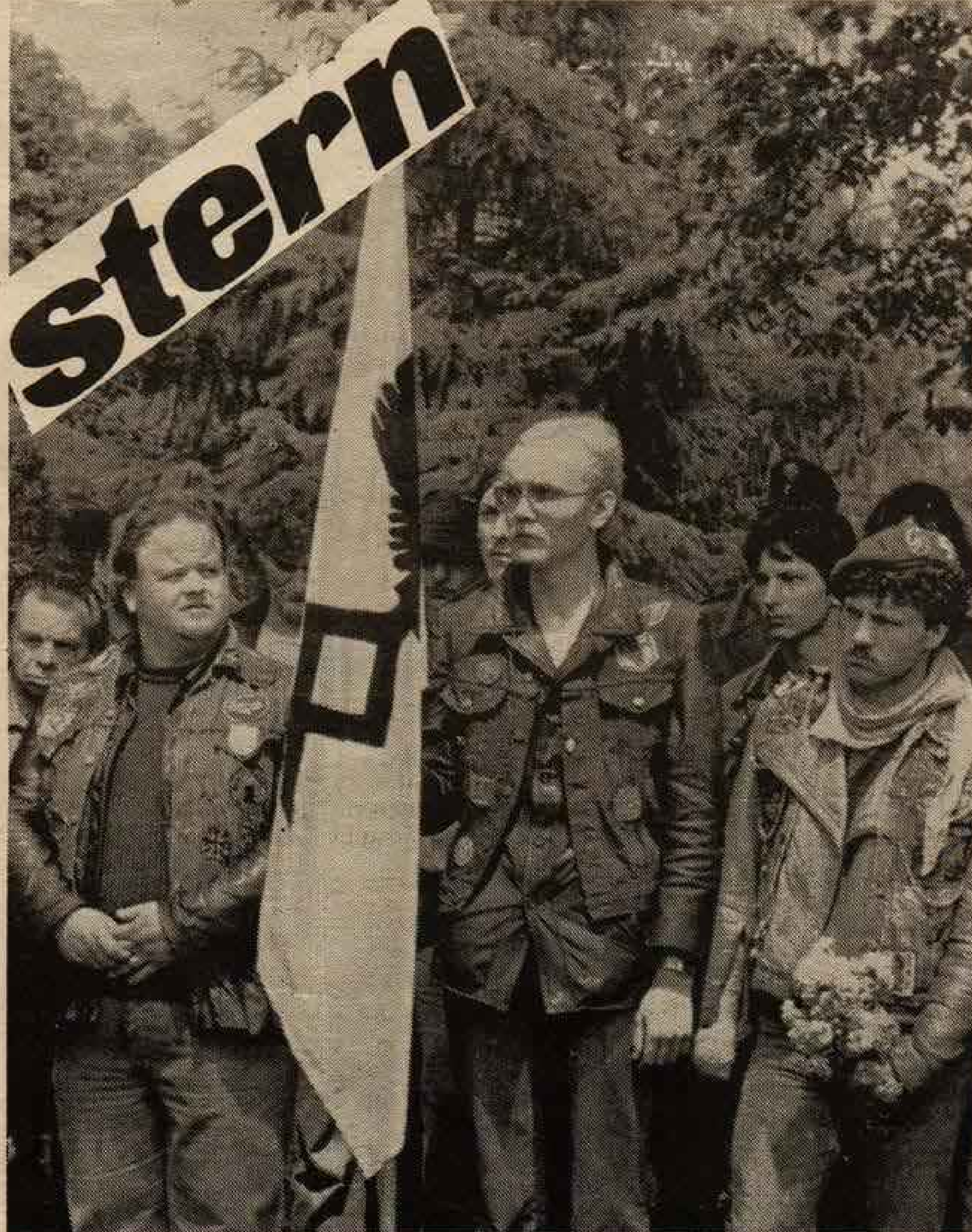
Ayrılırken yine bir davet alıyorum: "Yakında Türkleri bir daha ziyaret edeceğiz. İstersen gel." (...)

STUTTGART'TA CİNAYET

Stuttgart'tayım. SS-Hohenstaufen (H) gurubunun lokalindeyiz. "Türkleri imha gurubuna hoşgeldin" diyerek karşılıyorlar beni. Klaus, "Aşağılık Türklerin ait oldukları yer mezarlıktır. Ancak orada huzur verirler bize" diyor. Ardından kahkahalar: "Birini yolladık bile oraya. "Sonra anlatıyorlar:

Seydi Battal Koparan 44 yaşında Türkiyeli bir işçidir. Yılbaşı gecesi oğlunu aramaya çıkar ve yanlışlıkla Neo-nazi'lerin eğlendiği birahaneye girer. Naziler yaşlı işçinin çevresini sararak kıyasıya döverler. Sonra merdivenden aşağıya yuvarlar. Bu arada kendisine yardıma gelen Türklerle kavga başlar. Ne var ki Battal Koparan başına yediği darbelerle ölmüş kanlar içinde kaldırımda yatmaktadır. Neo-nazi'ler bununla da yetinmez o bölgedeki Türklerin oturduğu evleri taş yağmuruna tutarlar. (...)

Stuttgart'tan ayrılıyorum. Arkadaşları arasında Hitler lakabıyla tanınan Alman ordusunda görevli bir asker, beni Frankfurt'a davet ediyor... Motorsikletlere binip Frankfurt'a doğru hareket ediyoruz. Hedef; gurubun Frankfurt kolunu ziyaret. (...)

Üstte: *Stuttgart'ta Neo-naziler tarafından öldürülen Seydi Battal Koparan'ın dul kalan eşi.* **Yanda:** *Lobo'nun başkanlığını yaptığı yeni-nazi grubu Mannheim'de bir anma toplantısında*

DİNLEYİN ANLATAYIM

Anar ANADOLU

Avrupa'da yaban ellerde alın teri döken, el kapılarında muhtaç, emekçi yiğit kardeşlerim! Biz Türkiye'ye döviz göndermenize hep karşı olduk bu güne dek. Gene de olacağız. Çünkü biliyoruz ki Türkiye'deki iktidar sizden değildir, sizin hiç değildir. Silah gücüyle gelip oturmuşlardır. Onlar yerli yabancı patronların iktidarıdır. Onların düzenini sağlam kazıklara bağlamaya çalışıyorlar. Ve sonra da o yıkılası düzenin sivil bekçiliğini yapmaya hazırlanıyorlar. Sizler alın teriniz, göz nurunuz, nafakanız dövizleri yurt kalkınması için gönderdiğinizi sanıyorsunuz, ama yanılıyorsunuz. Bu aç kurtlar, yüzyıllardan bu yana, halkımızın sırtından saltanat sürmeyi öyle iyi öğrenmişler, sömürmenin öyle bir ustası olmuşlar ki, biz emekçiler yutup gidiyoruz. Biraz farkına varınca da bir oyuna geliyoruz, hadi babam yağlı urganlara, hadi babam işkencelere hadi babam hapishanelere! Ve meydan kalıyor onlara. Denizlerimiz onların oluyor, eğlencelerimiz onların. Onlar çocuklarını en iyi okutuyorlar, ülkemizin kaymağını yiyorlar, bize de yalnız yavan ekmek kalıyor. Onu da bulana aşkolsun!.. Ama siz, durmadan döviz gönderiyorsunuz güzel yurdumuz için, aç insanlarımız için. Ama bilmiyorsunuz ki kapıdan gönderdiğiniz, bacadan geri çıkıyor. Nasıl mı? Dinleyin, anlatayım:

İSÇİYİ DÖVİZE SATAR, DÖVİZİ DE PATRONA

Mustafa Kemal zamanında yetenekli çocuklarımızın Avrupa'larda okuyup tahsil yapmasını pek bir istemiş ve bu yüzden bazı Avrupa başkentlerinde öğrenci müfettişlikleri kurdurtmuş. Yetenekli çocukların iyi okumasını, onların gözetimini sağlaması için. Bu bir süre böyle gitmiş. Ama yıl 1950'lere gelince, iş birden bire değişir olmuş ve müfettişlikler, devlet hizmetinden çıkıp varsıl çocukların hizmetine girmiş. Ve iş büyüye büyüye günümüze kadar gelmiş. Bu gün yurt dışında tahsil yapan altı bin varsıl çocuğu var. "Varsın olsun!" diyeceksin benim emekçi kardeşim, ömrünü elin maden ocaklarında, fabrikalarında çürüten kardeşim. Varsın olsun olur mu hiç? "Bana ne!" deme! Böyle diye diye geldik bu güne. Çünkü bu altı bin çocuk ve onun bakıcısı bunca müfettişlikler senin gönderdiğin dövizlerle, burada güya okuyorlar ve bakıcıları da besleniyor. "Niye benim gönderdiğim dövizlerle?" diyeceksin, değil mi? Acele etme, anlatacağım.

Bu altı bin öğrencinin parası, bulunduğu ülkenin, güya okuduğu ülkenin parası olarak gönderilir. Almanya'daysa Mark, Fransa'daysa Frank, Amerika'daysa Dolar... Öğrenciye gönderilen para, o ülkenin şartlarına göre hesap edilir. Örneğin, Almanya için 1200 DM. Çocuğun babası, Merkez Bankası'na Türk parası yatırır, karşılığında döviz alır ve her ay düzenli olarak çocuğuna bu parayı gönderir. Ama normal kur üzerinden almaz dövizi. Yani bir DM. için 67 TL. ödemez, bir DM'a 26 lira verir. Evet, yanlış okumadınız, bir mark 26 TL. dır onlar için! Şaşırdın mı ? Haklısın kardeşim, şaşır. Şimdi hesap edelim birlikte: Bu, altı bin özel okuyan varsıl çocuğuna, ortalama ayda kaç lira döviz çıkar yurt dışına? Yedi milyon ikiyüz bin DM. (7.200.000). Bir yılda doksan altı milyon dört yüz bin DM. (96.400.000).

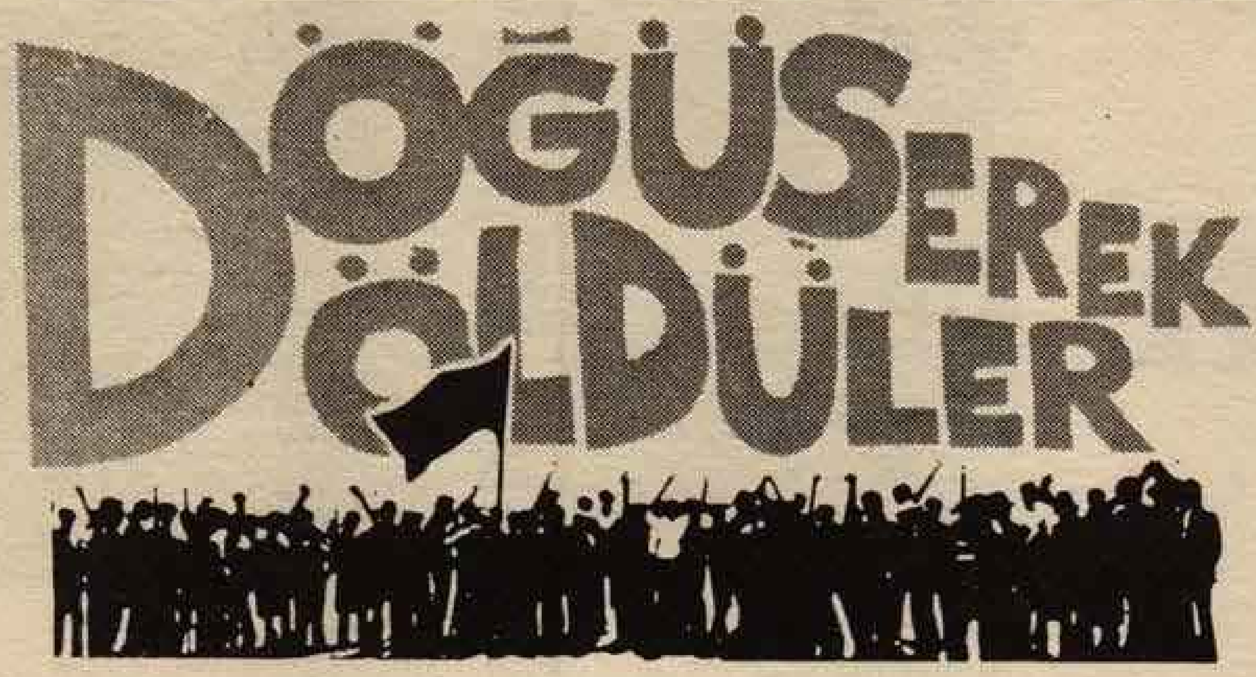
GELELIM MÜFETTİŞLİKLERE

Yurt dışında okuyan öğrenciler için (elbetde işçi çocukları için değil) Amerika dahil aşağı yukarı her Avrupa kentinde Öğrenci Müfettişlikleri kurulmuştur. Bunların sayısı aşağı yukarı ellidir. Bu elli kişinin de parası Türkiye'den döviz olarak çıkar. Müfettişlerin her biri ayda ortalama 4.000 DM. alır. Aylık toplam 200.000 DM...Bir yılda, 2.400.000 DM..! Yani bu varsıl çocukları ve onların hizmetçileri için senin gönderdiğin dövizin yüz milyonu bu efendilerin hizmetine geri gönderilir. Bunlar aslında küçük ayrıntılardır. "Benim" diye sarıldığın devletin, işçinin mi, patronun mu devleti olduğunu bu küçük örnekle bile anlıyabilirsin!

Sen dövizi kapıdan gönder, o bacadan çıksın. Inanmıyorsan aç Almanya'daki Büyükelçiliğe telefonunu, sor yurt dışında okuyan dövizli özel öğrenci sayısını. Hık mık ederlerse bağır. "Ben hakkımı arıyorum, dişimden tırnağımdan kesip yurdum için gönderdiğim dövizlerin hesabını soruyorum" de. Dilleri tutulur, yanıt veremezler. Bir de şaşarlar, sen bunları nerden öğrendin diye. Utanmazlar, ama belki biraz korkarlar.

Belki seninde çocuğun yurt dışında yüksek öğrenim görüyordur. Parasını sen verip okutuyorsun. Hep onların çocukları okuyacak değil ya! Biraz da bizim taraf okusun. Hele çocuğun okuyorsa, bilirsin müfettişliklerde bir pasaport uzattırmanın ne zulüm şey olduğunu. Çocuğun yoksa sor soruştur, bir öğrenci bul, burada babasının parasıyla okuyan... Baştan da dediğim gibi bu müfettişlikler varsıl çocukları için kurulmuştur, yani işçi çocuğunun yurt dışında okuması için değil. Senin çocuğun hesapta yoktu o zaman. Ama şimdi devreye işçi çocukları da girerek bu haktan yararlanmak istedikleri zaman adamlar rahatsız oluyor ve öfkeleniyorlar.

Sırası geldikçe gerçekleri bir bir açıklayacağız ve bunların iç yüzlerini, pisliklerini, kokuşmuşluklarını sergileyeceğiz. Ve bir gün gelecek bu yalancıların, bu talancıların beli kırılacak, bir daha düzelemiyeceklerdir O zaman alın terimiz, göz nurumuz boşa gitmeyecek ve güzel günler için şehit düşenlerimiz yattıkları yerde rahat olacaklardır.

Nikaragua halkının devrimci şairi

Fernando Gordillo CERVANTES

Hazırlayan: Emine ERDEM

Nikaragua halkının devrimci şairi F. Gardillo Cervantes 1940 yılında dünyaya geldi. Öğrencilik yıllarında yurtsever, devrimci hareketlerden etkilendi. Sanata da büyük bir ilgi duyuyordu. Sanatsal ve politik tutumu birbirini bütünlüyor, birbiriyle tutarlı, dengeli bir birlik oluşturuyordu.

Bir eylemci olarak, üniversite sıralarında devrimci eylemlere katılıyordu. Bu arada, yazdığı şiirler de, önceleri öğrenciler arasında, giderek ilerici çevrelerde sevilerek okunuyordu.

Politik ve sanatsal alanlardaki etkinliğinin yanısıra önemli hastalıklarla sağlığının bozulmasına karşın öğrenimini de başarıyla sürdürüyordu. Üniversite yıllarında aynı zamanda bir öğrenci önderiydi.

Cervantes sadece yirmiyedi yıl süren kısacık yaşamını dolu dolu geçiren bir devrimci sanat savaş eriydi. Emperyalizme, faşizme, sömürü ve zorbalığa karşı canını ortaya koyarak yürekle savaştı. Ülkesini emperyalizme kölece bağlayan, halka kan ağlatan zorba yönetime karşı savaş isteği **"Bir Ülkenin Bedeli"** adlı şiirinde şöyle dile gelir.

Üç milyondur bir ülkenin bedeli
satışa çıkarılmışsa eğer.
Satışa çıkarıldı ve satıldı.

Ama ülkenin çocukları sonradan
türkülerle doğdular dudaklarında.
Türkülerin en doğrusudur savaş
ve ölüm, türkülerin en yücesidir.
(Çev: Ü. Tamer)

Amerika Birleşik Devletleri Nikagua'nın ic işlerine giderek güçlenen bir pervasızlıkla karışıyordu. Buna karşılık Nikaragua'nın ilerici, demokrat, devrimci güçleri silahlı eylemler yürütüyorlardı. Cervantes de bu eylemlerde yer aldı.

Andres Castro'da bu savaşımlarda yer alan kahramanlardan biriydi.

Ve yurdundaki Amerikalı işgalcilee karşı önsaflarda savaşıyordu. Savasımda siperi geçen ilk "Yankee" yi bir taşla öldürmüştü. Şair Cervantes bu savaşçıya "Andres" adlı şiirinde seslenir:

Andres,
senin taşın benim umudumdur.
Yüz yıl geşti aradan
ama değişen bir şey yok.
Kan, altına eşit değildir.
Bütün ülken, Andres,
göllerden Coco'ya kadar
Cabo'dan San Juan'a kadar
bir tek gözyaşı olmuş şimdi,
yurdun ağlıyor.

Fırlat taşını.'
Fırlat!
Yüz yıl geçti aradan.
düşman aynı düşman
(Çev: Ü. Tamer)

Nigaragua'da iç ve dış düşmana karşı demokrasi ve halk güçlerinin savaşı gelişerek sürüyordu. Ve kavgada nice devrimci katlediliyor, nice gencin kanı yurt topraklarını suluyordu. Savaşımın katılığı içinde Cervantes, kavgada düşenler için şiirler yazıyor, duyarlı yüreğini insanlarıyla paylaşıyordu.

ÖLÜ BIR GENÇ
Ölü bir genç. Bir silahın yüreğini
nasıl çevirebilir.
Hiçliğin gölgelerini
nasıl yaralayabilir acıyla.
Bir şeyler akıp gidiyor yaralarından,
dönmemek üzere bir daha.
En büyük yalnızlığıdır kahramanın
kendini ölümün kollarına atması.
Sırt çevirmeyin ona.
(Çev: Ü. Tamer)

Yazdığı şiirler öğrenci gazetelerinde, çeşitli illegal yayınlarda yer alıyordu. Bu şiirler yalnız Nikaragua'da değil, Latin Amerika'nın başka ülkelerinde de yayınlanıyor, kavga insanlarının umutlarını besliyordu.

ÖLÜ
Ölü, ölü
Destek olacak silahına devrimcinin
Koruyacak kalabalığın sesini
Yol gösterecek sabanına köylünün
Ölü...
Ona kim engel olabilir?...
(Çev: A. Behramoğlu)

Cervantes umut dolu şiirleriyle Nikaragua sınırlarını aşarak çağımız, Latin Amerika şairinin önemli adlarından biri oluyordu. 1967 yılında bir öğrenci önderiyken öldürüldü. Onu, kavgada düşen insanlar için yazdığı bir şiiriyle bir kez daha analım:

ŞİMDİ BİLİYORSUN ONUN ÖLDÜĞÜNÜ

Şimdi biliyorsun onun öldüğünü
Şimdi neredthough mezarı kardeşinin
Ve biliyorsun ona bir gömüt töreni
yapılmadığını
Çünkü
Kalbindir onu örten tek toprak
Bütün günlerimiz bundan böyle
Onun mezarında filizlenen çiçeklerin
içinden fışkıracak

(Çev : A. Behramoğlu)

Bir direniş türküsü YOL ve Türkiye'deki kültürel eylemlerin durumu

Arif ÖZSERİN

Yılmaz Güney halktan gelen kişiliği, politik bilinci, olağanüstü yaratıcı gücüyle bir halk kahramanı olmuştur. Filmlerinde ideolojik şematikliğe, yapay zorlamalara gösterişe düşmeden, insansal özü yitirmeden değişik halk kesimlerini anlatmış, kendine özgü bir sinema zenginliği, bir sinema dili yaratmıştır.

Cannes Film Festivalinde YOL filminin Altın Palmiye ödülünü alması gerek Türkiye'de gerekse Avrupa'daki Türkiye'lilerin dikkatlerini birazçık sinemaya dolayısıyla kültür-sanat alanına çekti.

Yılmaz Güney en büyük ödülü, Yunan kökenli Costa Gavras'ın Şili'deki faşist darbe sonrasını konu alan Kayıp (Missing) filmi ile paylaştı. Türkiye ve Şili'deki faşist cuntaların zulümlerini, baskılarını, işkencelerini teşhire yönelik iki filmin Cannes film festivalinde aynı anda çakışarak ödül alması bir rastlantı değil her iki sinamacının da önlerine koydukları zorunlu görevi yerine getirmiş olmalarının bir ifadesidir.

Yol'un başarısı Türkiye'de radyo ve televizyonlardan verilmeyerek halktan gizlenmeye çalışılırken, basın da haberi büyük ölçüde karşı yorumlarla örtbas etmeye çalışıyordu.

25 yıllık sinemacılık yaşamı boyunca kanun kacağı-komünist-katil hapishane kacağı gibi suçlamalarla burjuva basınının sayfalarını dolduran Y. Güney, bu iddiaların tersine sinemamız içinde halktan gelme kişiliği, politik bilinci, olağanüstü yaratıcı gücüyle, özellikle 70 sonralarında ürettiği filmlerle halkla en iyi yakınlığı-diyaloğu- kurmuş ve tüm Türkiye'de eşine ender rastlanan bir halk kahramanı mitosu olmuştur. Filmlerinde ideolojik şematikliğe, yapay zorlamalara, gösterişe, abartmaya düşmeden, insansal özü yitirmeden değişik halk kesimlerini anlatmış ve kendine özgü bir sinema zenginliği- bir sinema dili yaratmıştır. Düşündüklerini, yapmak istediklerini sinema olarak gerçekleştirememiş olsa da Güney, fakir kız-zengin delikanlı, kör şarkıcı- felçli yada veremli sevgili v.b. Yeşilçam'ın klasik uyutma, masal, rüya filmlerine karşı hem de resmen o yapı içinde cephe açmıştır. Yeşilçamın çürümüş ilişkilerinden yepyeni filizler veren, umut dolu bir karşı sinemayı hayata geçirmiş ve kendinden sonra geleceklere geniş bir çalışma alanı, olanaklar ve de hazır seyirci potansiyeli bırakmıştır. Türkiye sinemasının en gelişmiş en bilinçli yönetmenidir Yılmaz Güney. Ve bir eylem adamıdır, sürekli direnen boyun eğmeyen.

Yol'un gösterdiği gibi "serbest olmanın hapiste olmak kadar zor olduğu" bir Türkiye'de baskılar, işkenceler, katliamlar hızını kaybetmeden devam ediyor. Kültür ve sanat alanındaki kurumlar ve sanatçılarda bu baskı ve tehditlerin dışında kalmadılar.

Kültür- sanat ve düşünce eylemlerinin 12 Eylül'ün hemen sonrasında en ağır baskılarla karşı karşıya kalması bizim gibi geri bıraktırılmış ülkelerde sanatın içinde taşıdığı dinamiklere bağlıdır. 12 Eylül öncesi devrimci mücadelenin giderek genişlemesi ve artan potansiyeli kültür- sanat eylemlerini de eşdeğer olarak etkilemiş ve belirli ölçülerde devrimcileştirmiştir. Halklarımızın artan talebi karşısında özellikle müzik ve sinema örgütleyici birer araç, birer organ şekline dönüşüyordu.

Faşist darbe ile bu gelişmelerin önüne set çekildi. Egemen sınıflar darbeden sonra kültür-sanat eylemlerini de kısa zamanda baskı altına almayı, sansür etmeyi, toplamayı, yasaklamayı sanatçıları hapishanelere doldurmayı hedefliyorlardı. Bu hedeflerine ulaşmak için her türlü yolu denediler. En etkin sanat dalı olan sinemada önce DİSK'e bağlı SİNE-SEN'i (Sinema Emekçileri Sendikası) kapattılar ve yöneticileri olan sinema sanatçılarını gözaltına aldılar (Şerif Gören, Halil Ergun, Gani Turanlı, Necmettin Çobanoğlu v.b) daha sonra çeşitli bahanelerle sinema oyuncusu Tarık Akan ve Semra Özdamar'ı yönetmen Ali Özgentürk'ü gözaltına aldılar. Halen DİSK davası için sendikanın bazı yöneticileri tutuklu bulunmaktadır. Cunta tüm ülkede uyguladığı sansürü sinemada daha da ağırlaştırdı. Adana Sıkıyönetim Komutanlığı bu sansür azmış gibi 115 filmlik ayrıca bir sansür listesi yaptı. Bu uygulamayı diğer sıkıyönetim bölgeleri genişlettiler. Bunlar yetmiyormuş gibi şimdi bir de yeni bir Sinema Yasası çıkarma hazırlıklarına girişiyor Cunta. Bu yasa ile sinemadaki en ufak olumlu çabaları bile kökünden kurutmayı amaçlıyorlar.

Darbe öncesi Türkiye'de etken bir sanat dalı olan tiyatro ise hemen tüm gücünü yitirdi. Sendikaların ve devrimci örgütlerin yaptıkları sokak tiyatroları, işçi tiyatroları ortadan kalktı. Dostlar -AST ve diğer özel tiyatrolar oyunlarını Cunta'nın istediği politikaya uygun olarak düzenlediler.

Dostlar'ın bir oyunu sıkıyönetim tarafından yasaklanınca tuttular Yaşar Kemal'in bin yıllık "Ağrı Dağı Efsanesini" oynayıp yüzlerine gözlerine bulaştırdılar.

Ist. Şehir Tiyatrosundaki demokrat sanatçılar ise 12 Eylül'ün hemen sonrasında işten atıldılar, gözaltına alındılar. Ve Şehir tiyatrosu Sofokles'in Antigone, E. Robles'in Montserat oyunlarını yasaklayıp Molier komedileri ile bomboş sandalyelere oyunlar oynadı.

Devlet Tiyatroları ise 12 Eylül sonrasında ne kadar Osmanlı hanedanı ile ilgili oyun varsa sergiledi: Kösem Sultan, 4. Murat, Deli Ibrahim, Genç Osman v.s..

Müzikte ise Selda, Cem Karaca, ve Melike Demirağ örnek gösterilip tüm sanatçılara gözdağı verildi. Devrimci halk ozanları ise faşist cuntaya boyun eğmediklerinden cezaevlerine doldurulular.

Darbe ile tüm toplumun konuşma, düşünme, yazma özgürlüğü yok edildiğinden roman ve hikaye dalında önemli bir duraklama olmuştur. Bir yandan sanat, kültür ve bilim yapıtları üstündeki cuntanın yasağı, sansürü sürerken öte yandan artan dizgi-baskı giderleri de sanat ve düşünce yaşamını ülkemizde çöle çevirmiştir. Bunun sonucu olarak basındaki tekelleşme ilerici, çağdaş yayınların yolunu hepten tıkamıştır. Bu görüşü doğrulayan en önemli olgu 1981 yılının tüm roman ve hikaye ödüllerine layık eser bulunamaması YAZKO (Yazarlar Kooperatifi), M. Ali Yalçın, Orhan Kemal, Abdi İpekçi roman ödülleri ile Sait Faik hikaye ödülleri ilk defa 1981 yılında hiç kimseye verilmedi.

Bütün bu gelişmelere eşit olarak faşist cunta kültürel planda istediklerini gerçekleştirme yolunda önemli adımlar attıktan sonra artık pek gerek kalmayan Kültür Bakanlığını kaldırdığını açıkladı. Turizm Bakanlığına bağlanan bu bakanlığın artık görevi turistik kültürel faaliyetlerde bulunmak. Yani Türkiye'ye giden turistlere kılıç-kalkan ve mehter takımı gösterimi yapmaktan ibaret.

Bu arada Cuntanın ve tekellerin reklam organı TRT ise hem cuntanın uyguladığı ekonomik politikayı kitlelere kabul ettirmeye uğraşıyor hem de yayınladığı Amerikan dizi filmleri ile (Dallas- Aşk Gemisi- Tatlı Cadı- Flamingo Yolu- Uzay Yolu- Columbo) halklarımızı edilgin, herşeyi kabul eden bir pozisyona, tüketici bir yapıya dönüştürmeye çalışıyor.

Ferdi Tayfur'un ahlı, oflu, ağlamaklı iniltileri ile dolu arabeskleriyle tüm Türkiye'yi kasıp kavurarak, Kibariye'nin Kimbilir'ini herkese ezberleterek, "Ölürsem Kabrime Gelme Istemem" fotoromanlarını okutturarak, Dallas'ın Ceyarı kimle yatıp kalkıyorunu tartıştırarak oluşturulan ve bol maç-toto-piyango olayı ile zenginleştirilip beyinlere aktarılan uyuşturucu bir kitle kültürü ile faşist cunta tüm halk kesimlerine uyguladığı zorbalıkları kabul ettirmek istiyor. Ama geçiçi bir dönem bastırdığını zannettiği örgütlü güçler yeniden bir toparlanma içindeler ve giderek güçleniyorlar. Bu güçlerin gür sesi uyutulmak istenen halklarımızı fazla uzun bir süreye kalmadan uyandıracaktır.

Evet tüm bu ortam içerisinde Yılmaz Güney'in ve YOL'un başarısını kutluyoruz.

Simdi isteğimiz 8 yıllık özlemi olan kamera sesini duymayı, film kokusunu koklamayı artık gidermeli ve Yılmaz Güney bizlere Özlem ve ayrılık şarkılarını, özgürlük ve kurtuluş türkülerini yenibaştan söylemelidir...

ZAPATA'nın kemikleri sızlıyordur

Melike Demirağ

İki ay önceki yazıda, sizlere Meksika'da gördüklerimi anlatmaya söz vermiş, fakat araya başka bir konu girdiği için sözümü tutamamıştım. Son günlerde Televizyonlar, gazeteler "**Meksika'daki SONUCU ÖNCEDEN BELLİ seçimlerden**" sözedince, ben de tekrar daktiloya oturdum. Bilimsel bir Meksika tahlili beklemeyin benden. Ne sosyologum ne Ekonomist.. Ama madem mesleğim bana, bir çoğunuzdan daha çok "**görmek**" imkanı veriyor, bari "**Gördüklerimi**" anlatmaya çalışayım, dilim döndüğü kadarıyla..

Geçen Eylül ayında, Dünya Demokratik Hukukçular Federasyonundan bir çağrı aldık. Meksika'da toplanacak bir Kongrede, özellikle Üçüncü dünyanın ve "**Geri bıraktırılmış ülkelerin**" ekonomik sosyal ve kültürel sorunları tartışılacakmış. "Biz bilim adamı değiliz ki, o kadar profesörün arasında ne yapabiliriz, herhalde bir yanlışlık olacak" diye itiraz ettik. Ama anlaşıldı ki, bizi Kültür Komisyonu için çağırıyorlarmış ve Türkiye gibi yönetimlerin bulunduğu ülkelerden, özellikle bizim durumumuzdaki kişiler katılıyormuş Kültür Komisyonuna..

Yabancı dil konusundaki yetersizliğimi biliyordu. Ama böyle önemli bir toplantıda, yurdumuzun durumunu anlatmak, Uluslararası destekler sağlanmasına katkıda bulunmak düşüncesi "Görev" olarak ağır bastı.. Uzun bir uçak yolculuğundan sonra Meksika'ya ayak bastık !..

Kongreye katılan ve bu kararı alan, dünyanın her köşesinden yüzden fazla Hukuk, Ekonomi, Sosyoloji profesörü, boş söz etmediklerini bir yıllık çalışmalarıyla gösterdiler. Cunta Rejiminin Avrupa **İnsan Hakları Mahkemesine yargılanmaya yollanmasında, belki hepsinin, ama özellikle Dünya Demokratik Hukukçular Birliğinin yaptığı çalışmaların küçümsenemeyecek bir payı olmuştur..**

Türkiye'de yaşarken, çoğu insan gibi, biz de bütün Dünyayı Türkiye'den ibaret sanırmışız meğer.. Bir sürü yaşam sorunu, Süleyman'lar, Necmettin'ler, Vatan, Millet, Sakarya, Faşizm ve daha bir sürü şeyle öyle dopdolu oluyor ki insan, ülkesinin dışında nelerin olup bittiğine pek bakamıyor. Hani filmlerde gördüğümüz, kahraman kovboyların -hain Goşoların, köylü İhtilalci Zapata'ların memleketi Meksika var ya, hiç de öyle filmlerde gördüğümüz gibi değil... Türkiye'den başka sefaletle zenginliğin, ihtişamın bu kadar içiçe yaşadığı bir başka memleket görmemiştim.. Meksikanın nüfusu 70 milyon. Bizim gittiğimiz başkent Mexiko City ise 15 milyon tahmin ediliyor. Tahmin ediliyor diyorum, çünkü sayım sonucu 12 milyon ama, herkes biliyor ki milyonlarca kaçak var şehirde. O yıkık-dökük evlerin damlarında yatıp kalkıyorlar ve sayım zamanı saklanıyorlar. Çünkü yakalanırlarsa, (Aynen Almanya'daki kaçak işçilerin sınır dışı edilişi gibi) hemen şehir dışına çıkarılıyorlarmış. Bunun için yönetim bir sürü tedbirler almaya çalışıyor ama nafile. Nüfus her geçen gün daha da artıyor.

Havaalanından otele doğru yol alırken, az daha küçük dilimi yutacaktım. Bir kere 15 milyonluk bir şehrin hiç el değmemiş trafiğini düşünebiliyormusunuz? Vallahi İstanbul trafiği yanında zemzemle yıkanmış gibi kalır. Lunaparktaki çarpışan arabalar gibi adım başı toslaşıyorlar ve işin komik tarafı büyük bir ilgisizlikle tekrar yollarına devam ediyorlar. Zaten başka türlüsü de pek mümkün değil. Yollar belli ki eskiden 3 geliş-3 gidişmiş. Ama izdihamdan dolayı hepsini tek yöne çevirmişler ve bu da yetmemiş! Yol kenarlarında trafiğin tıkanmasından faydalanıp, arabaların yanına yaklaşıp dilenenler mi, sırtında minicik bebeğini almış ciklet satmıya çalışan kadınlar mı, araba camlarını silip üç beş kuruş kazanmak isteyen küçücük çocuklar mı neler neler gördüm ve aklıma bizimkiler geldi hep! Aynı görüntüleri dünyanın taa bir başka ucunda görüyordum işte.

Yol kenarlarında yıkık-dökük gecekondular, delik deşik sokaklar; yine aynen bizim memlekette olduğu gibi kocaman, muhteşem binalar, villalar. Bütün bunları, biraz şaşkınlık, biraz da üzüntü içinde seyrede seyrede otelimize vardık. Odamıza çıktığımızda gözüm televizyona ilişti. Televizyonun üstünde tam 13 tane kanal düğmesi vardı, 13'ü de çalışıyordu."**Ayranı yok içmeye, atla gider çeşmeye**" misali yani. Bir kanalında sabaha kadar filmler, bir kanalında 24 saat spor bir kanalında eğlence programları, bir kanalında magazin programları vs. Yani insanın bir an için şöyle kendi kendiyle kalacak, düşünecek zamanı olmuyor. Zaten amaç da bu. İnsanları bu şekilde uyutup, kendi düzenlerini sürdürebilmek.

Meksikada bizi en çok şaşırtan şeylerden biri benzin fiyatları oldu. Bir arabanın deposu sadece 6 marka doluyordu. Evet o kadar ucuz. Petrol, 1930'larda millileştirilmiş. Peki ama böylesine bol petrol fışkıran bu ülkenin insanlarının bu kadar sefalet içinde yaşamalarının anlamı ne? Aklıma hemen İran geldi. İran topraklarından da dünya kadar petrol çıkıyordu ama halk sefalet içindeydi, hala da öyle. Niye? Kuveyt,"**insan başına düşen milli geliri**" en yüksek olan ülke dünyada. Ama sadece istatistik kağıtları üzerinde. Gerçekte halkın durumu içler acısı. Bu milli gelirin en büyük payları bir avuç şeyhi zengin etmiştir bu güne kadar. Meksikanın durumu da böyle. Bir sürü dev tröst, iktidarı da, ekonomiyi de ellerinde tutuyorlar. Petröl millileştirilmiş millileştirilmesine ama, ülkeyi yönetenler Amerikan sermayesiyle elele, içiçe ve onun güdümünde olduğundan, halka yine birşey düşmüyor. Yani petrolün onlara bir hayrı dokunmuyor.

Şimdi seçimler yapılıyor! İktidardaki parti 50 küsur yıldır koltuktan inmemiş. Başka partiler niye seçilmiyorlar acaba? Aslında oldukça çelişik bir yapısı var Meksika'nın. Halkın hoşnutsuzluk göstermesi halinde iktidar partisi hemen başkan adayını değiştiriyor. Yeni aday çeşitli vaatlerle halkın karşısına çıkıyor. Kocaman bir CHP düşünün. Kimi zaman sol kanattan bir aday, kimi zaman daha ortacı, kimi zamanda sağcı gibi görünen biri. Ne iktidardaki parti değişiyor, ne de halkın kaderi.

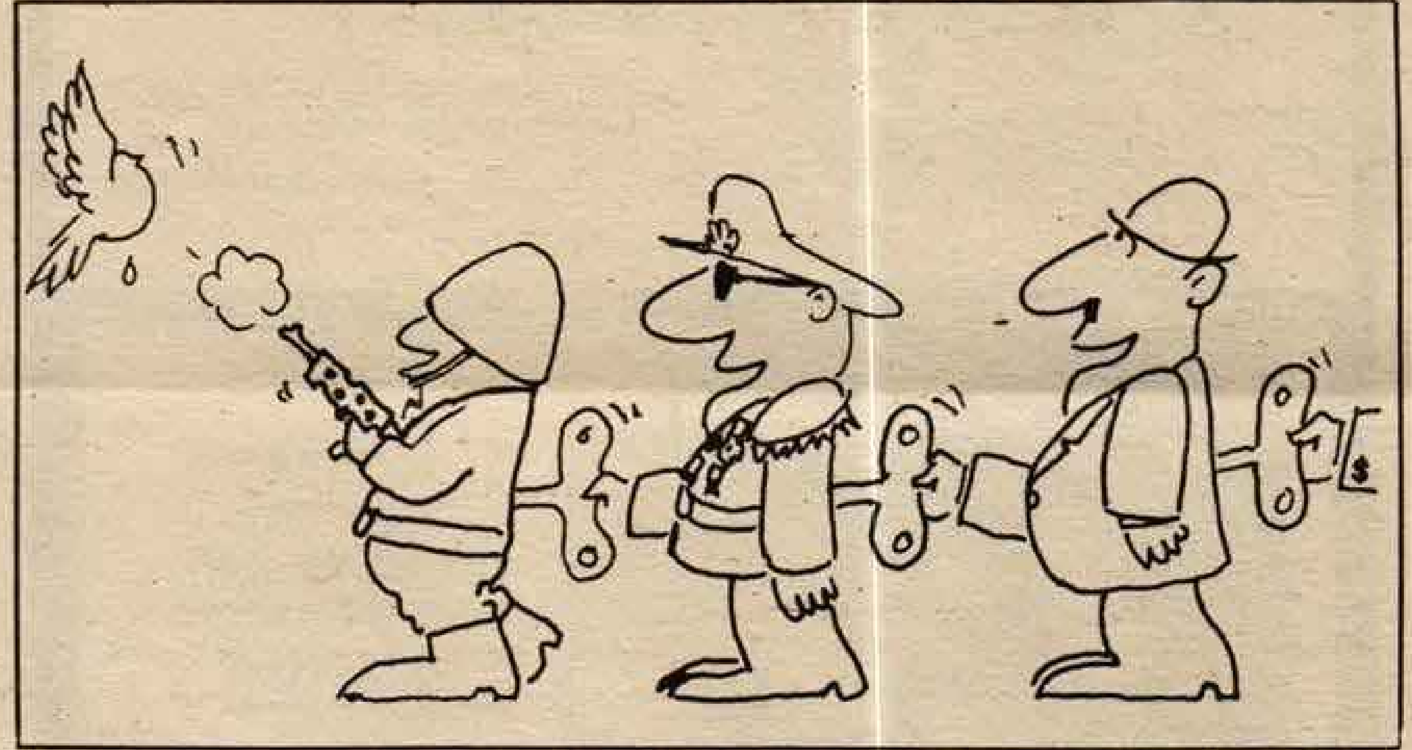
Meksika'da, Güney Amerika'nın faşist yönetimlerinden kaçıp gelmiş bir sürü politik sığınmacı var. "**Meksika'nın iç işlerine burnunuzu sokmamak**" kaydıyla burada yaşayabilirsiniz!.

Meksika, Diş politikada oldukça ilerici gözüken bir rol oynuyor. Güney Amerikanın faşist rejimlerini zaman zaman kınıyor, nutuklar atıyor kendi halkına. Ama Meksika Olimpiyatları sırasında büyük bir gösterici kalabalığına da ateş açtırtmaktan çekinmiyor. Velhasıl bir garip oyundur gidiyor Meksikada.

Biz her gün kongrenin yapıldığı yere gidiyor, Kültür komisyonunda çalışıyorduk. Güney Amerikalılarda da "**dünyayı kendilerinden ibaret sayma**" hastalığı varmış. Bunun sadece bize has olmadığını gördük. Onun için Güney Amerika'daki Faşist yönetimlerin benzerlerinin bizim kıtalarda da olduğunu dikkati çekmeye çalıştık.

Sonunda, Kongre kararlarında Türkiye hakkında şu cümleler yer aldı:

"Kongre, Türkiyeyi yöneten cunta tarafından, ULUSLARASI BÜYÜK ŞİRKETLERİN ÇIKARLARI DOĞRULTUSUNDA yürütülen yaygın **DEVLET TERÖRÜNE,** ve cuntanın, ana dili ve kültürü baskı altında tutulan Kürt toplumu dahil, Türkiye'de yaşayan tüm insanların temel demokratik insan haklarını çiğneyen uygulamala**larına dikkati çeker... Düşünme, düşüncelerini açıklama, basın ve örgütlenme özgürlüklerinin ve TÜM TEMEL İNSAN HAKLARININ sağlanması için Dünya Kamuoyunun harekete geçirilmesini kararlaştırır.."**

...primero todavía impune y el seg...
...una corte militar secreta, sin acceso al p...
...os niveles democráticos de humanidad y justicia puedan...
...stab'ecidos en esta parte del Tercer Mundo.

7. — La Conferencia resuelve condenar la sis... ...itica aplicación de medidas en contra de los derechos de... ...igos fundamentales de la población de Turquía (in... ...comunidad Kurda cuya identidad cultural y herencia lingüís... ...surrimida), y el intenso recurso a la represión ter... ...por... de la junta gobernante, en defensa de los intereses... ...corporaciones transnacionales.

8. Considerando que el caso de Puerto Rico con... una expresión del colonialismo jurídico de corte c... ...lido por las condiciones sociales y económicas... ...ia, lo que es inaceptable a estas alturas del... ...ho Internacional y del Derecho de los Puel... ...concepto jurídico puede considerarse c...

SİYABEND Û XECÊ

BİR KÜRT MASALI 6

Türkçe söyleyen: Hüseyin Erdem

Gazaba gelmiş bir süvari, bir yiğit durmuyor mu arkasında? Ne niyetle gelirdi bu yiğit, ne niyetle dayardı kırk kertikli mızrağını Uyuz'un sırtına?

Uyuz fırladı yerinden. Bir eliyle kaptı deve toynağını, öteki eliyle de süvarinin elindeki kırk kertikli mızrağa yapıştırdı. Süvariyi kendine doğru çekti. Tanrıya sığınıp, yerlerden, göklerden aldığı ne kadar güç varsa, deve toynağını indirdi yiğidin böğrüne. Kayalar eridi, ağaçlar kurudu sanki yiğide vurulan bu darbeyle. Nişanlı yiğit devrildi kısrağın üzerinden yere. Deryalardan çıkmış balığa döndü... Kıvrandı, çöktü olduğu yere.

Uyuz nazlı kısrağın acı dolu iri gözleriyle süvarisine bakışına aldırmadan, dizginlerinden tuttu. Yiğidin yerde uzanan çavdar dalı bedeninden uzaklaştırdı. Sonra yiğidi soydu, güzelim giysilerini kendi giydi. Kılıcını kuşandı. Kalkanını aldı yiğidin, mızrağını kavradı. Kısrağa süvari oldu. Sonra sürdü kısrağı, bir iki dolandı yerde yatan yiğidin çevresinde. Uyuz, geldi yerde serili nişanlı yiğidin yakınında durdurdu kısrağı. Mızrağın ucunu deydirdi ona. Ve buyurdu:"*Söyle! O giysiler kutlu olsun, o boya, o bosa! Söyle!*"

...Nişanlı yiğit yanıtladı:"*O giysiler, o kılıç o mızrak, o kısrak ancak o boya, o bosa yaraşır.*" Ve ekledi ardından: "*Nişanlımın bana söylediği sözler gerçekleşti. Ah, Uyuz, bilsen kaburgam deve toynağının darbesinden ne de ağrıyor...*"

Uyuz nişanlı yiğide baktı, söyledi ona:"*Kardeş, nişanlısın sen. Haydi kalk ayağa. Giy giysilerini, al mızrağını. Bağla kılıcını, kısrağına bin. Evine dön. Nişanlın kutlu olsun sana. Belki iyiliğim ile kötülüğüm başabaş gider.*"

Nişanlı yiğit acılar içinde kalktı yerinden. Giysilerini giydi, kılıcını, kalkanını, mızrağını aldı, kısrağına bindi:"*Bahtına düştüm Uyuz. Kayınbabam Uyuz'u sağ salim getir buraya, ben de sana nişanlını yar edeyim. Hiç hak istemeyeyim senden. Başlıksız vereyim onu sana, dedi.*" Sonra yalvarırca bakarak ekledi: *Uyuz etme eyleme, benimle eve gel. Muradıma ereyim...*"

Uyuz düşünmedi bile, gözleri gölgelenmedi. Nişanlı yiğide: "*Haydi kardeş, öyleyse ben kısırağın dizginlerini tutayım, seni nişanlının evine götüreyim. Belki iyiliğimle kötülüğüm başbasa gider...*" dedi. Uyuz kısırağın dizginini aldı eline ve yiğidin hulamı imiş gibi garip bir görünümde çevirdi yönünü eve. Gittiler...

Sıliva köylüleri kulakları her tıkırtıya her kıpırtıya duyarlı, döküldüler evlerinden dışarı. Damlara çıktılar... Aralarından birçoğu sopalarını kavradılar, birlikte yürüdüler Uyuz'la yiğide doğru:"*Uyuz'u öldürelim. Bir yağmur olup yıkayalım dökülen kanları. Silelim alnımıza sürülen karayı. Kaldıralım öcümüzü yeryüzünden.*" dediler.

Sardılar Uyuz'un çevresini...Uyuz'un amcası yanına yöresine bakındı. Aradı taradı bir şeyler...Sonra dibek tokmağını kaptı ve o da geldi:"*Uyuz'u ben öldüreyim*" dedi."*halkın öcünü alayım...*" Uyuz'un yengesi, amcasının ardından çığlıklarla geliyordu... Kısrağın dizgini, bir an oldu, sıyrıldı Uyuz'un elinden. Nişanlı yiğit kısrağın yönünü nişanlısının evine çevirdi, sürdü atı. Kaçtı oradan...

Amcası yakaladı Uyuz'u. Dibek tokmağıyla bir güçlü sille indirdi Uyuz'un sırtına...Uyuz'un yengesi dayanamadı. Geldi, Uyuz'la amcasının arasına girdi. Siper etti kendini Uyuz'a. Köyün kadınları, eli sopalı erkekleri gözleri dışarı fırlamışça izliyorlardı olacakları. Uyuz'un yengesi, öfkeli kocasına söyledi:"*Erimsin benim. Ama dinle sana söylüyorum. Gecelerin, gündüzlerin tanrısı aşkına, eğer şimdi sen Uyuz'a el değdirirsen, sana karılık etmem artık evde...*" Amca biraz geriledi. Şaşkın şaşkın karısına sonra donmuş duran insanlara baktı. Uyuz'un yengesi sürdürdü:"*Buradaki insanların tümü tanrıya yakarıyor, tanrım diyor, bize de bir yiğit kardeşoğlu ver, Uyuz gibi yiğit bir kardeşoğlu ki ele güne başımız yukarda bakalım. Halk arasına çıkalım...Sana ise yaradan böyle bir yiğit kardeş oğlu verdi. Sen onu dibek tokmağıyla dövüyorsun. Ve o sana ses etmiyor...*"

Uyuz, amcasının ve çevresinde duran insanların donmuşluğu içinden uçarca sıyrıldı. Donmuş kalmış insanların öfkeli anlaşılmaz ve aptalca bakışlarını ayaklarının altında çiğneye çiğneye evine koştu, koştu...Geldi gübre yığını üzerindeki evciğine...O gece düşünceler içinde uyudu.

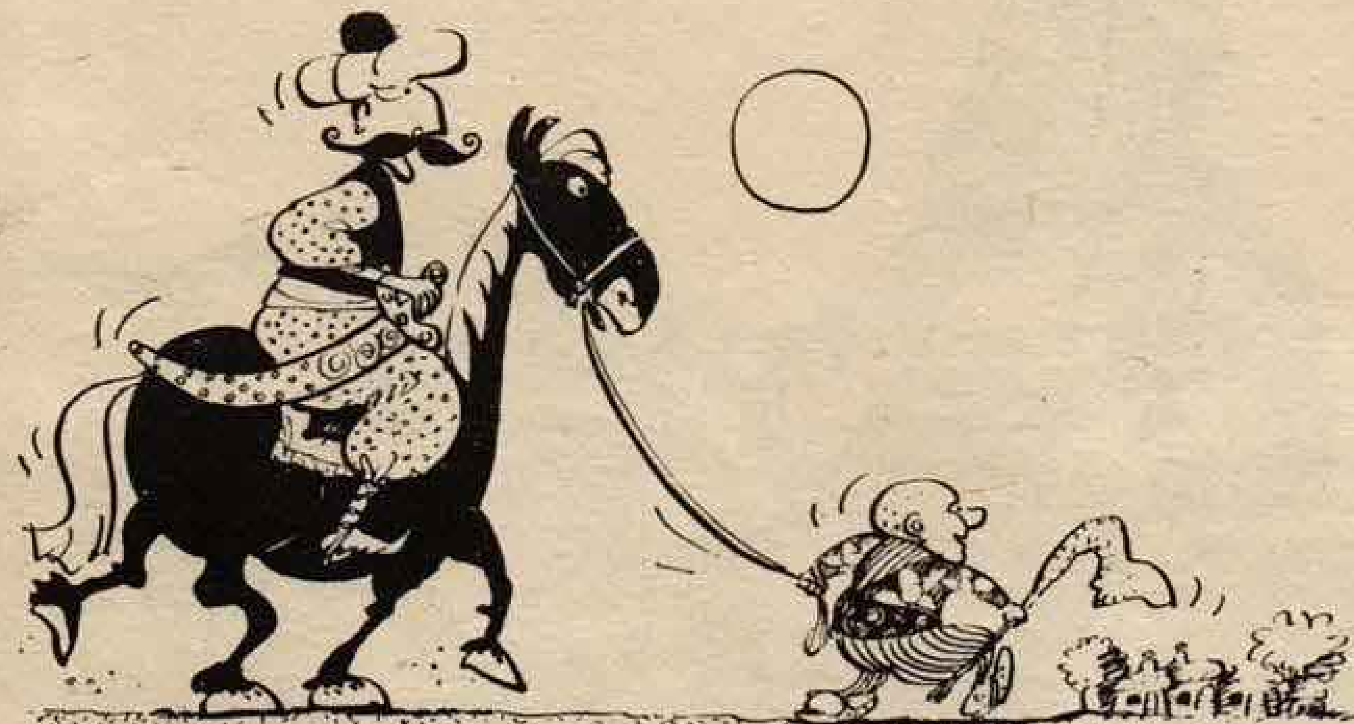
Sabahtı...Güneş dağların ardından çıktı çıkacaktı. Uyuz uyandı. Çıktı evinden dışarıya. Dağlara baktı, kendine vuran güneşin sarı aydınlığına dönüp baktı. Ellerini göğe kaldırdı, güneşe ve dağlara...Sonra oturdu. Kendini güneşin ışığına, aydınlığına verdi.

Köylüler de uyanmışlardı. On çiftçi çiftlerini bağlıyorlardı. Hazırlıklarını tamamladılar, evlerinden çıktılar... Düştüler yola. İş bekliyordu, toprak bekliyordu onları... Konuşa konuşa Uyuz'un evi önüne kadar geldiler. İçlerinden biri arkadaşına : "*Uyuz'un korkusu çıkmıyor yüreğimden. Uyuz'un korkusu çıkmayacak yüreğimizden, sağ olduğumuz sürece*" dedi...

Uyuz sesleri duydu. Ayağa kalktı, döndü onlara. On çiftçi donup kaldılar oldukları yerde, korkudan. Uyuz söyledi: "*Ey çiftçiler, yüreğinize acıma dolsun... Bakın çıplağım ben, yalnayak, baş açık burada... Biriniz gömlek verin bana, biriniz don. Biriniz çorap verin bana, biriniz papak. Biriniz yeni verin biriniz eski... Hatır isteyeyim sizlerden, gideyim. Bir daha da görmeyin beni buralarda.*"

Çiftçiler inanmadılar Uyuz'un sözlerine. Soyundular, giysilerini Uyuz'a verdiler. Uyuz giydi giysileri. Hatır istedi onlardan. Çevirdi yönünü yalnızlığın, bilinmezliğin, garipliğin ülkesine.

Gurbet ellere... Düştü yola...

(Devamı gelecek sayıda)

OKURLARIN DİLİNDEN

(...)
Okuyucu yazışmaları, Türkiye'deki baskı ve işkenceleri yurtdışındaki işçilerin yaşantılarını resimlerle sergiliyorsunuz. Fakat eksiklerinizden biriside marksizmi, leninizmi vede sosyalizmi her dergide devamlı olarak yani dergide bir Marksın, Leninin, Engelsin hayatını resimlerini vermelisiniz. Düşünün Almanya'da yaşayan birisi adı türkçe olduğu için dergiyi aldı, marksizmi veya sosyalizmi bilmiyir belkide merak ediyor.

Beni yadırgamayın burada ekmek kavgasıdır deyip ekmeğini satan mecburiyet karşısında binlerce gözü açılmamış insan var bunlar veya her kişi her işçi için Lideri mi tanıması gerekir.

Birazda kendimden bahsedeyim ne yalan söyleyeyim bana sorarsanız Türkeş'in hayatını doku ışık doktirini vede milliyetçi toplumcu düzeni size tekrar anlatabilirim, bir zamanlar bende Faşizme hizmet ettim öyle nefret ediyorum ki kendimden, doğduğuma pişman olmuş gibi.
(...)

İ.M.

DEMOKRAT OKURLARINA

Bazen bir gaste alıp okuyup bir şeyler öğreniyim diyom gasteyi alıyom ve saçma saçma yazılarla karşılaşıyom. Ben bir işçi olarak bunun saçma olduğunu bilirsem bu gasteyi basanlar bilmiyolar mı. Biliyolar ama haleda NE MUTLU TÜRKÜM DİYENE diyolar. Ben gasteden öğrendiğime göre, biz Türkiye'de insan olduğumuzca emekli olamayız ve hakkımızı aradıkça kendimizi idam sehbalarında buluruz. Ben bu gasteden bir şeyler çıkardım bakalım sizler ne çıkaracaksınız.

not: Küpürler 16.5.1982 tarihli Tercüman'dan alınmıştır.

Offenbach'tan H.B.

SAMSUN'DA BİR KÖPEK İÇİN DÜZENLENEN SÜNNET DÜĞÜNÜ TARTIŞMASI

YANLIŞLIKLA ERKEN EMEKLİ EDİLENLER GÖREVE ÇAĞRILIYOR

BURSA'DA BİR MEMUR EMEKLİLİĞİNİ BİR GÜNLE KAYBETTİ

İzmir'de bir eşek için emeklilik töreni yapıldı

- Belediye Temizlik İşleri Müdürlüğü'nün çöp toplama işlerinde 15 yıl kullandığı merkep törene getirilirken yıkandı ve süslendi
- Lüks bir otelde yapılan eşeğin emeklilik törenine kalabalık bir davetli grubu da katıldı

İZMİR (THA)

İZİNDEN DÖNDÜM

Ben üç haftalığına Türkiye'ye gittim oradaki gözlenimlerimi size yazmak istiyorum. Türkiye'de halk artık Faşist cuntadan bıkmış bu bıkkınlık yavaş yavaş nefrete dönüşüyor... Ben Türkiye'de seyyar satıcıydım kendi mesleğimdeki arkadaşların sorunlarından bahsetmek istiyorum. Belediye zabıtaları küçük esnaflara yaşama hakkı tanımıyor, sanki bir hırsız gibi gördükleri yerde peşlerine düşüyorlar. Yakalayana kadarda kovalıyorlar ve doğruca zabıta merkezine, orada iyice dövüyorlar sonrada üzerindeki parayı alıyorlar. Ellerine ceza ve belli yerlerin bağış makbuzlarını veriyorlar. Seyyar satıcılar korkuyorlar onun için çalışamıyorlar. Resmi veya özel iş yerlerinde iş arıyorlar bu sefer yine önlerine cuntanın faşist kanunları çıkıyor iş ve işçi bulma kurumundan kağıt getirmeden hiç bir yer işçi almıyor. Kurumda sıra ile alıyor, sıranında gelmesi en az 2 veya 3 yıl alıyor. Bu seyyar satıcının 2-3 sene aç kalması demektir. Yapacak bir iş bulamıyor adeta dilencilik yapıyor 20 lira ondan 30 lira öbüründen borç istiyor yarım ekmek alacakta karnını doyuracak.

Öbür taraftan Ankarada eski binalarda dükkanları olanların dükkanları yıkılıyor ellerine de çok az bir para veriliyor hiç kimse de itiraz edemiyor. Etmek isteyende soluğunu Mamakta alıyor, devlet yasalarına karşı gelmekten. Yıkım sebebide, Ankarayı çirkin gösteriyormuş turistlere karşı.

Haarlem'den N.A. (23.6.1982)

Bana sevda çektiren,
Ve tetiğe dokunduran
Güzelim memleketim
Uğrundadır,
Çektiğim acılar,
Yürüdüğüm yollar
Ettiğim kavgalar.

H.Taş

TÜRKİYE'DEN BİR MEKTUP

"..NE DAĞLAR NE DE İNSANLAR ÖZGÜR DEĞİLİZ.."

Okurlarımızdan biri Türkiye'den kendisine gelen bir mektubu bize ulaştırdı. Mektup cezaevinden yeni çıkan bir hükümlü tarafından yazılmış ve Türkiye'deki yaşamla ilgili önemli ipuçları taşıyor. Bu mektubu, içindeki özel bölümleri çıkartarak yayınlıyoruz.

"... Evet, artık Varto'nun dağları, insanları arasındayım ama ne o dağlar, ne o insanlar ve ne de ben özgür değiliz. Çünkü özgürlük denilen nesne ortadan kaldırılmış. O masum insanları bir ateştir kavuruyor. Evet ... abi halk perişan, açlık ve sefalet içindedir. İki ay oluyor bu memlekete dönüp halkımla yaşıyorum. Bu iki ay içinde gezip, görüp duyduğum acıları inan 5 sene yatmış olduğum o demir parmaklıklar ardında görmedim. Doğuda yoğun bir baskı var, her gün masum insanlar götürülüyor, karakollarda işkenceden sakat kalıyor, ölüyor, öldürülüyor. Geçim sıkıntısı ise had safhayı aşmıştır. Basın yok, ... herkes bir birinden korkuyor. Göz göre göre yapılan haksızlıkları halk görüyor ama korkudan birbirlerinden saklıyorlar."

"bir hadiseye şahit oldum. Adamın oğlu yakalandı. 17 ay oluyor, adam oğlunu görmemiş. Neticede bir gün Muş'tan, adamı Elazığ'a gönderiyorlar. Adam Elazığ'a Sıkıyönetim Komutanına gidiyor. Sen oğlunu tanıyormusun diye soruyorlar. Adam da insan oğlunu tanımaz mı diyor. Alıp bir yere götürüyorlar bir fotoğraf gösteriyorlar. Adam fotoğrafta oğlunu gösteriyor..

Adama oğlun bu ise, bu adam kaçarken vuruldu, sakın kimseye deme, seni de içeri alırlar diyorlar. Adam garnizondan çıkarken askerler tarafından geri içeri alınıyor. Bu olaydan üç gün sonra adam öldürülmüş olarak derede bulundu. Çok iyi tanıdığımdı ve görenlerde vardı. Cenazesine bende gittim. Böyle çok fazla kayıp var".

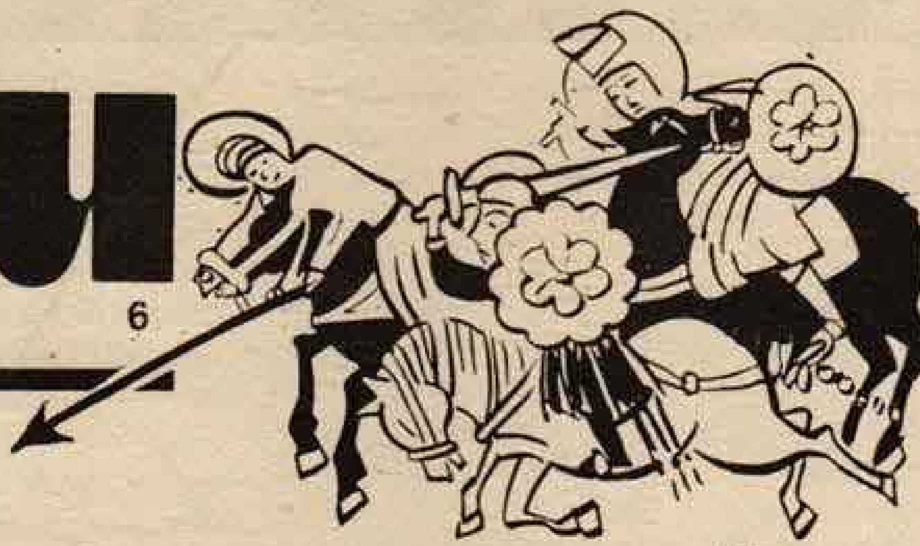
(...)
Abi buraların durumlarını anlatmakla bitmez bizim ve biz gibi olanların neler çektiğini biz biliriz. Sana bir fotoğraf gönderiyorum. Bundan biraz olsun ağlarsın. Bu fotograf Denizli Cezaevinin önünde çekildi.

Bu kuyruk ne et ne ekmek bu iki senedir bitmeyen ziyaret kuyruğu. bu insanlar her iki haftada bir burda kuyruk olurlar, yakınlarını beş dakikada olsa görmek için akşama kadar kuyruk olurlar.

Sana bir olay anlatayım: Kadının biri kardeşini ziyarete gelmiş, senin soy ismin tutmuyor diye katmak istemediler, kadın yalvardı gene olmaz dediler, kadın bu sefer başladı onlara bağırmaya. Tabii tutmaz soy ismim kardeşimlemi evleneyim, nedir bu sizden çektiğimiz diye neler söyledi. Bu sefer diğer ziyaretçilerde kadını desteklediler. Baktılar ki iş büyüyor, kadına gel katalım ağzını tut diye kattılar.

Köroğlu

KİZİROĞLU MUSTAFA BEY KOLU 6

"Yazın Köroğlu'na bir acı name
Tez yetişsin leke kondu yurduma
Sözüm haksız ise gel beni dinle
Doğru kelam söyleyende şer olmaz."

Ömer POLAT

Konuklar büyük çadırın önüne buyur edildiler. Gümüş ibriklerden buz gibi sularla yüzlerini yıkadılar.

Hatem Tai Bizanslı elçiyi yanına oturttu, kahvaltıya başladılar. Çiçek balıyla ayran kokulu tereyağla karınlarını bir güzel doyurdular. İnsanın karnı doyunca gözü yolda olurmuş.

Bizanslı konuklar da öyle oldular. Altlarından su çıkmış gibi kıpırdanmaya başladılar. Bu durum Hatem Tai'nin gözünden kaçmadı. Elçiye döndü, herkesin duyacağı bir sesle: **"Konuğa üç gün geçmeden neye geldiği sorulmaz törelerimizde. Ama görürüm ki konuklarımız acele içindedirler. Kusur bizden gitsin. Buyurun, söyleyin... Onca yolu aşıp bizim yoksul çadırlara konuk gelmenizin önemli bir sebebi ola. Elimizden gelen bir şeyse, can feda."** dedi, başını öne indirdi.

Elçi bir iki kıpırdandı, sağına soluna bakındı. Endişeyle sözcükleri boğa boğa konuştu:**"Kralımız atınızın ününü duymuştur. Duyduğumuza göre böyle bir at daha dünya üstüne gelmemiştir. Kralımızın en büyük dileği bu ata sahip olmaktır. On deve yükü kıymetli mal getirdik armağan olaraktan. Yok, az bulunursa söyleyesiniz. Kralımız böyle bir ata sahip olmak için hiçbir şeyi esirgemeyecektir."**

Sustu.

Önce bir sessizlik sardı dört yanı. Nefesler hapsedildi, gözler Hatem Tai'den yana döndü. Hatem Tai'nin yüzünü acı bir gülümseme sardı, kaytan bıyıklarına el attı.

"Yazık oldu," dedi. **"Hem sizin bunca emekle taa buralara gelmenize yazık oldu, hem gözüm gibi sevdiğim atıma."**

Derin bir nefes aldı. Bizanslı konuklar hayret içinde baktılar Hatem Tai'ye.

"Bizde konuk en kıymetli şeydir. Namusumuzdan gayrı herşeyimiz fedadır konuğa. Siz buraya geldiğiniz gece bütün yılkı dağdaydı. Fırtınada çobanlar atların izini kaybettiler.

Karanlık, yağmurlu, fırtınalı gece bütün atları sır etmişti. Bulamadık. Sizin konukların önüne de ayran koymak şanımıza yakışmazdı. Onurumuza dokunurdu. Ve o ilk gece o ünü dünyayı saran atı kestik sizlere. O akşam sofrada yediğiniz et, benim gözüm gibi sevdiğim atımın etiydi."

Usulca kalktı, kolları iki yanında ovaya doğru yürüdü gitti. Elçiler şaşkın bakakaldılar Hatem Tai'nin ardında.

Köroğlu öyküsünün sonunu alınca çocuklara güldü:

Usulca kalktı, kolları iki yanında ovaya doğru yürüdü gitti. Elçiler şaşkın bakakaldılar Hatem Tai'nin ardında.

Köroğlu öyküsünün sonunu alınca çocuklara güldü:

"Bu da benim öyküm. Her ne kadar babanızın öyküleri gibi güzel değilse de çam sakızı çoban armağanı bilin."

Çocuklar hayranlıkla bakakaldılar Köroğlunun yüzüne. Hiç böylesine güzel bir masal dinlememişlerdi babalarından. Oğlan soran gözlerle baktı Köroğlu'na:

"Peki, bu at Kiziroğlu Mustafa Bey'in Alapaça'sından da mı üstünmüş?" diye sordu.

"Elbette," dedi Köroğlu bıyıkaltından gülerek. **"Hem Kiziroğlu'nun Alapaçasından hem de Köroğlu'nun Kırat'ından üstün olabilir ama Alapaça'dan üstün olamaz."** Sonra babasına döndü:**"Öyle değil mi baba?"** dedi.

Baba başıyla onayladı.**"Öyle oğlum, öyle."** diye söyledi.

Sofra ortaya konulunca ses de kesildi söz de. Bulgur pilavı tepsisinin üstüne karatavuk kızarmış, bekliyordu. Konuşmadan yemeklerini yeyip bitirdiler. Ardından kaynayan semaver geldi. Tavşan kanı çayı içtikçe keyiflendiler. Baba, daha da heyecana geldi, elini kulağına attı. Sesi dalga dalga yayıldı gecenin içine.

(Devamı gelecek sayıda)

Turgut ve Hasan arkadaşlar,

Sizler fiat artışları karşısında bütçeleri eriyen ve enflasyonu çocuklarınınalacakları üç-beş kuruşla karşılamaya çalışan aile çocuklarısınız.

Sizlerin suçu geçim sıkıntısının köşeye sıkıştırdığı ailelerden oluşunuz. Sakın haaa! Bu suçu ailenizde görmeyin, biraz daha büyüyüp aklınız başınıza daha iyice geldiği vakit gerçekleri görüp neden o yaslarda, o kötü çalışma koşullarında çalıştığınıza sizde şaşacaksınız. Size bir kasa yoğurdu bile çok gören patronlarınızdan, ustalarınızdan nefret edeceksiniz. Sizin yaşıtlarınız çocuklar okusun, piyano, yabancı dil kursları alsın, sizlerde o kötü çalışma şartları altında çalışın, çalışmak zorunda bırakılın. Bunlar hiç insanlığa sığarmı Turgut ve Hasan arkadaşlar!.. Bu haksızlık ve insafsızlık hangi düzene sığar çocuklar! Bakın ünlü ozanımız N.Hikmet bir yapıtında şöyle diyor:

Kosuyor altı yaşında bir oğlan / Uçurtması geçiyor ağaçlardan
Sizde koşmuştunuz bir zamanlar / Çocuklara kıymayın efendiler

Çocuklara bile kıyabilen bu düzenden ve bu düzen uşaklığını yapanlardan hesap sormak, biz ağbilerinizin boynunun borcu olsun.

O.O. (Sydney-Avustralya)

Not: Resimler 25 mayıs tarihli Güneş gazetesinden alınmıştır.

(...)

"Demokrat Türkiye" en kötü koşullar altında yaşayan halklara günlük gülüstanlık içinde yaşıyor demiyor. Onların gerçek yaşamlarını bizlere yansıtıyor. Demokrat Türkiye kitleler tarafından daha yakından izleniyor. Çünkü burjuva yayınları gibi gerçek dışı haber vermiyor. Dileğimiz, Demokrat Türkiye'nin hep halkımızın ve gerçeklerin yanında olmasıdır. Ezilen halkımızın sömürülen halkların sesini duyurmasıdır.

Luhdwigshafen'den bir grup ilerici
(...)

Adana'da öğrenci olan bir akrabamdan mektup aldım bugün. İşin ilginç yanı, zarfın üzerinde bir de mühürle basılmış yazı var. Ve şöyle diyor: **"Öğrenmek, öğretmek Yurttaşlık görevidir."** Haydaaa, dedım kendi kendime, bu, cuntanın mantıklı mı yoksa mantıksız mı olduğunun ifadesidir? Bugün, öğrenen öğrenciyi idam eden, öğreten öğretmenleri cezaevine dolduran bu mantık, bu yazıyla ne demek istiyor acaba?

ÖĞRENMEK,
ÖĞRETMEK
YURTTAŞ[illegible]
GÖREVİD[illegible]R.

Herhalde, öğrenin ama, doğruyu değil; öğretin ama, gerçek bilimi değil, anlamına gelmek bu. Çünkü doğruyu öğrenmek için bilimsel kitap okursan, **"komünist"** olursun ve **"devletin temeline dinamit koyma"** suçundan içeri girersin. Doğru öğrendiğini öğretirsen ne mi olur? Ha, işte o zaman **"kışkırtıcılıktan tut da bölücülüğe kadar"** suç işlemiş olursun.

M.K

TÜRKIYE'DE KAZIK BURDA GİNE KAZIK

Cıkarmış olduğunuz aylık dergi. Bununla beraber elime geçen Demokrat Türkiye gazetesi 4üncüsüdür. Hakikaten böyle bir memlekette böyle bir gazetenin çıkması gurur duyucu ve sevindiricidir. Bizim Kürt sorunları da yazıyorsunuz. Bu çok olumlu bir şeydir. Bu hakikaten emekçiler için bir iştir. Eskiden burjuvazi gazeteleri Hürriyet- Tercüman- Milliyet ve Günaydın okuyorduk fakat dört senedir bunları okumuyorum. Hiç almıyorum. Almamamın sebebi şudur. Bakıyorum Almanya'da çıkan gazeteler Frankfurter Rundschau veya Köln Stadt Anzeiger, Bild vs gazetelerin fiyatı 40 fenik 50-60-70 fenikten ibarettir. Türk gazeteleri ise 120 feniğe satılıyor.

Bakın aradaki farka. Türkiye'de kazık burda gene kazık. Artık bizler öğrendik. Şimdiden sonra onlar havasını alacaklar. Bu vesileyle bir devrimci olarak faşist diktatörlüğü Avrupa ve Dünya Kamuoyuna teşhir etmek hele bu günlerde daha da önem taşıdığı açıktır. Bu görevin layıkıyla yerine getirilebilmesi için en başta demokratik güçlerin güç ve eylem birliğinden doğar. Demokrat Türkiye bu birliğin sağlanması için ileri atılmış bir adımdır. Çalışmalarınızda başarılar dilerken, sizleri yürekten kutlarım saygılarımla.

F.S.Tan

(...)

"Zordur bizde analık zanatı.
Başka ülkelerde analar.
Çiçek sevgisini öğretiyor kır çocuklarına
Bizde bombalardan korunmasını da
karşı koymasını da.

Anaların çocuklarına,
Insan olma zanaatını öğretme
zamanıdır,
Zamanıdır bundan böyle fazlasını
yapmanın

Onlara "Yiğit ve onurlu" olmayı
öğretmenin ZAMANIDIR..."

Mamak cezaevinden tahliye olan bir devrimci

Sayın Demokrat Türkiyemize,

(...)

Bende ufak bir hizmette bulunabilirsem mutlu sayacağım kendimi. Size gönderdiğim yazıdaki olayları bizzat kendim yaşadım. Kendi öz annem tarafından hayat boyu söylendi. Bizim toplumumuzda kız çocuğu olarak dünyaya gelmek büyük bir suçtur. Ama erkek olarak dünyaya gelindimi durum değişik. Ben de neden kız olarak dünyaya gelmiştim sanki? 57 yaşındayım hayatta duyduğum en çok kelime bu oldu. Biz kadınlar çalışacak, çabalayacaktık ama hiç bir şeye hakkımız olmayacak, hayat boyu içim isyan doldu. Size gönderdiğim yazıyı gazetemizde yazarsanız sevinirim çünkü kız ANNELERİ kızlarına daha toleranslı ve daha anlayışlı olurlar.
(...)

A.O. (Hagen)

"A.. dan "Z.. ye DİLENCİ

Sen; göğsü sırmalı, üniformalı subay
O, eli tesbihli, pala bıyıklı ağa...
Ben, yüreği taş, gözü yaşlı ana,
Şu, midesi boş ekmeği sert cocuk!
Hepimiz birşeylere dileniyoruz aslında
Subay: Rütbe!..
Ağa: Toprak!..
Ben: Evlat sevgisi!..
Sen: Ekmek parası küçüğüm ekmek parası
Işte hepimiz dilenci
ve Türkiye'nin yüzkarası

Gözde Eren

Demokratı çıkaranlara ve okuyucularına

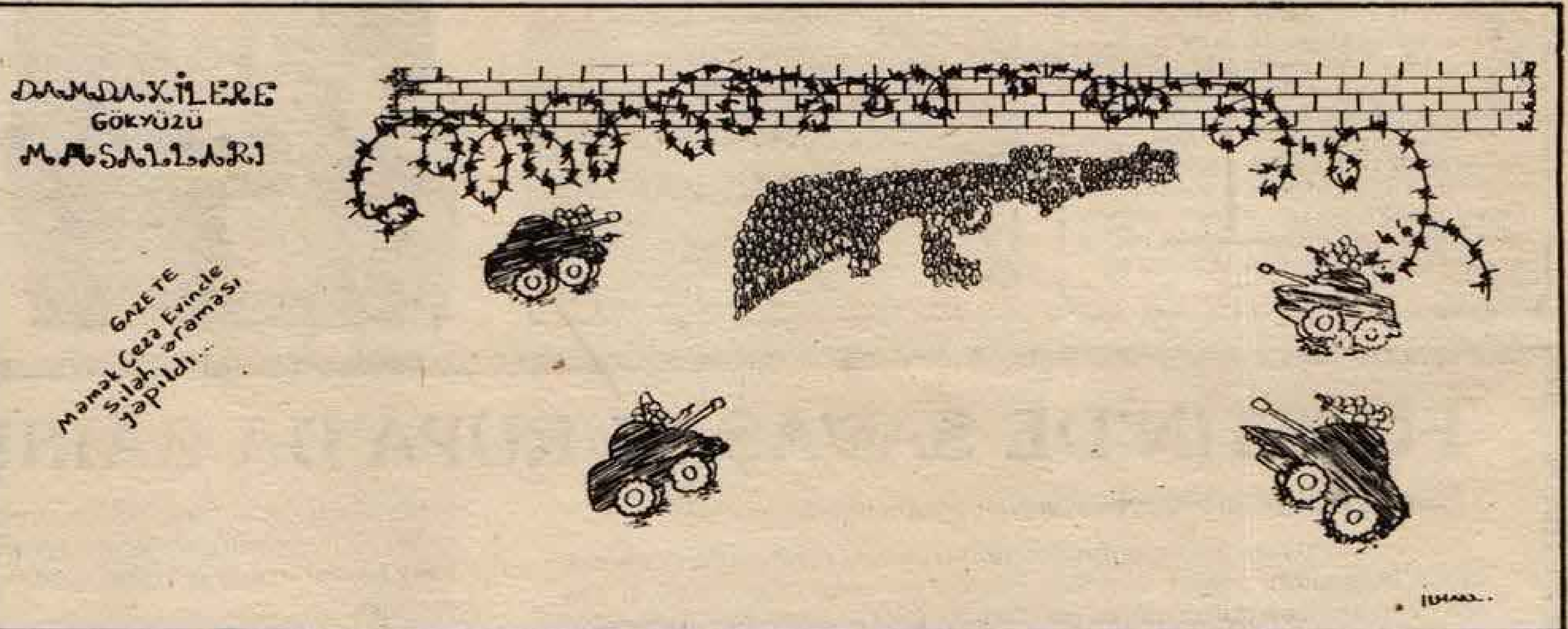
Gittikçe daha da kendini buluyor daha da yerine oturuyor demokrat ve ismine layık bir biçimde de daha çok demokrat havası esmesi gerçekten hoşuma gidiyor. Tüm olanaksızlıklara, tahmin ettiğim kadarıyla maddi güçlüklerine rağmen, Demokrat Türkiye'nin yine de çok kısa bir zamanda diğer burjuva gazeteleriyle yarış eder bir duruma geldiğine inanıyorum, ki burjuva gazeteleri de bunu çok iyi bildikleri ve sırf belki propagandasını yaparız korkusuyla Demokrat gazetesinin adını bile gazetelerine almaktan korkmaktadırlar. Hodri meydan, buyursunlar, eleştirsinler o meşhur, yazarım diye geçinen satılmış yazarları, bir kaç kelam etsinler, ama yok, nerede onu yapacak cesaretleri. İhtiyacımız da yok zaten sizlerin bizden bahsetmesine, binlerce, onbinlerce gazetesine candan bağlı, ona içten sahip çıkan biz demokrat okuyucuları olduktan sonra korkmayız hiçbirşeyden, sırtı yere gelmez "DEMOKRAT'ımızın. Demokrat sizlerin gazetesi gibi tek şahıs malı değil, halkının malıdır.

Şimdi ben 5. sayıda Demokrat'ta çıkan bir yazı üzerinde durmak istiyorum. Köln'de yapılan bir araştırmaya göre Türklerin'de %90'ı Almanları sevmiyormuş. Bu haber hadi diyelim doğru, ama ardından buna bence bir yorum getirilmesi gerekirdi, yoksa böyle bir yazıyla düşmanlığı daha da güçlendirmeye hizmet etmez miyiz? ki kişisel olarak ben Almanlara karşı bir düşmanlık duymuyorum. (Benim düşmanım, Alman olsun, Türkiyeli olsun veya başka bir milletden olsun yani kim olursa olsun, işçi sınıfına, emekçi halklara düşman, halkların bağımsızlığına karşı çıkan herkes benim düşmanımdır.) Evet Almanlara karşı ben düşmanlık beslemiyorum dedim, çünkü bugüne kadar hiçbir Almandan hakaret duymadım, kötü bir laf işitmedim. Bu belki şundan da gelebilir, tanıdığım tüm Almanlar, ilişkisi kurduklarımın hepsi ilerici, bizleri seven ve bizler için gerçekten birşey yapmaya çabalayan fedakar insanlar, gerektiğinde bizlerden bile fedakar kişiler. Yalnız bu da demek değildir ki bana dokunmayan yılan bin yaşasın. Ben de okuyor, programları seyrediyor ve çok da üzülüyorum. Fakat bu yine benim Almanlara karşı düşman olmamı, onları sevmememi getirmiyor. Bunun için Türkiye'den bir örnek vermek istiyorum.

Alevi, sunni davası olarak gösterilen, Kahraman Maraş'ta, Çorum'da oynanan oyunlar niyeydi, neden faşist iktidarlar aslında masum olan insanlarımızı kandırıp alevilere saldırtıyorlardı. Hiç uzun boylu teori v.s. bilmeye gerek yok bunun için. Sorunun cevabı gayet basit. Bozuk ekonomilerinden kurtulamıyan, hergün zam üstüne zam koyan, artık halkın yiyecek son lokma ekmeğine bile göz koyan ve ayrıca en önemlisi, gelişen halk muhalefetini bastırabilmek için, bu caniler, halka tüm bunları unutturabilmek, onların dikkatlerini daha başka yönlere çevirebilmek ve asıl düşmanın varlığını, asıl sorunu gizleyebilmek için onların dini inançlarını suistimal ederek halkı halka düşman etmeye çalışmışlardır. (Kahraman Maraş'ta çok ani olan bu olayda pek bir şey yapılamamış ve oldukça fazla insanımızın kanı dökülmüştü, ancak Çorum'da, oynanan bu oyuna gelinmemiş, devrimcilerin, ilericilerin halkı uyarmaları sonunda daha fazla kan dökülmesinin önüne geçilmiştir.)

Almanya'daki durumu da ben pek farklı göremiyorum. Alman ekonomisini, düştüğü bu dar boğazdan kurtaramayan Alman büyük adamları, bu sefer, ekonominin yabancılar yüzünden bu duruma geldiğini, yabancılar sayesinde işsizlik oranının arttığını v.s. getiriyorlar. Sınıf bilinci olmayan Alman emekçisi de bu yalanlara inanıyor ve bizler yüzünden kendilerinin işsiz kaldıklarını düşünerek bizlere yani sınıf arkadaşlarına düşman oluyorlar. Öyleyse bu durumda bizlere düşen en önemli görev, bir an önce tembelliği bırakıp Almancamızı ilerletmek ve Alman yoldaşlarımıza, işçi kardeşlerimize, demokrat ve ilericilere gerçekleri anlatıp, hep beraber aynı düşmana karşı mücadele etmeyi sağlamaktır. Bunu biraz olsun başarabilirsek ne mutlu bizlere.

Aachen'den Z.C.

DEMOKRAT TÜRKİYE
GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

Yazışma Adresi:
ADA Verlags- und Handels- GmbH
Postfach 25 04 63, 5000 Köln 1

ABONE FİŞİ

Adı: ____________________
Soyadı: ____________________
Adresi: ____________________

6 AYLIK
Almanya 15-DM ☐ Avrupa 18-DM ☐ Avustralya 30-DM ☐ USA-Canada 24-DM ☐

YILLIK
Almanya 30-DM ☐ Avrupa 36-DM ☐ Avustralya 60-DM ☐ USA-Canada 48-DM ☐

Abone parasının gönderileceği yer:
ADA Verlags- und Handels- GmbH
Postscheckamt Köln Konto Nr. 321568-508 BLZ 370 100 50
Deutsche Bank Köln Konto Nr. 3302551 BLZ 370 700 60

DEMOKRAT TÜRKİYE

GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

35 bin ölünün anlattıkları

İsmet ÇETİN

İsrail'in son saldırısı Ortadoğu'da köklü siyasal sonuçlar yaratan bir öne me sahiptir. Günlerdir emperyalizmin buyruğu ile siyonizmin giriştiği bu kanlı imha hareketi karşısında bütün dünya, suskun.Sosyalisti, Avrupalısı, Afrikalısı, ilericisi, demokratı ile birçok çevre utanılası bir vurdum duymazlık içinde İsrail vahşetini seyrediyor. Ve bir halk bütün dünyanın gözleri önünde katlediliyor!

Son İsrail saldırısı, emperyalizmin bölge statükosunu ve dengesini kendi lehinde bozma yönünde başlattığı etkili bir ataktır. Anı zamanda bölgedeki tüm ilerici güçlere, devrimci akımlara yönelmiş bir saldırıdır bu!

Bu saldırılarla Ortadoğu'da yeni bir dönem başlamaktadır. Bölgenin bilinen hassas dengesi, Sovyetlerin ve ""ilerici" Arap rejimlerinin bir takım çıkarları ön plana alan politikaları nedeniyle emperyalizmin lehine değişmektedir. (Kuşkusuz bu durum geçicidir.)

Bölgedeki "ilerici" rejimlerin tümü de Filistin halkının katline seyirci kalmıştır. Devlet çıkarları, bir halkın kurtuluşundan, bir halkın çıkarlarından daha baskın gelmiştir. Ortadoğu'da yaşanan dram, büyük devletlerin, halkların özgürlük ve kurtuluş mücadelesine nasıl baktığını dramatik bir tablo biçiminde sergilemiştir.

Bütün gözlemciler, bölgedeki Sovyet politikalarının iflas ettiği üzerinde birleşmektedirler. Bu sonuç, bölgede defalarca, yıllardır kanıtlandığı halde, (Mısır, Irak ve diğer örnekler) halkların çıkarına olmayan bir politikada ısrar edilmesi nedeni ile ortaya çıkmıştır.

Bu politikaların tam bir teslimiyetle sonuçlanacağını anlamak için 35.000 yurtsuz Filistinli insan cesedinin o cehennemi sıcakta kokmasını görmek mi gerekiyordu? Halkların kardeşliğine, emekçilerin uluslararası dayanışmasına kanlı bir gölge düşürme hakkını kim ne adına kendinde bulabilir? Ve kim ne adına, hangi mantıkla, hangi ideoloji adına ve hangi siyasi çıkar uğruna, bölgede emperyalizmin yeniden egemenlik girişimine seyirci kalabilir?

Filistin Kurtuluş Hareketi'ne önemli darbeler vuran son saldırının bu şekilde sonuçlanmasını biraz da Filistin Hareketi'nin kendisiyle ve özellikle El Fetih'in politikası ve niteliğiyle açıklanabilir. Filistin Hareketi, diğer birçok olumlu yanına karşın, belli bir süredir kendine değil, öteki güçlere bel bağlaması başka rejimlere güvenmesi, diplomasiyi aşırı derecede önemsemesi ve neredeyse bunu temel bir mücadele alanı haline getirmesi, kendi içinde ciddi bir birliği oluşturamaması, hatta askeri bir koordinasyonu dahi gerçekleştirememesi gibi olumsuzlukların sonucu bugün ağır sonunlarla karşı karşıyadır. Filistin hareketi'nin bu sorunları nasıl aşacağını zaman gösterecektir.

Bütün bunlara karşın bölgede olumlu gelişmelerin ipuçlarının da ortaya çıktığı belirtilmelidir. Şimdi, bölgede, halkların kendi gücüne dayanan, reformist, statükodan uzak, halkların gerçek kurtuluşunu ve özgürlüğünü hedefleyen hareketlerin güçlenme zemini her zamankinden daha fazladır.

Bugün Lübnan'da boğulmaya çalışılan Ortadoğu halklarının mücadesi, yarın Dofar'da, Türkiye'de, Irak'da ve diğer ülkelerde yeniden filizlenecektir. Emperyalizmin bölgede tam bir hakimiyet kurma çabası, yeni direniş odakları, yeni mücadele alanları yaratacaktır.

Ortadoğu Halkları, kaderbirliği içinde olduklarını şimdi daha bir yakından kavramaktadırlar.

GÜN GÜN İSRAİL SALDIRISI

5 Haziran 82: Arap-İsrail savaşının en büyük bombardımanında İsrail Beyrut'u bombaladı. Beyrut hava alanından güney kesimlerine kadar çok geniş bir alan hedef alındı.

6 Haziran 82: Havadan ve denizden yapılan yoğun bombardımandan sonra, üç koldan ilerleyen İsrail tankları BM tampon bölgesini de geçerek, Sur kentine doğru ilerlemeye başladı. Beyrut'ta bulunan FKÖ merkezi ateşkes çağrısına uyacaklarını açıkladılar.

7 Haziran 82: İsrail Suriye sınırına dayandı. Bekaa vadisindeki Sam füzeleri yok edildi. Filistinliler Sayda'da, Suriye Bekaa'da direnmeye çalışıyor.

8 Haziran 82: Sur kenti düştü. İsrail Beyrut'a giden ana yolu ele geçirdi.

9 Haziran 82: Lübnan'ın yarısı İsrail işgali altına girdi. ABD, BM'de İsrail'i kınayan karar tasarısını veto etti.

10 Haziran 82: Beş gün içinde Lübnan'ın yarısını alan işgalci İsrail birlikleri Beyrut'a kadar geldi. Uçaklardan atılan bildirilerde Suriye Kuvvetlerinin kenti terketmesi istendi.

11 Haziran 82: İsrail ateşkes ilan etti. Suriye, İsrail'in Lübnan'dan çekilmesi koşuluyla ateşkesi kabul edeceğini açıkladı.

12 Haziran 82: Suriye, İsrail'in ateşkesine uydu, filistinliler direniyor.

13 Haziran 82: İsrail ateşkesi tekrar bozdu. Beyrut yine havadan ve karadan bombalandı. İsrail Beyrut'un güneyindeki Halde kasabasını top ateşine tuttu.

14 Haziran 82: İsrail Beyrut'u kuşattı. Sayıları 92'yi aşan İsrail tankları Filistin mevzilerini yokettikten sonra, kentin Baabda bölgesinde bulunan Lübnan Devlet Başkanlığı Sarayı'nı çevirdi.

15 Haziran 82: ABD'yi muhatap alan FKÖ liderleri Lübnan'ı terketmek için pazarlıkta. Filistinlilerin etrafındaki İsrail çemberi daraldı. Gerilla birlikleriyle FKÖ önderliği arasındaki bağlantı kopmuş durumda.

16 Haziran 82: FKÖ zaman kazanmaya çalışıyor. İsrail'le birlikte falanjistler de saldırıya geçti. Batı Beyrut bekleyiş içinde.

17 Haziran 82: FKÖ, Beyrut havaalanı çevresindeki mevzilerini roket atışına tuttu.

18-20 Haziran 82: Beyrut'un yolları kazılıyor, barikatlar kuruluyor, mayınlar döşeniyor. FKÖ liderleri "sonuna dek savaşmaktan başka seçeneğimiz yok" dediler. Kansız çözüm için 2 gün daha ateşkes ilan edildi.

21 Haziran 82: Beyrut yeniden bombalanıyor, İsrail ateşkese uymadı.

22 Haziran 82: FKÖ lideri Arafat "bu İsrail değil ABD işgalidir, silahlarıbırakmıyacağız" dedi.

23-26. Haziran 82: Beyrut gün geçtikçe içten içe çürüyor. Elektrikler kesildi. Su sıkıntısı başladı. Büyük bir göç kafilesi kuzeyden güneye ilerliyor. İsrail son hedefinin Suriye birlikleri olduğunu açıkladı.

27 Haziran-3 Temmuz 82: İsrail jetleri sürekli "Beyrut'u terk et" bildirileri atmaya devam ediyor. Arafat, ağır silahlarını teslim etmeyi ve deniz yoluyla 5 bin gerilla ile birlikte Lübnan'ı terketmeyi ilke olarak kabul etti. Ancak İsrail FKÖ'nün silah teslimini şart koşuyor. Bu arada halkın göçü sürüyor. Bölgede psikolojik savaş tırmanıyor.

4 Temmuz 82: Arafat, Lübnan'ı terketmek için bir anlaşma önerisi imzaladı. Öneride, Lübnan'da sembolik bir askeri varlığın ve Beyrut'ta FKÖ siyasi bürosunun kalması şart koşuldu. İsrail hükümeti ise bu istekleri reddettiğini bildirdi.

5-7 Temmuz 82: Pazarlıklar sürüyor. ABD Dış Bakanı Lübnan için doğrudan devreye girdi. İsrail, Arafat'ın imzaladığı önerileri geri çevirdi. Batı Beyrut'ta tehlikesi başgösterdi. Elektrikler sonra su da kesildi.

8 Temmuz 82: Çatışmaların başlamasından bu yana ilk kez açıklama yapan SSCB lideri Brejnev, "Lübnan'a yapılacak bir ABD müdahelesine kayıtsız kalmayacağız" dedi.

11 Temmuz 82: FKÖ Beyrut'a uluslararası bir barış gücünün yerleştirilmesini istedi. İsrail yeni bir ateşkes kararı aldığını ancak bunun 6 bin Filistinli gerillanın Lübnan topraklarında kalması demek olmadığını açıkladı. Suriye'de FKÖ yöneticilerini ülkesine kabul edebileceğini ama gerillaları barındıracak yeri olmadığını belirtti.

Ben Filistin'im
Her yanım kan içinde
Beni kim kurşunladı
Bu Haziran sıcağında
En güzel düşlerimde

Sabrın son kalesiyim ben
Son nefesi direnişin
Ben Filistin'im

Can Yoksul

Cunta Siyonistlerin müttefikidir

4. SAYFADA

Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi Yürütme Komitesi

Bütün gücümüzle Filistin halkının yanındayız

İsrail'in Lübnan topraklarına ve Filistin kamplarına yaptığı kanlı saldırıyla ilgili olarak bir açıklama yapan **"Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi"** İsrail'in saldırısının, Filistin Direnişini ve bölgedeki tüm ilerici-devrimci güçleri hedef aldığını vurgulayarak emperyalizmin bu yeni saldırısına karşı **FKBDC**'nin bölge halklarıyla birlikte mücadeleye kararlı olduğunu bildirdi.

FKBDC Yürütme Komitesi tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: **"İsrail siyonizmi Filistin Halkına karşı en vahşi soykırım savaşlarından yeni birisini daha başlatmış bulunmaktadır. Bu saldırıya İsrail siyonizmi, Lübnan'da Filistin Direnme Merkezlerini ve yerleşme kamplarını, Lübnan Yurtsever Hareketini ve Suriye barış gücünü ortadan kaldırmaya çalışmakla emperyalizmin güdümünde ve İsrail işbirlikçisi bir Lübnan yaratmak amacındadır. Diğer yandan Suriye'ye saldırmakla Arap Red Cephesi'ni zayıflatacak, Irak'taki Saddam Rejimini ayakta tutmaya çalışmak başta ABD olmak üzere emperyalizmin yeni sömürgecilik politikasına işlerlik kazandıracaktır. Bu politika temelinde, çoktan hazırlıklı hale getirilen Faşist Türk ve Pakistan askeri yönetimleriyle Arap gerici rejimlerinin birleşmesi daha somut biçimlere bürünecek, böylece bölgede emperyalizm için ideal bir statüko yaratılmış olacaktır.**

Emperyalizmin ve NATO'nun bölgedeki en büyük vurucu gücü olan Türk Faşist Askeri Rejimi bu gelişmenin direkt içindedir ve önde gelen mimarıdır. FKBDC bu gelişmelerde, başta Filistin Direniş Hareketi olmak üzere bölgenin tüm ilerici ve devrimci güçleriyle destek ve dayanışma içinde olmayı yakın bir görev bilmektedir. Cephe örgütlerinin militanları başta Nebatiye-Sayda Damur olmak üzere tüm direniş noktalarında ve cephe gerisinde aktif görev üstlenerek tüm güçleriyle çarpışmaktadırlar. Cephe,ancak böyle bir militan dayanışmayla, Arap, Türk ve Kürt halklarının ortak direniş birliğinin kurulacağı inancındadır. Emperyalizmin saldırısı, nasıl ki karşı-devrimci amaçlardan kaynaklanıyorsa, halklarımızın buna karşı direnmeleri de devrimci inançlarından kaynaklanmaktadır.

Direniş Cephesi, bu düşünce ve görüş içinde tüm gücüyle Filistin-Lübnan ve Suriye'nin direniş güçleriyle birlikte bu tavrını aynı kararlılıkla sürdüreceğini belirtir."

FİLİSTİN'DE SAVAŞ AVRUPA'DA BARIŞ

Atilla ESEN

İsrail Ortadoğu'da büyük bir planı hayata geçiriyor.

Savunma Bakanı Şaron ordusuna saldırı emrini verdiğinde, dünyanın içinde bulunduğu somut koşullar, böylesi bir askeri harekat için son derece elverişli bir durum oluşturmaktaydı: ABD ve Sovyetler, Avrupa'da ki genel atmosfere uygun olarak sürtüşme odaklarından kaçınıyorlardı. Ansızın başlayan Falkland krizi, Iran-Irak savaşı, buna bağımlı olarak Arap dünyasının bölünmesi ve Iran'ın müttefiği görülen Suriye'nin bu kamp içinde izole olması İsrail için bir kez daha ele geçiremeyeceği bir saldırı ortamını hazırlamıştı.

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün askeri gücü bu çapta bir Israil saldırısını göğüsleyemezdi. Diğer Arap ülkelerinin desteğinden yoksun Suriye'nin de ciddi bir askeri müdahalede bulunması beklenmiyordu. Bu ülkedeki politik durumun istikrarsızlığı, ordunun devletten göreceli özerk, dışa kapalı yapısı ve sahip olduğu Sovyet silahları ile de olsa Israil ordusunun teknolojik düzeyinin çok gerilerinde olması yeterli nedenlerdi. Tüm bunlara, tamamen dağıtılmış FKÖ'nün Suriye kontrolüne entegre edilme olasılığı da eklenince, sembolik bir dayanışma sergilemekten öte bir başka seçenek kalmıyordu Suriye ordusuna.

Filistin halkı günlerce yapayalnız direndi güçlü Israil ordusuna. 30 bine yakın insan yaşamını yitirdi. Bunların çoğunluğu kadın ve çocuklardı. Israil uçakları Filistin'li sivillerin kaldığı mülteci kamplarına ateş kustular. Sur, Sayda, Beyrut - sayısız köy ve kasaba haritadan silindi. Kızılhaç çadırları, yaralı sivillerin tedavi edildiği gezici hastahaneler yerle bir edildi . Kilometrelerce yerleşim alanı bombalarla kömür haline getirildi. Gömülemeyen binlerce ölünün oluşturduğu et yığınları, gölgede 36 derecelik sıcağın altında cehennem manzaraları çizdi. Ve tüm bu barbarlık karşısında insanlık hareketsiz, tavırsız sustu.

Katliam bu sessiz onaydan aldığı cesaretle azgınlaşarak sürdü gitti.

Sayıları yüzbinlerle ifade edilen Avrupa'lı barış yanlıları ve bu politik yoğunluğun yörüngesindeki demokratik-sosyalist güçler Ortadoğu'daki gelişmeler karşısında adeta felç olmuşlardı.

Politik stratejisini, ABD ve Sovyetler Birliği arasında çıkması olası bir nükleer savaşın engellenmesinde kilitleyen barış hareketi tavır alamadı. Oysa Israil saldırısı herkesin görebileceği kadar gerçek, herkesin anlayabileceği kadar açıktı. Ne var ki olası bir atom savaşının kurgu-bilimini yapan, hatta temsili resimlerle, istatistiklerle böylesi bir savaşın getireceği korkunç sonuçları sergileyen barışseverler, gözlerinin önündeki kömürleşmiş şehirleri, yanmış cesetleri, korkunç bir savaşı göremediler.

Bu ürkütücü gerçek ister istemez kişinin aklına şu soruyu getiriyor: «Avrupa'da yüzbinlerin peşinden yürüdüğü **"barış"** *kavramı neleri içeriyor?»*

Yaşanan dünya gerçeklerinden uzak, onlarla doğru ilişkiler kuramayan bir barış hareketinin **"barış"** *istemi inandırıcı olamaz. Böylesi bir* **"ne idüğü belirsiz"** *barış anlayışı hedefine ulaşamaz. Nitekim Avrupa'daki hemen tüm kitle haberleşme organlarının, devlet radyo ve televizyonlarının barış hareketinden yana, onu sempatik gösterir yayınlar yapmaları düşündürücüdür (Times, Newsweek, Stern, Spiegel vb.).*

Daha da düşündürücü olanı Ingiltere'de kısa bir süre önce barış için yollara dökülen yüzbinlerin, Falkland savaşı boyunca tek bir gösteri yapmamış olmalarıdır. Bonn'da yürüyen yarım milyon "barış"sever de Ortadoğu krizi karşısında farksız bir pozisyon içinde tutsak kalmıştır.

Israil ordusunun teknolojik düzeyi herhangi bir Arap devletinin başkentini almaya yeterlidir. Israil'i bundan caydıran Arap dünyasının dışındaki uluslararası dengelerdir.

Daha açık bir deyişle, ABD ve Sovyetler'in Ortadoğu'daki politik cepheleşmesi, bölgede **"geniş kapsamlı konvensiyonel (sınırlı) savaşları"** *önlemiştir.*

Barış hareketi, Cruise Missiles-SS 20 nükleer roketler şemasını doğru politik ayaklar üzerine oturtmalı, tüm cepheleşen ilişkilerin barışmayacağını kabul etmelidir. Çünkü Filistin halkı da bunun kurbanı olmuştur. İsrail 'e dur diyen çıkmamıştır. **"Avrupa'nın gönlünü kazanma ve yumuşama"** *uğruna bütün bir halkın korkunç bir savaşta katline seyirci kalınmıştır.*

Barış hareketi elbetteki FKÖ ile özdeşleşemeyecek kadar geniş bir politik yelpazeye sahiptir. Böylesi bir hareketin birtakım devrimci pozisyonlar almasını da zaten kimse beklememektedir. Ne var ki İsrail savaş makinasının demir yumruğu altında ezilen Filistin halkıyla dayanışma içine girmek, Avrupa'da bir kamuoyu hareketini sağlamak olanaklıydı. Böyle bir girişim, süper güçlerin oynadığı **"yumuşama"** *komedisini bozacak, anlaşılmaz suskunluğu teşhir edecekti.*